

דין וחשבון שנתי 2011

דוח שנתי 2011 | תוכן עניינים

4	דוח הדירקטוריון לאסיפה הכללית של בעלי המניות
118	סקירת ההנהלה על מצבו העסקי של הבנק ותוצאות פעולותיו
139	הצהרות המנהל הכללי והחשבונאית הראשית
143	דוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי
	ודוח רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של יובנק בערבון מוגבל-
	בקרה פנימית על דיווח כספי
148	דוחות כספיים ליום 31 בדצמבר 2011

דוח שנתי 2011 | תוכן עניינים

תיאור ההתפתחות הכללית של עסקי הבנק

תולדות הבנק	6
רווח ורווחיות	6
התפתחות סעיפי המאזן	8
תרשים מבנה אחזקות	11
חברות מוחזקות עיקריות	11
מידע על חברת האם	12
תיאור מגזרי הפעילות של הבנק	12
חלוקת דיבידנדים	12
דירוג הבנק על ידי חברת דירוג	12
הון אנושי	13
מגבלות ופיקוח על פעילות הבנק	15
הסכמים מהותיים	16
הליכים משפטיים	17

סביבה כללית והשפעת גורמים חיצוניים על פעילות הבנק

ההתפתחויות הכלכליות בשנת 2011	18
עדכוני חקיקה ופסיקה ביחס למערכת הבנקאית בשנת 2011	21
תיאור עסקי הבנק לפי מגזרי פעילות	40
רכוש קבוע ומתקנים	52
מיסוי	52

מידע נוסף

מדיניות ניהול הסיכונים	53
מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים	97
פעילות למען הקהילה ותרומות	102
גילוי בדבר מבקר פנימי בבנק	103
תהליך אישור הדוחות הכספיים	105
דיווח על דירקטורים בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית	106
עבודת הדירקטוריון ושינויים בדירקטוריון	107
חברי דירקטוריון הבנק	107
חברי הנהלת הבנק	110
הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי בדוח הכספי	112
פרוט תשלומים והטבות למקבלי השכר הגבוה בבנק	113
שכר רואה החשבון המבקר	116

דוח שנתי 2011 I

דוח הדירקטוריון לאסיפה הכללית של בעלי המניות

ביום 26 בפברואר 2012 החליט הדירקטוריון של יובנק בע"מ לאשר ולפרסם את הדוחות הכספיים המאוחדים המבוקרים של הבנק וחברות מאוחדות שלו ליום 31 בדצמבר 2011. הדוחות הכספיים ערוכים על פי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

תיאור ההתפתחות הכללית של עסקי הבנק

תולדות הבנק

הבנק התאגד בארץ ישראל בשנת 1934, תחת השם: "בנק א"י לתועלת האשראי בע"מ". ב-1965 נרכש הבנק על ידי הברון רוטשילד שקבע את שמו כ- "בנק כללי לישראל בע"מ". בשנת 1978 הונפקו מניות הבנק לציבור בבורסה לניירות ערך בתל-אביב. בשנת 1996 נרכש הבנק על ידי קבוצת הבנקאות העולמית אינווסטק ובשנת 1999 שונה שם הבנק ל"בנק אינווסטק (ישראל) בע"מ". ביום 22 בדצמבר 2004 הועברה הבעלות ל"בנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ" (להלן: "הבנק הבינלאומי").

עם רכישת הבנק על ידי הבנק הבינלאומי, בעקבות הענות הציבור להצעת רכש מלאה, הפך הבנק לחברה פרטית המוחזקת ב-100% על ידי הבנק הבינלאומי.

בעקבות שינוי הבעלות, שונה שם הבנק בחודש מרץ 2005 ל- "יובנק בע"מ", אשר פועל כבנק נפרד ועצמאי המתמחה במגזרי הבנקאות הפרסונאלית ושוק ההון.

רווח ורווחיות

הרווח הנקי הסתכם בשנת 2011 ב-40.9 מיליוני ש"ח, לעומת 49.0 מיליוני ש"ח בשנת 2010, קיטון של 16.5%.

הרווח הנקי מפעולות רגילות בשנת 2011 הסתכם ב-39.4 מיליוני ש"ח לעומת 49.0 מיליוני ש"ח בשנת 2010, קיטון של 19.6%.

בשנת 2011 נרשם רווח **מפעולות בלתי רגילות** לאחר מס בסך של 1.5 מיליוני ש"ח – ראה מידע מפורט בביאור 25 לדוחות הכספיים.

הרבעון הרביעי של שנת 2011 הסתכם **ברווח נקי** בסך 6.8 מיליוני ש"ח, לעומת 11.0 מיליוני ש"ח, ברבעון המקביל אשתקד, קיטון של 38.2%. עיקר הירידה נובעת מירידה בהכנסות תפעוליות ואחרות בעיקרה בשל קיטון בהכנסות מפעילות שוק ההון על תחומיו השונים, אשר קוזזה בחלקה על ידי עליה ברווח מפעולות מימון הנובעת בעיקרה מעליה בהכנסה בשל השפעת התאמות לשווי הוגן של מכשירים פיננסיים נגזרים.

הרווח מפעולות רגילות לפני מיסים הסתכם בשנת 2011 ב-62.8 מיליוני ש"ח לעומת 79.6 מיליוני ש"ח בשנת 2010, קיטון של 21.1%.

הירידה נובעת בעיקרה מקיטון של 3.1% בהכנסות התפעוליות והאחרות (4.2 מיליוני ש"ח), וגידול של 7.4% בהוצאות התפעוליות והאחרות (12.8 מיליוני ש"ח), שקוזזו בחלקם על ידי גידול של 2.2% ברווח מפעולות מימון (2.4 מיליוני ש"ח). פרוט ההשפעות הנ"ל מופיע בניתוח הכנסות והוצאות בהמשך.

ההפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות הסתכמה בשנת 2011 ב- 23.3 מיליוני ש"ח והיוותה 37.1% מהרווח ברוטו, לעומת הפרשה בסך 29.3 מיליוני ש"ח, אשר היוותה 36.8% מהרווח ברוטו, בשנת 2010.

תשואת הרווח הנקי להון, הגיעה ל- 9.8%, לעומת תשואה של 9.7% בשנת 2010.

תשואת הרווח הנקי מפעולות רגילות להון הגיעה ל- 9.4% לעומת תשואה של 9.7% בשנת 2010.

תשואת הרווח מפעולות רגילות לפני מיסים להון, הגיעה לכ- 15.0% לעומת תשואה של כ- 15.7% בשנת 2010.

הרווח הנקי ל- 1 ש"ח ערך נקוב של מניה רגילה הגיע בשנת 2011 ל- 13.1 ש"ח, לעומת 15.7 ש"ח בשנת 2010.

הרווח הנקי מפעולות רגילות ל- 1 ש"ח ערך נקוב של מניה רגילה הגיע בשנת 2011 ל- 12.6 ש"ח לעומת 15.7 ש"ח בשנת 2010.

הכנסות והוצאות

(במיליוני ש"ח)

2011	2010	% שינוי
110.4	108.0	2.2
132.0	136.2	(3.1)
184.6	171.8	7.4
82.6	79.1	4.4
75.7	70.5	7.4

הרווח מפעולות מימון לפני הכנסות בגין הפסדי אשראי הסתכם בשנת 2011 ב- 110.4 מיליוני ש"ח לעומת 108.0 מיליוני ש"ח בשנת 2010, עליה של 2.2%.

העליה נובעת בעיקרה מגידול בהכנסות המימון לאור הגידול בהיקף האשראי לציבור ובמרווח הפיננסי בגין פקדונות הציבור וכן מעליה בהכנסה בגין השפעת התאמות לשווי הוגן של מכשירים פיננסיים נגזרים. העליה קוזזה בחלקה על ידי ירידה ברווחים מפעילות בתיק למסחר של הבנק וירידה בתשואה השוטפת של אג"ח בתיק הזמין למכירה של ניירות ערך ישראלים הנבעת בעיקרה מירידה בהיקף התיק ומירידה מממוש רווחים, נטו, בתיק זה. בשנת 2011 בוצעה הפרשה לירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני בסך 0.5 מיליוני ש"ח באגרת חוב. בשנת 2010 לא היתה ירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני באגרות חוב.

הכנסות בגין הפסדי אשראי הסתכמו בשנת 2011 בהכנסה בסך 5.0 מיליוני ש"ח, לעומת הכנסה של 7.2 מיליוני ש"ח בשנת 2010. ההכנסה בשתי השנים נובעת מקיטון בהפרשה הפרטנית להפסדי אשראי, בעיקר עקב גביית חובות שהופרשו בעבר.

החל מיום 1.1.2011 מיישם הבנק את ההוראה החדשה בנושא המדידה והגילוי של חובות פגומים. בדבר יישום ההוראה ראה ביאורים 1 ו- 4 לדוחות הכספיים.

ההכנסות התפעוליות והאחרות הסתכמו בשנת 2011 ב- 132.0 מיליוני ש"ח לעומת 136.2 מיליוני ש"ח בשנת 2010, ירידה של 3.1%. הירידה נובעת בעיקרה מקיטון בהכנסות מפעילות שוק ההון על תחומיו השונים ומקיטון ברווחי קופת הפיצויים של הבנק, אשר קוזזו בחלקם על ידי גידול בעמלות מפעילות חדר עסקאות במט"ח. בנוסף, נכללה הפרשה לירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני במניות בתיק הזמין למכירה בשנת 2011 בסך של 2.7 מיליוני ש"ח (שנת 2010 – 0.8 מיליוני ש"ח).

ההוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו בשנת 2011 ב- 184.6 מיליוני ש"ח לעומת 171.8 מיליוני ש"ח בשנת 2010, גידול של 7.4%.

הוצאות השכר והנלוות הסתכמו בשנת 2011 ב- 75.7 מיליוני ש"ח, לעומת 70.5 מיליוני ש"ח בשנת 2010, עליה של 7.4%, הנובעת בעיקרה מעדכון שכר לעובדי הבנק והפסדי קופת הפיצויים בתקופה הנוכחית לעומת רווחים בתקופה המקבילה אשתקד. העליה קוזזה על ידי קיטון בהפרשה לבנוס, עקב הקיטון ברווחיות בין שנת 2010 לשנת 2011.

הוצאות אחזקה ופחת בניינים וציוד והפחתות של נכסים בלתי מוחשיים הסתכמו בשנת 2011 ב- 26.3 מיליוני ש"ח, לעומת 22.2 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה של 18.5%. העליה נובעת בעיקרה מעדכון הסכם השכירות של בנין הבנק בתל-אביב, מפתחת סניפים חדשים ומעליה בהוצאות הפחתת נכסים בלתי מוחשיים.

ההוצאות האחרות הסתכמו בשנת 2011 ב- 82.6 מיליוני ש"ח לעומת 79.1 מיליוני ש"ח בשנת 2010, עליה של 4.4%. העליה נובעת, בין היתר, מגידול בהוצאות המחשב ושיווק ופרסום שקוזז בחלקו על ידי קיטון בהוצאות השירותים המקצועיים.

שיעור הכיסוי של ההוצאות התפעוליות על ידי ההכנסות התפעוליות עמד על 71.5% בשנת 2011 לעומת 79.3% בשנת 2010.

חלקו של הבנק בתוצאות חברות כלולות הסתכם בשנת 2011 בהפסד של 0.1 מיליוני ש"ח לעומת הפסד של 1.3 מיליוני ש"ח בשנת 2010.

התפתחויות בסעיפי המאזן

המאזן ליום 31 בדצמבר 2011 הסתכם ב- 7,506.0 מיליוני ש"ח לעומת 7,629.0 מיליוני ש"ח ביום 31 בדצמבר 2010, ירידה של 1.6%.

מזומנים ופקדונות בבנקים ליום 31 בדצמבר 2011 הסתכמו בסך 2,023.5 מיליוני ש"ח לעומת 2,154.0 מיליוני ש"ח ביום 31 בדצמבר 2010, ירידה של 6.1%.

ההשקעה בניירות ערך ליום 31 בדצמבר 2011 הסתכמה בסך 2,433.9 מיליוני ש"ח לעומת 2,750.8 מיליוני ש"ח ביום 31 בדצמבר 2010, קיטון של 11.5%.

מתוך השקעה בניירות ערך:

- סך של 2,093.5 מיליוני ש"ח הינו באגרות חוב ממשלתיות ומקמ"ים;
- סך של 48.7 מיליוני ש"ח אגרות חוב של בנקים בחו"ל ("יורובונדס") המפוזרות על פני כ- 6 מנפיקים;
- סך של 127.1 מיליוני ש"ח אגרות חוב של מוסדות פיננסים בישראל;
- סך של 32.3 מיליוני ש"ח אגרות חוב של חברות בבעלות מדינת ישראל;
- סך של 99.4 מיליוני ש"ח אגרות חוב קונצרניות אחרות בישראל ובחו"ל המפוזרות על פני כ- 26 מנפיקים;

להלן מידע בדבר משך ושיעור הירידה בשוויין ההוגן של אגרות חוב זמינות למכירה, מתחת לעלותן המותאמת, אשר הוכרו ישירות בהון ולא נזקפו לרווח והפסד ליום 31.12.2011 (במיליוני ש"ח):

שיעור הירידה	משך הירידה			
	עד 6 חודשים	6-9 חודשים	9-12 חודשים	מעל 12 חודשים
עד 14.6%	(3.6)	(5.7)	(1.2)	(4.0)
35% *	-	-	-	(1.4)
	(3.6)	(5.7)	(1.2)	(5.4)
	(15.9)			
				(14.5)
				(1.4)

* הבנק בחן את הצורך בביצוע הפרשה לירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני באגרת החוב האמורה על פי המדיניות החשבונאית בנושאים קריטיים ואומדנים חשבונאים קריטיים והחליט שאין צורך בביצוע הפרשה. בנוסף, הירידה בשווי ההוגן של אגרת החוב הזמינה למכירה קטנה בסמוך לתאריך החתימה על הדוחות הכספיים ל- 16% וב- 20.2.2012 נפדתה 20% מאגרת החוב.

להלן מידע בדבר משך ושיעור הירידה בשוויין ההוגן של אגרות חוב זמינות למכירה, מתחת לעלותן המותאמת, אשר הוכרו ישירות בהון ולא נזקפו לרווח והפסד ליום 31.12.2010 (במיליוני ש"ח):

שיעור הירידה	משך הירידה			
	עד 6 חודשים	6-9 חודשים	9-12 חודשים	מעל 12 חודשים
עד 20%	(1.5)	(3.5)	-	(1.7)
עד 20.4%	-	-	-	(1.7)
	(1.5)	(3.5)	-	(3.4)
	(8.4)			
				(6.7)
				(1.7)

הירידה בשווי ההוגן של אגרות החוב כוללת ליום 31.12.2011:

8.4 מיליוני ש"ח ירידה בשוויין ההוגן של אגרות חוב ממשלתיות ואגרות חוב ממשלתיות הנסחרות בחו"ל. בכל אגרות החוב הממשלתיות הירידה בשווי הינה עד 20%. סך של 2.2 מיליוני ש"ח מתוך הירידה הינו לתקופה של עד 6 חודשים, סך של 5.4 מיליוני ש"ח הינו לתקופה של בין 6-9 חודשים והשאר לתקופה של מעל 12 חודשים.

0.7 מיליוני ש"ח ירידה בשוויין ההוגן של אגרות חוב של בנקים בהם נכללים בנקים זרים, אשר מדורגים בדירוג A. (ראה גם דיווח בדבר חשיפת אשראי למוסדות פיננסים זרים).

בכל אגרות החוב של הבנקים הירידה בשווי הינה עד 20%. סך של 0.1 מיליוני ש"ח הינו לתקופה של בין 6-9 חודשים והשאר לתקופה של מעל 12 חודשים.

6.8 מיליוני ש"ח ירידה בשווייץ ההוגן של אגרות חוב קונצרניות. סך של 5.4 מיליוני ש"ח מהירידה בשווייץ הינו עד 20% והיתרה הינה ירידה בשיעור של 35%. סך של 1.4 מיליוני ש"ח מתוך הירידה הינו לתקופה של עד 6 חודשים, סך של 0.2 מיליוני ש"ח הינו לתקופה של בין 9 – 6 חודשים, סך של 1.2 מיליוני ש"ח הינו לתקופה של בין 12-9 חודשים והשאר לתקופה של מעל 12 חודשים.

קרן ההון השלילית של הבנק גדלה מ- 8.4 מיליוני ש"ח ב- 31.12.10 ל- 15.9 מיליוני ש"ח נכון ליום 31.12.11. הנתונים הנ"ל הינם ללא השפעת קרן ההון החיובית וללא השפעת המס. קרן ההון הכוללת ליום 31.12.11 הינה שלילית בסך 8.5 מיליוני ש"ח, לאחר ההשפעות הנ"ל (ראה ביאור 3 – ניירות ערך ודוח על השינויים בהון).

בבחינת הצורך לביצוע הפרשה לירידת ערך, בהתאם למדיניות החשבונאית בנושאים קריטיים ואומדנים חשבונאיים קריטיים, נרשמה בספרי הבנק הפרשה לירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני בסך 3.2 מיליוני ש"ח (בדבר ירידת הערך, ראה ביאור 3 – ניירות ערך).

בבחינת ירידת הערך נעשתה בהתאם למפורט בפרק מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים בדוח הדירקטוריון ובהתאם לחוזר המפקח על הבנקים מיום 1.3.09. ראה פרק הדן בירידת ערך נכסים במדיניות החשבונאית בנושאים קריטיים.

האשראי לציבור, נטו הסתכם בסוף שנת 2011 בסך 1,773.3 מיליוני ש"ח לעומת 1,751.4 מיליוני ש"ח ביום 31 בדצמבר 2010, עליה של 1.3%.

היתרה הממוצעת של האשראי לציבור בשנת 2011 עמדה על 1,874.2 מיליוני ש"ח, לעומת יתרה ממוצעת של 1,933.7 מיליוני ש"ח בשנת 2010, קיטון של 3.0%.

פקדונות הציבור הסתכמו בסוף שנת 2011 בסך 5,715.1 מיליוני ש"ח לעומת 6,008.1 מיליוני ש"ח ביום 31 בדצמבר 2010, ירידה של 4.9%.

היתרה הממוצעת של פקדונות הציבור בשנת 2011 עמדה על 5,958.1 מיליוני ש"ח, לעומת יתרה ממוצעת של 6,599.8 מיליוני ש"ח בשנת 2010, קיטון של 9.7%.

פקדונות מבנקים הסתכמו בסוף שנת 2011 בסך 34.9 מיליוני ש"ח לעומת 65.6 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2010, ירידה של 46.8%. התנועה בסעיף זה נובעת בעיקרה מפעילות ביבנקאית יומית.

ההון של הבנק ליום 31 בדצמבר 2011 הסתכם בסך 431.9 מיליוני ש"ח לעומת 421.1 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2010. הגידול לעומת סוף שנת 2010 נובע בעיקר מהרווח הנקי לשנת 2011 בסך 40.9 מיליון ש"ח, אשר קוזז בחלקו על ידי יישום ההוראה החדשה בנושא המדידה והגילוי של חובות פגומים שהביא להקטנת ההון בסך של 20.5 מיליון ש"ח ועל ידי קיטון בקרן ההון בגין ניירות ערך זמינים למכירה בסך של 9.6 מיליוני ש"ח.

יחס ההון לסה"כ המאזן עמד בסוף 2011 על 5.7% לעומת 5.5% בסוף שנת 2010.

יחס ההון הכולל, ליום 31 בדצמבר 2011, המחושב בהתאם להוראת השעה בדבר "מסגרת עבודה למדידה והלימות הון" (באזל II) הגיע ל- 19.6% בהשוואה ל- 18.4% בסוף שנת 2010.

יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון הגיע ל- 16.2% בהשוואה ל- 15.2% בסוף שנת 2010.

ב- 22 בדצמבר 2010, קבע דירקטוריון הבנק יעדי הון עד להשלמת תהליך ה- SREP על ידי בנק ישראל. על פי החלטה זו, יחס ההון הכולל המינימלי שנקבע יהיה בשיעור של 15% ואילו יחס ההון הראשוני המינימלי יהיה בשיעור של 10%.

תרשים מבנה אחזקות*

* חברות עיקריות.
** ביום 1 במאי 2011 מכר הבנק את מלוא אחזקתו בחברת מניף שירותים פיננסיים בע"מ, חברה כלולה.

חברות מוחזקות עיקריות

- א. "יובנק ניהול נכסים פיננסיים בע"מ" (להלן: "החברה") עוסקת במתן שירותי ניהול תיקי השקעות עבור לקוחות פרטיים ומוסדיים. סך הנכסים תחת ניהול החברה ליום 31 בדצמבר 2011 עומד על כ- 0.5 מיליארד ש"ח. החברה סיימה את שנת 2011 ברווח של 0.3 מיליוני ש"ח, לעומת רווח של 1.0 מיליוני ש"ח בשנת 2010.
- ב. "יובנק קרנות נאמנות בע"מ" (להלן: "החברה") עוסקת בניהול מגוון קרנות נאמנות. החברה סיימה את שנת 2011 ברווח נקי של 0.2 מיליוני ש"ח לעומת רווח של 0.7 מיליוני ש"ח בשנת 2010. סך הנכסים תחת ניהול החברה ליום 31 בדצמבר 2011 עומד על כ- 0.5 מיליארד ש"ח.
- ג. "יובנק חברה לנאמנות בע"מ" (להלן: "החברה") עוסקת בעיקרה במתן שירותי נאמנות לקרנות נאמנות ובנוסף, כנאמן לסדרות אג"ח של חברות ייעודיות (SPC) וכן נאמנויות פרטיות במגוון תחומים. ביום 31 בדצמבר 2011 החברה משמשת כנאמן של קרנות נאמנות בעלות היקף נכסים של כ- 46.1 מיליארד ש"ח. הרווח הנקי של החברה לשנת 2011 הסתכם ב- 18.6 מיליוני ש"ח, לעומת 18.9 מיליוני ש"ח בשנת 2010.
- ד. "יובנק חיתום וייעוץ בע"מ" (להלן: "החברה") עסקה בחיתום להנפקות ובייעוץ כלכלי. הרווח של החברה הסתכם ב- 0.1 מיליוני ש"ח בשנת 2011, לעומת הפסד בסך 0.1 מיליוני ש"ח בשנת 2010. ביום 8.2.2011 החליט דירקטוריון החברה לשנות את מעמד החברה למעמד לא פעיל, לפי הוראות תקנות ניירות ערך (חיתום) תשס"ז – 2007.
- ה. "יובנק השקעות והחזקות בע"מ" (להלן: "החברה") עוסקת בעיקר בהשכרת בניין, ציוד וריהוט לבנק ולחברות קשורות. ההפסד של החברה לשנת 2011 הסתכם ב- 0.3 מיליוני ש"ח (מתוכו הפסד מפעולות רגילות בסך 1.8 מיליוני ש"ח ורווח בסך 1.5 מיליוני ש"ח בגין פעולות בלתי רגילות בשל מכירת חברה כלולה – מניף שירותים פיננסיים בע"מ), לעומת רווח של 0.3 מיליוני ש"ח בשנת 2010.

מידע על חברת האם

קבוצת הבנק הבינלאומי נמנית על חמש הקבוצות הבנקאיות הגדולות בישראל. הקבוצה פועלת במגוון רחב של פעילויות פיננסיות: בנקאות מסחרית, בנקאות פרטית, משכנתאות, פעילות בשוק ההון על רבדיה השונים, פעילות פיננסית בינלאומית, מימון בשיטת הליסינג, פקטורינג, כרטיסי אשראי ושירותים פיננסיים שונים. בנוסף ליובנק, היא מחזיקה בשלושה בנקים מסחריים בישראל – בנק אוצר החייל, בנק פועלי אגודת ישראל ובנק מסד – ושתי חברות בנות בחו"ל, פיבי בנק (יו.קיי) בלונדון ופיבי בנק (שווייץ) בציריך. לקבוצה 176 סניפים ושלוחות בישראל, מתוכם 80 סניפים ושלוחות בחברת האם.

תיאור מגזרי פעילות העסקיים של הבנק

להלן תיאור קצר של מגזרי הפעילות של הבנק:

מגזר הבנקאות הפרטית – כולל את כל הלקוחות הפרטיים בבנק ועסקיהם.

מדובר הן בלקוחות פרטיים המשיכים לחטיבת הבנקאות הפרסונלית והן בלקוחות פרטיים המשיכים לחטיבת שוק ההון, אשר עיקר פעילותם הינו בניירות ערך. בנוסף, כולל המגזר את פעילות החברה לניהול נכסים פיננסיים, החברה לניהול הקרנות של הבנק ולקוחות החברה לנאמנות של הבנק, בתחום שירותי הנאמנות הפרטיות והציבוריות.

מגזר הבנקאות העסקית – כולל את כל הלקוחות המוסדיים אשר עיקר עיסוקם הינו בתחום הפיננסי, כגון: קבוצות העוסקות

בתחומי ביטוח, פנסיה וגמל, קרנות נאמנות, חברות ניהול תיקים, וכו'. לקוחות אלו משיכים לחטיבת שוק ההון. בנוסף, כולל המגזר את לקוחות החברה לנאמנות של הבנק, בתחום שירותי הנאמנות לקרנות נאמנות.

המגזר הפיננסי – מגזר זה מאגד בתוכו את פעילות חדרי העסקות, יחידת הנזילות ואת מחלקת ניהול נכסים והתחייבויות

של הבנק.

למידע מפורט, לרבות ניתוח כספי, ראה בפרק הדן בתיאור עסקי הבנק לפי מגזרי פעילות.

חלוקת דיבידנדים

בשנת 2011 לא חולק דיבידנד.

בחודש דצמבר 2010 הוכרז וחולק דיבידנד בסך 100 מיליוני ש"ח.

בחודש מרץ 2010 הוכרז וחולק דיבידנד בסך 75 ש"ח.

בשנת 2009 לא חולק דיבידנד.

למידע נוסף, ראה ביאור 13 א' לדוחות הכספיים.

דירוג הבנק על ידי חברת דירוג

חברת "מידרוג" דרגה את פקדונות הבנק בדירוג Aa3 ואת הפקדונות לזמן קצר בדירוג P-1.

הון אנושי

תאור המבנה הארגוני ומספר העובדים המועסקים

למנכ"ל הבנק כפופים ישירות ששה מנהלים, כדלקמן:

מנהל חטיבת הבנקאות הפרסונאלית, אשר לו כפופים סניפי הבנק.
מספר העובדים המועסקים בחטיבת הבנקאות הפרסונאלית הסתכם בשנת 2011 ב- 98 עובדים בממוצע (בשנת 2010 ב- 96 עובדים בממוצע).

מנהל חטיבת שוק ההון, אשר לו כפופות מחלקות מסחר בניירות ערך ישראלים ובניירות ערך זרים, מערך עורפי בניירות ערך ישראלים ובניירות ערך זרים וצוות בנקאי המעניק שירותים ללקוחות החטיבה.
מנהל חטיבת שוק ההון אחראי גם על חברות הבת: יובנק ניהול נכסים פיננסיים בע"מ, יובנק ניהול קרנות נאמנות בע"מ ויובנק חברה לנאמנות בע"מ.
מספר העובדים המועסקים בחטיבת שוק ההון הסתכם בשנת 2011 ב- 67 עובדים בממוצע (בשנת 2010 ב- 68 עובדים בממוצע).

מנהל החטיבה הפיננסית, אשר לו כפופות המחלקות הבאות: ניהול נכסים והתחייבויות, יחידת הנזילות וחדר עסקות.
מספר העובדים המועסקים בחטיבה הפיננסית הסתכם בשנת 2011 ב- 15 עובדים בממוצע (בשנת 2010 ב- 15 עובדים בממוצע).

מנהל חטיבת המטה, אשר לו כפופות המחלקות הבאות: משאבי אנוש ומינהל, ניהול סיכונים, רגולציה ותהליכים, משפטית, תכנון ושיווק ורפרנט מחשב.
מספר העובדים המועסקים בחטיבת המטה הסתכם בשנת 2011 ב- 41 עובדים בממוצע (בשנת 2010 ב- 40 עובדים בממוצע).
ביום 12 בינואר 2011, אושר מינויו של מנהל חטיבת המטה כמנהל הסיכונים הראשי של הבנק. כפועל יוצא, ביום 13 בינואר 2011 עברה מחלקת האשראי, בראשותו של הממונה על האשראי בבנק, לפעול בכפיפות ישירה למנכ"ל הבנק. תחום ניהול הסיכונים נשאר בכפיפות למנהל הסיכונים הראשי בחטיבת המטה. מספר העובדים הממוצע המועסקים במחלקת אשראי בשנת 2011 הינו 13. (בשנת 2010 ב- 12 עובדים בממוצע).

מנהלת חטיבת החשבונאי הראשי, אשר לה כפופות המחלקות הבאות: חשבונאות, בינלאומית והתאמות והנהלת חשבונות ותשלומים.
מספר העובדים המועסקים בחטיבת החשבונאי הראשי הסתכם בשנת 2011 ב- 20 עובדים בממוצע (בשנת 2010 ב- 20 עובדים בממוצע).

בנוסף, שרותי הביקורת הפנימית נשענים ברובם על מערך הביקורת הפנימית הקבוצתי, למידע נוסף ראה בפרק הון בגילוי בדבר מבקר פנימי בבנק.

להלן נתונים על מספר העובדים בבנק ובחברות הבת לסוף שנה והממוצע החודשי לשנה:

ס"כ	סך הכל		חברות בנות			הבנק			
	עובדים אחרים*	עובדים מן המניין	עובדים אחרים*	עובדים מן המניין	עובדים אחרים*	עובדים אחרים*	עובדים מן המניין	עובדים מן המניין	
ס"כ			ס"כ			ס"כ			
									לסוף שנה:
263	9	254	30	-	30	233	9	224	31.12.11
264	8	256	29	-	29	235	8	227	31.12.10
									ממוצע חודשי:
265	11	254	30	-	30	235	11	224	2011
255	4	251	27	-	27	228	4	224	2010

* כולל עובדי שעות, עובדי כ"א ועובדים במיקור חוץ.

שינויים בכח אדם

18% מעובדי הבנק החלו עבודתם בבנק במהלך שנת 2011. תחלופת כח האדם איפשרה לבנק הזרמת כוח אדם חדש ומקצועי המתאים לאופי פעילותו וצרכי כוח אדם הנדרשים לבנק.

הסכמי העסקה

כל עובדי הבנק מועסקים בהסכמי עבודה אישיים. הסכמים אלו מקנים לבנק גמישות העסקה מירבית תוך תגובה מהירה לצרכי ולתנאי השוק ולפעילות העיסוקית של הבנק. למידע בדבר זכויות עובדים בפרישה – ראה פירוט בביאור 12.

הדרכה

העלאת רמת המקצועיות בבנק הינה תוצאה של גיוס איכותי וממוקד, אך גם של תכנית הדרכה אישית וארגונית התואמת את צרכי הבנק, והמוגדרת בתכנית העבודה השנתית. תכנית ההדרכה בבנק כוללת הדרכות והכשרות מקצועיות בתחומים השונים של הפעילות הבנקאית הסדירה ובנושאי ניהול ופיתוח מנהלים. תכנית ההדרכה נגזרת מגורמים משתנים שונים, ביניהם: המדיניות העסקית של הבנק, התפתחויות צפויות במשק בכלל ובענף הבנקאות בפרט, שינויים רגולטורים ועוד. יובנק משתמש לצרכי הדרכה במערך ההדרכה המפותח של הבינלאומי, בקורסים, ימי עיון, השתלמויות והדרכות. תכנית ההדרכה נותנת, גם כגורם הנעת עובדים, מענה לפיתוח מיומנויות אישיות ולהתפתחות אישית של עובדים בנושאים שונים. במקביל, הבנק מעודד התפתחות מקצועית ואישית, בין היתר, באמצעות השתתפות במימון לימודים אקדמיים התואמים את צרכי הבנק ובסיוע בימי חופשה בזמן בחינות.

תכניות תגמול לעובדים

בהתאם להוראות המפקח על הבנקים מחודש אפריל 2009 דן דירקטוריון הבנק במדיניות תגמול ובמתודולוגיה ליישומה, שמטרתה לאזן בין הרצון לעודד מוטיבציה, ליצור זהות אינטרסים של המנהלים עם הבנק לטווח הארוך, לשמר ולתגמל מנהלים והישגיות לבין הצורך למנוע לקיחת סיכונים מופרזת. המדיניות מתייחסת לכלל עובדי הבנק, והיא חלק ממדיניות קבוצתית שגובשה בשיתוף החברה האם, בהתאם להוראות המפקח על הבנקים. בנוסף, פועל הבנק לשימור עובדי מפתח ובעלי תפקידי מפתח בארגון.

קוד אתי

לבנק קוד אתי המקדם אתיקה ואחריות חברתית ומטמיע נורמות התנהגות ראויות בקרב עובדי הבנק ומנהליו. כתיבת הקוד האתי נעשתה בשיתוף עובדי הבנק. הוקמו מוסדות אתיקה ונעשות פעולות להטמעת הקוד האתי באופן שוטף לכל עובד ועובד.

מגבלות ופיקוח על פעילות הבנק

הוראת ניהול בנקאי תקין 313 – "מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים" כוללת מגבלות על פיהן רשאי הבנק לתת אשראי ל"לווה בודד", ל"קבוצת לווים" ו"לששת הלווים כולל קבוצת לווים". ביום 8.5.11 פרסם בנק ישראל תיקון לנוהל בנקאי תקין זה, אשר במסגרתו שונו המגבלות המפורטות בנוהל החל מה- 31.12.11.

השינויים מורכבים ממספר נדבכים:

1. מגבלות על לווה בודד – חבות קבוצת לווים שונתה ממגבלה של 30% מהון הבנק ל- 25% מהון הבנק, או 250 מיליון ש"ח, הגבוה מביניהם.
המגבלה של חבות ששת הלווים הגדולים (135% מהון הבנק) הוחלפה במגבלה שחבות כל הלקוחות בעלי חבות מעל 10% מהון הבנק, לא תעלה על 135%. אחוז זה ירד בהדרגה עד 31.12.12 ל- 120% מהון הבנק.
2. הכללת חבות בנקים כחבות של לקוח לצורך לווה בודד.
3. חלו שינויים בהגדרת חבות, למשל עסקאות עתידיות שנלקחו בעבר כערך נקוב כפול 10%, מוכפלות בשיעור ה-add on על פי הוראות הלימות ההון של באזל II כפול 3.
4. ניכויים מותרים - עקרונות באזל 2 הושתו באופן חלקי הן בהכרה בבטוחות ככשירים וכן שונו מקדמים.

השינויים האמורים גוררים שינויים בבחינת עמידה במגבלות כגון חשיפות לענפי משק ועוד.

השינויים חייבו הערכות של הבנק שכללה, בין השאר, צמצום משמעותי של מסגרות האשראי של לקוחות גדולים וצמצום חשיפות לבנקים.

בהוראת ניהול בנקאי תקין 337 – "פעילות בשוק מעו"ף" קיימת מגבלה על פיה סך כל התחייבויותיו של תאגיד בנקאי כלפי מסלקת מעו"ף (לאחר ניכויים מותרים) לא תעלה על 30% מהונו של הבנק. לאור פעילותם הרבה של לקוחות חטיבת שוק ההון בשוק המעו"ף, הבנק בודק את המגבלה הנ"ל באופן שוטף.

בהוראת ניהול בנקאי תקין 315 – "הפרשה נוספת לחובות מסופקים", נקבע כי יש לבצע הפרשה בגין ריכוזיות חבויות ענפית. הבנק חשוף לריכוזיות בענף השירותים הפיננסיים. ריכוזיות זו תואמת את המדיניות העסקית של הבנק על פיה מגזר לקוחות שוק ההון הינו בין מגזרי הפעילות העיקריים.
הבנק מקפיד על יישום המגבלה. בשנים 2010 ו- 2011 לא היתה חריגה ממגבלת ריכוזיות ענפית.

בנוסף, לענין הרפורמה בשוק ההון, ראה פרטים בפרק הדין על מגזרי פעילות בנושא פעילות יובנק קרנות נאמנות בע"מ.

מלבד המתואר לעיל אין מגבלות ופיקוח נוספים שהינם ייחודיים או אפקטיביים לבנק בשנים הרלוונטיות או שצפויה להיות להם השפעה מהותית על פעילות הבנק בעתיד.

הסכמים מהותיים

א. הסכם שירותי מיחשוב

כחלק מאסטרטגית קבוצת הבנק הבינלאומי ניתנים שירותי המיחשוב, לרבות שירותי התפעול והתכנות, באמצעות חברת הבת – מתף. השירותים ניתנים על ידי עובדי מתף. כחלק מאסטרטגיה זו, הפכו בשנת 2005 עובדי יחידת המחשב של הבנק לעובדי מתף. כפועל יוצא, כל שירותי המיחשוב של הבנק, לרבות שירותי התפעול ושירותי התכנות, ניתנים לבנק על ידי חברת מתף.

מתף פועלת לפיתוח מערכות טכנולוגיות מתקדמות ולתחזוקת היישומים העסקיים בקבוצה ובבנק, תוך ניסיון לשפר את האפקטיביות, האיכות והיעילות של שירותי המחשוב של הקבוצה. במסגרת החברה פועל גם אגף שיטות וניתוח תהליכים, האחראי על כתיבה והפצה של נוהלי עבודה וחוזרים.

על פי עקרונות ההתקשרות בין הבנק ומתף, עד לתום שנת 2009 מתף נשאה בעלויות תהליך איחוד האפליקציות בין הבנקים והבנק שילם למתף עבור שירותי מיחשוב שוטפים ונשא בחלקו בפיתוח יישומים רגולטורים וקבוצתיים כפי שסוכם, בתוספת גידול מוסכם.

החל משנת 2010, גובש מודל לקביעת התשלומים השוטפים עבור שירותי המיחשוב המתבסס על חלקו היחסי של הבנק בסך כל פעולות המחשב המבוצעות בקבוצת הבינלאומי.

ב. ראה מידע רלוונטי נוסף בביאורים הבאים לדוחות הכספיים:

- לענין הסכמים הנוגעים לשינוי השליטה בבנק – ראה ביאור 17 (ה).
- לענין התחייבות הבנק למסלקת המעוף – ראה ביאור 16 (ג) ו- 16 (ג) (3).
- לענין התחייבות הבנק למסלקת הבורסה – ראה ביאור 16 (ג) (4).
- לענין הסכם בטוחות עם EUROCLEAR - ראה ביאור 16 (ג) (5).
- לענין שיפוי נושאי משרה – ראה ביאור 16 (ג) (8).
- לענין התקשרויות בין הבנק לקבוצת הבנק הבינלאומי – ראה ביאור 16 (ג) (10).
- לענין שיעבודים – ראה ביאור 16 (ד).
- לענין שכירות מבנים – ראה ביאור 16 (ג) (12).

הליכים משפטיים

להלן פירוט לגבי תובענות נגד הבנק וחברות מאוחדות שלו, בסכומים מהותיים העולים על 1% מהון הבנק. לדעת הנהלת הבנק, בהסתמך על חוות דעת משפטיות, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות, אם נדרשו, לכיסוי נזקים כתוצאה מהתובענות האמורות.

ההסתברות להתממשות חשיפת סיכון נוספת לבנק הינה קלושה לדעת הבנק, בהתבסס על דעת יועציו המשפטיים (ולדעת הנהלת הבנק, בהתבסס על דעת יועציה המשפטיים) בכל חמש התובענות המפורטות להלן:

1. ביום 25 ביולי 2002 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב תובענה נגד חברה אשר מניותיה נסחרות בבורסה לניירות ערך בתל-אביב (להלן: "החברה"), יובנק חברה לנאמנות (להלן: "החברה לנאמנות"), פועלים שוקי הון והשקעות בע"מ, דירקטורים בחברה, בעלי שליטה בה, חברת האם של החברה ורואי החשבון אשר ביקרו את חשבונותיה של החברה. סכום הנזק הנטען על ידי התובע הינו בסך של כ- 32,000 ש"ח. יחד עם התובענה הוגשה לבית המשפט בקשה להכיר בה כתביעה ייצוגית עבור כל מחזיקי אגרות החוב שהנפיקה החברה בסכום משוער של כ- 40.8 מיליון ש"ח.

בחודש מרץ 2011 דחה בית המשפט את התביעה נגד החברה לנאמנות ונגד רואי החשבון של החברה (הבקשה נגד שאר הנתבעים אושרה). התובע הגיש ערעור על החלטות הדחיה.

לדעת החברה לנאמנות ויועציה המשפטיים, יש לחברה לנאמנות טענות ראויות הן נגד היות התביעה ראויה להידון כתביעה ייצוגית והן לעניין הנטען בכתב הערעור נגד החברה לנאמנות.

2. ביום 27 ביולי 2003 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב, על ידי שני לקוחות, תביעה למתן פסק דין הצהרתי לפיו אין אחד הלקוחות חייב לבנק כספים, וכן כי השעבוד על מניות חברה נסחרת בבורסה, אשר משמשות בטוחה לחובות שני הלקוחות, ואשר הבנק מבקש לאכוף את מימושן, אינו תקף. היקף המחלוקת על פי כתב התביעה מגיע לסך של כ- 28.6 מיליון ש"ח. בירור התביעה נמצא בהליכים מקדמיים שונים.
3. ביום 22 בדצמבר 2005 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב, תביעה נגד יובנק חברה לנאמנות בע"מ (להלן: "החברה") אשר תוקנה ביום 15 בספטמבר 2009 לסך של כ- 34.6 מיליון ש"ח (משוערך ליום 31.12.11) על ידי שלושה תובעים אשר הינם חברות קשורות אחת לשניה. התובעים החזיקו באגרות חוב להם החברה שימשה כנאמן. בשל קשיים כלכליים, מנפיקת האג"ח לא פרעה את חובותיה כלפי בעלי אגרות החוב שלה. החברה הגישה כתב הגנה מתוקן. מתנהלים הליכים מקדמיים. לדעת החברה ויועציה המשפטיים, יש לחברה הגנה טובה כנגד התביעה.
4. באוקטובר 2006 ניתן על ידי בית המשפט המחוזי בירושלים פסק דין לפיו נדחתה תביעה שכנגד, שהוגשה על ידי לקוח הבנק למתן פסק דין הצהרתי כי נגרמו לו נזקים בסך של כ- 11.1 מיליון ש"ח הנובעים מטעויות ורשלנות הבנק. הלקוח הגיש ערעור על פסק הדין לבית המשפט העליון.

ביום 19.7.2011 דחה בית המשפט העליון את הערעור.

5. ביום 18 במרץ 2009 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב תביעה כנגד הבנק על ידי לקוח בסך של כ- 8.5 מיליון ש"ח. נטען כי הבנק התרשל כאשר כיבד שיקים בסך של כ- 5.0 מיליון ש"ח. השיקים זויפו על ידי עובדת של הלקוח. הבנק הגיש כתב הגנה והודעת צד ג' כנגד העובדת.

ההתפתחויות הכלכליות בשנת 2011

הסביבה העולמית

במהלך המחצית השנייה של שנת 2011 החריף משמעותית משבר החובות באירופה, והביא להאטה בפעילות הריאלית ולעלייה חדה של הסיכון בשווקים הפיננסיים בעולם. האטת הפעילות באירופה התפשטה למדינות מפותחות אחרות ולמדינות מתעוררות (בעיקר הודו, סין וברזיל) – אשר הגיבו בנקיטת מדיניות מוניטארית מרחיבה (בעיקר הורדות ריבית). בארה"ב – נתוני הפעילות העסקית השתפרו, אם כי קצב הצמיחה שם נותר נמוך יחסית ונטל החוב גבוה.

אירופה: במהלך המחצית השנייה של השנה התכווץ התוצר בגוש האירו בכ-0.3%, בהשוואה לצמיחה חיובית מתונה של כ-2% במחצית הראשונה של השנה. תחזיות הצמיחה עודכנו כלפי מטה תחת החשש מהעמקת המיתון. לקראת תום המחצית השנייה של השנה השתררה בשווקים רגיעה מסוימת על רקע צעדים שננקטו להגברת המשמעת הפיסקאלית בגוש האירו וצעדים מוניטאריים לשם הגברת הנזילות. בתחילת שנת 2012 שבה והורדו הדירוגים לכמה מדינות באירופה: צרפת, איטליה, ספרד, פורטוגל, יוון, אוסטריה, מלטה, סלובקיה וסלובניה – הורדה זו עלולה להקשות על יכולת מדינות אלה לגייס חוב, מה שעלול להביא להחרפת המשבר.

ארה"ב: במחצית השנייה של השנה הייתה התאוששות בפעילות הריאלית בארה"ב, שהתבטאה בגידול בשיעור הצמיחה בהשוואה למחצית הראשונה ובירידה בשיעור האבטלה. עדיין למרות סימנים חיוביים אלה יש לציין, כי הצמיחה נשענה ברובה על ביקושי המגזר הציבורי, ותמכו בה גם הצעדים המוניטאריים של ה-FED שעיקרם הקלות בשוק האשראי.

המשקים המתפתחים: בניגוד לרוב המדינות המפותחות הציגו השווקים המתפתחים נתוני צמיחה נאים עד לרבעון הרביעי של השנה, כאשר מובילה את המשקים סין עם שיעורי צמיחה של כ-10%. אולם, ברבעון הרביעי התפשטה האטה בפעילות העולמית גם לשווקים המתפתחים ותחזיות הצמיחה לגביהם עודכנו כלפי מטה.

ההתפתחויות הריאליות בישראל

צמיחה כלכלית

למרות התמתנות קצב הצמיחה בשנת 2011, במיוחד במחצית השנייה, היה בשנת 2011 מצבו של המשק הישראלי טוב יחסית – רמת הפעילות הריאלית הייתה גבוהה ורוב האינדיקטורים הצביעו על התקרבות למצב של תעסוקה מלאה. המשק הישראלי צמח בשנת 2011 בשיעור של כ-4.8%. כל מרכיבי השימושים במשק נהנו מהתרחבות יחסית: היצוא גדל בכ-4.5%, הצריכה הפרטית גדלה בכ-4.0%, ההשקעות בנכסים קבועים גדלו בכ-14.8% והצריכה הציבורית בכ-4.5%. חשוב לציין, כאמור, שקצב הצמיחה הלך ופחת במהלך השנה מכ-4.9% ברבעון הראשון לרמה מוערכת של כ-3% ברבעון הרביעי.

תחזיות הצמיחה של בנק ישראל לשנת 2012 הורדו במהלך השנה לתחזית של 2.8% (בדומה לתחזית ה-OECD).

רמת האבטלה

רמת האבטלה ירדה לשפל היסטורי ורוב האינדיקטורים תומכים בהערכה כי שוק העבודה קרוב לתעסוקה מלאה. הצמיחה במשק ב-2011 הובילה לגידול מהיר בביקוש לעובדים. בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2011 מספר המועסקים גדל ב-3.3% (גידול של קרוב למאה אלף מועסקים חדשים). שיעור האבטלה ירד מ-6.5% בסוף 2011 ל-5.5% ברבעון השני לאומדן של כ-5.4% בחודש נובמבר.

למרות שהמשק הישראלי התקרב למצב של תעסוקה מלאה, השכר הריאלי במשק עלה בחודשים ינואר-אוקטובר בכ-0.3% בלבד.

תקציב המדינה

הגירעון התקציבי הגיע לכ-3.3%, גבוה במעט מהיעד של 3% שנקבע בתקציב ל-2011. במחצית השנייה נראתה ירידה בהכנסות ממסים כתוצאה מההאטה בפעילות.

בשנת 2011 משרד האוצר ניהל מדיניות פיסקאלית מרחיבה. אומנם סך ההכנסות ממסים עלה ב-8.1% (לא רחוק מיעד של 9.2%), אך רוב הגידול התרחש עד אמצע השנה, כאשר החל מחודש יולי הגידול במסים כמעט ונעצר, בעיקר כתוצאה מירידה במסי הצריכה עקב צמצום ביבוא מוצרי צריכה בכלל ומכוניות בפרט. החזרי המסים בכל שנת 2011 היו נמוכים ב-2.5 מיליארד ש"ח לעומת 2010 (כ-0.3% במונחי תוצר).

מימון הגירעון הכולל בסך 23 מיליארד ש"ח נעשה על ידי הכנסות מהפרטה בסך 7.1 מיליארד ש"ח (בעיקר הכנסות ממכירת קרקעות) וגיוס נטו בשוק המקומי בסך 12 מיליארד ש"ח. בנוסף, האוצר ניצל עודף גיוס משנים קודמות בהיקף של 3.8 מיליארד ש"ח. החוב הממשלתי המשיך לרדת מ-76.6% תוצר בשנת 2010 לאומדן של 75% בשנת 2011.

הסיכון לעלייה של הגרעון בשנת 2012 נובע בעיקרו מהאפשרות של החמרת ההאטה בפעילות הריאלית במשק המקומי שיביאו לגידול מתון בהשוואה לחזוי בהכנסות ממסים ו/או מהאפשרויות של הגדלת ההוצאות הבטחוניות של רקע החמרה במצב הגיאופוליטי ושל הגדלת ההוצאות הקשורות למחאה החברתית.

אינפלציה, מדיניות מוניטארית ושער חליפין

קצב האינפלציה במשק הישראלי הושפע מההאטה אשר התפתחה במהלך שנת 2011. עד לרבעון השני הסתמנה האצה בקצב האינפלציה מכ-2.7% בדצמבר 2010 לכ-4.2% ביוני 2011. לאחר מכן, חלה התמתנות עקבית מידי חודש עד לרמה של 2.2% בדצמבר 2011. מדד אינפלציית הליבה ירד בחודשים האחרונים מקצב של כ-3.6% ברבעון הראשון עד לכ-1.9% בחודש דצמבר.

קצב העלייה של מחירי הדיור התמתן במחצית השנייה של השנה: סקר הדיור (המודד את מחירי הרכישות בפועל לפי מס רכישה) הצביע על ירידה מצטברת של 1.5% בשלושת הסקרים האחרונים של שנת 2011. השינוי במגמת מחירי הדיור נובע מהעלאת ריבית על ידי בנק ישראל, גידול חד בהתחלות הבנייה, הגבלות של בנק ישראל על שיעור המשכנתא בריבית משתנה לשליש מסך המשכנתא ומיסוי עודף לרכישה של דירה שנייה.

נוכח ההאטה בצמיחה המשקית במחצית השנייה על רקע גלישת אירופה למיתון וחשש למשבר פיננסי חמור יותר והעמקת ההאטה העולמית, עצר בנק ישראל ברבעון השלישי של השנה את מגמת העלאות הריבית שהחלה באמצע שנת 2009. מחודש דצמבר 2010 ועד חודש יוני 2011, העלה בנק ישראל את הריבית ב-1.25% לרמה של 3.25%.

ככל שהסביבה הגלובלית הלכה והתדרדרה השתנתה המדיניות המוניטארית להורדת ריבית, אשר הובילה לשתי הורדות ריבית ברבעון האחרון של השנה והורדה נוספת בסוף חודש ינואר 2012. שיעור ריבית בנק ישראל לסוף חודש ינואר 2012 הינו 2.5%.

לאחר ייסוף של כ-5% בשער החליפין האפקטיבי במחצית הראשונה של השנה, התהפכה המגמה במחצית השנייה ונרשם פחות של כ-4.7% מול הדולר וכ-4.2% מול האירו. הפחות המתון בשקל תמך בשיפור בתחרותיות של הסקטור הסחיר, (לאחר שחיקה בשנת 2010) ללא התפתחות של לחץ אינפלציוני.

שער החליפין של השקל הושפע משלושה גורמים עיקריים אשר פחות תמכו בייסוף השקל לעומת שנים קודמות: העודף בחשבון השוטף נעלם בשנת 2011, הרעה מסוימת בתנאים הגיאופוליטיים באיזור ומנגד, בשנת 2011 ההשקעות הריאליות נטו היו חיוביות ותמכו בשקל.

רכישות המט"ח על ידי בנק ישראל הופסקו באוגוסט 2011 לאחר רכישות של כ-5.5 מיליארד דולר עד חודש יולי 2011. מדיניות זו הופסקה ברגע שנוצרו תנאים לפיחות בשקל.

השווקים הפיננסיים

השווקים הפיננסיים בישראל הושפעו מהתפתחות המשבר באירופה, וכן מגורמים מקומיים, אשר העיקריים שבהם הם רמה גבוהה של אי-וודאות פוליטית במזרח התיכון. הירידה במדדי המניות בישראל הייתה מתונה יותר מאשר באירופה, אך חריפה יותר מאשר במרבית המדינות האחרות.

שוק המניות

לאחר עלייה חדה בשוקי ההון בעולם בשנת 2009-2010, שנת 2011 הייתה שנה של ירידות בשוקי המניות בישראל ובעולם (למעט בארה"ב בה מדד ה-S&P נותר יציב). שוק ההון הישראלי (מדד תל אביב 100) ירד ב-20% בשנת 2011. מדד ה-MSCI של המדינות המתפתחות ירד ב-20.4% לעומת ירידה של 7.6% בלבד במדד ה-MSCI של המדינות המפותחות. האירועים המקומיים בישראל לא תמכו בשוק המניות. החשש מהשלכות ההצבעה באו"ם בחודש ספטמבר גרם למשקיעים להקטין סיכונים. גם המחאה החברתית פגעה בשוקי המניות בשל הציפייה לפגיעה ברווחיות של חברות המזון, התקשורת ורשתות השיווק.

הרבעון האחרון של השנה אופיין על ידי עליות במחירי המניות בישראל ובעולם. תחושה שמנהיגי אירופה מתקדמים לקראת תהליך של אינטגרציה פיסקאלית ומעורבות הולכת וגדלה של הבנק המרכזי האירופי בהספקת נזילות הקלו על מחנק האשראי. בנוסף, נתונים כלכליים טובים מהצפוי בארה"ב תרמו לאווירה החיובית של השווקים.

שוק אגרות החוב הקונצרני

בדומה לשוק המניות, שוק האג"ח הקונצרני רגיש להאטה בפעילות הכלכלית. אותן המגמות אשר פגעו בשוק המניות במהלך שנת 2011 השפיעו על האג"ח הקונצרני. שוק האג"ח ירד ב-1.8% בשנת 2011, בפרט בדירוגים הנמוכים. מדד התל בונד 20 עלה ב-0.7% בשנת 2011 לעומת ירידה של 1.6% במדד התל בונד 40, כאשר נצפתה פתיחת מרווחים של אגרות החוב הקונצרניות מול אגרות החוב הממשלתיות (הצמודות) אשר עלו בכ-4.3% באותה תקופה. עלייה חדה בתשואות על אגרות חוב של מספר חברות עלולה להקשות על מיחזור החוב בשנת 2012.

שוק אגרות החוב הממשלתיות

במהלך שנת 2011 שוק האג"ח הגיב לשתי התפתחויות עיקריות: המגמה במדיניות המוניטארית של בנק ישראל והמגמה בשוקי המניות (והשפעתה על תשואות האג"ח בחו"ל). במחצית הראשונה של השנה בנק ישראל הפתיע עם העלאות ריבית מהירות מרמה של 2% בסוף 2010 לרמה של 3.25% (עד לחודש יוני) – חשש מפני המשך העלאת ריבית מהירה פגע בשוק האג"ח בחודשים הראשונים של השנה. ברבעון השלישי התחלפות הנטייה להורדת ריבית הטיבה עם שוק האג"ח ושוק האג"ח הגיב בעליות מחירים במחצית השנייה של השנה. שוק האג"ח הישראלי נתמך על ידי ירידת תשואות ארוכות בארה"ב, אשר ירדו בעיקר בשל הבריחה משוק המניות.

עדכוני חקיקה ופסיקה ביחס למערכת הבנקאית בשנת 2011

חקיקה

חוק השקעות משותפות בנאמנות (תיקון מספר 14), התש"ע-2010

תיקון זה נכנס לתוקף עם כניסתם לתוקף של כללים לעניין עריכת המכרז הנדרש אשר פורסמו ביום 28.6.11 ונכנסו לתוקף ביום 28.12.11, אשר הינו מועד הכניסה האפקטיבי לתוקף של תיקון זה. ביום 16.2.2010 פורסם ברשומות התיקון לחוק שעיקריו, שינוי סעיף 69 לחוק השקעות משותפות בנאמנות. להלן עיקריו: הוטלה חובה על מנהל הקרן לערוך מכרז לעמלות ברוקראז' עם "חברה סוחרת" (חבר בורסה); על דירקטוריון מנהל קרן לקבוע נוהל לעריכת מכרז אשר יאושר על ידי הנאמן; התקשרות עם חבר בורסה בחו"ל יכולה להיעשות ללא מכרז (בתנאי החוק); התקשרות מנהל קרן בהסכם ברוקראז' עם חבר בורסה השולט במנהל הקרן או בנאמן לקרן יכולה להיעשות ללא מכרז בכפוף לתנאים הבאים:

1. עמידת חבר הבורסה בתנאי הסף שנקבעו במכרז.
 2. העמלה בגין כל סוג עסקה לא תעלה על העמלה שתשולם לזוכה במכרז עבור ביצוע עסקה דומה.
 3. ההתקשרות אושרה על ידי ועדת ביקורת ודירקטוריון מנהל הקרן.
- מנהל קרן לא ישלם מנכסי הקרן לחברי הבורסה הקשורים למנהל הקרן או לנאמן במהלך תקופה של 12 חודשים המתחילים במועד שקבע מנהל הקרן בתשקיף, תשלומים עבור ביצוע עסקאות בנכסי הקרן בסכום העולה על 20% מסך העמלות (מכל סוג) ששולמו מנכסי הקרן באותה שנת כספים.
- הבנק יובנק חברה לנאמנות בע"מ (חברה בת) השלימו את ההיערכות ליישום הוראת החקיקה כאמור לעיל. כתוצאה מיישום ההוראה צופה הבנק ירידה בהכנסותיו שלא תשפיע באופן מהותי על פעילותו השוטפת של הבנק.

כללים לעריכת מכרז להתקשרות עם חברה סוחרת ותנאי התקשרות עם חברה בעלת זיקה (להלן: "הכללים")

הכללים פורסמו ביום 28.6.11 ונכנסו לתוקף ביום 28.12.11. בהמשך לתיקון מספר 14 לחוק השקעות משותפות בנאמנות פורסמו להערות הציבור הכללים לפיהם מוצע לחייב את מנהל הקרן לבצע מכרז לשם התקשרות בהסכם לקבלת שירותי ברוקראז'. מוצע לפטור חברות קשורות למנהל הקרן מהשתתפות במכרז, אך להגביל את היקף עסקאות הברוקראז' שניתן לשלם עבורן מנכסי הקרן לחברות קשורות, באופן שמנהל הקרן יחויב להוציא את מרבית פעילות הברוקראז', שהתמורה עבורה נפרעת מנכסי הקרן אל גופים שאינם קשורים אליו. תמורה זו תוגבל לכדי 20%. חברה סוחרת הקשורה לנאמן תהיה רשאית להשתתף במכרז ובמקרה של זכייה היא תוכל לקבל תמורה עד 20% מסך העמלות שהקרן משלמת בשנה או לחילופין לסיים את כהונת הנאמן ולשמש כחברה סוחרת ללא הגבלה.

חוק יעול הליכי האכיפה ברשות ניירות ערך (תיקוני חקיקה), התשע"א-2011

ביום 27.1.11 פורסם החוק ברשומות. עיקרי הוראות החוק נכנסו לתוקפן ביום 27.2.11, למעט נושאים מסוימים במסגרת החוק, אשר יכנסו לתוקפם במועד מאוחר יותר, כמפורט בחוק. מטרת החוק הינה לייעל את האכיפה של הוראות חוק ניירות ערך התשכ"ח 1968, חוק הסדרת העיסוק ביעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות, התשנ"ה-1995 וחוק השקעות משותפות בנאמנות, התשנ"ד-1994, לקצר את משך הזמן שבין ביצוע ההפרה לבין הטלת העונש ולהתאים את הענישה לחומרת ההפרה. במסגרת זאת, נקבע מדרג חדש של הפרות והוחמרה הענישה בגין עבירות מסוימות. יצוין, כי החוק קובע חובת פיקוח על מנכ"ל התאגיד, על פיה מנכ"ל התאגיד חייב לפקח ולנקוט בכל האמצעים הסבירים בנסיבות

חוק יעול הליכי האכיפה ברשות ניירות ערך (תיקוני חקיקה), התשע"א-2011 (המשך)

העניין, כמפורט בסעיף, למניעת הפרות על ידי התאגיד או בידי מי מעובדיו. החוק קובע כי אם בוצעה הפרה (למעט בהפרות מסוימות) חזקה שהמנכ"ל הפר את חובת הפיקוח האמורה והוא יהיה חשוף לאמצעי אכיפה כאילו היה הוא המפר, אלא אם המנכ"ל פעל למניעת הפרה ו/או הישנותה, לרבות על ידי קביעת נהלים מתאימים. החוק מאפשר שלושה ערוצי אכיפה מקבילים, לפי שיקול דעתו של יו"ר רשות ניירות ערך:

- (1) הטלת עיצום כספי על ידי הרשות.
- (2) הליך אכיפה מנהלי באמצעות ועדת אכיפה מנהלית.
- (3) הליך פלילי.

כמו כן, החוק מסמך את יו"ר רשות ניירות ערך להתקשר עם הגורם המפר בהסדר להימנעות מנקיטת הליכים או להפסקת הליכים מותנית, חלק ניהול הליך פלילי או מנהלי. התקשרות בהסדר כאמור תפורסם באופן דומה לאמור לעיל ביחס לדרישת חיוב.

ביום 7.4.11 כחלק מיישום החוק הנ"ל, מונו חמישה מבין ששת חברי ועדת האכיפה המנהלית. התיקון נכנס לתוקף ביום 27.2.11, אולם בשל העובדה שכניסתו לתוקף מותנית בהתקנת תקנות (לרבות לענין הנחות בשעורי הקנס הקבועים בחוק וכו') כניסתו לתוקף מדורגת. הבנק נמצא במהלכו של פרויקט להכנת תכנית אכיפה פנימית לבנק ולחברות הבת בסיוע יועצים חיצוניים.

רשימת נסיבות לבחינת פגם במהימנות גופים מפוקחים על ידי הרשות - נוסח מחייב

ביום 4.12.11 פורסמה הרשימה, אשר הינה פועל יוצא של פרסום חוק יעול הליכי האכיפה ברשות ניירות ערך (תיקוני חקיקה), התשע"א-2010 (להלן - "חוק אכיפה מנהלית"). הרשימה נכנסה לתוקף בחלוף 30 ימים מיום הפרסום. כל שינוי ברשימה, לא יחול על הליך תלוי ועומד. מטרתו העיקרית של החוק הינה לכונן את הליך האכיפה המנהלית, כשלצדו נערכו תיקונים נוספים שמטרתם שיפור ההגנה על ציבור המשקיעים בניירות ערך, בעלי היחידות בקרנות הנאמנות והלקוחות של בעלי ההיתרים. במסגרת חוק אכיפה מנהלית הובהרה סמכות הרשות בכל הנוגע לאי מתן היתר בשל גילוי של פגם במהימנות, כמו גם נטילתו של היתר שניתן, עקב גילוי פגם, כאמור.

הרשות הוסמכה לבטל היתרים בשל פגם במהימנות, לרבות פגם במהימנות של גורמים קשורים, כפי שיפורט להלן, אך נקבע כי נטילה כאמור תעשה על בסיס רשימת נסיבות שיש בהן כדי להעיד על פגם במהימנות, אשר לאורה בלבד, תבחן הרשות הכרעה כאמור. לשם כך, נדרשה הרשות לקבוע ולפרסם רשימת נסיבות שהתקיימותן מהווה ראיה לכאורה לפגם אפשרי במהימנות.

פרסומה של רשימה זו יסייע ביצירת בהירות באשר לאופן בו תפעיל הרשות את שיקול דעתה במקרים אלה.

בחינת המהימנות הינה ביחס למנהל קרן, נאמן לקרן, בעלי רישיון ובעלי היתר שליטה במנהל הקרן.

בכל מקרה של התקיימות אחת או יותר מהנסיבות, יילקחו בחשבון תפקידו של היחיד שלגביו נבחנת המהימנות לשם בחירת הגוף ושיקולים שונים כגון: מרחק הזמן בין המעשים לבין מועד הבחינה, אופן התנהלות הגורם המפוקח במהלך התקופה שחלפה, ומידת ההשפעה הצפויה של המעשה ושל תגובת הרשות על שוק ההון, אופן הציבור בו בכלל, ובגורמים שמנהלים את כספי הציבור בפרט.

התקיימות הנסיבות לא תוביל בהכרח להחלטה כי נפל פגם במהימנות ובוודאי שלא תגרור אחריה באופן אוטומטי הכרעה לפיה נפל פגם המצדיק את נטילת ההיתר.

להלן רשימת הנסיבות שעשויות להוות פגם במהימנות וזאת בכפוף לבחינת הרשות:

1. הרשעה בעבירה, הגשת כתב אישום או חקירה פלילית בקשר עם ביצוע עבירה;

2. קביעה כי בוצעה עבירת משמעת, הגשת כתב טענות מישמעתי או פתיחה בהליך לחקירת ביצועה של עבירה, כאמור;
3. הטלת אמצעי אכיפה מנהליים, לרבות הטלת עיצומים כספיים, הוצאת דרישה לתשלום עיצום כספי או כתב טענות מנהלי או פתיחת בירור מנהלי בקשר עם ביצוע הפרה;
4. התקשרות בהסדרים מנהליים החלופיים בטיבם להגשת כתב אישום או ניהול הליך מנהלי, כגון: תשלום כופר, צו מוסכם או התקשרות בהסכם להפסקת הליכים מותנית, בשל ביצוע של עבירה או הפרה;
5. שלילת היתר בשל פגם במהימנות- שלילת רישיון, סירוב לקבלת היתר או מניעת עיסוק במקצוע או בתחום כלשהו עקב פגם במהימנות, בין אם ההיתר ניתן על פי דין או על ידי איגוד מקצועי;
6. ממצאים בהליכים משפטיים אזרחיים בדבר הפרה שנקבעו בהליך אשר במסגרתו ניתנה למפוקח האפשרות להציג את עמדתו- בין כצד בהליך ובין באופן אחר (כגון: מתן עדות או תצהיר בבית המשפט);
7. ממצאי ביקורת ותלונות לקוחות - ממצאי ביקורת הרשות, גורם פיקוח אחר, מבקר עצמאי, מבקר פנימי, ממצאי מערך האכיפה הפנימית או תלונות מצטברות של לקוחות – הכל בעניינים מהותיים ובתנאי שנמצאו מבוססים;
8. פיטורין בעקבות גילוי ממצאים המעידים על התנהגות לא נאותה לכאורה, כאשר יש להם זיקה לפעילות המפוקחת על ידי הרשות ובתנאי שנמצאו מבוססים;
9. פירוק בשל חדלות פירעון, הכרזה כפושט רגל או אי עמידה בהתחייבויות כלכליות מהותיות הקשורות בתחום העיסוק המפוקח.

קריטריונים להכרה בתוכנית אכיפה פנימית בתחום ניירות הערך

בהמשך לפרסום חוק ייעול הליכי האכיפה ברשות ניירות ערך (תיקוני חקיקה), התשע"א-2011, פרסמה ביום 15.8.11 רשות ניירות ערך (להלן: "הרשות") את הקריטריונים שגיבשה להכרה בתוכנית אכיפה פנימית בתחום ניירות הערך – המדובר במנגנון וולונטרי אותו מאמץ תאגיד, כדי לוודא ציות של התאגיד ושל היחידים בו לדיני ניירות ערך. בנוסף, פרסמה הרשות את ההקלות שתוכנית אכיפה פנימית יכולה להעניק ליחידים ולתאגידים, ואת אמות המידה שלפיהן תיבחן יעילותה של תוכנית אכיפה פנימית לצורך החלטה במתן ההקלות.

בין הקריטריונים שקבעה הרשות להכרה בתוכנית אכיפה כיעילה: אחריות הדירקטוריון והנהלה לגיבוש, אימוץ ויישום של תוכנית האכיפה; התאמת התוכנית לתאגיד ולנסיבותיו הייחודיות לאחר בדיקת הפעילות העסקית ומיפוי הסיכונים מתחום דיני נ"ע הכרוכים בה; אימוץ נהלים וסדרי טיפול שיתנו מענה לסיכונים שמפון, החלת התוכנית על כל דרגי התאגיד, מינוי ממונה על האכיפה, הטמעה נאותה של התוכנית בכל הדרגים, בקרה ודיווח שוטפים על קיום התוכנית, טיפול הולם בכשלים והפרות והפקת לקחים מהם. (נטל הטיעון וההוכחה לקיומה וליעילותה של תוכנית האכיפה הוא על הטוען לכך).

אכיפה פנימית יעילה משמעה יישום מעשי של נהלי האכיפה הפנימית ולא רק תוכנית אכיפה "על הנייר". אכיפה פנימית יעילה העומדת בקריטריונים שפרסמה הרשות יכולה לשמש בסיס להוכחת המנכ"ל (אשר הינו בעל האחריות הפיקוחית לביצוע האכיפה) כי עמד בחובותיו על פי הדין.

חוק החברות (תיקון מספר 16), התשע"א-2011

ביום 15.3.11 פורסם חוק החברות (תיקון מספר 16), התשע"א-2011. מטרת התיקון לייעל את הממשל התאגידי הנהוג בישראל בהתאמה לעקרונות הנהוגים בתחום זה בעולם. בין היתר: הושם דגש מיוחד על עקרונות עצמאותו של הדירקטוריון בכלל והדירקטור החיצוני בפרט, חיזוק מעמדם של הגופים המוסדיים ובעלי מניות המיעוט בחברות הציבוריות במינוי דירקטורים חיצוניים, במטרה להחליש את כוחו של בעל השליטה בחברה להשפיע על הנהלתה ולכוון את פעילותה לאור מטרותיו האישיות.

חוק החברות (תיקון מספר 16), התשע"א-2011 (המשך)

כמו כן, שונה הרוב הנדרש לאישור עסקאות בהן לבעל שליטה עניין אישי, שונה הרוב הנדרש למינוי דירקטור חיצוני, הארכת תקופת הכהונה המקסימאלית של דירקטור חיצוני וקביעת הוראות לעניין עצמאות הדירקטור החיצוני, הדגשת חובת דירקטור להפעיל שיקול דעת עצמאי, קביעת הוראות לעניין אפשרויות איסור מינוי כפול של יו"ר דירקטוריון ומנכ"ל בחברה ציבורית, הוראות לעניין ועדת הביקורת-הרכבה, אופן קבלת ההחלטות והרחבת תפקידיה ותחומי אחריותה; הענקת סמכויות לרשות ניירות ערך להטיל עיצומים כספיים על יחיד או על תאגיד במקרה של הפרה של הוראות מסוימות של חוק החברות וקביעת הוראות מממשל תאגידי מומלצות. תחילתם של רוב סעיפי החוק 60 יום מיום פרסומו ומקצתם (הנוגעים בעיקר לוועדת ביקורת) תוך שישה חודשים מיום פרסומו, אחרים עם כניסתו לתוקף של חוק ייעול הליכי האכיפה ברשות ניירות ערך (תיקוני חקיקה), התשע"א-2011. כמו כן, ראה גם תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 301.

רפורמה בתחום העמלות הבנקאיות

על שולחן הכנסת מונחות כיום מספר הצעות חוק פרטיות שעניינן מגבלות על גובה העמלות, סלי עמלות, איסור על חיוב סוגי אוכלוסיות בעמלות מסוימות, איסור על גביית סוגים מסוימים של עמלות וכיו"ב. כמו כן, מונחות על שולחן הכנסת הצעות חוק פרטיות המבקשות לחייב את התאגידים הבנקאיים בתשלום ריבית על יתרות זכות בחשבונות העו"ש של לקוחותיהם. הבנק עוקב אחר התפתחות הליכי החקיקה של ההצעות המצויות עדיין בשלבי חקיקה ראשוניים.

חוק ניירות ערך (תיקון מספר 44) (דחיית פירעון התחייבות של חברה ציבורית כלפי בעל שליטה), התשע"א-2010

החוק פורסם ברשומות ביום 12.1.11.

החוק קובע כי, אם חברה ציבורית שהנפיקה תעודות התחייבות הפכה לחדלת פירעון או הודיעה כי אין באפשרותה לפרוע את תעודות ההתחייבות, יידחה פירעון ההתחייבויות כלפי בעלי שליטה בחברה המחזיקים בתעודות התחייבות עד לאחר שיפרעו במלואן ההתחייבויות כלפי מחזיקים אחרים בתעודות ההתחייבות. דחיית הפירעון תהיה גם כלפי מחזיק בתעודת התחייבות הנשלט בידי בעל השליטה באמצעות תאגיד.

חוק ההגבלים העסקיים (תיקון מספר 12), התשע"א-2011

החוק פורסם ביום 25.7.11. בהתאם לתיקון יתווסף לחוק ההגבלים העסקיים פרק בנושא קבוצת ריכוז ותוקנה לממונה הסמכות להכריז כי קבוצה מצומצמת היא קבוצת ריכוז. כמו כן, הוסמך הממונה ליתן לקבוצת ריכוז הוראות שנועדו למנוע פגיעה בתחרות בין חברי הקבוצה או בענף בו הם פועלים. לעניין קבוצות ריכוז בתחום הבנקאות, נעשה הסדר מיוחד ותחול על הממונה חובה להודיע לנגיד בנק ישראל ולמפקח על הבנקים על כוונתו להכריז על קבוצת ריכוז או על כוונתו לתת הוראות לקבוצת ריכוז, ואם ראה הנגיד או המפקח כי יש במתן ההוראה כדי לסכן את יציבותו של תאגיד בנקאי או את יציבותה של המערכת הבנקאית – ימנע הממונה ממתן ההוראה.

צווים בעניין עיצומים כספיים (הפחתה של סכומי העיצום הכספי) מכוח דברי חקיקה שונים המסמיכים את הנגיד להטיל

עיצומים כספיים

הצווים פורסמו ביום 28.6.11.

בצווים נקבעו מקרים, נסיבות ושיקולים שבעטים יהיה ניתן להפחית את העיצום הכספי הקבוע בחוקים שונים (חוק בנק ישראל, חוק מערכות תשלומים, חוק הבנקאות (רישוי), חוק הבנקאות (שירות ללקוח), פקודת הבנקאות), בשעור הפחתה מירביים כקבוע בצווים. לדוגמה, הפחתה של עד 50% מסכום העיצום אם ההפרה היא הפרה ראשונה, הפחתה של עד 15%, אם המפר הפסיק את ההפרה מיוזמתו ודיווח עליה למפקח או אם המפר נקט פעולות למניעת הישנות ההפרה ולהקטנת הנזק.

חוק הבנקאות (שירות ללקוח) (תיקון מספר 15), התשע"א-2011

התיקון נכנס לתוקף ביום 1.11.11.

התיקון קובע כי בהנפקת טפסי שיקים ללקוח יחיד (שאינו תאגיד) יהיו השיקים משורטטים ותודפס עליהם מגבלת עבירות, אלא אם כן, ביקש הלקוח שיונפקו לו שיקים ללא שרטוט ומגבלה, כאמור.

חוק מיסוי מקרקעין (שבח ורכישה) תיקון מספר 70, התשע"א-2011

התיקון נכנס לתוקף ביום 31.3.11. התיקון מטיל על רוכש מקרקעין חובה להעביר למס שבח תשלום בהתאם לקבוע בחוק על חשבון המס שהמוכר חייב בו ("המקדמה"), וזאת לאחר שהרוכש שילם למוכר 40% מהתמורה בגין הזכות במקרקעין. את המקדמה יראו כאילו שולמה למוכר מאת הרוכש על חשבון התמורה שנקבעה ביניהם, וזאת אף אם נקבע אחרת בכל דין ו/או בחוזה המכר. התיקון חל לגבי מכירת זכות במקרקעין שנעשתה החל מיום 31.3.11. החובה להעביר את המקדמה אינה חלה בשני מקרים: כאשר הזכות במקרקעין היא "דירה מזכה" שהתבקש פטור בגינה וכאשר התמורה בגין הזכות במקרקעין אינה כסף.

חוק הבנקאות (רישוי) (תיקון מספר 18), התשע"א-2011

התיקון פורסם בספר החוקים ביום 15.8.11.

נקבע כי סליקה של עסקאות שבוצעו באמצעות כרטיסי חיוב, תעשה רק בידי מי שקיבל לכך רישיון מאת נגיד ישראל וכל הסולקים יהיו נתונים לפיקוח של המפקח על הבנקים. בנוסף, למפקח תוקנה סמכות בהתייעצות עם הממונה על ההגבלים העסקיים לחייב סולק בעל היקף פעילות רחב (כהגדרתו בחוק), לסלוק עסקאות בכרטיסי חיוב שהונפקו בידי מנפיק מסוים וכן לאפשר לסולקים נוספים לסלוק את העסקאות שנעשו באמצעות כרטיסי חיוב שהונפקו.

תקנות ניירות ערך (מועדי הגשת הודעה של בעל עניין או נושא משרה בכיר) (תיקון), התשע"א-2011

התקנות נכנסו לתוקף ביום 2.10.11.

ביום 13.7.11 פורסם ברשומות התיקון לחוק המחליף את סעיף 4 המקורי, ובמקומו נוסף סעיף 4 חדש וזו תמציתו: מי שמחזיק בניירות ערך של תאגיד באמצעות חברים בקבוצת דיווח מוסדית שבניהולו/שליטתו, ימסור פעם בחודש הודעה בכתב לתאגיד המפרטת את שיעור החזקותיו בניירות ערך של התאגיד, לרבות בידי חברי קבוצת הדיווח שבשליטתו/ניהולו. כמו כן, באם התקיים סעיף 33(ד) לתקנות דוחות תקופתיים ומידיים בדבר השינוי המצטבר בהחזקות דיווח בנקאית או ביטוחית בתאגיד, על הקבוצה המוסדית המחזיקה בניירות ערך, כאמור, להגיש את ההודעה בכתב בעת שהשינוי בהחזקותיהם הגיע ל-1% מההון המונפק של התאגיד או ל-5% מסך הערך הנקוב של הסדרה שהונפקה וזאת לא יאוחר משני ימי עסקים ממועד השינוי המצטבר, כאמור.

חוק ממשל תאגידי למנהלי קרנות ולמנהלי תיקים (תיקוני חקיקה), התשע"א – 2011

החוק מתקן את חוק הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות ואת חוק השקעות משותפות בנאמנות. עיקר השינויים עוסקים בחובות החלות על הדירקטוריון, כך למשל: הרכב הדירקטוריון, מינוי יו"ר הדירקטוריון יהא כנהוג בחברה ציבורית והיו"ר לא יוכל להיות קרובו של המנכ"ל, סמכויות יו"ר הדירקטוריון, תפקידי הדירקטוריון, סדרי ניהול ישיבות הדירקטוריון, סמכויות שר האוצר לקבוע תנאי כשירות לדירקטורים, קביעה כי מספר הדירקטורים של החברה המכהנים גם כדירקטורים של גוף פיננסי אחר, לא יעלה על שליש וכן איסור על דירקטור לכהן בעת אחת ביותר משני גופים פיננסיים. כמו כן, מספר הדירקטורים שהם עובדי החברה לא יעלה על שליש. שינויים נוספים מתייחסים לאישור מערך

חוק ממשל תאגידי למנהלי קרנות ולמנהלי תיקים (תיקוני חקיקה), התשע"א – 2011 (המשך)

הבקרה הפנימי ואישור תוכנית האכיפה הפנימית, הוספת נהלים כגון: נוהל ניהול סיכונים, ניהול תקין של דירקטוריון, הערכות לחירום והבטחת המשכיות עסקית ונוהל להתקשרות עם חברה סוחרת, מינוי ועדת ביקורת (תפקידיה, הרכב, סדרי ישיבות וכדומה), ומינוי מבקר פנימי.

בחוק הסדרת העיסוק ביעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות שולבו התיקונים האמורים לעיל במסגרת פרק חדש, אשר מתייחס ל"חברת ניהול תיקים גדולה" המוגדרת כקבוצה בעלת רישיון ולה מעל ל-50 לקוחות ושווי נכסים כולל מעל 5 מיליארד ש"ח או קבוצה בעלת רישיון ולה מעל ל-1000 לקוחות אשר לגביהן התיקונים האמורים לעיל חלים. התיקון לחוק השקעות משותפות בנאמנות מכיל, בנוסף לעקרונות המפורטים לעיל, איסור הפליה בין בעלי יחידות שונות בקרנות שונות שבניהול מנהל הקרן וכן מבקש להבטיח אי תלות הנאמן לקרן במנהל הקרן, הבהרת חובות הפיקוח המוטלות על הנאמן והגברת מנגנוני הבקרה, הפיקוח והביקורת במנהל קרן ובחברות ניהול תיקים גדולות.

תקנות הסדרת העיסוק ביעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות (דוחות), התשע"א-2011

התקנות פורסמו ביום 29.11.11 ומונחות על שולחן ועדת הכספים. התקנות קובעות את מועדי הדוח הרבעוני ואופן הגשתו ללקוח, אופן המצאתו ללקוח ואופן חישוב התשואה בדוח. כמו כן, התקנות קובעות את מועד ואופן הגשת הדוח השנתי לציבור, וכן את הפרטים שיש לכלול בדוח. התקנות מחילות את החובה להגשת דוח מיידי לרשות בהתקיים אירועים מסוימים כמפורט בתקנות, הגשת דוח רבעוני ושנתי לרשות, מועדי הדוחות ואופן הגשתם וכן כוללות תוספת ובה הנוסחים לדוחות האמורים בתקנות.

תקנות המכר (דירות) (הבטחת השקעות של רוכשי דירות) (הפחתה של העיצום הכספי לתאגיד בנקאי) התשע"ב-2011

התקנות פורסמו ברשומות ביום 13.11.11. התקנות מאפשרות למפקח על הבנקים להפחית עיצום כספי שהטיל על תאגיד בנקאי כאשר התקיימו הנסיבות המפורטות בתקנות בשיעור הנקוב בתקנות לצד אותה נסיבה, ובהתקיים כמה נסיבות – בשיעור המצטבר של השיעורים המנויים לצידן בתקנות, ובלבד ששיעור ההפחתה המצטבר לא יעלה על 85%.

תיקון צו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של תאגידים בנקאיים למניעת הלבנת הון ומימון טרור) (תיקון), התשע"א-2011

התיקון אושר על ידי ועדת חוקה, חוק ומשפט של הכנסת ביום 6.11.11. נוספו הוראות לפתיחת חשבון במערכת סגורה, אשר מטרתן להקל על לקוחות להפקיד כספים או לבצע פעילות בקרנות נאמנות בתאגיד הבנקאי בו לא מנוהלת פעילותם הבנקאית השוטפת. בחשבונות כאמור לא יחולו ההוראות הבאות: זיהוי פנים אל פנים, הוראות אימות פרטים ודרישת מסמכים והדרישה לקבלת הצהרת נהלים.

חוק איסור השקעה בתאגידים המקיימים קשר עסקי עם איראן

ביום 8.4.08 התקבל חוק איסור השקעה בתאגידים המקיימים קשר עסקי עם איראן, התשס"ח-2008. החוק קובע איסור להשקיע, לרבות בדרך של החזקת ניירות ערך או בדרך של מתן הלוואות מסויימות, בתאגיד המקיים קשר עסקי מהותי עם איראן כהגדרתו בחוק. כן נקבע כי השקעה אסורה בתאגיד, אשר הוכרז עפ"י החוק כתאגיד כאמור, וכן אי מכירה של החזקות קודמות, הינן עבירות. ביום 15.6.11 אושרה בקריאה טרומית הצעת חוק איסור השקעה בתאגידים המקיימים קשר עסקי עם איראן (תיקון-איסור התקשרות), התשע"א-2011, המטילה את האיסור גם על גופים ציבוריים ופרטיים ועל אנשים

פרטיים וכן מרחיבה את הסנקציות על העבירות. בהקשר זה, פרסם המפקח על הבנקים ביום 26.12.11 טיוטת חוזר בדבר סיכונים הכרוכים בהתקשרות עם גורמים מוכרזים ברשימות בינלאומיות כמסייעים לתוכנית הגרעין של איראן והתוכניות הנלוות לה. החוזר מפנה את התאגיד הבנקאי לרשימות שפורסמו ע"י גופים בינלאומיים ובהן שמות של גופים שנקבע כי הם מקיימים קשרים אסורים עם איראן, וכן נקבע כי על התאגיד הבנקאי לקבוע מדיניות בנושא הסיכונים הכרוכים בהתקשרות עם גורמים מוכרזים ברשימות האמורות. הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 411 תוקנה ביום 26.12.11, בהתאם לחוזר.

הצעות חוק ותזכירי חוק

טיטוטת תקנות ניירות ערך (אופן הצעת ניירות ערך לציבור) (תיקון), התשע"א-2011

הטיטוטת פורסמה ביום 25.9.11 ומונחת לאישור על שולחן ועדת הכספים. מוצע, בין היתר, כי המשקיעים אשר יהיו זכאים לרכוש ניירות ערך בהתחייבות מוקדמת יהיו כאלו אשר מנהלים כספים בעבור אחרים והם בלבד (קרנות הנאמנות, קופות הגמל והמבטחים). עוד מוצע לקבוע הגדרה חדשה ומצומצמת יותר ל"משקיע מוסדי", אשר תכלול את הגופים האמורים ותחליף את הגדרת "משקיע מסווג" הנוכחית, הכוללת, בין היתר, את המשקיעים המתוחכמים המנויים בתוספת הראשונה לחוק ניירות ערך, וביניהם גם תאגידים בנקאיים ותאגידי עזר שלהם הרוכשים בעבור עצמם או בעבור משקיעים מתוחכמים אחרים. משמעות הדבר היא שתאגידים בנקאיים ותאגידי עזר לא יוכלו עוד לרכוש ניירות ערך בהתחייבות מוקדמת.

הצעת חוק שיקים ללא כיסוי (תיקון – הודעה על היעדר יתרה מספקת בחשבון), התשע"א-2011

הצעת חוק פרטית, פורסמה ביום 25.7.11. מוצע לקבוע כי כאשר בחשבון של לקוח לא קיימת יתרה מספקת למימוש שיק שנתן, יחויב הבנק בשליחת הודעה בדואר רשום לבעל החשבון, אשר תיידע אותו בדבר הסירוב לפרוע את השיק מחמת היעדר יתרה מספקת וינתנו ללקוח שבועיים במהלכם יוכל להפקיד כספים בחשבון.

הצעת חוק הבנקאות (שירות ללקוח) (תיקון – חובת מתן הודעה מוקדמת לפני ביצוע פעולה), התשע"א-2011

הצעת חוק פרטית, הונחה על שולחן הכנסת ביום 25.7.11. מוצע לחייב את הבנק בטרם יעמיד הלוואה לפרעון מיידי או יפתח בהליך משפטי כנגד לקוח למסור ללקוח הודעה המבהירה לו בלשון ברורה את המשמעויות וההשלכות העיקריות מביצוע אותה פעולה והנימוקים לה, וזאת בשתי הודעות לפחות שתישלחנה בדואר רשום.

הצעת חוק הוצאה לפועל (תיקון מספר 35) (ביצוע פסק דין לפינוי מושכר), התשע"א-2011

ההצעה פורסמה ביום 1.8.11. מטרת ההצעה לפשט את ההליכים הקבועים בחוק ולקצר את המועדים בכל הנוגע לביצוע פסק דין לפינוי מושכר שחוק הגנת הדייר אינו חל עליו. כן מוצע לקבוע כי פסק דין לפינוי מושכר שביהמ"ש לא קבע מועד לביצועו ניתן יהיה להגשה בהוצאה לפועל לאלתר.

הצעת חוק הבנקאות (שירות ללקוח) (תיקון – איסור גביית עמלה בעד ניהול חשבון להשקעה בניירות ערך), התשע"א-2011

הצעת חוק פרטית, הונחה על שולחן הכנסת ביום 1.8.11. מוצע לאסור על הנגיד לכלול בתעריפון העמלות עמלה כלשהי שתאפשר לתאגיד בנקאי לגבות מלקוחותיו עמלה בעד ניהול חשבון להשקעה בניירות ערך.

הצעת חוק השקעות משותפות בנאמנות (תיקון מספר 15), התש"ע-2010

הצעת החוק אושרה בקריאה ראשונה ביום 14.6.10.

עיקר התיקונים המוצעים הם: הצעה לציבור של קרנות נאמנות זרות; הרחבת חובות הפיקוח המוטלות על הנאמן והידוק הפיקוח על מנהלי הקרנות; מתן סמכות לרשות ני"ע לשלול וכן לא להעניק לחברה אישור לשמש כנאמן או כמנהל קרן מטעמים הקשורים במהימנותה; איסור על חברה לשמש כנאמן לקרן אם נתקיימו בה אחת מהחלופות הבאות:

1. במקרה שהחברה נשלטת בידי מנהל הקרן, אדם השולט בו או חברה בשליטת מי מהם ביותר מ-10% מהון המניות המונפק של החברה.
2. לחברה או לאדם השולט בה קשר עסקי עם מנהל הקרן או קשר עסקי מהותי עם אדם השולט במנהל הקרן או תאגיד בשליטתו.
3. הכנסות החברה יחד עם הכנסות אדם השולט בה ותאגיד בשליטה של אדם, כאמור, אשר מקורן בקשר עסקי עם קבוצת מנהל הקרן, לרבות הכנסות מנאמנות לקרנות בניהול קבוצת מנהל הקרן, מנאמנות לתעודות התחייבות שהנפיק תאגיד הנמנה על קבוצת מנהל הקרן וממתן שירותים בנקאיים מקובלים עולות על 15% מהכנסותיה יחד עם הכנסות אדם השולט בה ותאגיד בשליטה של אדם, כאמור. לעניין זה קשר עסקי מוגדר – לרבות קשרי ספק לקוח, נותן/מקבל שירות, מתן/קבלת הלוואות ועוד, למעט קשר הנובע ממתן שירותים לנאמנות לקרנות או לתעודות התחייבות ולשירותים בנקאיים מקובלים במהלך עסקיו הרגילים של הבנק ובתנאי שוק בלבד שההכנסה מהם אינה עולה על 5% מהכנסות הבנק; קשר עסקי מהותי מוגדר – קשר עסקי לרבות מתן שירותים בנקאיים מקובלים אשר סך ההכנסות כולל ההכנסות מכלל הקשרים העסקיים עם קבוצת מנהל הקרן עולה על 5% מהכנסות החברה יחד עם הכנסות אדם השולט בה ותאגיד בשליטה של אדם, כאמור. קביעת הוראות בדבר השתתפות מנהל הקרן באסיפות של חברות ציבוריות שני"ע שלהן מוחזקים בקרנות הנאמנות; התרת גביית דמי ניהול דיפרנציאליים בקרן מאוכלוסיות שונות של בעלי יחידות; שינוי מתכונת פירוק קרן ומתן סמכות לרשות ני"ע להורות על פירוק קרן, בנוסף לחובת מנהל הקרן לפרק קרן נאמנות בעלת שווי נכסים נמוך. כן מוסדרים בהצעת החוק נושאים שונים הקשורים לאופן ניהול קרנות נאמנות, גביית דמי ניהול, העברת מידע חיוני לבעלי היחידות, פירוק הקרן, סמכויות אכיפה אזרחיות של רשות ניירות ערך וכיו"ב.

סטטוס: מתוך הצעת החוק יוצא בשלב זה הפרק העוסק בפתיחת השוק לקרנות זרות. מאז גובשה ההצעה חלו בשוקי ההון התפתחויות כלכליות מהותיות שעשויות להיות להן השלכות במגוון תחומים הרלוונטיים לרשות ניירות ערך בכלל, ועל הפיקוח על קרנות נאמנות בפרט. בין השאר, הרשות לא שוכנעה כי במצב הנוכחי, ההצעה נותנת הגנה מספקת למשקיעים בישראל. לאור זאת, הרשות מתכוונת לקיים בחינה מחודשת של נושא פתיחת השוק להצעה לציבור בישראל של קרנות נאמנות זרות שתבטיח הגנה ראויה למשקיעים הישראלים בקרנות נאמנות זרות.

טיטת תקנות השקעות משותפות בנאמנות (עמלות הפצה) (תיקון), התשע"א-2011

טיטת התקנות אושרה במליאת הרשות ביום 19.1.11 והופצה להערות הציבור עד ליום 25.2.11.

מוצע לתקן את תקנות השקעות משותפות בנאמנות (עמלות הפצה), התשס"ו-2006 (להלן: "התקנות"). עיקר התיקון בהחלת התקנות גם על קרן חוץ ומתן אפשרות לקביעת שעורי עמלת הפצה שונים בהסכמים להפצת קרנות מאותו סוג. במסגרת הרפורמה יבטלו ויאוחדו קטגוריות העמלות המוטלות על קרנות מסוגים שונים כמפורט בטיטא, קרנות החוץ כולן יסווגו בקטגוריה המאוחדת. הבנקים יוכלו לגבות עמלת הפצה מירבית בגובה 0.45% בלבד.

הצעת חוק הסדרת העיסוק ביעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות (תיקון-פעילות מתן ייעוץ השקעות), התשע"א-2011

הצעת החוק אושרה במליאת הכנסת בקריאה טרומית ביום 6.7.11 והועברה לדיון בועדת הכספים. עיקרה של הצעת החוק בקביעת הסדר נפרד ומובחן לפעילות של ייעוץ השקעות כללי ולשיווק השקעות כללי (להבדיל מהייעוץ/שיווק הפרטני, המותאם לצרכי לקוח מסוים). השמטת קרנות ההשתלמות מהגדרת "נכסים פיננסיים" וכן, החלת חובות בעל רישיון, גם אם תוצאת השירות היא המלצה ללקוח בקשר לנכסים שאינם ניירות ערך או נכסים פיננסיים.

הצעת חוק ניירות ערך (תיקון מספר 48) (תעודות התחייבות), התשע"ב-2011

הצעת החוק פורסמה ביום 16.11.11.

הצעת החוק נועדה לחזק את תפקידו ומעמדו של הנאמן למחזיקים בתעודות התחייבות ולעגן מפורשות את חובתו של הנאמן לפקח באופן שוטף על עמידת המנפיק בהתחייבויותיו כלפי מחזיקי תעודות ההתחייבות.

הצעת החוק ברובה הינה למעשה הבהרת תפקידי הנאמן לתעודות ההתחייבות, וכן מוצע להסמיך את שר האוצר להתקין תקנות ולכונן במסגרתן מרשם נאמנים סטטוטורי שינוהל על ידי רשות ניירות ערך וכן לקבוע תנאי סף ותנאי כשירות הנדרשים מהנאמן לצורך רישומו במרשם זה (נכון להיום אין כל דרישות סטטוטוריות מנאמן לאג"ח, להבדיל מדרישות קיימות לגבי נאמן לקרנות נאמנות למשל).

בנוסף, מוצע בהצעת החוק להוסיף קביעה הנוגעת למקרים ולאופן שבהם תכנס אסיפה כללית של המחזיקים בתעודות ההתחייבות וקביעה כי בכל אסיפה שנתית של מחזיקים יובא לאישור נושא סיום כהונת הנאמן.

מוצע להסמיך את שר האוצר להתקין תקנות בדבר חובת הדיווח של הנאמן לרשות ניירות ערך (להלן: "הרשות") ולמחזיקי תעודות ההתחייבות.

The Foreign Account Tax Compliance Act – FATCA

בארה"ב נחקקה חקיקה מחמירה החלה על גופים שאינם אמריקאיים ובכללם בנקים ומוסדות פיננסיים ברחבי העולם. מטרת החקיקה להעמיק את הגביה מישויות אמריקאיות (לרבות בעלי חשבונות פרטיים) שבבעלותן נכסים מחוץ לגבולות ארה"ב. כל בנק שיש לו לקוחות שהינם ישויות אמריקאיות או שמבצע השקעות אמריקאיות עבור עצמו או עבור גורמים אחרים, יחויב לבצע בדיקות נאותות ולמסור לרשות המיסים האמריקאית מידע לפי תקנות שיפורסמו. החוק קובע כי על הבנק לחתום על הסכם עם רשות המיסים האמריקאית, לפיו על בנק שיחליט לא לחתום על ההסכם יחולו סנקציות שונות ובין היתר ינוכה מהכנסותיו בארה"ב או מהכנסות לקוחותיו בארה"ב מס במקור של 30%.

החוק יכנס לתוקפו בינואר 2013, אך בעקבות תגובות המבוקרים, נדחה הביצוע בחלקו ליום 1.1.14 ובחלקו ליום 1.1.15.

הבנק יערך ליישום החוק במסגרת ההערכות הקבוצתיות.

הנושא מטופל גם במסגרת איגוד הבנקים, הנעזר לשם כך במשרד עו"ד מקומי ובמשרד עו"ד אמריקאי.

הצעת חוק ההגבלים העסקיים (תיקון מספר 13) (קבוצות ריכוז), התשע"א-2011

הצעת החוק פורסמה ביום 25.7.11. ההצעה מבקשת לבטל את תיקון מספר 12 (ראה פרק עדכוני חקיקה עמוד 24) לחוק הקובע הסדר מיוחד לעסקי הבנק והביטוח.

הצעה לתיקון תקנות ניירות ערך בנושא צמצום השחקנים היכולים להשתתף במסגרת ההתחייבויות המוקדמות

הצעת החוק אושרה במליאת הרשות ומונחת על שולחן ועדת הכספים.

עיקר התיקונים המוצעים הם:

1. בתקנות ני"ע (אופן הצעת ני"ע לציבור), (תיקון), התשע"א-2011 – מוצע לתקן את תקנות אופן הצעה לציבור כך שמשיקיעים אשר יהיו זכאים לרכוש ניירות ערך בהתחייבות מוקדמת, יהיו רק אלו אשר מנהלים כספים בעבור אחרים- והם בלבד (קרנות נאמנות, קופ"ג והמבטחים). כתוצר נלווה לתיקון זה, מוצע לערוך תיקון טכני במספר מקומות בתקנות ניירות ערך, על מנת להתאים את המונחים לשינוי שהוצע.
בין יתר התיקונים, נוספו/שנו הגדרות בסעיף 1 לתקנות וביניהם מחיקת הגדרת משקיע מסווג ובמקום הגדרה זו תעודת הגדרת המשקיע המוסדי.
2. בתקנות ני"ע (הודעה משלימה וטיטוט תשקיף), (תיקון), התשע"א-2011- בתקנה 1 (5) (ו) יוחלף הביטוי "המסווגים" ב"מוסדיים".

ההמלצות הסופיות של הועדה הבין משרדית להסדרת שירותי קסטודי בשוק ההון הישראלי

ההמלצות פורסמו ביום 29.12.11 על ידי הועדה הבין משרדית להסדרת שירותי קסטודי בשוק ההון (להלן: "הועדה"). בדוח הועדה המונח קסטודי מתייחס לשירותי משמורת של ני"ע עבור בעליהם באופן שמתעד את זכויות הבעלות של המשקיע ומגן עליהם.
הועדה הגיעה למסקנה כי נדרשת מסגרת מקיפה להסדרת מתן שירותי קסטודי בישראל, לרבות בנוגע להשקעות של משקיעים ישראלים בחו"ל.
הועדה ממליצה להחיל דרישות מינימום אחידות על כל מי שמספק שירותי קסטודי של ניירות ערך ונכסים פיננסיים בשוק ההון בישראל, במישרין או בעקיפין.
בנוסף, מדגישה הועדה כי הפקדת ניירות ערך וכספים אצל קסטודיאן שאיננו מקפיד על הפרדה נאותה בין נכסי הלקוח לנכסי הקסטודיאן עלולה לחשוף את הלקוח לסיכון משמעותי, ובדאי בעת משבר.
בעת בחירת קסטודיאן צד ג', מומלץ על הטלת חובה על המתווך, בעת הוא שוקל את הקריטריונים בבחירת הקסטודיאן צד ג', לקבוע כללים לעניין יישום הקריטריונים בתהליך הבחירה.
בעניין זה, מוצע להחיל חובת גילוי נרחבת ביחס למדיניות הבחירה וההתקשרות עם קסטודיאן צד ג', יישום מדיניות זו ומתודולוגיית המעקב אחר פעילות קסטודיאן זה.
הועדה ממליצה לאמץ הסדרה מקיפה, ברורה ואחידה של פעילות קסטודי על כל מי שמספק שירותי קסטודי של ניירות ערך ונכסים פיננסיים, במישרין או בעקיפין, אשר תיושם בידי שלושת המפקחים הפיננסיים בישראל (רשות ני"ע, אגף שוק ההון במשרד האוצר והפיקוח על הבנקים).

טיטוט הנחיית רשם מאגרי מידע אודות השימוש במצלמות מעקב ובמאגרי הצילומים הנקלטים בהן

הטיטוט פורסמה ביום 6.12.11.

הטיטוט מבהירה את תחולתם של דיני הפרטיות והגנת המידע על השימוש במצלמות המעקב ואגירת המידע המצולם במאגרי מידע ממוחשבים ומציגה את עקרונות השימוש במצלמות לאור חוק הגנת הפרטיות. בין השאר, מחייבת ההנחיה לבצע תהליך קבלת החלטות סדור בהצבתן של מצלמות מעקב, קובעת שלא ניתן להשתמש בצילומים למטרה השונה מזו שהצדיקה את התקנת המצלמה מלכתחילה, ומדגישה שיש ליידע את הציבור על פעולתה של מצלמה באמצעות שילוט מתאים ובדרכים נוספות. על מפעילי המערכת לוודא שהפגיעה הנגרמת בעטיה לפרטיות תהיה מזערית ככל האפשר, למשל באמצעות הקפדה על מיקום התקנת המצלמות וזווית הצילום שלהן, על מספר המצלמות המותקנות ועל זמני הצילום. עוד עוסקת הטיטוט בזכויותיו של המצולם ובסוגיות של אבטחת המידע הנקלט במערכת והגבלת השימוש בו.

חוזרים והנחיות

חוזר – תיקון חוזים בנקאיים בהתאם לפסיקת בית הדין לחוזים אחידים ובית המשפט העליון

החוזר פורסם ביום 5.12.10, בעקבות פסקי הדין של בית הדין לחוזים אחידים בבקשת היועץ המשפטי לממשלה לביטול או לשינוי תנאים מקפחים בחוזה "התנאים הכלליים לניהול חשבונות/פקדונות" של בנק לאומי לישראל (18.2.10) ובבקשת המפקח על הבנקים לביטול או לשינוי תנאים מקפחים בחוזה ההלוואה לדירור של הבנק הבינלאומי הראשון בע"מ (5.5.09). המפקח על הבנקים הורה לבנקים המסחריים לתקן סעיפים שונים בחוזה העו"ש ובחוזה ההלוואה לדירור ולהתאימם לפסקי הדין הנ"ל במועדים שנקבעו בהוראה, וכן לתקן הסכמים נוספים בהם קיימים סעיפים דומים לאלו שנדונו בפסקי הדין.

לגבי לקוחות קיימים, הורה המפקח לפרסם את פסקי הדין באתרי האינטרנט של התאגידים הבנקאיים. הבנק יישם את ההוראה לגבי פרסום פסקי הדין באינטרנט ותיקן התנאים הכלליים לניהול חשבונות עו"ש בהתאם למועדים הקבועים בהוראה. כמו כן, תיקן הבנק הסכמים הנוגעים לתחומים שונים ובכללם: אשראי, ערבויות, ניירות ערך ושעבודים. תיקון יתר ההסכמים יבוצע עד לסוף חודש פברואר 2012, בהתאם להארכה שאישר בנק ישראל לקבוצת הבנק הבינלאומי.

הנחיות חדשות בנושא הלוואות ממונפות לדירור בריבית משתנה

ההנחיות פורסמו ביום 28.10.10.

במסגרת ההנחיות החדשות, נדרשים התאגידים הבנקאיים להגדיל את הקצאת ההון בגין הלוואות לדירור בריבית משתנה שאושרו החל מיום 26.10.10, אשר שיעור המימון בהן במועד העמדת האשראי (היחס שבין החוב לבין שווי הנכס) גבוה מ-60%, והיחס בין חלק ההלוואה לדירור שהועמד בריבית משתנה לבין סך ההלוואה שווה ל-25%, או יותר. הלוואות העומדות בתנאים אלו ואשר שוקללו ב-35% או ב-75% ישוקללו לצרכי דרישות הקצאת הון החל ממועד זה ב-100%. עם זאת, מתוך כוונה להימנע מפגיעה בציבור הרוכשים בכללותו, ההנחיות לא יחולו על הלוואות לדירור שבעת העמדתן עמדו על סך נמוך מ-800 אלף שקל. נוסף על כך, הן לא יחולו על הלוואות לדירור שנלקחו ע"י מי שזכאי להטבה בלקיחת משכנתה, בהתאם לקריטריונים שנקבעו ע"י משרד הבינוי והשיכון. הבנק מיישם את ההוראות החוזר.

חוזר בנושא הלוואות ממונפות לדירור בריבית משתנה

החוזר פורסם ביום 3.5.11.

ההנחיה קובעת כי תאגיד בנקאי יאשר הלוואה לדירור, רק אם היחס בין חלק ההלוואה לדירור בריבית משתנה, לבין סך ההלוואה לדירור, אינו עולה על 33.3%. המגבלה תחול על הלוואות שניתן להן אישור עקרוני מיום 5.5.2011 ואילך, וכן, הלוואות שהתאגיד הבנקאי אישר את מיחזורן החל ממועד זה, למעט מיחזור שבמסגרתו הוקטן משקל רכיב ההלוואה לדירור בריבית משתנה וסכמו. תאגיד בנקאי רשאי לא להחיל את מגבלת 33.3% על היחס שבין הלוואות לדירור בריבית משתנה, לבין סך ההלוואות לדירור כאמור לעיל, אשר הועמדו במהלך כל רביע קלנדארי, לגבי: הלוואות לדירור במטבע חוץ שניתנו לתושב חוץ, הלוואות גישור שתקופת הפירעון המקורית שלהן היא עד שלוש שנים, הלוואות לכל מטרה בסכום של עד 100,000 ש"ח.

בנוסף, קובעת ההוראה כי יש ליידע לווים, אשר מרכיב ההלוואה לדירור בריבית משתנה לא צמודה במסלול הפריים שנטלו הוא 33.3% או יותר, תוך 45 ימים מיום פרסום ההוראה, להשלכות הכרוכות בעליה עתידית אפשרית בשיעורי הריבית שיחולו על הלוואותיהם.

הבנק מיישם את ההוראות החוזר.

חוזר בנק ישראל – ניהול טכנולוגיות המידע (ניהול בנקאי תקין, הוראה מספר 357)

החוזר פורסם ביום 30.1.11. תחולת ההוראה מיום פרסומה.

עיקרי התיקונים להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 357 הינם:

1. ביטול האיסור על הורדת קבצים באמצעות קישוריות עובדים לרשת האינטרנט.
2. קביעה כי על התאגיד הבנקאי להחיל אמצעי מעקב ואבטחה מסוימים לעניין הקישוריות לאינטרנט על כלל אתרי הבנק, לרבות האתר השיווקי שלו. ניתן יהיה לעדכן פרטים אישיים המשמשים להעברת מידע ללקוח באמצעות בנקאות בתקשורת.
3. אפשרות לביצוע הסכם מקוון גם באמצעות הטלפון בכפוף לקיום התנאים המפורטים בהוראה. התאגיד הבנקאי ידרש לוודא שהלקוח חתם על הסכם בסניף בעבר, ללא קשר למספר השנים שקדמו למועד חתימת ההסכם המקוון.
4. תאגיד בנקאי רשאי לשלוח כל הודעה שחובת הסודיות חלה עליה באמצעות דואר אלקטרוני או אתר התאגיד, וזאת מבלי לגרוע מחובת התאגיד הבנקאי לשלוח את ההודעה באמצעים אחרים.

צו בנק ישראל (מידע בעניין עסקות בנגזרות במטבע חוץ ובמכשירי חוב לטווח קצר), התשע"א-2011

ביום 1.7.11 נכנס לתוקף צו בנק ישראל המטיל חובת דיווח לבנק ישראל על עסקות המרה עתידית, עסקות החלף במטבע חוץ ועסקות באופציה, עם תושבי ישראל או תושבי חוץ. הבנק יהיה פטור מחובה זו לגבי עסקאות שבגינן הוא מוסר כבר כיום דיווח שוטף, גם אם במתכונת שונה. כמו כן, הוטלו חובות דיווח על עסקות באגרות חוב של ממשלת ישראל במק"מ ועסקות מכר חוזר בניירות ערך כאמור, עם תושבי חוץ או עבורם.

חוזר למנהלי קרנות בדבר תמצית השינויים המהותיים אותם יש לפרט במסגרת "בקשה להתיר פרסומו של תשקיף

חוזר לקרנות שבניהול מנהל הקרן – חלק ב"

החוזר פורסם ביום 21.8.11.

הרשות תאפשר פרסום תשקיף חוזר היה ויפרט את השינויים המהותיים במנהל הקרן כגון: מינוי וסיום כהונה של נושאי משרה ורו"ח של קרן, חילופי נאמן, שינויים בהחזקות במנהל קרן, שינוי שם מנהל הקרן והנאמן, קנס אזרחי, כתב אישום, הרשעה בעבירה, תובענה ייצוגית תלויה, פסק דין בתובענה ייצוגית, סיומי התקשרות ואירוע מהותי.

חוזר בנק ישראל בקשר עם הוראת הדיווח לציבור בעניין דוח על אחריות תאגידית

החוזר פורסם ביום 3.10.11. התאגידים הבנקאיים יידרשו לפרסם לציבור דוח על אחריות תאגידית החל מהדוחות לשנת 2012 בנושאים הרלבנטיים לפעולותיהם, כגון: אתיקה בעסקים, ממשל תאגיד, הגינות מסחרית, מחויבות לאיכות הסביבה, סביבת עבודה הוגנת, שמירה על זכויות אדם ואזרח ומעורבות בקהילה. נוספה דרישה כי תאגיד בנקאי יפרסם לציבור דוח לתקופה של עד שנתיים על אחריות תאגידית כמפורט בהוראה, דרישה שתיושם ברמה הגבוהה ביותר של הקבוצה הבנקאית. תאגיד בנקאי יפרסם דוח על אחריות תאגידית, בהתאם לחוזר זה, לגבי התקופה שמתחילה ביום 1.1.12 ואילך.

חוזר בנק ישראל בקשר עם תיקון הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 462 בנושא "השקעות של לקוחות בנכסים פיננסיים

באמצעות מנהלי תיקים"

החוזר פורסם ביום 20.9.11. הוספה להוראה הגדרת "לקוח כשיר" כהגדרתו בסעיף 1 לחוק הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול השקעות (תיקון מספר 14), התש"ע-2010 (להלן "חוק הייעוץ"), בו הוגדר מושג זה. על הגדרת "לקוח כשיר" נמנים בין היתר: לקוחות מוסדיים וכן לקוחות פרטיים להם ידע ובקיאיות בשוק ההון, כמו גם היקף תיק השקעות משמעותי. בחוק הייעוץ נותן שירותי ייעוץ השקעות או ניהול תיקים ל"לקוח כשיר" אינו חייב ברישיון. לאור היותו של "לקוח כשיר" לקוח בעל מומחיות וידע, מוצע לפטור את התאגיד הבנקאי מהחובה ליתן הסברים כנדרש בחוק ובלבד שה"לקוח הכשיר" ויתר בכתב על קבלת הסברים, כאמור. תחילת התיקונים להוראה עפ"י חוזר זה היא מיום פרסומם.

חוזר לבעלי רשיון, לתאגידים הבנקאיים העוסקים ביעוץ השקעות, לתאגידים המורשים, למנהלי קרנות ולמנפיקי תעודות סל בדבר הגדרת "כנס מטעם" בהוראות ליועצי השקעות בקשר להשתתפות בכנסים וקבלת מוצרים פרסומיים ממנהלי נכסים פיננסיים (נוסח חדש – 2010)

החוזר פורסם ביום 1.1.12.

בהמשך להוראות ליועצי השקעות בקשר להשתתפות בכנסים וקבלת מוצרים פרסומיים ממנהלי נכסים פיננסיים (נוסח חדש – 2010), אשר פורסמו בינואר 2010 וקבעו, בין היתר, כללים בנוגע להשתתפותם ללא תשלום מלא של יועצי השקעות בכנסים הנערכים בחסות מנהלי נכסים פיננסיים, פורסם ביום 1.1.12 החוזר הנדון הקובע כי החל ממועד פרסום חוזר זה מצופה מיועצי השקעות כי יתייחס לכל הזמנה לכנס שקיבל, בה לא מצוין מפורשות כי הכנס אינו בחסות בית השקעות, כאל הזמנה ל"כנס מטעם", כהגדרתו בהוראה מחודש ינואר 2010 בעניין ההשתתפות בכנסים, (בכפוף לכל הכללים המפורטים בהוראות).

יועצי השקעות שהשתתפו ב"כנס מטעם" שלא התקיימו בו התנאים שנקבעו בהוראות, יימצא מפר את הוראות החוק, גם אם לא ידע בטרם הגיעו לכנס כי מדובר ב"כנס מטעם", אלא אם כן צוין בהזמנה כי הכנס אינו בחסות בית השקעות כלשהו.

הוראות ניהול בנקאי תקין

הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 301 בנושא דירקטוריון

ההוראה נכנסה לתוקף ביום 1.1.12, למעט מספר סעיפים אשר תחולתם נדחתה ל- 1.1.13.

ההוראה פורסמה ביום 29.12.10 ומעדכנת את הנוהל הקיים, בעיקר בהתאם להנחיית ועדת באזל בעניין "חיזוק הממשל התאגידי בתאגידים הבנקאיים". ההוראה מקיפה מגוון רחב של נושאים בקשר לאחריות הדירקטוריון, תפקידיו, סמכויותיו, אופן התנהלותו והכל מתוך מטרת חיזוק מעמדו העצמאי של הדירקטוריון ותפקודו היעיל. להלן עיקרי השינויים הכלולים בהוראה: הוספת מספר נושאים להליך אישור נושאי משרה, בין היתר הליך (Fit & Proper), הגדרת התפקידים המרכזיים של הדירקטוריון, הרכבו וסוגי ועדותיו (אחריות כוללת, התווית אסטרטגיה ואישור המדיניות, פיקוח על יישום המדיניות, אחריות ודיווח, תרבות ארגונית והתאמה לסביבה הרגולטורית), נושאים בהם חייב הדירקטוריון לדון ולהחליט – ונושאים בהם הדירקטוריון צריך לפעול בדרך שתצמצם את מעורבותו באישור עסקאות והתמקדות באישור מדיניות בתחומים השונים. בהקשר זה נקבע כי על התאגיד הבנקאי להגיש לאישור הפיקוח עד ליום ה-11.7.1, תוכנית לצימצום מעורבות הדירקטוריון באישור מתן אשראי ולהתאמה הנדרשת בבקרה. יישום התוכנית יעשה בהדרגה תוך שנתיים. כמו כן, נקבעה אחריות הדירקטוריון ביחס לפיקוח ובקרה ופיקוח קבוצתי. הבנק מיישם את ההוראה.

הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 313 בעניין מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים

ביום 8.5.11 פרסם בנק ישראל תיקון לנוהל בנקאי תקין מספר 313 בעניין מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים. להלן פירוט עיקרי השינויים המהותיים לנוהל:

1. מגבלת קבוצת לווים לא תעלה על הגבוה מבין שיעור של 25% מההון העצמי של הבנק (במקום 30% כיום) או 250 מיליון ש"ח. הוראה זו נכנסה לתוקף החל מינואר 2012. על מנת לעמוד במגבלה החדשה, צומצמו בבנק מסגרות האשראי של מספר קבוצות לווים.
 2. הוחלט להחיל מגבלת חבות גם על חשיפות לבנקים, והוספה הגדרה נפרדת של "קבוצת לווים בנקאית" (להבדיל מקבוצות לווים "ריאליות"). על קבוצת לווים בנקאית תחול רק מגבלת קבוצת לווים. יובהר כי תאגידים השייכים לקבוצה הבנקאית מעניקת האשראי פטורים מהמגבלות. הוראה זו נכנסה לתוקף החל מיום 31.12.11.
- חשיפות הבנק בגין קבוצות לווים בנקאיות הותאמו באופן מיידי עם כניסת הוראה זו לתוקף.

הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 313 בעניין מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים (המשך)

3. סך כל החבויות נטו של לווים, קבוצות לווים וקבוצות לווים בנקאיות, שחבותם נטו לתאגיד הבנקאי היא יותר מ- 10% מהונו של התאגיד הבנקאי, לא יעלה על שיעור של 135% מהון התאגיד הבנקאי נכון ל- 31 בדצמבר 2011. בנוסף, נקבע כי החל מינואר 2012 ועד ליום 31 בדצמבר 2012, תופחת בכל רבעון המגבלה ב- 3.75% עד שתגיע ל- 120%.
 4. הבנק נדרש לדון ולקבוע מגבלות פנימיות מחמירות בדבר חשיפות אשראי מרביות ולשקול, בין היתר, גורמים דוגמת מאפייני התאגיד הבנקאי, מאפייני חשיפות, רמות דירוג האשראי ורמת ריכוזיות האשראי הכוללת בתאגיד הבנקאי ובקבוצה הבנקאית.
 5. שונתה הגדרת "הון" – במקום "הון" על פי הוראת ניהול בנקאי מספר 311, הגדרת ה"הון" הינה לפי הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202.
- בעקבות השינויים בהוראה, נערך הבנק ליישומה. הערכותו כללה, בין השאר, צמצום מסגרות האשראי של לקוחות גדולים וצמצום חשיפות לבנקים.

הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 420 – מסירת מידע באמצעים אלקטרוניים

ההוראה פורסמה ביום 30.1.11. ההוראה כוללת רשימת סוגי ההודעות אשר ניתן לשלוח ללקוחות באמצעות האינטרנט. ההוראה תהווה את המצע לדיון באשר לכל סוגי ההודעות אותן נדרשים הבנקים להמציא ללקוחותיהם, על מנת לקבוע אילו מהן יש להמשיך לשלוח באמצעות הדואר ואילו ניתן יהיה לשלוח באמצעים אלקטרוניים בלבד.

טיטוט עדכון הוראת השעה בדבר תיאור עסקי התאגיד הבנקאי – דיווח סביבתי

הטיטוט פורסמה ביום 12.4.11. החל מהדוחות של שנת 2011 ידרשו התאגידים הבנקאיים לתת גילוי לגבי נושאים סביבתיים כגון: השלכות מהותיות של הוראות הדינים הסביבתיים על הבנק, פירוט הקשור לפעילות הבנק שעשויה לגרום לפגיעה בסביבה, תיאור הליכים משפטיים/מנהליים מהותיים בקשר עם איכות הסביבה שהבנק/נושא משרה שלו צד להם, פירוט מדיניות הבנק בניהול סיכונים סביבתיים העשויה להשפיע מהותית על הבנק.

הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 307 – פונקצית הביקורת הפנימית

ההוראה פורסמה ביום 25.12.11. מטרתה להסדיר את פונקצית הביקורת הפנימית בהסתמך על הוראות באזל בנושא זה, חקיקה ורגולציה מקומית רלבנטית ומקורות בינלאומיים.

הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 355 בנושא "ניהול המשכיות עסקית"

ההוראה פורסמה ביום 25.12.11. בחודש אוגוסט 2006 פרסמה ועדת באזל לפיקוח על הבנקים עקרונות בנושא המשכיות עסקית. במסגרת עדכון הוראות ניהול בנקאי תקין והתאמתן למסגרת העבודה של באזל ובמטרה להבטיח אימוצם ויישומם של נהגים נאותים לניהול המשכיות עסקית ע"י התאגידים הבנקאיים. ההוראה קובעת כי, בהתאם לעקרונות הממשל התאגידי לדיקטוריון ולהנהלה הבכירה תהיה אחריות להטמעת מסגרת עבודה לניהול המשכיות עסקית ולקיום פיקוח נאות. ההוראה דורשת, בין השאר, מינוי של מנהל המשכיות עסקית וכן, צוות לניהול משבר שיורכב מחברי הנהלה בכירים. קביעת מסגרת עבודה לניהול המשכיות עסקית, בניית תוכניות המשכיות עסקית, קביעת תנאים שעל התאגידים הבנקאיים לכלול בהסכמי התקשרות עם ספקים המספקים שירותי מיקור חוץ של תהליכים או שירותים חיוניים והכנת אתר חלופי למקרה הצורך.

טיוטת תיקון הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 417 בנושא פעילות תאגיד בנקאי במערכת סגורה (להלן: "הטייטה").

טיוטת התיקון פורסמה ביום 11.1.12.

ביום 13.12.11 פורסם ברשומות תיקון לצו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של תאגידים בנקאיים למניעת הלבנת הון ומימון טרור), התשס"א-2001 (להלן: "הצו"), אשר במסגרתו הוגדר חשבון במערכת סגורה, וכן נקבעו הקלות שונות בעיקר ביחס לחובות הזיהוי והאימות המפורטות בצו, בעת פתיחת חשבון במערכת סגורה שבמסגרתו ניתן להפקיד פיקדונות או לרכוש יחידות השתתפות כהגדרתן בצו. בטייטה מוצע לתקן את ההוראה ולהוסיף לה הגדרות לצורך התאמתה לנוסח הצו. כמו כן, מוצע לאפשר לחתום עם לקוח, המבקש לפעול במערכת סגורה, הסכם מקוון כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 357 בנושא ניהול טכנולוגיות המידע. עוד מוצע, כי העברת הכספים לחשבון במערכת סגורה תוכל להתבצע בכל הדרכים המקובלות להעברת כספים, ובלבד שהעברה היא מחשבון של יחיד בתאגיד בנקאי, והתאגיד הבנקאי הנעבר יכול לוודא זאת.

מיסים על הכנסה

ביום 25 ביולי 2005, עבר בכנסת חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מספר 147), התשס"ה-2005, אשר קבע, בין היתר, הפחתה הדרגתית של שיעור מס החברות עד ל- 25% בשנת המס 2010 ואילך.

ביום 14 ביולי 2009, עבר בכנסת חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום התוכנית הכלכלית לשנים 2009 ו-2010), התשס"ט-2009, אשר קבע, בין היתר, הפחתה הדרגתית נוספת של שיעור מס החברות עד ל- 18% בשנת המס 2016 ואילך. בהתאם לתיקונים האמורים, שיעורי מס החברות החלים בשנת המס 2009 ואילך הינם כדלקמן: בשנת המס 2009 - 26%, בשנת המס 2010 - 25%, בשנת המס 2011 - 24%, בשנת המס 2012 - 23%, בשנת המס 2013 - 22%, בשנת המס 2014 - 21%, בשנת המס 2015 - 20% ובשנת המס 2016 ואילך יחול שיעור מס חברות של 18%.

ביום 5 בדצמבר 2011 אישרה הכנסת את החוק לתיקון נטל המס (תיקוני חקיקה), התשע"ב-2011. בהתאם לחוק תבוטל הפחתת המס, אשר נקבעה בחוק ההתייעלות הכלכלית, כאמור לעיל, ושיעור מס חברות החל משנת 2012 ואילך יעמוד על 25%.

בעקבות התיקון האמור, שיעור המס הסטטוטורי החל על הבנק עומד על 34.48% בשנת 2011. שיעורי המס הסטטוטורי אשר יחולו על הבנק בשנת המס 2012 - 35.34% ובשנת המס 2013 ואילך - 35.06%. המיסים השוטפים לתקופות המדווחות בדוחות כספיים אלו מחושבים בהתאם לשיעורי המס כפי שנקבעו בחוק ההתייעלות הכלכלית.

יתרות המיסים הנדחים ליום 31.12.2011 חושבו בהתאם לשיעור המס החדש, כפי שנקבע בחוק לתיקון נטל המס, בהתאם לשיעור המס הצפוי במועד ההיפוך. השפעת השינוי בשיעור המס על יתרת המיסים הנדחים ליום 31 בדצמבר 2010 הינה הכנסה בסך 0.4 מיליוני ש"ח.

שונות

באזל II

רקע

ועדת באזל בנושא התכנסות בינלאומית למדידת הון ולתקני הון (להלן - באזל II) פרסמה ביוני 2006 את המלצותיה שאמורות להיות מיושמות, בהתאם להנחיות של הבנקים המרכזיים בכל מדינה. ההנחיות מתייחסות לסיכונים אשראי, סיכונים שוק וסיכונים תפעוליים, וכוללות 3 נדבכים בהתייחס לכל אחד מסוגי הסיכונים:

יובנק בע"מ וחברות מאוחדות שלו

נדבך ראשון - דרישות הון מזעריות, המחושבות לכל אחד מסוגי הסיכונים בנפרד, כאשר לגבי סיכוני אשראי הגישות העיקריות הן:

1. הגישה הסטנדרטית המסתמכת בעיקר על נתוני דירוגי אשראי של חברות דירוג חיצוניות.
2. הגישות המתקדמות המבוססות על דירוגים פנימיים אשר חושבו בהתאם למודלים שפותחו על-ידי הבנק (Internal Ratings - Based).

נדבך שני – במסגרת נדבך זה יישם הבנק תהליך הערכה פנימי להערכת נאותות ההון ביחס לפרופיל הסיכונים של הבנק, מערכי הפיקוח, הבקרה והביקורת שמיישם, וסביבתו העסקית - תהליך ה-ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process). המפקח על הבנקים מצפה מהתאגידים הבנקאיים ליישם תהליך פנימי הולם המשלב רכיבים מרכזיים של תכנון וניהול ההון, ומציג את נאותות ההון אל מול הסיכונים שזוהו. התהליך הנ"ל כולל, בין היתר, קיום מנגנונים מובנים לזיהוי הסיכונים ומוקדי הסיכון וביצוע הערכת נאותות הונית על בסיס תרחישים ותרחישי קיצון, קיום תהליכים פנימיים ליישום ממשל תאגידי נאות, שיפור ושדרוג מערכי הבקרה והביקורת, קיום תשתית תרחישי קיצון נאותה הכוללת תרחישי קיצון הוליסטיים ועוד. התהליך כולל טיפול במכלול הסיכונים אליהם חשוף הבנק, לרבות סיכונים שאינם נכללים בנדבך הראשון, ובכלל זה: סיכון ריכוזיות אשראי, סיכון ריבית בתיק הבנקאי, סיכון אינפלציה, סיכונים ציוד, סיכונים הלבנת הון ומימון טרור, סיכון אסטרטגיה ותחרות, סיכונים רגולטוריים ועוד.

נדבך שלישי - משמעת שוק - דרישות הגילוי והדיווח לציבור. הנדבך כולל את דרישות הגילוי בדיווח הכספי של תאגיד בנקאי.

הוראות בנק ישראל

יישום ההוראות החל ביום 31 בדצמבר 2009.

בשנת 2010 איגד בנק ישראל את הנחיות באזל II השונות במסגרת הוראות ניהול בנקאי תקין חדשות בנושא מדידה והלימות הון.

להלן הוראות עיקריות וטיוטות נוספות שפורסמו במהלך שנת 2011 ועד לפרסום דוח זה:

1. נוהל בנקאי תקין 355 בנושא ניהול המשכיות עסקית – הוראה זו משתלבת עם פעולות הפיקוח לחיזוק ניהול הסיכון התפעולי והמוכנות לשעת חירום בתאגידים הבנקאיים.
2. נוהל בנקאי תקין 307 בנושא "פונקצית ביקורת פנימית".
3. נוהל בנקאי תקין 350 בנושא "ניהול סיכון תפעולי".
4. טיוטת נוהל בנקאי תקין 339 בנושא "ניהול סיכונים".
5. טיוטת נוהל בנקאי תקין 342 בנושא "ניהול סיכון נזילות".
6. הליכי ההכרה בחברות דירוג אשראי חיצוניות, ומיפוי דירוגיהן למשקלי סיכון, למטרת חישוב הלימות ההון – מסמך הנחיות לפיקוח על הבנקים ולחברות דירוג האשראי החיצוניות בכל הקשור להגשת בקשה להכרה בהן, ולבחינת עמידתן בקריטריוני הכשירות.
7. תיקוף מודלים – על רקע השימוש ההולך וגובר במערכת הבנקאית במודלים שונים, פרסם המפקח על הבנקים הנחיה, לפיה על התאגידים הבנקאיים למפות את כל המודלים בהם הם עושים שימוש ולאשר מדיניות לתיקופם במסגרת לוחות זמנים שנקבעו. על רקע הוראת המפקח על הבנקים, נערך הבנק, במסגרת הערכות החברה האם, הבנק הבינלאומי וביצע מיפוי של כל המודלים המשמשים לניהול ובקרת סיכונים בבנק ועל בסיס מיפוי זה אושרה בדיקטוריון הבנק ביום 22.3.2011 מדיניות רב שנתית לתיקופם.

הערכות הבנק

הבנק נשען בתחומים רבים על המערכות התפעוליות ויחידות המטה המתמחות של חברת האם, הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ, ולכן יישום ההוראות בבנק נעשה בד בבד עם יישומן בחברת האם, תוך ביצוע התאמות במידה ונדרש. בהתאם לכך, להלן פירוט יישום ההוראות בבנק, כחלק מהיערכותו של הבנק הבינלאומי, החברה האם:

הנדבך הראשון - כאמור לעיל, לפי הוראות בנק ישראל הבנק החל ליישם את הוראת השעה באזל II, מידי רבעון, החל בדיווח ליום 31 בדצמבר 2009.

סיכוני אשראי - הבנק מיישם את הגישה הסטנדרטית לפי הוראות בנק ישראל.

סיכונים תפעוליים - הבנק החליט ליישם את הגישה הבסיסית (BIA).

הבנק נערך ליישום הנדרש בנושא ניהול הסיכונים התפעוליים כנדרש בהוראה, לרבות היערכות ליישום בעתיד של הגישה הסטנדרטית. מידע נוסף בנושא מפורט בפרק ניהול הסיכונים התפעוליים.

סיכוני שוק - הבנק בחר ליישם את הגישה הסטנדרטית. במסגרת זו מבוצע גם חישוב של הקצאת ההון הנדרשת בגין הסיכון הספציפי בתיק הסחיר. כחלק מבחינת עמידת הבנק והקבוצה בהנחיות בנק ישראל בנושא סיכוני השוק, בוצע סקר פערים קבוצתי לאור הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא.

הנדבך השני - יישום התהליך לבחינת הנאותות ההונית (תהליך ה-ICAAP) בבנק.

במסגרת הנדבך השני נדרש הבנק לקיים תהליך פנימי להערכת נאותות ההון (תהליך ה-ICAAP). תהליך זה נועד להבטיח קיום רמה הולמת של אמצעים הוניים שתתמוך בכלל הסיכונים הגלומים בפעילות הבנק, לרבות בהתחשב בתוכניות אסטרטגיות עתידיות וזאת מעבר לדרישות ההון המינימאליות שעל הבנק להחזיק בהתאם לנדבך הראשון. בנוסף, נדרש במסגרת הנדבך השני, לבחון האם יש לבנק די אמצעים הוניים בכדי להתגונן בעת מצבי שפל ומשברים כלכליים העלולים להתרחש ולהשפיע על הבנק (Stress Tests and Stress Scenarios).

כחלק מתהליך הערכת הנאותות ההונית וכחלק משיפור מערך ניהול הסיכונים הופכים תרחישי הקיצון כלי חשוב ובלתי נפרד מתהליכים אלה בקבוצה.

התהליך שבוצע בקבוצה ובבנק:

- על פי הוראות בנק ישראל הגיש הבנק הבינלאומי לפיקוח על הבנקים ביום 15 במאי 2011 את מסמך ה-ICAAP ל-31 בדצמבר 2010 שאושר על ידי הנהלת ודירקטוריון הבנק. המסמך מרכז את ממצאי תהליך בחינת הנאותות ההונית (תהליך ה-ICAAP) על בסיס קבוצתי ועל בסיס הנתונים ליום 31 בדצמבר 2010. במסגרת תהליך זה, העריכה הקבוצה את רמת ההון הנדרשת ממנה על מנת להלום את פרופיל הסיכון בפעילותה העסקית הנוכחית ובזו המתוכננת על פי התוכנית האסטרטגית. המסמך הינו תוצר של מגוון תהליכים פנימיים שבוצעו להעמקת זיהוי הסיכונים וצרכי ההון בגינם.

תוצאות הערכת הנאותות ההונית שביצעה הקבוצה ליום 31 בדצמבר 2010 מצביעות על כך שלקבוצה יש די הון לתמוך בסיכונים אליהם היא חשופה הן במהלך עסקים רגיל והן תחת תרחישי קיצון מגוונים ובדרגות חומרה שונות. אל מסמך ה-ICAAP שהוגש לפיקוח על הבנקים צורפו ממצאי הסקירה הבלתי תלויה שבוצעה על ידי הביקורת הפנימית שתמכה בתוצאות הערכת הנאותות ההונית שביצעה הקבוצה במהלך עסקים רגיל ותחת תרחישי קיצון.

- על פי הנחיית המפקח על הבנקים חברה בת בנקאית פטורה מהגשת מסמך המרכז את ממצאי תהליך בחינת הנאותות ההונית (תהליך ה-ICAAP), אולם עליה לבצע תהליך פנימי לבחינת הנאותות ההונית.

הבנק ביצע תהליך פנימי לבחינת הנאותות ההונית וביום 15 בינואר 2012, אישרו הנהלת ודירקטוריון הבנק את מסמך ה- ICAAP על בסיס נתוני ה- 30 ביוני 2011. תשתית תהליך הנאותות ההונית שאושרה בבנק הבינלאומי שימשה בסיס לתהליך הפנימי שבוצע בבנק בהתאמות הנדרשות מהתהליך שבוצע בחברת האם ועל בסיס פרופיל הסיכון הספציפי של הבנק.

עם אישורו של מסמך ה- ICAAP במוסדות הבנק לנתוני ה- 30 ביוני 2011, יש בידי הבנק תשתית מתודולוגית מובנית לתהליך בחינת הנאותות ההונית, לרבות מתודולוגיה הקושרת בין פרופיל הסיכון להון. בהתבסס על נתוני ה- 30 ביוני 2011 החליט דירקטוריון הבנק כי כרית ההון של הבנק (הפער בין ההון הפנימי לאמצעים הוניים) הינה רחבה דיה על מנת לתמוך בהתמודדות מול הסיכונים שזוהו.

במסגרת ביצוע תהליך ה- ICAAP, קבע הבנק יעדי הון ארוכי טווח במונחי יחס הון ותמהיל ההון.

עריכת סקרי פערים ובניית מפת הפערים של הקבוצה

- הקבוצה השלימה, ברמת חברת האם וברמת הבנק, ביצועם של סקרי פערים ביחס ל-14 עקרונות ה- BIS, כפי שנדרש על ידי הפיקוח על הבנקים בבנק ישראל.
- החברה האם השלימה במהלך השנה ביצועם של ארבעה סקרי פערים חדשים בהתאם להוראות של ה- BIS שאומצו על ידי הפיקוח על הבנקים בנושא ניהול סיכונים אשראי בדגש על מדידה נאותה של חובות פגומים, ניהול סיכון הנזילות, תרחישי קיצון ועבודת קצין הציות. החברה האם בוחנת דרכים לסגירה וצמצום הפערים שזוהו.
- הנהלת הבנק, בשילוב עם הקבוצה, אישרה תוכנית עבודה לסגירת הפערים שזוהו בסקרי הפערים. העקרונות המרכזיים שעמדו בבסיס תוכנית העבודה היו תעדוף גבוה לסגירת פערי ממשל תאגידי ופערי מדיניות, וכן תעדוף גבוה לפערים בהם זוהתה חשיפה גבוהה ואיכות ניהול נמוכה באופן יחסי.
- מתודולוגית סגירת הפערים שגובשה הינה מתודולוגיה קבוצתית, ככל הניתן, כך שביחס לכל פער שיהיה משותף לבנק ולחברת האם, הפתרון לסגירת הפער יגובש ויותווה ברמת חברת האם ויועבר ליישום בבנק בהתאמות ובשינויים המתבקשים.

הנדבך השלישי - בהתאם להוראת השעה באזל II נקבעה בבנק מדיניות גילוי לפיה תדירות הגילוי הכמותי, אשר נכלל הן בדוחות הכספיים והן בדוח הדירקטוריון, הינה רבעונית ותדירות הגילוי האיכותי בדוח הדירקטוריון הינה חצי שנתית. הדיווח המפורט להלן משלב את הוראות הדיווח בהוראת השעה בדיווח על ניהול הסיכונים.

הוראות באזל 3

בחודש דצמבר 2010 פרסמה ועדת באזל לפיקוח בנקאי הוראות חדשות בנושא "מסגרת פיקוחית עולמית לחיזוק עמידות המערכת הבנקאית" (להלן: באזל 3), הכוללות התמקדות בהון המניית, שהוא המרכיב האיכותי ביותר של ההון של הבנק, וזאת על רקע כניסת מערכת הבנקאות העולמית למשבר עם רמה לא מספקת של הון באיכות גבוהה. המשבר חשף גם חוסר עקביות בהגדרת ההון בעולם וחוסר גילוי מידע (שקיפות) שהיה מאפשר לשוק למדוד ולהשוות באופן מלא את איכות ההון בעולם. במסגרת זו יחס הון הליבה יועלה בהדרגה מ- 2% ל- 7% עד סוף שנת 2018. כמו כן, יחס הון רובד 1 יועלה בהדרגה מ- 4% ל- 8.5% עד סוף שנת 2018.

בנק ישראל קבע מדיניות הון לתקופת ביניים, לפיה יחס הון הליבה לא יפחת מ- 7.5% כבר בשנת 2010.

המפקח על הבנקים הצהיר כי המערכת הבנקאית בישראל תאמץ את המלצות באזל 3, לאחר שיגובשו ותוך ביצוע התאמות להוראות הפיקוח בישראל, לפי העניין. בהתאם לכך, הוקמו לאחרונה בפיקוח על הבנקים צוותי עבודה, אשר יגישו המלצות מקצועיות בדבר אופי האימוץ. במסגרת היערכות לאימוץ הנחיות באזל 3, פרסם בנק ישראל טיוטת תרגום של ההוראות המקוריות, וכן טיוטת תרגום למסגרת המדידה והלימות ההון בהתייחס לסיכון שוק ונגזרים.

בהתאם להוראות המפקח על הבנקים בדבר דרישות הגילוי של נדבך 3 של באזל II להלן פירוט דרישות הגילוי הנדרשות בהוראה:

מס' הטבלה	גילוי כמותי	עמוד	גילוי איכותי	עמוד
1. טבלה 1	-	-	תחולת היישום – ביאור 13 ב' (ד')	213
2. טבלה 2	דוח על השינויים בהון.	154-155	מבנה ההון – ביאור 13 א', ב'	211-213
3. טבלה 3	א. הלימות ההון – נכסי סיכון ודרישות הון בגין סיכונים אשראי, סיכונים שוק וסיכון תפעולי. ב. ביאור 13 ב' – הלימות הון לפי הוראות המפקח על הבנקים.	68 212	באזל II – גישת הבנק להערכת הלימות ההון כדי לתמוך בפעולותיו.	35
4. טבלה 4 א', ב'	סך כל חשיפות סיכון אשראי ברוטו וחשיפה ברוטו ממוצעת במשך התקופה ממוינת לפי סוגים עיקריים של חשיפת אשראי.	76	א. פרק מדיניות ניהול סיכונים: סעיף 5 – ניהול סיכונים אשראי. ב. מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים: סעיף 1 – מדידה וגילוי של חובות פגומים והפרשה להפסדי אשראי.	68-84 97
טבלה 4 ג'	תוספת ו' לסקירת ההנהלה – חשיפה למדינות זרות.	132	-	-
טבלה 4 ד'	התפלגות החשיפה לפי סוג ענף או צד נגדי, ממוינת לפי סוגים עיקריים של חשיפות אשראי.	79	-	-
טבלה 4 ה'	פיצול כל התיק לפי יתרת תקופה חוזית לפרעון, ממיון לפי סוגים עיקריים של חשיפת אשראי.	77	-	-
טבלה 4 ו'	יתרות הפרשות להפסדי אשראי. תוספת ה' – סיכון האשראי הכולל לפי ענפי משק.	130	-	-
טבלה 4 ז'	תוספת ו' לסקירת ההנהלה – חשיפה למדינות זרות, טור חובות בעייתיים.	132	-	-
טבלה 4 ח'	תנועה בהפרשה להפסדי אשראי: ביאור 4 – אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי.	196	-	-
5. טבלה 5	סיכון אשראי, גילוי לגבי התיקים המטופלים בהתאם לגישה הסטנדרטית.	78	פרק מדיניות ניהול סיכונים: סעיף 5 ג': פרק הקצאת הון בגין סיכונים אשראי, סיכונים שוק וסיכון תפעולי.	69 70-71
6. טבלה 7	הפחתת סיכון אשראי: גילויים בגישה הסטנדרטית.	71	א. פרק מדיניות ניהול סיכונים – מדיניות ניהול מערך ביטחונות. ב. ביאור 1 ד' (10) – קיזוז נכסים והתחייבויות	70-71 177
7. טבלה 8	גילוי כללי לגבי חשיפות שקשורות לסיכון אשראי של צד נגדי.	79	א. ניהול סיכונים אשראי צד נגדי. ב. מדיניות ניהול מערך בטחונות	79 70-71
8. טבלה 10	סיכון שוק – גילוי של תאגידים בנקאיים המשתמשים בגישה הסטנדרטית.	56	פרק מדיניות ניהול סיכונים: סעיף 2 – סיכונים שוק.	55-64
9. טבלה 12	-	-	פרק מדיניות ניהול סיכונים: סעיף 8 – סיכונים תפעוליים.	86-89
10. טבלה 13	גילוי לגבי פוזיציות במניות בתיק הבנקאי: ביאור 3 – ניירות ערך.	192	א. פרק מדיניות ניהול סיכונים: דיון בגורמי סיכון. ב. מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים: ירידת ערך נכסים.	93-96 101
11. טבלה 14	סיכון ריבית בתיק הבנקאי.	60	פרק מדיניות ניהול סיכונים: סעיף 2 ו' – חשיפה לשינויים בשיעורי ריבית.	59

תיאור עסקי הבנק לפי מגזרי פעילות

פעילות הבנק מתמקדת ב- 3 מגזרי פעילות: בנקאות פרטית, בנקאות עסקית והמגזר הפיננסי.

מידע כללי

1. הבנק מיישם את מודל ה- EVA (Economic Value Added) אשר הינו מקובל בעולם, המשמש לצרכי מדידת תרומתה של כל יחידה לרווחיות הכוללת של הבנק. ההכנסות, ההוצאות וההון מוקצים לכל מגזר פעילות תוך יישום המודל, כדלקמן:
 - א. הכנסות המגזרים מחיצוניים:
 - הכנסות מגזר הבנקאות הפרטית נובעות מרווח מימוני והכנסות תפעוליות הנובעים מהלקוחות הפרטיים, אשר שוייכו למגזר זה. כמו כן, כוללות הכנסות המגזר את ההכנסות מניהול תיקי השקעות, ההכנסות מניהול קרנות הנאמנות של הבנק וההכנסות מנאמנויות פרטיות וציבוריות.
 - הכנסות מגזר הבנקאות העסקית נובעות מרווח מימוני והכנסות תפעוליות הנובעים מלקוחות אשר עיקר פעילותם הינו בתחום שוק ההון. כמו כן, כוללות הכנסות המגזר את ההכנסות מנאמנות לקרנות נאמנות.
 - הכנסות המגזר הפיננסי נובעות בעיקר מרווח מימוני הנובע מניהול המקורות והשימושים של הבנק במגזרי ההצמדה השונים, ומפעילות בניירות ערך של הבנק עבור עצמו. כמו כן, כוללות הכנסות המגזר הכנסות מפעילות בחדרי העסקות בגין ניהול חשיפות הבסיס והריבית של הבנק ותוצאות ההשקעה בחברות כלולות.
 - ב. הכנסות בינמגזריות:
 - רווח בינמגזרי מפעולות מימון לפני הכנסות בגין הפסדי אשראי: הכנסות/הוצאות המימון משוייכות תחילה למגזר אליו משוייך הלקוח. אחר כך המגזר הפיננסי, האחראי על ניהול המקורות והשימושים בבנק, מחייב/מזכה את יתר המגזרים בעלות גיוס המקורות, אשר מחושב בהתאם למגזרי ההצמדה והמח"מ הרלוונטיים.
 - הכנסות תפעוליות ואחרות בינמגזריות: הכנסות תפעוליות ואחרות משוייכות תחילה למגזר אליו משוייך הלקוח, אחר כך מועבר חלק יחסי מאותן הכנסות (כפי שנקבע לכל סוג הכנסה בנפרד) למגזרי הפעילות האחרים הנותנים שרותים לפעילות אותו לקוח.
 - ג. הפרשה להפסדי אשראי:
 - לכל מגזר מיוחסות ההפרשות להפסדי אשראי (על בסיס פרטני וקבוצתי) המיוחסות ללקוחותיו.
 - ד. הוצאות המגזרים:
 - הוצאות שכר ונלוות הוקצו בין המגזרים בהתאם להוצאה בפועל. הוצאות אחרות עיקריות הוקצו בהתאם למספר העובדים או לשקלול של מספר עובדים והון או לשטח/עלות המבנה שבשימוש המגזר, לפי העניין. הוצאות פחת והפחתות נכסים בלתי מוחשיים מוקצות ספציפית למגזרים בהתאם לנכסים שבשימושם.
 - ה. עלות השרותים המרכזיים וההנהלה מועמסת על מגזרי הפעילות המדווחים, כחלק מיישום המודל. (השירותים המרכזיים כוללים את כל המחלקות בחטיבת המטה ובחטיבת החשבונאי הראשי, מזכירות הבנק וכן את הביקורת הפנימית ומערכות המידע).
 - ו. התשואה נטו להון מחושבת על הון ממוצע שהוקצה למגזרים המדווחים בהתאם לשיעור של 12% מנכסי הסיכון של כל מגזר. כאשר למגזר המדווח אין נכסי סיכון המוקצים לו לצורך פעילותו, מחושב ההון המוקצה למגזר על פי מכפיל הוצאות המגזר.
 - ז. נכסי סיכון מוצגים בהתאם להוראת באזל II.

2. תוצאות המגזרים מוצגות בפירוט בביאור 27 לדוחות הכספיים. בביאור 27 (ב) (3) מפורט הרכבם של "סכומים שלא הוקצו והתאמות".

3. בהתאם להנחיות המפקח על הבנקים, נדרש לפצל בדוח הדירקטוריון, לגבי כל מגזר, את הפעילויות הבאות: בנקאות ופיננסים, כרטיסי אשראי, שוק ההון, משכנתאות, בנייה ונדל"ן.
לבנק אין פעילות מהותית בתחומי כרטיסי האשראי, משכנתאות, בנייה ונדל"ן.

4. החלוקה למגזרי פעילות מבוססת על סוגי לקוחות או תחומי פעילות מוגדרים. היא נגזרת מהאסטרטגיה של פעילות ממוקדת לקוח, שעל פיה פועל הבנק. תוצאות פעילות המגזרים, הממויינים לפי מגזרי הפעילות העיקריים, מפורטות כאמור בביאור 27 לדוחות הכספיים. מאחר ואין קריטריונים אחידים במערכת הבנקאית לשיוך הלקוחות למגזרי הפעילות דלעיל, כל בנק משייך את ציבור הלקוחות שלו למגזרי פעילות התואמים את התפיסה הניהולית והאסטרטגיה העסקית שלו.

נתוני תוצאות המגזרים נערכו בהתאם להוראות המפקח על הבנקים בדבר "מגזרי פעילות עיקריים". במסגרת עריכת הביאור מבוצעת, בין היתר, התאמה בין הדיווחים הניהוליים המתייחסים למגזרי הפעילות הנ"ל והמבוססים בחלקם על בחינת ההנהלה את מגזרי הפעילות, לדיווח התואם את הוראות הפיקוח על הבנקים.

להלן ריכוז הרווח הנקי לפי מגזרי הפעילות בסכומים מדווחים:

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר			
	2011	2010	
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	אחוז שינוי
בנקאות פרטית ²	0.6	0.1	500.0
בנקאות עסקית	28.7	31.9	(10.0)
המגזר הפיננסי	9.8	14.7	(33.3)
סכומים שלא הוקצו והתאמות	1.8	2.3	(21.7)
רווח נקי	40.9	49.0	(16.5)

1 מוין מחדש.

2 ללא הפסדים הקשורים לפתיחת סניפי אמידים, הרווח במגזר בשנת 2011 הינו 12.0 מיליוני ש"ח (שנת 2010 – 11.0 מיליוני ש"ח).

מגזר הבנקאות הפרטית

תיאור תחום פעילות

תחום הבנקאות הפרטית התפתח מאוד בשנים האחרונות בישראל. בסביבה של כלכלה צומחת ושל גידול בנכסי העשירונים העליונים, נדרשת בישראל בנקאות פרטית ברמה גבוהה. הבנק, כבעל מוניטין רב שנים בתחום זה, מציע פלטפורמה של בנקאות פרטית דיסקרטית, מתמחה וגמישה ללקוחות בעלי עושר פיננסי ועסקיים.

שירותי הבנקאות הפרסונאלית ניתנים באמצעות סניפים ראשיים בתל-אביב וברושלים ובאמצעות מערך סניפים בלב שכונות אמידות בארץ שהוקמו עד כה ברעננה, ראשון לציון, רחובות, מלחה, רמת השרון וכיכר המדינה בתל-אביב ועתידיים להיפתח בעתיד הקרוב במיקומים אסטרטגיים נוספים. השירותים מוענקים על ידי צוותי בנקאים ומערך יועצי השקעות מקצועיים ומנוסים.

במסגרת מגזר זה פועלת החברה לנאמנות של הבנק, המציעה שירותי נאמנויות פרטיות וציבוריות (וכן שירותי נאמנות לקרנות נאמנות הנכללים במגזר הבנקאות העסקית). כמו כן, כולל המגזר את פעילות שתי חברות הבת בתחום ניהול הנכסים: "יובנק ניהול נכסים פיננסיים בע"מ" ו"יובנק קרנות נאמנות בע"מ".

לקוחות המגזר

המגזר כולל את כל הלקוחות הפרטיים ועסקיים. מדובר הן בלקוחות פרטיים המשוייכים לחטיבת הבנקאות הפרסונאלית והן בלקוחות פרטיים המשוייכים לחטיבת שוק ההון, אשר עיקר פעילותם בניירות ערך. על לקוחות המגזר נמנים לקוחות ותיקים המלווים את הבנק שנים רבות (מעל 15 שנה) לצד לקוחות צעירים (ותק של עד 5 שנים) בעלי מקצועות חופשיים, תושבי חוץ, מייסדי ועובדי חברות הייטק, בכירים בחברות ופעילים בשוק ההון, לרבות לקוחות מנוהלים ולקוחות המופנים על ידי Family Offices. עם פתיחת הסניפים החדשים הרחיבה חטיבת הבנקאות הפרסונאלית את קהל לקוחותיה וכיום מצטרפים לבנק לקוחות חדשים החפצים בשרות מקצועי, ממוקד ובהצעת ערך המתאימה לסוג הצרכים הבנקאיים שלהם. מגוון הלקוחות הרחב מונע תלות במגזר אחד מצומצם של לקוחות. מאפייני הלקוחות: משאבי זמן מצומצמים, הון פנוי, גמישות עסקית בעלי רעיונות עסקיים מורכבים, השקעות בינלאומיות וידע נרחב בשוק ההון. בעקבות התפתחויות בשוק ההון בשנים האחרונות, הושם דגש מיוחד על הרחבת מערך יעוץ ההשקעות המתמחה בשווקים בארץ ובעולם ומתן נגישות ללקוחות המגזר לשירותים אלה. היועצים בחטיבה עוסקים אך ורק ביעוץ השקעות ללקוחות הנבחרים ויחס היועצים לקבוצת לקוחות הוא זה המאפשר לבנק להעניק שירות מקצועי ברמה גבוהה.

מגבלות חקיקה ותקינה החלים על המגזר

הבנק פועל במסגרת חוקים, תקנות והנחיות רגולטוריות החלות על מערכת הבנקאות בישראל מצד גורמים, כגון: הפיקוח על הבנקים, הממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון, הממונה על ההגבלים העסקיים, רשות ניירות ערך ועוד. לתיאור מקיף יותר, ראה פרק עדכוני חקיקה ופסיקה ביחס למערכת הבנקאית בשנת 2011.

תחרות

התחרות בתחום מגזר זה הולכת וגוברת בעקבות גידול בנכסים הפיננסיים של פרופיל לקוחות הבנקאות הפרטית, מודעות שירות גוברת ומגוון הולך וגדל של קשת המוצרים הפיננסיים הקיימים בשוק. עיקר התחרות של המגזר הוא מול הבנקים המסחריים הפועלים במשק בתחום הבנקאות הפרטית, בנקים זרים הפועלים בישראל, בתי השקעות וגופים המאפשרים מסחר בניירות ערך באמצעות האינטרנט. על מנת לבדל את הבנקאות הפרטית של הבנק מהמתחרים, מותגה החטיבה כ"חטיבת הבנקאות הפרסונאלית" המכניסה את הלקוח לעולם המושתת על יחסים פרסונליים. ללקוחות המגזר מוצע שירות אישי בסטנדרט גבוה ופתרונות פיננסיים המותאמים לצרכי הלקוחות ולצרכי השוק המשתנים.

שינויים טכנולוגיים

הבנק משתמש במערכת הייעוץ של הבנק הבינלאומי שהיא מערכת ייעוץ מתקדמת המשלבת מודל אפיון ממוחשב ממנו נגזר מבנה תיק ההשקעות המומלץ על פי צרכיו והעדפותיו של הלקוח.

גורמי ההצלחה הקריטיים במגזר

ההצלחה במגזר הבנקאות הפרטית מושתתת על מספר גורמים עיקריים:

- שירות ממוקד לקוח, תוך שימת דגש על יחס אישי וגמישות בהתאמת השירותים והמוצרים לצרכים הפרטניים של כל לקוח.
- יועצי השקעות ברמה מקצועית גבוהה.
- מגוון רחב של פתרונות ומוצרים פיננסיים המותאמים לאוכלוסיית הבנקאות הפרטית, ומתחדשים כל העת בהתאם לתנאי השוק בארץ ובעולם.
- מערך חדרי עסקאות המאפשרים ללקוחות עם תיקי השקעות פעילים גישה מתמדת לשוקי ההון והכספים בארץ ובעולם.

מחסומי הכניסה והיציאה העיקריים של המגזר

הפעילות במגזר הבנקאות הפרטית מחייבת השקעה ויכולות בנושאים הבאים:

- הכשרה של סגל יועצי השקעות מיומנים, מוסמכים על פי חוק, ובעלי תודעת שירות גבוהה.
- סל מוצרים ושירותים מותאמים לצורכי לקוחות הבנקאות הפרטית, המתחדש באופן תדיר, בהתאם להתפתחויות בשווקים בארץ ובעולם.
- הקמת מערך בקרה הולם לשמירה על יישום הוראות חוק היעוץ והוראות רגולטוריות נוספות.

מוצרים ושירותים

המגזר מציע מגוון מוצרים ושירותים לפעילות בנקאית שוטפת, שירותי יעוץ השקעות המתמחים בשווקים בארץ ובעולם, מסחר בניירות ערך ישראלים וזרים הן באמצעות חדר עסקות והן באמצעות אתר האינטרנט. כמו כן, מציע המגזר אפשרות לביצוע עסקאות במטבע חוץ וגישה ישירה לחדר עסקות מט"ח בסכומים גבוהים.

החברה לנאמנות משמשת כנאמן לסדרות אג"ח של חברות ייעודיות (SPC) ולמכשירים פיננסיים מתקדמים (תעודות סל, אופציות כיסוי וכו'), המונפקות על ידי חברות בהנפקות פרטיות או ציבוריות. בנוסף, משמשת החברה כנאמן לעסקאות מימון חוץ בנקאיות, כנאמן על נכסי יחידים וחברות (לרבות השאלת שם) וכנאמן בעסקאות השלשה (ESCROW). כמו כן, מעניקה החברה שירותי אדמיניסטרציה לקרנות גידור וקרנות השקעה פרטיות, הכוללות גם נאמנות לצורך ניכוי המס בקרנות אלו. החברה אף משמשת כנאמן לסוכנויות ביטוח על פי חוזרי הביטוח של המפקח על אגף שוק ההון, ביטוח וחיסכון.

שיווק

האסטרטגיה השיווקית במגזר זה מתמקדת בשני מרכיבים עיקריים: אקטיביזציה (מיצוי הפעלה) של לקוחות קיימים שמטרתה עידוד היקפי הפעילות והרחבת תחומי הפעילות של הלקוחות הקיימים בבנק וגיוס לקוחות חדשים העונים על מאפייני פרופיל לקוח של הבנקאות הפרסונאלית. הבנק משווק את יתרונותיו התחרותיים, ביניהם: המיתוג היוקרתי של הבנק, מוניטין הבנק כבנק ותיק בעל שורשים היסטוריים שמאז ומעולם התמחה בבנקאות פרסונלית ובשוק ההון, תפירת מוצרים ספציפיים על פי בקשת הלקוח הבודד, קשר אישי עם הלקוח, נגישות מיידית ליועץ השקעות מקצועי ובקיא בתחומי, זריזות וגמישות של בנק קטן עם חוסן פיננסי של קבוצת הבינלאומי, שירות מעבר לשעות הרגילות ובנקאי אישי ברמה מקצועית גבוהה.

יובנק ניהול נכסים פיננסיים בע"מ, יובנק קרנות נאמנות בע"מ

יובנק ניהול נכסים פיננסיים בע"מ מתמחה בניהול תיקי השקעות בארץ עבור מגוון לקוחות: גופים ציבוריים, חברות ממשלתיות ופרטיות, מלכ"ם ולקוחות פרטיים.

יובנק קרנות נאמנות בע"מ מנהלת מגוון קרנות נאמנות המשקיעות בשווקים בארץ ובחו"ל.

סה"כ היקף הכספים המנוהלים בשתי החברות לסוף שנת 2011 הסתכם בסך של כ- 1.0 מיליארד ש"ח, מתוכן כ- 0.5 מיליארדי ש"ח בניהול תיקי השקעות, וכ- 0.5 מיליארדי ש"ח בניהול קרנות נאמנות.

החברות שוקדות על פיתוח מוצרים חדשים ויצירת הזדמנויות השקעה עבור לקוחותיהן, תוך מעקב אחר השינויים בשווקי ההון ולמידת הצרכים המשתנים של לקוחותיהן בפועל ושל לקוחות פוטנציאליים.

הפעילות השיווקית נעשית באמצעות מחלקת השיווק של יובנק ניהול נכסים פיננסיים. בנוסף, משתמשת החברה בערוצי פרסום וקידום מכירות שונים כגון: פרסום באינטרנט, בעיתונות הכתובה, השתתפות בכנסים ומתן הרצאות. כמו כן, מקפידים אנשי המכירות של החברה ומנהלי ההשקעות עצמם לשמור על קשרים הדוקים עם יועצים במערכת הבנקאית כולה.

המלצות ועדת בכר קבעו כי תאגיד בנקאי לא יחזיק בחברה לניהול קרנות והקציבו פרק זמן של 4-8 שנים למכירת חברות ניהול הקרנות, אשר יסתיים לגבי הבנק בחודש אוגוסט 2013.

הבנק בחר שלא למכור את קרנות הנאמנות, אלא להמשיך להחזיקן בבעלותו במסגרת התקופה המותרת בחוק.

יעדים לעתיד

מגזר הבנקאות הפרטית צפוי להתרחב ולהתמקד בשנת 2012 בגידול נתח השוק שלו בבנקאות הפרסונאלית. זאת באמצעות שימור ואקטיביזציה (הפעלה) של לקוחות קיימים ובגיוס של לקוחות חדשים, הרחבת מערך הסניפים של הבנק והרחבת מערך הייעוץ, תוך מתן שירות פרסונלי ברמה גבוהה.

בתחום ניהול הנכסים הפיננסיים, החברה שואפת להגדיל את מספר התיקים המנוהלים ונפחם. בתחום ניהול קרנות הנאמנות, החברה שממוצבת כמומחית לשווקים בחו"ל תמשיך להתמקד בקרנות נישה בחו"ל, אך תפעל במקביל להרחבת סל המוצרים באפיקים הסולידיים בארץ, בהשבחת התשואות ובהגדלת מאמצי השיווק במטרה להגדיל את נפח הנכסים.

הון אנושי

מספר העובדים המשרתים מגזר זה הסתכם בשנת 2011 ב- 152 עובדים בממוצע (בשנת 2010 – 144 עובדים בממוצע).

תוצאות הפעילות

הרווח הנקי של מגזר הבנקאות הפרטית הסתכם ב- 0.6 מיליוני ש"ח לעומת רווח נקי בסך 0.1 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

בנטרול ההפסד בגין סניפי האמידים היה מגזר זה רושם רווח של 12.0 מיליוני ש"ח לעומת רווח של 11.0 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

העליה ברווח הנקי נובעת בעיקרה מגידול ברווח מפעולות מימון מפעילות לקוחות המגזר, שקוזז בחלקו על ידי קיטון ברווחיות מפעילות החברה לניהול נכסים פיננסיים והחברה לניהול קרנות של הבנק, גידול בהוצאות התפעוליות האחרות של המגזר ובהוצאות האחרות המועמסות על המגזר במקביל לעליה בהוצאות הבנק וכן בעקבות פתיחת סניף רמת השרון באפריל 2010 וסניף כיכר המדינה באוקטובר 2011.

להלן תמצית תוצאות הפעילות של מגזר הבנקאות הפרטית (במיליוני ש"ח):

בנקאות ופיננסים	שוק ההון	סך הכל	בנקאות ופיננסים	שוק ההון	סך הכל
לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2011					
לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2010					
רווח מפעולות מימון לפני הכנסות מהפסדי אשראי:					
27.0	0.9	27.9	18.4	0.6	19.0
מחיצוניים					
18.6	0.5	19.1	20.2	0.3	20.5
בינמגזרי					
45.6	1.4	47.0	38.6	0.9	39.5
סך הכל רווח מפעולות מימון					
הכנסות תפעוליות ואחרות:					
20.8	27.2	48.0	20.3	27.1	47.4
מחיצוניים					
(5.1)	2.6	(2.5)	(4.5)	2.4	(2.1)
בינמגזרי					
61.3	31.2	92.5	54.4	30.4	84.8
סך הכנסות					
(3.5)	-	(3.5)	(1.2)	-	(1.2)
הכנסות בגין הפסדי אשראי					
65.7	29.2	94.9	59.7	26.1	85.8
הוצאות תפעוליות ואחרות (לרבות פחת והפחתות)					
(0.9)	2.0	1.1	(4.1)	4.3	0.2
רווח (הפסד) מפעולות רגילות לפני מסים					
(0.3)	0.8	0.5	(1.4)	1.5	0.1
הפרשה למסים על הרווח מפעולות רגילות					
(0.6)	1.2	0.6	(2.7)	2.8	0.1
רווח נקי (הפסד)					
תשואה נטו להון					
(0.6%)	6.0%	0.6%	(3.0%)	13.2%	0.1%
יתרה ממוצעת של נכסים					
969.1	-	969.1	855.4	-	855.4
יתרה ממוצעת של התחייבויות					
2,728.1	-	2,728.1	2,839.3	-	2,839.3
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון					
869.0	25.4	894.4	740.0	22.0	762.0
יתרה ממוצעת של נכסי קרנות נאמנות					
-	713.0	713.0	-	782.3	782.3
יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול					
-	558.0	558.0	-	741.9	741.9
מרכיבי הרווח מפעולות מימון לפני הכנסות מהפסדי אשראי:					
20.8	-	20.8	17.7	-	17.7
מרווח מפעילות מתן אשראי					
21.6	-	21.6	17.5	-	17.5
מרווח מפעילות קבלת פקדונות					
3.2	1.4	4.6	3.4	0.9	4.3
אחר					
45.6	1.4	47.0	38.6	0.9	39.5
סך הכל רווח מפעולות מימון לפני הכנסות מהפסדי אשראי					

מגזר בנקאות עסקית

תיאור תחום פעילות

מגזר הבנקאות העסקית כולל את תחומי הפעילות הבאים: שירותי מסחר בניירות ערך בארץ ובחו"ל (מערך קדמי ועורפי), שירותי תפעול לקרנות נאמנות, שירותי תפעול לקרנות גידור, וכן שירותי נאמנות לקרנות נאמנות הניתנים באמצעות חברת הבנת "יובנק חברה לנאמנות בע"מ". בנוסף, מספק המגזר שירותי בנקאות לטיפול בלקוחות חטיבת שוק ההון.

לקוחות המגזר

על לקוחות מגזר הבנקאות העסקית נמנים גופים מוסדיים מובילים בשוק ההון וביניהם: קרנות נאמנות, חברות ביטוח, קרנות פנסיה וקופות גמל, קרנות גידור ומנהלי תיקים. הכנסות של מספר חברות בתחום הביטוח, פנסיה וגמל מהוות כ- 27% מהכנסות המגזר ולכן באופן טבעי הן מהוות לקוחות מהותיים לפעילותו. כמו כן, על לקוחות המגזר נמנים חברות ולקוחות עצמאיים הפעילים בשוק ההון לרבות סוחר אופציות, סוחר ארביטראז' וסוחר יום. פעילות הלקוחות הפרטיים מסווגת במסגרת מגזר הבנקאות הפרטית.

מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על המגזר

הבנק פועל במסגרת חוקים, תקנות והנחיות רגולטוריות החלות על מערכת הבנקאות בישראל מצד גורמים, כגון: הפיקוח על הבנקים, הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון, הממונה על ההגבלים העסקיים, הרשות לניירות ערך ועוד.

על פי הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 312, 313 ו- 315 חלות מגבלות על גובה החבות המותרת ללווה בודד, לקבוצות לוויים, לסך החבות הכוללת של חשיפות גדולות בבנק, ללקוחות המוגדרים כ"אנשים קשורים" ומגבלת ריכוזיות ענפית. למגבלות אלו עלולה להיות השלכה על אופן והיקף פעילות המגזר העסקי בבנק עם אותם לקוחות. בדבר עדכון הוראת ניהול בנקאי תקין 313, ראה פרק עדכוני חקיקה ופסיקה ביחס למערכת הבנקאות בשנת 2011.

ביום 16.2.2010 פורסם ברשומות התיקון לחוק השקעות משותפות בנאמנות (תיקון מספר 14), שעיקריו, שינוי סעיף 69 לחוק השקעות משותפות בנאמנות. להלן עיקריו: הוטלה חובה על מנהל הקרן לערוך מכרז לעמלות ברוקראז' עם "חברה סוחרת" (חבר בורסה); על דירקטוריון מנהל קרן לקבוע נוהל לעריכת מכרז אשר יאושר על ידי הנאמן; התקשרות עם חבר בורסה בחו"ל יכולה להיעשות ללא מכרז (בתנאי החוק); התקשרות מנהל קרן בהסכם ברוקראז' עם חבר בורסה השולט במנהל הקרן או בנאמן לקרן יכולה להיעשות ללא מכרז בכפוף לתנאים הבאים:

1. עמידת חבר הבורסה בתנאי הסף שנקבעו במכרז.
2. העמלה בגין כל סוג עסקה לא תעלה על העמלה שתשולם לזוכה במכרז עבור ביצוע עסקה דומה.
3. ההתקשרות אושרה על ידי ועדת ביקורת ודירקטוריון מנהל הקרן.

מנהל קרן לא ישלם מנכסי הקרן לחברי הבורסה הקשורים למנהל הקרן או לנאמן במהלך תקופה של 12 חודשים המתחילים במועד שקבע מנהל הקרן בתשקיף, תשלומים עבור ביצוע עסקאות בנכסי הקרן בסכום העולה על 20% מסך העמלות (מכל סוג) ששולמו מנכסי הקרן באותה שנת כספים.

הבנק ויבנק חברה לנאמנות בע"מ (חברה בת) השלימו את ההיערכות ליישום הוראת החקיקה כאמור לעיל. כתוצאה מיישום ההוראה צופה הבנק ירידה בהכנסותיו שלא תשפיע באופן מהותי על פעילותו השוטפת של הבנק.

לפרטים בדבר הוראות חקיקה שונות החלות על הבנק והצעות חוק אשר עשויות להשפיע על הבנק, ראה פרק עדכוני חקיקה ופסיקה ביחס למערכת הבנקאית בשנת 2011.

תחרות

עיקר התחרות במגזר הבנקאות העסקית היא מול הבנקים הגדולים והבינוניים בארץ וכן מול ברוקרים ובתי השקעות. הלקוחות המוסדיים המרכזיים במגזר הבנקאות העסקית עובדים עם בנקים נוספים ולחלקם יש בבעלותם בתי השקעות המשמשים כחבר בורסה. הדרכים העיקריות של הבנק להתמודד עם התחרות הינן מתן פתרון כולל לצורכי הלקוחות בתחום שוק ההון וטיפול הלקוחות תוך מתן מענה מיידי, מהיר ויעיל לצורכיהם תוך התאמת ערכי הבנקאות הפרסונאלית גם ללקוחות המוסדיים.

שינויים טכנולוגיים

המגזר עושה שימוש במערכת מסחר ייחודית של הבנק - מערכת U-TRADE.

גורמי ההצלחה הקריטיים במגזר

- מתן שירותים ברמה המקצועית הגבוהה ביותר, תוך עמידה בזמני תגובה נאותים והתאמת השירותים והמוצרים הפיננסיים לצרכיו העסקיים של כל לקוח.
- יצירתיות פיננסית והתמחות בתחומי פעילות מתוחכמים, כגון: מכשירים פיננסיים נגזרים, ניירות ערך ומט"ח.
- הקפדה יתרה על ניהול ובקרת סיכונים אשראי, תוך היכרות מעמיקה עם כל לקוח ומעקב שוטף אחר שינויים במצבו ובמצב השוק, במטרה למקסם פוטנציאל לרווח ולצמצם סיכונים ככל הניתן.
- מערכות טכנולוגיות מתקדמות.
- קשרים ארוכי טווח והיכרות מעמיקה עם לקוחות ותיקים המלווים את הבנק שנים רבות.

מחסומי הכניסה והיציאה העיקריים של המגזר

- השקעה מתמדת במערכות טכנולוגיות מתקדמות.
- היות הבנק גמיש ויצירתי ומתן מענה מיידי ומדויק לצרכי הלקוחות, תוך שמירה על עקרון של One Stop Shop.

מוצרים ושירותים

המגזר מספק שירותי תפעול ובנקאות לקרנות נאמנות המנוהלות על ידי גופים חיצוניים. מלבד שירותי סליקת ניירות ערך מציע המגזר שירותים נלווים כגון: עסקאות באופציות ועסקאות מימון, מסחר במניות ואג"ח בבורסות בחו"ל ומסחר וסליקת קרנות נאמנות וקרנות גידור בחו"ל. לקוחות המגזר פועלים, בין היתר, באמצעות מערכת המסחר הייחודית של הבנק, מערכת U-TRADE, שפותחה באופן עצמאי על ידי הבנק. המערכת מאפשרת מעבר ישיר בין המסחר בתל-אביב למסחר בבורסות בניו-יורק ובלונדון וכן מסחר בחוזים עתידיים בחו"ל. הבנק משקיע משאבים רבים בפיתוח והשבת המערכת והתאמתה לצרכים המשתנים של הלקוחות. מערכת המסחר מאפשרת ביצוע בקורות און ליין למנהלי קרנות באמצעות מערכת במ"ה (בקרת מדיניות השקעות) המשולבת במערכת U-TRADE.

נאמנות לקרנות נאמנות

פעילות זו הינה במסגרת יובנק חברה לנאמנות בע"מ, אשר הינה החברה הבנקאית הוותיקה והגדולה ביותר בישראל למתן שירותי נאמנות לקרנות. בסוף שנת 2011 משמשת החברה כנאמן ל- 469 קרנות המנוהלות על ידי 16 גופים שונים (כ- 37% ממספר קרנות הנאמנות בישראל), כאשר מתוכם כ- 45.8% מההכנסות נובעות מ- 126 קרנות המנוהלות על ידי שלושה גופים. היקף הנכסים של כלל הקרנות להן משמשת החברה כנאמן בסוף 2011 הינו כ- 46.1 מיליארד ש"ח (כ- 32.4% מהשוק). בנאמנות החברה מגוון רחב של קרנות המתמחות באפיקי ההשקעה השונים בשוק ההון בארץ ובחו"ל.

יעדים לעתיד

מגזר הבנקאות העסקית צפוי למקד את מאמציו בשימור ובהרחבת נתח השוק באמצעות הרחבת בסיס הלקוחות והיקפי הפעילות, פיתוח שירותים מתקדמים וטיפול לקוחות המגזר תוך מתן מענה מיידי ומדויק לצורכיהם. כן שואף המגזר למתן שירותי בנקאות פרסונלית ברמה גבוהה למוסדיים תוך שמירה על עיקרון של one stop shop. כמו כן, יושם דגש על ניצול ההזדמנויות הקיימות בשוק עקב השינויים המבניים והיכולת של הבנק לתת פתרונות מותאמים ללקוחות. בתחום הנאמנות לקרנות נאמנות, החברה שואפת לשמר את חלקה בשוק תוך ניצול המוניטין הרב הנצבר.

הון אנושי

מספר העובדים המשרתים מגזר זה הסתכם בשנת 2011 ב- 73 עובדים בממוצע (בשנת 2010 - 77 עובדים בממוצע).

תוצאות הפעילות

הרווח הנקי של מגזר הבנקאות העסקית הסתכם ב- 28.7 מיליון ש"ח לעומת 31.9 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של 10.0%. הירידה ברווח הנקי נובעת בעיקרה מירידה בהכנסות התפעוליות והאחרות מפעילות שוק ההון על תחומיו השונים, מגידול בהוצאות התפעוליות והאחרות של המגזר ובהוצאות האחרות המועמסות על המגזר במקביל לעליה בהוצאות הבנק.

להלן תמצית תוצאות הפעילות של מגזר הבנקאות העסקית (במיליוני ש"ח):

בנקאות ופיננסים	שוק ההון	סך הכל	בנקאות ופיננסים	שוק ההון	סך הכל
לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2011					
רווח מפעולות מימון לפני הכנסות מהפסדי אשראי:					
(20.3)	2.7	(17.6)	(10.3)	2.7	(7.6)
מחיצוניים					
45.1	-	45.1	35.3	-	35.3
בינמגזרי					
24.8	2.7	27.5	25.0	2.7	27.7
סך הכל רווח מפעולות מימון					
הכנסות תפעוליות ואחרות:					
3.5	70.8	74.3	3.4	73.6	77.0
מחיצוניים					
(0.3)	-	(0.3)	(0.2)	-	(0.2)
בינמגזרי					
28.0	73.5	101.5	28.2	76.3	104.5
סך הכנסות					
11.5	46.2	57.7	11.9	43.2	55.1
הוצאות תפעוליות ואחרות (לרבות פחת והפחתות)					
16.4	27.3	43.8	16.3	33.1	49.4
רווח מפעולות רגילות לפני מסים					
5.7	9.4	15.1	5.8	11.7	17.5
הפרשה למסים על הרווח מפעולות רגילות					
10.8	17.9	28.7	10.5	21.4	31.9
רווח נקי					
תשואה נטו להון					
22.3%	35.4%	29.0%	32.8%	37.9%	36.0%
יתרה ממוצעת של נכסים					
771.4	-	771.4	1,039.7	-	1,039.7
יתרה ממוצעת של התחייבויות					
3,072.7	-	3,072.7	3,595.6	-	3,595.6
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון					
403.3	346.0	749.3	269.4	395.3	664.7
מרכיבי הרווח מפעולות מימון לפני הכנסות מהפסדי אשראי:					
2.3	-	2.3	1.9	-	1.9
מרווח מפעילות מתן אשראי					
19.9	-	19.9	21.7	-	21.7
מרווח מפעילות קבלת פקדונות					
2.6	2.7	5.3	1.4	2.7	4.1
אחר					
24.8	2.7	27.5	25.0	2.7	27.7
סך הכל רווח מפעולות מימון לפני הכנסות מהפסדי אשראי					

המגזר הפיננסי

תיאור תחום פעילות

המגזר מחולק לשלוש יחידות משנה : מחלקת ניהול נכסים והתחייבויות (להלן: "ננ"ה"), חדרי עסקות ויחידת הנזילות. ההכנסות במגזר זה נובעות בעיקר מפעילות הנוסטרו של הבנק וניהול החשיפות לסיכוני שוק ונזילות. במסגרת ניהול החשיפות וסיכוני שוק, נכללת השפעת הפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים שבעיקרה מהווה חלק ממדיניות ניהול מאזני ההצמדה של הבנק ובחלקה פעילות במסגרת דסקים מתמחים, המהווים מרכזי רווח פיננסיים המשתלבים בפעילות הנוסטרו של הבנק ואת חלק הבנק בתוצאות חברות כלולות.

לקוחות המגזר

המגזר מספק שירותים ללקוחות המגזרים האחרים הפרטיים והמוסדיים בעיקר בתחום חדר העסקות. כמו כן, המגזר מספק מוצרים פיננסיים נגזרים ומוצרים מובנים ללקוחות המגזרים האחרים.

מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על המגזר

הבנק פועל במסגרת חוקים, תקנות והנחיות רגולטוריות החלות על מערכת הבנקאות בישראל מצד גורמים כגון: הפיקוח על הבנקים, הממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון, הממונה על הגבלים עסקיים, רשות לניירות ערך ועוד. בנוסף, נקבעו הנחיות דירקטוריון באשר לחשיפות המותרות בקשר עם ניהול חשיפות שוק וסיכון הנזילות.

שירותים ומוצרים

מחלקת ניהול נכסים והתחייבויות (ננ"ה) במחלקה מנהלת פעילות הנוסטרו של הבנק במסגרת התיק למסחר והתיק הזמין למכירה. כמו כן, במחלקה מנהלת החשיפה לסיכוני בסיס וריבית בכל מגזרי ההצמדה בהתאם להחלטות המתקבלות בועדת ננ"ה ובכפוף למגבלות שאושרו על ידי דירקטוריון הבנק.

יחידת נזילות

היחידה עוסקת בניהול הנזילות של הבנק באמצעות השתתפות במרכזי הלוואות ופקדונות של בנק ישראל, פעילות מול בנקים וביצוע עסקאות סוופ (SWAP) שקל/מט"ח.

חדרי עסקות

בחדרי העסקות ניתן שירות מקיף ללקוחות הבנק בביצוע עסקות פיננסיות בשווקים בארץ ובעולם למטרות השקעה וגידור חשיפות במט"ח ובריבית.

סוגי העסקות כוללים המרות ורכישות במגוון רחב של מטבעות למועד מיידי ועתידי, אופציות מט"ח ונגזרי ריבית במט"ח וכו'. במסגרת חדר עסקות בשקלים, פועל הבנק כעושה שוק ראשי מטעם משרד האוצר וכן עושה שוק בבורסה באג"ח ממשלתית שקלית בריבית קבועה. בשנת 2011 דורג הבנק על ידי משרד האוצר במקום 7 מתוך 14 עושי שוק במסגרת המסחר בשכרים.

תחרות במגזר

עיקר התחרות במגזר זה הוא בתחום חדר העסקות מול חדרי עסקות של בנקים אחרים. חדר העסקות של הבנק מספק ללקוחות שירות מהיר ויעיל ומצטט מחירים במרווחים תחרותיים.

שיווק וערוצי הפצה

השיווק וההפצה מתבצעים על ידי עובדי החטיבה הפיננסית ובאמצעות מערך הבנקאים והיועצים הקיים בסניפים.

יעדים לעתיד

בתחום ניהול תיק הנוסטרו, ניהול החשיפות לסיכוני שוק וניהול הנזילות, יעדי המגזר בתחום זה הם ניהול אקטיבי של החשיפות והנוסטרו, במטרה למקסם רווחים, תוך שמירה על חשיפה מבוקרת לסיכוני שוק ונזילות נאותה, בהתאם למגבלות שנקבעו בהנחיות הדירקטוריון. בכוונת הבנק, להמשיך בפיתוח של חדר העסקות, באמצעות הרחבת מעגל הלקוחות והעמקת הפעילות והקשר העסקי עימם. כמו כן, מתכנן המגזר להרחיב את היצע המוצרים המובנים והנגזרים המשווק ללקוחות הפרטיים וללקוחות המוסדיים של הבנק.

הון אנושי

מספר העובדים המשרתים מגזר זה הסתכם בשנת 2011 ב- 29 עובדים בממוצע (בשנת 2010 – 30 עובדים בממוצע).

תוצאות הפעילות

הרווח הנקי במגזר הפיננסי הסתכם ב- 9.8 מיליון ש"ח בשנת 2011 לעומת 14.7 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של 33.3%. בנטרול הסעיפים הרלוונטים לפעילות החברה הכלולה הנכללת בתוצאות המגזר, הרווח הנקי במגזר הסתכם ב- 8.0 מיליוני ש"ח, לעומת 14.0 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של 42.9%. הירידה נובעת בעיקרה מירידה ברווחים מפעילות בתיק למסחר של הבנק וירידה בתשואה השוטפת של אג"ח בתיק הזמין למכירה של ניירות ערך ישראלים הנובעת בעיקרה מירידה בהיקף התיק ומירידה ממימוש רווחים, נטו, בתיק זה. בשנת 2011 בוצעה הפרשה לירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני בסך 2.5 מיליוני ש"ח. בשנת 2010 לא היתה ירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני. הירידה קוזזה על ידי עליה בהכנסה בגין התאמות לשווי הוגן של מכשירים פיננסיים נגזרים.

להלן תמצית תוצאות הפעילות של המגזר הפיננסי (במיליוני ש"ח):

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2011	2010 ¹	
30.8	38.2	רווח מפעולות מימון לפני הכנסות מהפסדי אשראי
9.7	10.5	הכנסות תפעוליות ואחרות
40.5	48.7	סך הכנסות
-	(2.7)	הכנסות בגין הפסדי אשראי
27.7	26.7	הוצאות תפעוליות ואחרות
12.8	24.7	רווח מפעולות רגילות לפני מיסים
4.4	8.7	הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות
8.4	16.0	רווח מפעולות רגילות לאחר מיסים
(0.1)	(1.3)	חלקו של הבנק בהפסדים של חברה כלולה
8.3	14.7	רווח נקי מפעולות רגילות
1.5	-	רווח מפעולות בלתי רגילות לאחר מס
9.8	14.7	רווח נקי
3.8%	5.1%	תשואה נטו על ההון
4,846.4	5,457.3	יתרה ממוצעת של נכסים
341.1	256.1	יתרה ממוצעת של התחייבויות
948.0	859.7	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון

1 מוין מחדש.

רכוש קבוע ומתקנים

הבנק פועל באמצעות שמונה סניפים.

סניף ירושלים – הבנק הינו הבעלים של בנין הסניף.

בשאר סניפי הבנק עושה הבנק שימוש בנכסים שכורים, לרבות הבנין המשמש את מטה הבנק וסניף תל-אביב. חוזי השכירות של השטחים המושכרים הינם לתקופות שונות, כאשר לרוב ניתנות לבנק אופציות להארכת תקופת השכירות. בחודש דצמבר 2010 חתם הבנק על עדכון הסכם השכירות של הבנין המשמש את מטה הבנק (רטוראקטיבית מחדש נובמבר 2010). במסגרת העדכון הוארכה תקופת השכירות עד ליום 30.9.2029 ועודכנו תעריפי השכירות המשולמים.

מיסוי

- הבנק וחלק מחברות הבת מוגדרים כנישום שהינו מוסד כספי לענין חוק מע"מ. בהתאם לחוק זה, על פעילות בישראל של מוסד כספי מוטל משנת 2011 מס שכר ורווח בשיעור 16.0% מהשכר ששולם ומהרווח שהופק בהתאמה. למידע בדבר שומות המס של הבנק וחברות מאוחדות ראה באור 24 (ג).
- בימים אלו מתנהלים מגעים בין הבנקים לרשויות המס, בנוגע לטיפול ביישום ההוראות החדשות בנושא חובות פגומים והפרשה להפסדי אשראי. להוראות החדשות לא צפויה להיות השפעה מהותית על דוחותיו הכספיים של הבנק.
- הבנק הינו בעל מעמד של מתווך מורשה (QI) כהגדרתו בכללי רשויות מס הכנסה בארה"ב. משמעות המעמד הינה כי הבנק התקשר בהסכם עם רשויות המס בארה"ב, לפיו ינכה הבנק מס במקור בגין הכנסות לקוחותיו, שאינם אמריקאיים, מפעילות בניירות ערך אמריקאיים. (ראה גם פרק מיסים על ההכנסה).

מידע נוסף

מדיניות ניהול הסיכונים

1. כללי

א. פעילותו של הבנק מלווה בחשיפה לסיכונים, כשהמהותיים מביניהם הינם: סיכונים אשראי, סיכונים שוק ונזילות, סיכונים תפעוליים וסיכונים משפטיים. סיכונים אלה מנוהלים על ידי נושאי משרה בכירים ממונים ובאחריותם. בגין סיכונים אשראי, סיכונים שוק וסיכונים תפעוליים קיימת דרישה רגולטורית להלימות הון במסגרת הוראות נדבך 1 של באזל II. בגין יתר הסיכונים אליהם חשוף הבנק, מבצע הבנק הקצאת הון במסגרת תהליך הערכת הנאותות ההונית המבוצע במסגרת יישום הוראות נדבך 2 של באזל II – תהליך ה-ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process).

ב. מדיניות ניהול הסיכונים של הבנק מכוונת להשגת היעדים האסטרטגיים והעסקיים שנקבעו ולהגדלת תוחלת הרווח, תוך טיפוח התמחויות בבנק, ניצול היתרונות למגוון וגודל, תוך שמירה על רמות הסיכון שאושרו ועל קיומם של מנגנוני ניהול, בקרה, ביקורת ודיווח נאותים.

ג. המפקח על הבנקים קבע בהוראות ניהול בנקאי תקין מספר הנחיות הקשורות בנושא ניהול סיכונים. הוראות אלה קובעות, בין היתר, עקרונות יסוד לניהול סיכונים ובקרתם ובכלל זה: מעורבות נאותה והבנה של דירקטוריון והנהלת הבנק בניהול הסיכונים, קביעת מדיניות סיכון ותיאבון סיכון, קבלת דיווחים תקופתיים על ההתפתחויות בחשיפה לסיכונים, וקיומם של מנגנוני פיקוח ובקרה ההולמים את פרופיל הסיכון של הבנק.

ד. תפיסת הסיכון הכוללת של הבנק עולה בקנה אחד עם המסגרת שנקבעה על ידי המפקח על הבנקים, מושתתת על העיקרון כי לכל פעילות בנקאית הטומנת בחובה סיכון יוגדרו ויאופיינו: מדיניות ותיאבון סיכון, מגבלות לתחיתת והגדרת היקף החשיפה, מעגלי בקרה וביקורת, מערך דיווח, ומנגנון לכימות הרווח, מדידתו ודיווח עליו על פי אמות מידה מקובלות.

ה. ניהול הסיכונים ובקרתם מתבצעים באמצעות תשתית נאותה של מנגנוני שליטה, פיקוח, בקרה וביקורת ומיושמים באמצעות שלושה מעגלי בקרה עיקריים: מעגל ראשון של האחראים על יצירת הסיכון וניהול הסיכון והמקיים בקרות שונות בעת נטילת הסיכון, מעגל הבקרה השני של יחידות הבקרה הבלתי תלויות המבצעות בקרה לאחר, אך בסמוך לנטילת הסיכון – יחידות אלה כפופות למנהל הסיכונים הראשי ומעגל הבקרה השלישי של מערך הביקורת הפנימית ומבקרים חיצוניים.

ו. בחודש דצמבר 2009 פרסם הפיקוח על הבנקים הוראת ניהול בנקאי תקין בנושא "מנהל סיכונים ראשי ופונקציית ניהול סיכונים", אשר נסמכת על עקרונות באזל II, ואשר מסדירה את המעמד, התפקידים והאחריות של פונקציית ניהול הסיכונים בתאגיד בנקאי ושל העומד בראשה. ההוראה קובעת כי פונקציית ניהול הסיכונים תהיה בעלת מעמד משמעותי בארגון, בראשה יעמוד מנהל סיכונים ראשי בלתי תלוי, אשר לא יקבל החלטות עסקיות הכרוכות בנטילת סיכונים, ויהיה חבר הנהלה כפוף ישירות למנכ"ל.

דירקטוריון הבנק אישר הקמתה של פונקציית ניהול סיכונים בבנק, לרבות הגדרת תחומי האחריות של הפונקציה, ואשר הולמת את פרופיל הסיכון של הבנק ומינה את הסמנכ"ל, מר יעקב גרטן, למנהל הסיכונים הראשי בבנק. המינוי אושר על ידי המפקח על הבנקים ומנהל הסיכונים הראשי נכנס לתפקידו ביום 12 בינואר 2011.

ז. במהלך אוגוסט 2011 פרסם בנק ישראל שתי טיוטות להוראות חדשות:

(1) ניהול בנקאי תקין 339 – ניהול סיכונים.

(2) ניהול בנקאי תקין 342 – ניהול סיכון נזילות.

הוראות אלו מרחיבות את הוראות ניהול בנקאי תקין הקיימות. הבנק, בשיתוף הקבוצה, לומד את ההוראות החדשות ונערך אליהן.

ח. האחראים על ניהול הסיכונים בבנק הם:

מר יעקב גרטן, סמנכ"ל, מנהל חטיבת המטה, הינו מנהל הסיכונים הראשי של הבנק.

מר שמעון וקנין, מנהל החטיבה הפיננסית, הינו מנהל סיכוני השוק והנזילות של הבנק.

מר דוד כץ, הממונה על האשראי, הינו מנהל סיכוני האשראי של הבנק.

גברת מיכל טיל, מנהלת מחלקת רגולציה ותהליכים, הינה מנהלת הסיכונים התפעוליים של הבנק.

עו"ד איה אשתר, היועצת המשפטית של הבנק, הינה מנהלת הסיכונים המשפטיים של הבנק.

ט. הסיכונים הנוספים אליהם חשוף הבנק (ראה טבלת דיון בגורמי סיכון בעמוד 93), מנוהלים ומפוקחים אף הם כחלק מהניהול העסקי הכולל, ועל ידי כל אחד מחברי ההנהלה בתחום הנתון לאחריותו.

ממשל תאגידי ומעורבות ההנהלה והדירקטוריון

בחודש דצמבר 2010 פרסם הפיקוח על הבנקים תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין 301 בנושא עבודת הדירקטוריון המאמצת את עקרונות באזל בתחום הממשל התאגידי וניהול הסיכונים.

במהלך אוגוסט 2011 אישר דירקטוריון הבנק מסמך תשתית בעניין עקרונות הממשל התאגידי של ניהול הסיכונים בקבוצה על פי הוראת ניהול בנקאי תקין 301, עקרונות באזל II והנחיות בנק ישראל האחרות. המסמך מגדיר מתכונת פעולה של ממשל תאגידי אפקטיבי התומך בפעולת הדירקטוריון וההנהלה, ומאפשר להם לקבוע את אסטרטגיית הבנק ויעדיו, לגבש תיאבון לסיכון, לנהל את עסקיו השוטפים של הבנק, ולהגן על אינטרסים של המפקדים, בעלי המניות ונוטלי סיכון אחרים. המסמך משמש מצע מחייב עבור הבנק בכל הנוגע לתפיסת הממשל התאגידי ולמתכונת ניהול הסיכונים. המסמך מיושם באמצעות נוהל הדירקטוריון וההנהלה, מסמכי המדיניות הרלוונטיים והמעגלים המרכזיים המרכיבים את מארג הממשל התאגידי בבנק – ובראשם הדירקטוריון וההנהלה.

השליטה, הפיקוח והבקרה על נאותות ניהול הסיכונים בבנק נעשים, בין היתר, על ידי הדירקטוריון, ועדות מטעמו וועדות הנהלה בתחומי הסיכון השונים, כשהמרכזיות שבהן הינן:

א. דירקטוריון הבנק מתווה אחת לשנה את מדיניות החשיפה הכוללת לסיכונים השונים באמצעות דיון ואישור מסמך מדיניות ניהול הסיכונים של הבנק. מסמך זה קובע, בין היתר, את תיאבון הסיכון הכולל, מסגרות הסיכון ותקורות החשיפה המותרות בתחומי הפעילות ובמגזרים השונים, וכן מציב סטנדרטים לניהול, מדידה, בקרה, ודיווח על החשיפה לסיכונים השונים. במסגרת זאת, מתאים הדירקטוריון את מדיניות החשיפה לסיכונים השונים לשינויים ולתמורות בשווקים הפיננסיים ולסביבת הפעילות של הבנק.

ב. בכל ישיבת דירקטוריון מתבצעים מעקב ובקרה אחר ההתפתחויות בשווקים הפיננסיים, בחשיפות העיקריות ובחינת נאותות המגבלות והעמידה בהן. כמו כן, מבצע הדירקטוריון בחינה של נאותות מערך ניהול ובקרת הסיכונים בבנק.

ג. הדירקטוריון הקים ועדה מטעמו – ועדת ניהול סיכונים שמתכנסת מדי רבעון ומרכזת את כל האמור בסעיף ב' לעיל.

ד. דירקטוריון הבנק מאשר פעילויות חדשות ומוצרים חדשים העשויים ליצור חשיפות חדשות, תוך בחינת הסיכון שהפעילות יוצרת וכן את יכולת הבנק לנהל, למדוד ולבצע בקרה בלתי תלויה על סיכוני הפעילות.

ה. ועדת אשראי של הדירקטוריון מתכנסת גם היא מדי רבעון ודנה באשראים. בדבר ביטול ועדת האשראי החל מיום 2.10.11, ראה פרק עבודת הדירקטוריון ושינויים בדירקטוריון וועדותיו ודיון בהוראת ניהול בנקאי תקין 301 בפרק עדכוני חקיקה.

- ו. מדי שבוע מתכנסת ישיבת ועדת ניהול נכסים והתחייבויות בראשות המנכ"ל ובהשתתפות חברי ההנהלה הרלוונטים הדנה בהתפתחויות בתיקי הנוסטרו בשקלים ובמט"ח ובהתפתחויות בשווקים הפיננסיים. בדיון משתתפים גורמי הניהול והבקרה הרלוונטיים מהבנק.
- ז. לפחות שש פעמים בשנה מתכנסת ועדת ביקורת של הדירקטוריון. ועדת הביקורת דנה ומאשרת את תוכנית העבודה של הביקורת הפנימית ומבצעת מעקב אחר יישומה, כמו כן, הועדה דנה בדוחות ביקורת מהותיים ובדיווחים אחרים של המבקר הפנימי.
- ח. אחת לרבעון מתקיים דיון בהנהלה, בוועדת הדירקטוריון לניהול סיכונים ובדירקטוריון במסמך החשיפות הכולל של הבנק, במסגרתו מדווחות חשיפות הבנק לסיכונים פיננסיים, סיכונים אשראי, סיכונים תפעוליים וסיכונים משפטיים וכן בעמידת הבנק במגבלות שקבע הדירקטוריון.
- ט. אחת לשבוע מתכנסת ועדת אשראי בראשות המנכ"ל.
- י. פורום לניהול סיכונים תפעוליים מתכנס לפחות אחת לרבעון ומקיים מעקב שוטף על מצב החשיפה לסיכונים תפעוליים, בין היתר בהתבסס על ממצאי סקרי הסיכונים השונים, וכן על הפעולות הננקטות על ידי היחידות השונות למזעור חשיפות אלה. הפורום משמש גם כפורום בנושא מניעת סיכונים מעילות והונאות.
- יא. היחידות בתחום סיכונים שוק ונזילות וסיכונים אשראי הכפופות למנהל הסיכונים הראשי, מבצעות בקרת סיכונים עצמאית ובלתי תלויה על סיכונים האשראי והסיכונים הפיננסיים.
- יב. היחידה לניהול סיכונים ופיקוח על חברות בנות בחברה האם אחראית, בין היתר, על יישומה והטמעתה של מדיניות קבוצתית כוללת לניהול הסיכונים התואמת את מטרות ויעדי הקבוצה ולביצוע פיקוח ומעקב שוטפים על חברות הבנות הבנקאיות.
- יג. יחידת תחום יישום באזל II בחברת האם הכפופה למנהל הסיכונים הראשי אחראית על יישום והטמעה של הוראות נדבך 2 של באזל II כחלק מקידום ושיפור מערך ניהול הסיכונים הכולל של הקבוצה ובכללה הבנק.
- יד. הנהלת הבנק, בתאום עם הקבוצה, ממשיכה לשכלל ולשפר את כלי המדידה, הפיקוח, הבקרה והדיווח הדרושים לה לשם קבלת תמונת מצב עדכנית ובזמן אמת, על חשיפות הבנק לסיכונים השונים.

2. סיכונים שוק (סיכונים פיננסיים)

- א. סיכון השוק (סיכון פיננסי) הוא סיכון קיים או עתידי להכנסות והון הבנק כתוצאה משינויים במחירים, שערים ומרווחים בשווקים הפיננסיים בהם הוא פועל והמשפיעים על ערך נכסי הבנק או התחייבויותיו: שיעורי הריבית, שערי חליפין, אינפלציה, מחירי ניירות ערך, מחירי מוצרים, התנודתיות של פרמטרים אלה ושינויים במדדים כלכליים אחרים.
- ב. לבנק מדיניות מפורטת לניהול החשיפה לסיכונים שוק המאושרת מדי שנה על ידי ההנהלה והדירקטוריון. מסמך המדיניות מתווה ומפרט, בין היתר: תיאבון כולל לסיכונים שוק ותיאבון לסיכון בחתך הסיכון הבודד, עקרונות לפעילות ומגבלות ברמת המכשירים השונים והדסקים השונים בחטיבה הפיננסית.
- ג. אחת לרבעון מתקיים דיון בהנהלה, בוועדה לניהול סיכונים ובדירקטוריון במסמך החשיפות לכלל הסיכונים של הבנק והקבוצה, במסגרתו מדווחות חשיפות הבנק והקבוצה לסיכונים בהשוואה למגבלות שנקבעו. כמו כן, נבחנים גם שינויים נדרשים בהתאם לשינויים בפעילויות הבנק ו/או שינויים בסביבת הבנק או בשווקים הפיננסיים.

דרישות ההון בגין סיכוני שוק בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים:

במסגרת יישום הוראות באזל II והוראת השעה של הפיקוח על הבנקים בחר הבנק, בתיאום עם הקבוצה, ליישם את הגישה הסטנדרטית בגין החשיפה לסיכוני שוק. הלימות ההון הרגולטורית מחושבת על סיכוני ריבית, סיכוני אופציות, סיכוני מניות והסיכון הספציפי בתחומי המסחר בלבד ועל סיכוני מטבע על כלל הפעילות. בגין סיכוני ריבית וסיכוני מניות בתיק הבנקאי מבצע הבנק הקצאת הון במסגרת תהליך הערכת הנאותות ההונית המבוצעת במסגרת יישום הוראות נדבך 2 של באזל II – תהליך ה-ICAAP.

להלן דרישות ההון בגין סיכוני שוק בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים:

31.12.2010			31.12.2011		
מיליוני ש"ח			מיליוני ש"ח		
סה"כ	סיכון כללי	סיכון ספציפי	סה"כ	סיכון כללי	סיכון ספציפי
23.0	12.7	10.3	27.6	19.6	8.0
0.2	0.1	0.1	1 ⁻	1 ⁻	1 ⁻
3.7	3.7	-	0.7	0.7	-
26.9	16.5	10.4	28.3	20.3	8.0

דרישת ההון בגין:

סיכון ריבית

סיכון מניות

סיכונים מטבע חוץ

סך הכל דרישת הון בגין סיכוני שוק

1 סכום נמוך מ- 0.1 מיליוני ש"ח.

ד. המתודולוגיה לאמידת החשיפה לסיכוני השוק

- הבנק עושה שימוש במספר כלים ומודלים מקובלים לצורך ניהול החשיפה לסיכוני השוק באמצעים, הכוללים גם את הערך בסיכון ה- VAR וגם הפעלת תרחישי קיצון Stress Test, כמפורט להלן:
- ה- VAR (הערך הנתון לסיכון), מודד את תוחלת ההפסד המקסימאלית בשווי ההון של הבנק (נכסים והתחייבויות, לרבות מכשירים פיננסיים נגזרים), במהלך אופק השקעה נתון (10 ימי עסקים), בהינתן רמת מובהקות מסוימת (99%) ובהתקיים תנאי שוק נורמאליים.
 - ה- VAR השוטף המחושב בבנק – מתבסס על שיטת ה- Variance Co-Variance. בנוסף, מריץ הבנק מודלים בעת הצורך – לרבות סימולציה היסטורית.
 - נתוני ה- VAR מחושבים בבנק בתדירות יומית על הנכסים וההתחייבויות הפיננסיים של הבנק (התיק הבנקאי, התיק הסחיר). מערכת ה- VAR משתלבת כחלק אינטגרלי בעבודתה של המחלקה לניהול סיכונים המעדכנת את החטיבה הפיננסית על החשיפות.
 - Back Testing – איכות החיזוי של מודל ה- VAR נבחנת על ידי המחלקה לניהול סיכונים באמצעות מדידה בדיעבד.

התאבון לסיכון

דירקטוריון הבנק קבע כי סך החשיפה לסיכונים שוק כפי שמוצאת את ביטוייה בערך בסיכון (ערך ה- VAR) לא תעלה על 3.6% מההון ועד 15 מיליון ש"ח, לפי אופק של 10 ימים בשיטה הפרמטרית. ליום 31 בדצמבר 2011 עמד ערך ה- VAR של הבנק, על 6.6 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 9.4 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2010.

במהלך שנת 2011 עמד הבנק במגבלת ה- VAR הכוללת.

תרחישי קיצון – תרחישי קיצון לבחינת גובה השחיקה המקסימאלי בשווי ההון: דירקטוריון הבנק קבע מגבלות על גובה השחיקה המקסימאלי בשווי ההון של הבנק בגין הפעלתם של מספר תרחישי קיצון בתחום התממשות סיכונים השוק. מגבלה זו נקבעה לעד 15% מהונו של הבנק.

תרחישי קיצון לבחינת הנאותות ההונית והשפעת התממשות תרחישי קיצון על יחס ההון לרכיבי סיכון: כחלק מהיערכותו ליישום הוראות נדבך 2 של באזל II וקידום ניהול הסיכונים בקבוצה, גיבש הבנק מתווה תרחישי קיצון לבחינת הנאותות ההונית. המתווה כולל תרחישים בתחום סיכונים השוק, הנזילות והאשראי (לרבות בתחום תיק ניירות הערך בשקלים ובמט"ח) ותרחישים המשלבים התממשות של כמה סיכונים בו זמנית. התרחישים שמפעיל הבנק כוללים תרחישים מסוג ניתוחי רגישות, תרחישים היסטוריים, תרחישים היפותטיים ותרחישים מאקרו-כלכליים. התשתית התרחישית כוללת הן תרחישים פרמטריים המשולבים בצורה מטריציונית והן תרחישים הוליסטיים.

תוצאות תרחישי הקיצון ומשמעותן נידונות, לפחות אחת לרבעון, בהנהלה ובוועדת הדירקטוריון לניהול סיכונים. בנוסף, מיושמים בבנק כלים לניהול חשיפות הריבית הכוללים מודלים שונים המיושמים בבנק ואשר תוצאותיהם נסקרים על בסיס יומי, כגון: מח"מ, שווי הון ומבחני רגישות לשינויים בעקום הריבית.

ה. חשיפת בסיס

כללי

סיכון הבסיס הוא סיכון קיים או עתידי להכנסות והון הבנק שעלול להתרחש כתוצאה משינויים בלתי צפויים במדד המחירים לצרכן, או בשערי החליפין, עקב ההפרש בין שווי הנכסים לבין שווי ההתחייבויות (כולל השפעת עסקאות עתידיות ואופציות גלומות). חשיפת הבסיס נמדדת ומנוהלת בכל אחד ממגזרי ההצמדה השונים: המגזר הצמוד למדד המחירים לצרכן, המגזר במטבע חוץ ובשקלים צמודים למטבע חוץ.

על פי כללי החשבונאות ההון מוגדר כמקור שקלי לא צמוד, כך שההשקעה של ההון במגזר שאינו המגזר השקלי מוגדרת כחשיפת בסיס.

ניהול החשיפה

- ניהול סיכונים הבסיס והשקעת ההון הפנוי במגזרי ההצמדה השונים נעשה בהתבסס על הערכות ותחזיות שוטפות לגבי התפתחויות צפויות בשווקי הכספים וההון.
- תמהיל ההשקעה של ההון הפנוי במגזרי ההצמדה השונים מנוהל באופן שוטף בכפוף למגבלות המוצגות לעיל, ועל בסיס התחזיות לגבי משתני השוק הרלוונטיים, תוך ניצול פערי המחירים בין עלות המקורות ותשואת השימושים במגזרי ההצמדה השונים וכדאיותן של פוזיציות "יתר" או "חסר" בכל מגזר ומגזר.
- במסגרת ניהול מאזני ההצמדה נעזר הבנק, בין השאר, במכשירים פיננסיים נגזרים, כאמצעי לנטרול החשיפה לסיכונים בבסיס ובריבית.

התיאבון לסיכון

- דירקטוריון הבנק קבע מגבלות לגבי הפוזיציות המותרות (עודף או חוסר) של נכסים על התחייבויות וחשיפת ההון בכל מגזר.
- תרחישי קיצון – דירקטוריון הבנק קבע מגבלה על גובה השחיקה המקסימאלי בשווי ההון בגין הפעלתם של מספר תרחישי קיצון בתחום החשיפה לסיכונים שוק – לרבות סיכונים הבסיסי. מגבלה זו נקבעה לעד 15% מההון. תוצאות התרחישים ומשמעותם מדווחים ארבע פעמים בשנה להנהלה ולדירקטוריון.

עודף הנכסים על ההתחייבויות הסתכם כדלהלן:

31 בדצמבר			סוג ההצמדה
2011	2010	המגבלה המאושרת המקסימלית	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
376.5	359.2		לא צמוד
16.6	(37.6)	± 450.0	מדד המחירים לצרכן
(0.9)	46.0	± 105.1	מטבע חוץ או בהצמדה לו
39.7	53.5		פריטים לא כספיים
431.9	421.1		סה"כ הון

רגישות ההון לשינויים בשער החליפין

הבנק פועל בשוקי המטבע באמצעות עסקאות ספוט, פורוורד ובאמצעות אופציות הן עבור עצמו והן עבור לקוחותיו. הבנק פועל במטבעות הסחירים בעולם וסך החשיפה המטבעית נטו של הבנק נמוכה.

להלן תיאור רגישות הון הבנק לשינויים תיאורטיים בשערי החליפין של מטבעות החוץ העיקריים (במיליוני ש"ח):

31 בדצמבר 2011			31 בדצמבר 2010			אחוז שינוי בשער החליפין
דולר	אירו	כל המטבעות	דולר	אירו	כל המטבעות	
0.1	0.3	1.1	(1.7)	(0.3)	(2.3)	ירידה של 5%
0.2	0.6	2.3	(3.5)	(0.7)	(4.6)	ירידה של 10%
(0.1)	(0.3)	(1.1)	1.7	0.3	2.3	עליה של 5%
(0.2)	(0.6)	(2.3)	3.5	0.7	4.6	עליה של 10%

הערות:

1. תרחיש עליה/ירידה פירושו בהתאמה התחזקות/היחלשות המטבע הנדון כנגד שקל.
2. לשינויים בשערי החליפין של שאר המטבעות שלא פורטו בנפרד יש השפעה זניחה על רווחי הבנק.
3. הנתונים משקפים את השפעת השינויים בשערי החליפין לאחר השפעת המס.

דרישות ההון בגין סיכונים בסיס

במסגרת יישום הוראות באזל II מיישם הבנק את הגישה הסטנדרטית בגין החשיפה לסיכונים שוק. במסגרת זאת, נדרש הבנק להלימות ההון הרגולטורית בגין סיכונים בסיס הנגזרים מסיכונים בסיס במט"ח בלבד. הבנק מבצע הקצאת הון משלימה בגין סיכונים בסיס הנגזרים מחשיפה לסיכונים בסיס במגזר המדד (סיכונים אינפלציה) במסגרת יישום הוראות נדבך 2 של באזל II.

במהלך שנת 2011, עמד הבנק בכל מגבלות חשיפת הבסיס שאושרו על ידי הדירקטוריון.

1. חשיפה לסיכונים בריבית

כללי

סיכון הריבית הוא סיכון קיים או עתידי להכנסות והון הבנק העלול להיווצר בגין הפער בין מועדי הפירעון או מועדי שינוי הריבית בין הנכסים וההתחייבויות למיניהם בכל אחד ממגזרי הפעילות. הסיכונים בריבית, לכלל התיק, הינם הסיכונים הדומיננטיים להם חשוף הבנק בכל הקשור להשפעה על השווי ההוגן של הנכסים וההתחייבויות ועל הרווח.

ניהול החשיפה

ניהול החשיפה לסיכונים בריבית נעשה תוך פיזור נאות של השקעת ההון הפנוי בין טווחי הזמן השונים, וצמצום החשיפה לשחיקת השווי ההוגן, כתוצאה משינויים בלתי צפויים בשיעורי הריבית. החשיפה העיקרית לסיכונים בריבית בבנק מיוחסת לפעילות המימון במגזר השקלי הלא צמוד ונובעת ממאפייני ההשקעה הנגזרים מטווח השימושים והמקורות ומפעילות הנוסטרו של הבנק במגזר זה, כולל עשיית שוק.

התיאבון לסיכון

- דירקטוריון הבנק קבע מגבלות על החשיפה הכוללת לסיכונים בריבית באמצעות תחילת החשיפה המקסימאלית לשחיקת ההון עם שינוי מקביל של 1% בעקום הריבית במגזר הצמוד, במגזר השקלי ובמגזר המט"ח. על פי המגבלות, החשיפה המקסימאלית המותרת לשחיקת השווי ההוגן של ההון הינה בשיעור של 5.50% במגזר השקלי הלא צמוד, בשיעור של 3.50% במגזר צמוד המדד ובשיעור של 1% במגזר המט"ח.
- בנוסף לקביעת מגבלות על תיאבון הסיכון הכולל לחשיפה לסיכונים בריבית ברמת חשיפת השווי ההוגן, קבע דירקטוריון הבנק מגבלות פרטניות ברמת חדרי העסקאות והיחידות העסקיות השונות היוצרות סיכונים בריבית, על היקף חשיפת הריבית.
- בנוסף, נקבעו מגבלות חשיפה לסיכון הריבית במונחי ההפסד המקסימאלי על פי אומדן הערך בסיכון. מגבלת ה-VAR לא תעלה על 3.6% מההון ועד לגובה של 15 מיליוני ש"ח.
- תרחישי קיצון – דירקטוריון הבנק קבע מגבלה על גובה השחיקה המקסימאלי בשווי ההוגן בגין הפעלתם של מספר תרחישי קיצון בתחום החשיפה לסיכונים שוק – לרבות סיכונים בריבית. מגבלה זו נקבעה לעד 15% מההון. בנוסף, מיישם הבנק מתווה תרחישי קיצון לבחינת הנאותות ההונית. במסגרת זאת בוחן הבנק מתווה של תרחישי קיצון גם בתחום סיכונים בריבית (וכן תרחישים המשלבים התממשות סיכונים בריבית עם כמה סיכונים אחרים ובו זמנית). במסגרת זאת, נבחנת השפעת התממשות הסיכון על בסיס ההון, יחס ההון לרכיבי סיכון, וכן יכולת הבנק לגייס הון. תוצאות התרחישים ומשמעותם מדווחות אחת לרבעון להנהלה ולדירקטוריון.

החשיפה בפועל ליום הדוח

- חשיפת הריבית במגזר השקלי הלא צמוד נובעת מכך שהפעילות מאופיינת במשך חיים של נכסים ארוך ממשך חיים של התחייבויות, ובגין היקף ההשקעה באפיק זה שהוא הדומיננטי מבין שלושת מגזרי ההצמדה.

להלן תיאור רגישות הון הבנק לשינויים במקביל בעקומי הריבית – השינוי התיאורטי בשווי הכלכלי כתוצאה מתרחיש של עליה מקבילה של 1% בעקום הריבית:

31 בדצמבר 2011		31 בדצמבר 2010		
% השינוי בהון בפועל	% המגבלה ¹	% השינוי בהון בפועל	% המגבלה	
3.68	5.50	3.42	5.00	מט"י לא צמוד
0.05	3.50	1.09	4.00	מט"י צמוד מדד
0.45	1.00	0.53	1.00	מט"ח וצמוד מט"ח

1 המגבלות עודכנו בחודש אוקטובר 2011 ואושרו על ידי הדירקטוריון במסגרת אישור מדיניות ניהול הסיכונים.

סיכון ריבית בתיק הבנקאי:

להלן השפעת עליה (ירידה) בשיעור הריבית על התיק הבנקאי של הבנק (באחוזים מהשווי ההוגן):

31 בדצמבר 2011		31 בדצמבר 2010		
עליה של 1%	ירידה של 1%	עליה של 1%	ירידה של 1%	
(3.78)	4.22	(4.34)	4.84	עקום שקלי
(0.32)	0.26	0.87	(0.85)	עקום צמוד מדד
(0.11)	0.20	(0.76)	0.67	ריבית דולר
0.04	(0.01)	(0.06)	0.03	ריבית אירו
(0.01)	0.05	0.08	0.16	ריבית מט"ח (כל המטבעות)

הנחות היסוד:

1. התיק הבנקאי כולל את כל הנכסים וההתחייבות של הבנק, במאזן הבנק, כולל מכשירים פיננסיים נגזרים, למעט ניירות ערך בתיק למסחר.
2. החישוב נעשה ללא התחשבות בפירעונות המוקדמים של ההלוואות/הפקדונות (על סמך ניסיון העבר הפירעונות המוקדמים אינם מהותיים).
3. סיכון הריבית נבחן בתדירות שוטפת.

דרישות ההון בגין סיכוני ריבית

במסגרת יישום הוראות באזל II מיישם הבנק את הגישה הסטנדרטית בגין החשיפה לסיכוני שוק. במסגרת זאת, נדרש הבנק להלימות ההון הרגולטורית בגין סיכוני ריבית בתחומי המסחר בלבד.

הבנק מבצע הקצאת הון משלימה בגין סיכוני הריבית בתיק הבנקאי במסגרת יישום הוראות נדבך 2 של באזל II.

ניתוח רגישות להשפעת החשיפה לשינויים בריבית המבוססת על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים

להלן מידע על נכסים והתחייבויות החשופים לשינויים בריבית על פי שווים ההוגן, כולל ניתוח רגישות לגבי השפעת שינויים תיאורטיים בשיעור הריבית על שוויים ההוגן של המכשירים הפיננסיים.

להלן פרטים על השפעת השינויים בריבית על השווי ההוגן של עודף הנכסים במגזר:

1. השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים, למעט פריטים לא כספיים (לפני השפעת שינויים תיאורטיים בשיעורי ריבית) במיליוני ש"ח:

31 בדצמבר 2011					
סך הכל	אחר	אירו	דולר	מטבע חוץ ²	
				מטבע ישראלי	לא צמוד
סך הכל	אחר	אירו	דולר	צמוד למדד	לא צמוד
7,283.8	232.1	200.2	686.3	1,214.1	4,951.1
4,227.2	485.8	349.4	2,672.6	-	719.4
(6,932.1)	(189.4)	(258.1)	(2,092.9)	(1,103.3)	(3,288.4)
(4,204.2)	(522.1)	(297.8)	(1,268.1)	(94.6)	(2,021.6)
374.7	6.4	(6.3)	(2.1)	16.2	360.5

נכסים פיננסיים¹

סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוזי מאזניים³

התחייבות פיננסיות¹

סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוזי מאזניים³

שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים

31 בדצמבר 2010					
סך הכל	אחר	אירו	דולר	מטבע חוץ ²	
				מטבע ישראלי	לא צמוד
סך הכל	אחר	אירו	דולר	צמוד למדד	לא צמוד
7,388.6	231.4	152.5	1,120.4	715.6	5,168.7
5,822.5	513.7	381.3	3,176.6	-	1,750.9
(6,972.0)	(283.0)	(220.3)	(1,758.1)	(689.3)	(4,021.3)
(5,861.2)	(457.8)	(306.9)	(2,504.1)	(67.2)	(2,525.2)
377.9	4.3	6.6	34.8	(40.9)	373.1

נכסים פיננסיים¹

סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוזי מאזניים³

התחייבות פיננסיות¹

סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוזי מאזניים³

שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים

1 כולל מכשירים פיננסיים מורכבים. לא כולל יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים.

2 לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.

3 סכומים לקבל (לשלם) בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים, כשהם מהווים בריביות אשר שימשו לחישוב השווי ההוגן המוצג בביאור 16 ב'.

2. השפעת שינויים תיאורטיים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן נטו של המכשירים הפיננסיים של הבנק, למעט פריטים לא כספיים, במיליוני ש"ח:

31 בדצמבר 2011								
שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי ריבית ¹								
שינוי בשווי הוגן במיליוני ש"ח באחוזים		מטבע חוץ ²			מטבע ישראלי			
סך הכל	סך הכל	סך הכל	השפעות מקצות	אחר	אירו	דולר	צמוד למדד	לא צמוד
השינוי בשיעורי הריבית								
(5.2)	(19.3)	355.4	³ -	5.6	(7.4)	(3.1)	14.2	346.1
גידול מיידי מקביל של אחוז אחד								
(0.6)	(2.1)	372.6	³ -	6.3	(6.4)	(2.2)	15.9	359.0
גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז								
5.7	21.5	396.2	³ -	7.4	(5.0)	(0.7)	17.8	376.7
קטון מיידי מקביל של אחוז אחד								

31 בדצמבר 2010								
שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי ריבית ¹								
שינוי בשווי הוגן במיליוני ש"ח באחוזים		מטבע חוץ ²			מטבע ישראלי			
סך הכל	סך הכל	סך הכל	השפעות מקצות	אחר	אירו	דולר	צמוד למדד	לא צמוד
השינוי בשיעורי הריבית								
(4.5)	(16.8)	361.1	³ -	4.6	6.2	31.1	(37.5)	356.7
גידול מיידי מקביל של אחוז אחד								
(0.5)	(1.7)	376.2	³ -	4.7	6.5	34.3	(40.7)	371.4
גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז								
5.1	19.3	397.2	³ -	4.9	6.9	38.2	(44.2)	391.4
קטון מיידי מקביל של אחוז אחד								

לפירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים, ראה ביאור 16 ב'.

השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים נקבע לפי המודל, ההנחות והפרמטרים ששימשו לחישוב השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים בביאור 16 ב'.

נתוני סוף הרבעון משקפים את החשיפה הקיימת לבנק במהלך הרבעון הרביעי של שנת 2011.

השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית על הרווח הנקי, אינה שונה מהותית מהשפעה זו על השווי ההוגן, נטו.

במהלך שנת 2011 עמד הבנק בכל מגבלות חשיפת הריבית שאושרו על ידי הדירקטוריון.

- 1 שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים שמוצג בכל מגזר הצמדה הוא השווי ההוגן נטו במגזר זה בהנחה שחל השינוי שצוין בכל שיעורי הריבית במגזר ההצמדה. סך הכל שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים הוא השווי ההוגן נטו של כל המכשירים הפיננסיים (למעט פריטים לא כספיים) בהנחה שחל השינוי שצוין בכל שיעורי הריבית בכל מגזרי ההצמדה. לפירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים ראה ביאור 16 ב'.
- 2 לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.
- 3 סכום נמוך מ- 0.1 מיליוני ש"ח.

ז. סיכוני אופציות

כללי

סיכוני אופציות הם הסיכון להפסד הנובע משינויים בפרמטרים המשפיעים על שוויין של האופציות, לרבות סטיית התקן.

התיאבון לסיכון

- חדר העסקאות במט"ח של הבנק סוחר במגוון של מוצרים פיננסיים – ובכלל זה באופציות. בנוסף על המגבלות שנקבעו על היקף החשיפה בבסיס ובריבית, ועל רקע רגישות השווי הכלכלי של האופציות לשינויים בבסיס, בריבית ובפרט לשינויים בתנודתיות נכסי הבסיס – קבע הדירקטוריון מגבלות נוספות על פעילות חדר העסקאות באופציות.
- דירקטוריון הבנק קבע מגבלות ביחס לפעילות המותרת באופציות הן במונחי נפח, והן במונחי הפסד מקסימלי בתרחישים. התרחישים מתייחסים לשינויים סימולטניים בשער החליפין ובתנודתיות של נכסי הבסיס. כמו כן, נקבעו על ידי הדירקטוריון מגבלות על השינויים המקסימליים בערכו של תיק האופציות במונחים של מדדי רגישות (Greeks).

המגבלות המרכזיות היומיות שנקבעו על ידי הדירקטוריון לפעילות באופציות הינן:

- א. דלתא בסכום מקסימלי של 5 מיליון דולר במהלך היום ו- 2.5 מיליון דולר Over Night.
- ב. הפסד מקסימלי בסכום של 250 אלף דולר.
- ג. ווגא (שינוי של 1% בסטיית התקן) בסכום מקסימלי של 50 אלף דולר.
- ד. RHO (חשיפה לשינוי של 1% בשיעור הריבית) – בסכום מקסימלי של 100 אלף דולר.
- ה. גמא (שינוי בשווי הדלתא הנובע משינוי של 1 נקודה בנכס הבסיס) – בסכום מקסימלי של 750 אלף דולר.

ניהול החשיפה

כלי ניהול החשיפה לסיכוני אופציות כוללים מטריצת רגישויות Vol-Spot המציגה את החשיפה, כתוצאה מהיווצרות שילוב של תרחישים שונים של תנודות בשער החליפין ובתנודתיות. בנוסף, נעשה שימוש בתרחיש חשיפה לסיכון עקום ריבית (תרחיש RHO – הבוחן את השינוי בשווי הפוזיציה במקרה של תזוזה של 1% בעקום הריבית).

במהלך שנת 2011 עמד הבנק בכל המגבלות שאושרו על ידי הדירקטוריון.

ח. פיקוח ובקרה על ניהול החשיפה לסיכוני השוק

הבנק מקיים מערך נאות של מנגנוני שליטה, ניהול, פיקוח וביקורת על תהליך ניהול סיכוני השוק. התפיסה הניהולית והבקרתית של הבנק היא של זיהוי, כימות ואמידה שוטפים של החשיפה לסיכוני שוק ובקרת עמידה במגבלות שנקבעו. ניהול החשיפה לסיכוני השוק נבחן ומבוקר באופן שוטף על ידי ועדות ופורומים ייעודיים ברמת הדירקטוריון, ההנהלה ודרגי הביניים, שהמרכזיים שבהם הינם:

- דירקטוריון הבנק קובע אחת לשנה את מדיניות החשיפה הכוללת לסיכוני שוק, בין היתר, את: תיאבון הסיכון הכולל, מסגרות הסיכון ותקרות החשיפה המותרות בתחומי הפעילות ובמגזרים השונים וכן מציב סטנדרטים לניהול, מדידה, בקרה ודיווח על החשיפה לסיכוני שוק.

- ועדת הדירקטוריון לניהול סיכונים – הועדה האמורה פועלת החל משנת 2010. הועדה הינה ועדת דירקטוריון ייעודית לתחומי הסיכונים בבנק ואופן ניהולם. הועדה מקיימת דיונים ראשוניים במרבית הנושאים הקשורים לתחום הניהול הפיננסי בבנק, בטרם מובאים נושאים שונים בתחום לדיון והחלטה במליאת הדירקטוריון. הועדה מבצעת מעקב ובקרה אחר התפתחויות בחשיפה לסיכונים הפיננסיים השונים ואחר עמידת הבנק, במגבלות החשיפה שנקבעו. הועדה עוקבת אחר ההתפתחויות בשווקים הפיננסיים בארץ ובעולם ואחר סביבתו העסקית של הבנק ומקיימת דיון לגבי ההשלכות על רמות החשיפה והמגבלות הרצויות. כמו כן, הועדה מקיימת מעקב ובקרה אחר נאותות מערך ניהול הסיכונים, לרבות מערך בקרת הסיכונים.
- אחת לרבעון מתקיים דיון בהנהלה ובדירקטוריון במסמך החשיפות לסיכונים הכולל של הבנק, במסגרתו מדווחת עמידת הבנק במגבלות שקבע הדירקטוריון.
- ועדת נ"ה – לניהול נכסים והתחייבויות – הועדה בראשות מנכ"ל הבנק, דנה ועוקבת אחר יישום מדיניות הסיכונים הפיננסיים כפי שנקבעה על ידי הדירקטוריון ודנה בהתפתחויות המרכזיות בחשיפה לסיכונים שוק על סמך מכלול דיווחים המועברים לה. הועדה מתכנסת אחת לשבוע ודנה גם על סמך דיווחים ניהוליים במצב הנזילות, בהתפתחויות הפיננסיות ובפעילות ותוצאותיה של יחידת הנוסטרו.
- ועדה בראשות המנכ"ל המתכנסת אחת לרבעון ודנה בירידת ערך וצורך בהפרשות לירידת ערך בתיק הנוסטרו.
- מערך הביניים (Middle Office) – היחידה משולבת במחלקת ניהול סיכונים הכפופה למנהל הסיכונים הראשי ומתמחה בביצוע בקורות על הפעילות בחדרי העסקאות בחטיבה הפיננסית של הבנק. היחידה מאתרת את הסיכונים השונים סמוך להיווצרותם, ככל הניתן, ומפתחת בקורות ונוהלי עבודה לצמצום חשיפת הבנק. במסגרת פעילותה בודקת היחידה את העמידה במגבלות שנקבעו ברמת הפוזיציות השונות ברמה יום יומית ומבצעת תרחישי קיצון בתיקים ספציפיים.
- היחידה לבקרת ניהול סיכונים שוק ונזילות המשולבת במחלקת ניהול סיכונים – היחידה אחראית על בקרת סיכונים השוק והנזילות בבנק. היחידה פועלת מכוח הוראת ניהול בנקאי תקין 339 "ניהול סיכונים" והוראת ניהול סיכון נזילות 342. במסגרת פעילותה מבקרת ובוחנת היחידה לבקרת סיכונים שוק ונזילות את טיב הכלים המשמשים למדידת הסיכון, בוחנת את המגבלות שנקבעו ואת התאמתן לחשיפות הבנק ומדווחת מיידית על חריגות ממגבלות אלו, אם היו. בנוסף, יחידת תחום ניהול סיכונים שוק ונזילות משתתפת בועדת היגוי של חברת האם העוסקת בתיקוף מודלים בנושאי סיכונים שוק ונזילות.
- הביקורת הפנימית – מחלקת הביקורת הפנימית של הבנק הינה מחלקת הביקורת הפנימית של חברת האם המשלבת בתוכניות העבודה השנתיות שלה ביקורות בנושא ניהול הסיכונים הפיננסיים בבנק. הביקורת הפנימית אחראית למתן הערכה עצמאית על מידת האפקטיביות של יישום התהליכים והנהלים לניהול הסיכונים בבנק, וכן, מחווה דעתה בפני ההנהלה ודירקטוריון הבנק על מידת ההתאמה ואיכות תפקודם של תהליכי הבקרה הפנימיים.

ט. דיווח על החשיפות לסיכונים שוק

ההנהלה ודירקטוריון הבנק מקבלים מגוון דיווחים על החשיפה לסיכונים שוק, ובחתכים שונים על ידי גורמי הניהול, הפיקוח והבקרה.

בנוסף, החשיפות לסיכונים השוק בהשוואה למסגרות וגבולות הפעילות שנקבעו על ידי הדירקטוריון, והסמכויות לניהולם מרוכזות ב"מסמך החשיפות" הרבעוני, כנדרש בהוראה לניהול בנקאי תקין 339.

המסמך נדון אחת לרבעון בהנהלה, בועדת הדירקטוריון לניהול סיכונים ובדירקטוריון.

כמו כן, מדווחות החשיפות והעמידה במגבלות במסגרת דוח רבעוני של יחידת תחום ניהול סיכונים שוק ונזילות בחטיבה לניהול סיכונים של חברת האם.

3. ניהול סיכוני נזילות

א. כללי

- סיכון הנזילות הינו סיכון קיים או עתידי שהבנק יתקשה לספק את צרכי נזילותו במצבי ביקוש והיצע חריגים – לרבות התחייבויות בלתי צפויות, משיכות בלתי צפויות מפיקדונות הציבור, ביקוש בלתי צפוי לאשראי ואי וודאות לגבי זמינות המקורות.
- הבנק מיישם מדיניות כוללת לניהול סיכון הנזילות במטבעי ישראלי ובמט"ח וצמוד מט"ח, בהתאם לנדרש בהוראת ניהול בנקאי תקין 342 של הפיקוח על הבנקים בבנק ישראל.
- בהתאם למתחייב מהוראות המפקח על הבנקים, אישר דירקטוריון הבנק מדיניות כוללת לניהול סיכוני הנזילות, וקבע מגבלות על פער ויחס הנזילות בתרחיש רגיל ובתרחיש קיצון ועל תזרים המזומנים. המדיניות כוללת, בין היתר, התייחסות לכלי המדידה, השליטה והבקרה ולמנגנוני הדיווח שיש לקיים כחלק מניהול סיכון הנזילות השוטף.
- הבנק מקיים מעקב שוטף אחר מצב הנזילות במטבעי ישראלי ובמט"ח תוך שהוא מפעיל כלי ניהול, שליטה, פיקוח ובקרה במטרה להבטיח את היכולת להתמודד גם במצבי ביקוש והיצע חריגים בשווקים הפיננסיים.
- בספטמבר 2008 הוציאה ועדת באזל, ה-BIS, הנחייה מעודכנת (Sound Practice) שעוסקת בתחום ניהול סיכון הנזילות. ההנחיה נכתבה בעקבות לקחי המשבר הפיננסי וכוללת שורת הנחיות חדשות לניהול הנזילות, בהם: הצורך בתמחור סיכון הנזילות, הצורך בהחזקת כרית בטחון, שורת עקרונות במדידת הסיכון בהם שימוש רחב יותר בתרחיש קיצון, ניהול נזילות תוך יומי, תוכניות מגירה ועוד. הקבוצה השלימה ביצועו של סקר פערים מקיף לבחינת עמידתה בהוראה. כמו כן, מתקיימים תהליכים לסגירת הפערים שזוהו כחלק מיישום הוראות בדבר 2 של באזל II.

ב. התשתית לניהול סיכון הנזילות – מערכות ומודלים למדידה וניהול של החשיפה

התשתית לניהול סיכון הנזילות בבנק משלבת מודלים שונים לניהול השוטף של הנזילות בשקלים ובמט"ח, הן בתרחיש של מצב עסקים רגיל והן יישום תרחיש קיצון.

מודל פנימי במטבעי ישראלי ובמט"ח

- לצורך ניהול הנזילות הכולל, נמדד ומנוהל סיכון הנזילות הכולל באמצעות מודל פנימי שפותח בקבוצה שמטרתו בחינה ומעקב אחר האמצעים הנזילים של הבנק בתרחישים שונים. המודל מאפשר ניהול, שליטה, פיקוח ובקרה על מצב הנזילות בשקלים ברמה היומית השוטפת ובמט"ח לתקופות ארוכות יותר.
- המודל הפנימי אומד את רמת ההסתמכות האפשרית על נכסי הבנק השונים כברי מימוש בתקופות שונות וכן את רמת ההתחייבויות התזרימיות הצפויות לתקופות פירעון שונות בשני התרחישים. בכל אחד מהתרחישים נבחן מצב הנזילות על בסיס שני מדדים כמותיים: פער הנזילות ויחס הנזילות לפי תקופות לפרעון.
- העקרונות העומדים בבסיס המודל גורסים כי ככל שיש בידי הבנק יותר נכסים נזילים ביחס להתחייבויות הצפויות להתגמש על פי המודל הפנימי, כך מבטיח הבנק את יכולתו לעמוד בכל צרכי הנזילות. למטרה זו מסווגים הנכסים במודל על פי רמת הנזילות, בהתאם להוראות בנק ישראל, וההתחייבויות על פי הסבירות למימושן. המודל נסמך על מבדקים שונים שנעשו בבנק ושנשענים על בחינה היסטורית של התנהגות היתרות המאזניות והחוץ מאזניות בבנק.
- המודל משמש כלי ניהול דינמי, ברמה היומית, לבחינת מצב הנזילות בבנק ולניהול סיכוני הנזילות. תוצאות המודל מוצגות בועדת נ"ה אחת לשבוע ומבוקרות באופן שוטף על ידי הגורמים הרלוונטיים ובכללם יחידת בקרת סיכוני שוק ונזילות.
- בימים אלה מתוקף המודל שמנוהל על ידי מנהל תחום סיכוני שוק ונזילות בחברת האם. במסגרת התיקוף, נבחנים המתודולוגיה שבבסיסו כמו גם נכונות הנתונים ושלמותם, ברמת הקלט, הפלט ומשוואות המודל.

מערכת זה"ב RTGS לניהול נזילות תיק יומי במטבע ישראלי

בנוסף, לצורך ניהול הנזילות השוטפת בשקלים משתמש הבנק במערכת פנימית שפותחה לצורך עמידה בדרישות הרפורמה במערכת התשלומים והסליקה (מערכת זה"ב – RTGS). המערכת מאפשרת סליקה בזמן אמת, ללא שהייה בין ביצוע הוראת התשלום לבין אישורה, ומאפשרת לבנק לזהות בכל רגע נתון את התזרים הכספי שעבר בחשבונות.

מודל "קצר ארוך" במגזר המט"ח

פעילות המערכת הבנקאית בתחום ניהול הנכסים וההתחייבויות במט"ח מאופיינת ביצירת שימושים ארוכי טווח הממומנים ממקורות קצרים. פעילות זו נובעת בעיקרה מחוסר זמינות של מקורות מט"ח ארוכי טווח. פעילות כנ"ל חושפת את הבנק לסיכונים פיננסיים משני סוגים – נזילות ומרווח.

במסגרת המודל נקבעו מגבלות על היקף השימושים הארוכים כפונקציה של היקף המקורות הקצרים, תוך ניהול סיכוני נזילות ומרווח במט"ח.

כרית ביטחון (Buffer) במט"ח

דירקטוריון הבנק קבע מגבלה על כרית ביטחון מינימאלית של נכסים נזילים מידיים במט"ח לתקופות פרעון קצרות.

תרחישי קיצון

לצורך בחינת הנזילות במצבי קיצון ולחץ, נבנה תרחיש יומי על בסיס נתוני המודל הפנימי של הבנק. התרחיש משקף את מצב הנזילות בתרחישי קיצון על בסיס שילוב הפרמטרים המחמירים שנצפו על פני נתוני 24 החודשים האחרונים. בנוסף, עורך הבנק תרחישי קיצון המשלבים גם תרחישי לחץ בשוקי ההון והכספים בישראל ובחו"ל, ובוחן את השפעתם גם על בסיס ההון ויחס ההון של הבנק.

ג. פיקוח ובקרה על ניהול החשיפה לסיכוני נזילות

התפיסה הבקרתית של הבנק היא של זיהוי, כימות ואמידה של הסיכונים ובקרת עמידה במגבלות שנקבעו בנהלים באופן שוטף הן על ידי מנהלי החשיפה והן על ידי גורמי בקרה וביקורת בלתי תלויים. ניהול החשיפה לסיכוני הנזילות נבחן ומבוקר באופן שוטף על ידי ועדות ופורומים ייעודיים ברמת הדירקטוריון, ההנהלה ודרגי הביניים, שהמרכזיים שבהם הינם (ראה גם הרחבה ופירוט לעיל בסעיף בדבר הבקרה והפיקוח על ניהול החשיפה לסיכוני השוק):

- דירקטוריון הבנק המתווה את המדיניות הכוללת לניהול סיכון הנזילות, את תיאבון הסיכון ואת המגבלות.
- ועדת ניהול הסיכונים של הדירקטוריון.
- ועדת נ"ה – ניהול נכסים והתחייבויות.
- מחלקת הביקורת הפנימית של הבנק משלבת בתוכניות העבודה השנתיות שלה ביקורות בנושא ניהול סיכון הנזילות.

ד. דיווח על החשיפה לסיכוני נזילות

- דיווח על החשיפה לסיכון הנזילות בהשוואה למסגרות וגבולות הפעילות שנקבעו על ידי הדירקטוריון, והסמכויות לניהולם ניתן אחת לשבוע במסגרת ועדת נ"ה, בראשות המנכ"ל.
- דיווח על החשיפות מרכז ב"מסמך החשיפות" הרבעוני כנדרש בהוראה לניהול בנקאי תקין 339. מסמך החשיפות נדון, אחת לרבעון, בהנהלה בועדת ניהול סיכונים של הדירקטוריון ובדירקטוריון.

- דיווח רבעוני, ארבע פעמים בשנה להנהלה, לוועדת ניהול סיכונים ולדירקטוריון על תוצאות תרחישי קיצון.
- בנוסף, הנהלת הבנק והדירקטוריון מעודכנים באופן שוטף ועל פי הצורך בהתפתחויות בחשיפות הבנק לסיכוני נזילות.

במהלך הרבעון הרביעי של שנת 2011 היו מספר חריגות מיחס הנזילות הפנימי במגזר המט"ח. עם זאת, יחס הנזילות הכולל כפי הנדרש על ידי בנק ישראל היה גבוה משמעותית מהנדרש. החריגות נבעו מסעיפים מסויימים במודל הנזילות שהבנק מפעיל. בעקבות כך אישר הדירקטוריון זמנית עדכון של המגבלות ביחס הנזילות במט"ח, זאת עד לעדכון מחדש של מודל הנזילות. מודל זה עומד לבחינה ותיקוף מחדש על ידי קבוצת הבינלאומי. התהליך אמור להסתיים ברבעון הראשון של 2012 ובמסגרתו יטופלו נושאים מסויימים כך שיתקבל מצג נכון של מצב הנזילות במט"ח בקבוצה ובבנק.

4. ניהול סיכונים בתיק ניירות הערך בחו"ל – סיכוני שוק וחבות

- א. תיק ניירות ערך בחו"ל של הבנק מנוהל בהתאם למגבלות השקעה וקווים מנחים שאושרו על ידי דירקטוריון הבנק. הבנק משקיע רק באגרות חוב שהונפקו על ידי חברות בדירוג השקעה (Investment Grade), ובכפוף למגבלות שונות שנקבעו במדיניות ניהול הסיכונים של הבנק.
- ב. לאחר מועד ביצוע ההשקעה, מקיים הבנק באופן שוטף, כחלק מניהול הסיכונים בתיק ניירות הערך בחו"ל מעקב להשקעותיו השונות. הניתוח מתבצע הן ברמת הנייר, הן ברמת החברה הבודדת והן ברמת כלל התיק, תוך הסתמכות על פרסומים הנוגעים לחברה המנפיקה, על תוצאות כספיות ועל פרמטרים אחרים מהם ניתן ללמוד על מצב החברה או ההשקעה.
- ג. בבנק שלושה מערכי בקרה ותמיכה בלתי תלויים המגבים את פעילות ההשקעה:
 - מערך הביניים.
 - היחידה לבקרת סיכוני שוק ונזילות.
 - יחידת תחום סיכוני אשראי של חברת האם.
- יחידות אלו מבקרות את פעילות ההשקעה, את העמידה בנוהלי ובמגבלות ההשקעה, את ההתפתחויות בשווי ההוגן של ניירות הערך ואת נאותות המודלים והכלים המשמשים לניהול הסיכונים בפעילות, בזמן סביר סמוך ככל הניתן למועד הביצוע.
- ד. מדידת השווי ההוגן בתיק ניירות הערך מתבצעת על ידי מערך הביניים. בהתייחס לחלק הארי של ההשקעות בתיק, מדידת השווי ההוגן נעשית בהתבסס על ציטוטים של ספק מחירים בינלאומי חיצוני לבנק – חברה בינלאומית מובילה המספקת שירותי שערור עבור מאות מוסדות פיננסיים רבים וגדולים בעולם, עם מעל 25 שנות ניסיון. החברה עוסקת בתחום מתן שירותי ציטוט ושערור ולא בתחום המסחר בניירות ערך.
- ה. כחלק ממנגנוני הפיקוח והבקרה על ניהול הסיכונים גובשה בבנק שגרת דיווח לגבי אופי והיקף החשיפות בתיק ניירות הערך המנוהלים. הדיווחים נמסרים הן לגורמים מקבלי ההחלטה והן לגורמי הבקרה. עיקר מתכונת הדיווח בבנק הינה:
 - דיווח מיידי עם גילוי חריגה ממגבלות ונהלים.
 - דיווח מיידי על פתיחת מרווחים, שינוי דירוג וכל אירוע חריג אחר בתיק, וככל שנדרש.
 - ישיבות ועדת נ"ה שבועיות בראשות המנכ"ל.
 - דיווח רבעוני במסגרת מסמך החשיפות הכולל להנהלה, לוועדת ניהול הסיכונים של הדירקטוריון ולדירקטוריון הבנק.

5. ניהול סיכונים אשראי**א. כללי**

סיכון האשראי הינו הסיכון לפגיעה בשווי נכסי הבנק וברווחיותו עקב הרעה ביכולת הלווים לעמוד בהתחייבויותיהם לבנק ו/או הרעה באיכות הלווים או בשווי הביטחונות שהועמדו כבטוחה לאשראי.

כדי למזער את הסיכון מוגדרת בבנק מדיניות ניהול סיכונים אשראי ומגבלות חשיפה לגבי לווים/ענפים במגזרי הפעילות והמוצרים השונים.

ב. הקצאת ההון בגין סיכונים אשראי, סיכונים שוק וסיכון תפעולי

במסגרת יישום הוראות באזל II והוראות השעה של הפיקוח על הבנקים, מיישם הבנק, בתיאום עם הקבוצה את הגישה הסטנדרטית בגין החשיפה לסיכונים אשראי.

להלן נכסי הסיכון ודרישות הון בגין סיכונים אשראי, סיכונים שוק וסיכון תפעולי הנובעים מהחשיפות השונות:

31 בדצמבר 2010		31 בדצמבר 2011		סוג החשיפה
נכסי סיכון מיליוני ש"ח	דרישות ההון (9%) מיליוני ש"ח	נכסי סיכון מיליוני ש"ח	דרישות ההון (9%) מיליוני ש"ח	
3.4	37.8	1.5	17.1	ריבונות
-	-	0.9	9.9	ישויות סקטור ציבורי
26.4	293.9	16.5	183.4	תאגידים בנקאיים
126.6	1,406.8	115.2	1,280.1	תאגידים
4.2	46.5	8.1	90.3	בביטחון נדל"ן מסחרי
7.3	81.4	15.0	166.2	קמעונאים ליחידים
1.2	13.0	2.8	31.5	משכנתאות לדיור
10.5	116.6	10.6	117.9	נכסים אחרים
179.6	1,996.0	170.6	1,896.4	סך הכל בגין סיכונים אשראי
30.3	336.3	31.9	354.0	סיכונים שוק
39.2	435.5	37.6	417.8	סיכון תפעולי
249.1	2,767.8	240.1	2,668.2	סך הכל נכסי סיכון

31 בדצמבר 2010		31 בדצמבר 2011	
15.2%	16.2%	16.2%	יחס הון ליבה לרכיבי הסיכון
15.2%	16.2%	16.2%	יחס הון רובד 1 לרכיבי הסיכון
18.4%	19.6%	19.6%	יחס הון כולל לרכיבי הסיכון

ראה פירוט בסעיף ט' להלן של התפלגות הקצאת ההון בחתכי הסיכון השונים.

לצורך דירוג חשיפת האשראי של ריבונות ותאגידים בנקאיים על פי באזל II, עשה הבנק בשנת 2011 שימוש בדירוגים פומביים של חברת S&P. (בשנת 2010 עשה הבנק שימוש בדירוגים פומביים של חברות Moody's, S&P, ו-Fitch על פי הדירוג השני הנמוך מביניהם).

ג. מדיניות ותיאבון סיכון

כללי

- מדיניות ניהול סיכונים האשראי של הבנק, אשר נדונה ומאושרת אחת לשנה על ידי ההנהלה ודירקטוריון הבנק, מתבססת על פיזור נאות של הסיכונים, וניהול זהיר ומבוקר של החשיפות, הן ברמת הלקוח הבודד, והן ברמת ענפי המשק והסקטורים העסקיים השונים.
- מדיניות ניהול סיכונים האשראי של הבנק כוללת מגבלות שונות על תיק האשראי, ובכלל זה: מגבלה מירבית לקבוצת לווים וללווה בודד, מיגבלות על החשיפה לפי ענפי משק וסקטורים עסקיים שונים, מיגבלות על החשיפה למדינות ולמוסדות פיננסיים זרים, והכל כפונקציה של רמת הסיכון שהבנק מעריך. מדיניות האשראי של הבנק נבדקת ומעודכנת על פי השינויים והתמורות בשווקים הפיננסיים ובמשק הישראלי.
- מערך ניהול האשראי מסתמך על סמכויות אשראי ברמות השונות בבנק הנקבעות והמאושרות על ידי הדירקטוריון, וכן על נוהלי אשראי, אשר מגדירים את תהליך אישורי האשראי ואת תהליך הבקרה.
- במהלך השנים האחרונות, ביצע הבנק עדכונים במדיניות האשראי, ובמסגרת זו הגביר את הבקורות אחר תיק האשראי ואחר המיגזרים העשויים להיות מושפעים בצורה משמעותית מהשינויים ומהתמורות שנראו בשנים האחרונות בשווקים הפיננסיים ובמשק המקומי.

הקיום המנחים במדיניות האשראי של הבנק

- במסגרת מדיניות האשראי התווה דירקטוריון הבנק אסטרטגיה לצמצום חשיפה בלתי רצויה לסיכון האשראי הכוללת כיווני פעולה מנחים לרבות שווקי יעד.
- מדיניות האשראי של הבנק מושתתת על בחינת כושר ההחזר של הלקוח ברמה פרטנית וכן על ניתוח והערכה של מכלול פרמטרים נוספים, להם השלכה על איתנותו הפיננסית של הלווה.
 - במהלך השנים האחרונות הורחבה תפיסת סיכון האשראי של הבנק ובהתאמה עובתה מדיניות האשראי שלו תוך שהיא כוללת מגבלות ואמות מידה המחמירות בחלקן מהמגבלות שקבע המפקח על הבנקים בברא"ל. מגבלות אלו נועדו לצמצם, בין היתר, את החשיפה לגודל החבות של לווה בודד וקבוצת לווים.
 - הבנק בוחן תקופתית את המגבלות שהשית על עצמו ומעדכן בצורה דינמית על פי התפתחויות במצב המשק את מדיניות ותפיסת הסיכון של הבנק.
 - כחלק מניהול סיכונים האשראי השוטף ויישום מדיניות הדירקטוריון נבחנים, על בסיס שוטף, מאפייני הפעילות העסקית של הלווה, תזרים המזומנים ומבנה הנכסים וההתחייבויות שלו, טיב הביטחויות, המגזר הענפי בו הוא פועל ופרמטרים, כגון: תלות גבוהה בלקוחות, ספקים וכיו"ב.
 - הבנק פעל ופועל לשיפור המרווחים והרווחיות הכוללת מהלקוחות, כך שישקפו את רמת הסיכון הגלומה בפעילותם, תוך שימוש בתהליכים ובקורות ממוקדים, המביאים לידי ביטוי את ההכנסה הכוללת מהלקוח (מרווחים ועמלות), ביחס לתיק האשראי הכולל.

תיאבון הסיכון

מדיניות הבנק כוללת פירוט נרחב ביעדים ובאופן פיתוח עסקי האשראי בענפים ובתחומי הפעילות השונים, תוך הגדרת עקרונות מפורטים בכל ענף ותחום, לרבות מגבלות פרטניות ברמת תתי ענפים ומוצרים המאופיינים ברמת סיכון גבוהה. תיאבון הבנק לסיכון אשראי, כפי שנוסח במסגרת מסמך המדיניות, הינו שמרני. במסגרת המדיניות התווה דירקטוריון הבנק אסטרטגיה לצמצום חשיפות בלתי רצויות לסיכון האשראי, הכוללת מערך מגבלות רחב לסיכון האשראי לענפים ותחומי פעילות שונים.

ד. מערכות למדידה, אמידה וניהול של סיכוני האשראי

- הבנק מתבסס על מודלים פנימיים שפותחו בקבוצה לדירוג סיכון האשראי הגלום בפעילות הלקוח. המודלים מתבססים על פרמטרים אובייקטיביים וסובייקטיביים בקשר עם מצבו של הלווה (מאפייני הלקוח, תמהיל הביטחונות, החוסן הפיננסי המשתקף מן הדוחות הכספיים של הלקוח, נתונים ענפיים, נתונים נוספים וכיו"ב). על מנת להדק את הקשר שבין דירוג הסיכונים של הלקוח והתשואה הנובעת מפעילותו, קבע הבנק רף תשואה מינימאלית לכל דרגת סיכון.
- מערכות ממוכנות מספקות למנהל סיכוני האשראי, מנגנון מעקב שוטף אחרי פעילות הלקוחות, במכלול רחב, ובמגוון חתכים: רמות ותמהיל פעילות, ניצול מסגרות אשראי, רמת ביטחונות ומידע עדכני על מצבו הכספי של הלקוח. המערכות מאפשרות להעניק ללקוחות העסקיים את מיטב השירות ברמה גבוהה של מקצוענות ומיומנות. בנוסף, מיושמת בבנק מערכת ממוכנת של בקשות אשראי, אשר משפרת ומייעלת את הליך קבלת ההחלטות והבקרה עליו.
- חברת האם ממשיכה, בתאום עם הבנק, לשכלל ולשפר את כלי המדידה, הדיווח והבקרה הדרושים לה, לשם קבלת תמונת מצב עדכנית בכל הקשור למאפייני הסיכון השונים, הקיימים בסביבתם העסקית של מקבלי האשראי.
- בנוסף, בוחן הבנק באופן תדיר עמידתו בהוראות הרגולטוריות בכל הקשור במגבלות הריכוזיות: לווה/קבוצת לוויים או חשיפה לענפי משק.

ה. מדיניות ניהול מערך הביטחונות

כללי

- לבנק מדיניות מפורטת בנושא קבלת נכסים כבטחונות לאשראי, אופן השעבוד שלהם ושיעורי ההשענות על כל סוג וסוג. עיקרי המדיניות נדונים אחת לשנה בהנהלת הבנק ומאושרים אחת לשנה על ידי דירקטוריון הבנק ומפורטים בהרחבה בנהלים.
- במסגרת המדיניות נקבעו עקרונות וכללים להערכת שוויין של הבטוחות לפי סוג הבטוחה ואופי האשראי אותו היא מבטיחה, שלוקחים בחשבון משתנים ואינדיקטורים כלכליים שונים.
- כמו כן, נקבעו נהלים לאופן הטיפול בבטוחות ולמעקב אחר השינויים בהן ובשוויין, וכן מערכי בקרה בתחום ניהול ותפעול מערך הביטחונות.
- סוגי הביטחונות העיקריים עליהם נשען הבנק הינם: ניירות ערך, פיקדונות, שעבודי נדל"ן וערבויות בנקאיות.
- במסגרת ההערכות הקבוצתית, שודרגה המערכת הממוכנת בתחום של תיעוד המסמכים המשפטיים היוצרים את השעבודים של הנכסים בתיקי הלקוחות שניתנו כבטחון, והמערכת המנהלת את המעקב אחר שוויים של הנכסים נמצאת בתהליך החלפה באופן שעם השלמת הטמעת המערכות, הנתונים הנדרשים לניהול סיכוני אשראי יהיו ממוכנים במלואם וזמינים לכל גופי הבקרה השונים.

פיקוח ובקרה

- כל חביויות לקוחות הבנק לרבות שווי הביטחונות העומדים כנגדן, מרוכזים במערכת האובליגו – באמצעותה מבצע הבנק מעקב יומי של מצבת הביטחונות אל מול חשיפות האשראי.
- מעקב יומי שוטף אחר חוסר ביטחונות ברמת הלקוח הבודד מתבצע בסניפים באמצעות דוח יומי בו מפורטות חביויות הלקוח ומערך הביטחונות שלו אל מול מסגרות האשראי שאושרו לו, והנותן תמונת מצב שלמה בזמן אמת על חשיפת הלקוח.
- לטיפול בחלק ניכר של חשבונות פעילי שוק ההון קיימת מערכת שפותחה בחברת האם ומעודכנת בשיתוף עם הבנק. במערכת משולבים מאפיינים מיוחדים ללקוחות מתוחכמים הפועלים בשוק ההון.
- במקביל לטיפול הסניף ברמת הלקוח הבודד, מתבצעת עבודת פיקוח ובקרה גם במחלקת אשראי.

התפלגות החשיפה לפי סוג החשיפה וכיסוי בבטחון פיננסי כשיר ליום 31.12.2011 (במיליוני ש"ח)

סוג החשיפה	חשיפה ברוטו (לאחר הפרשה להפסדי אשראי)	חשיפה שמכוסה על ידי ערבויות (לפני הכפלה במקדמי המרת אשראי)	סכומים שנוספו ידי ביטחון פיננסי כשיר בגישה הסטנדרטית לאחר הכפלה במקדמי ביטחון ובטחונות	יתרת החשיפה לאחר הפרשה פרטנית להפסדי אשראי ולאחר הפחתת בטחונות
ריבונות	3,396.0	-	-	3,396.0
סקטור ציבורי	19.8	-	-	19.8
תאגידים בנקאיים	707.1	-	17.3	724.4
תאגידים	3,059.6	17.3	31.9	1,786.7
בביטחון נדל"ן מסחרי	97.4	-	-	95.4
קמעונאים ליחידים	347.3	-	8.4	277.2
משכנתאות לדיוור	91.9	-	-	89.9
נכסים אחרים	207.6	-	-	195.4
סה"כ	7,926.7	17.3	57.6	6,584.8

התפלגות החשיפה לפי סוג החשיפה וכיסוי בבטחון פיננסי כשיר ליום 31.12.10 (במיליוני ש"ח)

סוג החשיפה	חשיפה ברוטו (לאחר הפרשה ספציפית לחומ"ס)	חשיפה שמכוסה על ידי ערבויות (לפני הכפלה במקדמי המרת אשראי)	סכומים שנוספו ידי ביטחון פיננסי כשיר בגישה הסטנדרטית לאחר הכפלה במקדמי ביטחון ובטחונות	יתרת החשיפה לאחר הפרשה ספציפית לחובות מסופקים ולאחר הפחתת בטחונות
ריבונות	3,606.0	-	-	3,606.0
תאגידים בנקאיים	1,145.3	-	14.9	1,160.2
תאגידים	4,258.3	14.9	33.7	2,840.9
בביטחון נדל"ן מסחרי	63.7	-	-	51.2
קמעונאים ליחידים	97.5	-	-	88.8
משכנתאות לדיוור	37.5	-	-	37.3
נכסים אחרים	181.9	-	-	155.0
סה"כ	9,390.2	14.9	48.6	7,939.4

התפלגות החשיפה לפי ענפי משק ליום 31.12.11:

האשראי התפלג ברובו כדלהלן: 50% מהאשראי על אחריות הבנק, כולל סעיפים חוץ מאזניים, ניתן ללקוחות בענף שירותים פיננסיים (לאחר קיזוז הניכויים המותרים לפי הוראות בנק ישראל, נמוך האשראי לענף זה מ- 20%), 9% לענף שירותים עסקיים אחרים, 8% ללקוחות בענפי התעשייה, 12% לענפי הבינוי והנדל"ן ו- 7% לאנשים פרטיים. היתרה המצטברת של ההפרשה להפסדי אשראי, על פי הוראות בנק ישראל, ליום 31 בדצמבר 2011, מהווה כ- 0.4% מסך האשראי וסיכון האשראי אליו מתייחסת ההפרשה.

י. מדיניות חובות בעייתיים והפרשות להפסדי אשראי

- בבנק קיימים תהליכים מובנים המוסדרים בנהלי עבודה לזיהוי ואיתור מוקדם של לווים בעייתיים. כמו כן, קיימים ומוסדרים בנהלים תהליכי עבודה מוגדרים בהתייחס לתהליך ביצוע הפרשה להפסדי אשראי, המשקפים הערכה שמרנית להפסד האשראי הצפוי לבנק.

כאמור בפרק מדיניות חשבונאית ואומדנים חשבונאיים בנושאים קריטיים, בהתאם להוראה החדשה של המפקח על הבנקים בנושא מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי מיישם הבנק, החל מ- 1 בינואר 2011, את תקני החשבונאות האמריקאיים בנושא (ASC 310) ועמדות של רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב ושל הרשות לניירות ערך בארה"ב, כפי שאומצו בהוראות הדיווח לציבור.

בדבר יישום ההוראה והשפעתה ראה ביאורים 1 ו- 4 לדוחות הכספיים.

להלן פילוח סיכון האשראי הכולל בגין חובות בעייתיים בהתאם להוראה החדשה (במיליוני ש"ח):

31 בדצמבר 2011			31 בדצמבר 2010 (נתוני פרופורמה)		
מאזני	חוץ מאזני	סך הכל	מאזני	חוץ מאזני	סך הכל
25.6	-	25.6	² 29.3	-	² 29.3
3.1	-	3.1	-	-	-
1.7	-	1.7	^{1,2} 7.4	-	^{1,2} 7.4
30.4	-	30.4	36.7	-	36.7

1 הוצג מחדש.

2 מוין מחדש.

מצ"ב מידע בגין נכסים שאינם מבצעים, חובות פגומים שצוברים הכנסות ריבית, סיכון אשראי מסחרי בעייתי וחובות שאינם פגומים בפיגור של 90 ימים או יותר:

סכומים מדווחים

יתרה ליום 31.12.2011	יתרה ליום 31.12.2010	
(נתוני פרופורמה)		
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
		על בסיס מאוחד
		1. נכסים שאינם מבצעים:
		אשראי לציבור פגום שאינו צובר הכנסות ריבית:
20.2	20.1	שנבדק על בסיס פרטני
-	-	שנבדק על בסיס קבוצתי
-	-	אגרות חוב פגומות שאינן צוברות הכנסות ריבית
-	-	חובות פגומים אחרים שאינם צוברים הכנסות ריבית
20.2	20.1	סך הכל חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית
-	-	נכסים שהתקבלו בגין אשראים שסולקו
20.2	20.1	סך הכל נכסים שאינם מבצעים
9.1 ⁵	5.5	2. חובות פגומים בארגון מחדש של חוב בעייתי שצוברים הכנסות ריבית
		3. סיכון אשראי מסחרי בעייתי ³
34.8 ⁵	29.3	סיכון אשראי מאזני בגין הציבור
-	-	סיכון אשראי חוץ מאזני בגין הציבור ⁴
34.8 ⁵	29.3	סך הכל סיכון אשראי מסחרי בעייתי בגין הציבור
-	-	סיכון אשראי מאזני בגין אחרים
-	-	סיכון אשראי חוץ מאזני בגין אחרים ⁴
-	-	סך הכל סיכון אשראי מסחרי בעייתי בגין אחרים
34.8 ⁵	29.3	סך הכל סיכון אשראי מסחרי בעייתי
-	-	4. חובות שאינם פגומים בפיגור של 90 ימים או יותר
-	-	מזה: הלואות לדיור בגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור
-	-	הלואות לדיור בגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור
-	-	אגרות חוב שאינן פגומות בפיגור של 90 ימים או יותר

- 1 הנתונים ליום 31.12.10 הינם נתוני פרופורמה בלבד ומוצגים לפי ההוראות החדשות למדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי, במידה והן היו מיושמות לראשונה ביום 31.12.10.
- 2 בדבר פיצול החובות הפגומים לענפי משק, ראה תוספת ה' לסקירת ההנהלה.
- 3 סיכון אשראי מאזני (אשראי, אגרות חוב, חובות אחרים שהוכרו במאזן ונכסים בגין מכשירים נגזרים) וסיכון אשראי חוץ מאזני שהינו פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, למעט סיכון אשראי מאזני וחץ מאזני בגין אנשים פרטיים.
- 4 כפי שחושב לצורך מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים, למעט בגין ערבויות שנתן לווה להבטחת חבות של צד שלישי, לפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי.
- 5 הוצג מחדש.

5. להלן נתונים אודות מדדי סיכון האשראי על פי הוראות חובות פגומים

	31 בדצמבר 2011	31 בדצמבר 2010' ¹
	באחוזים	באחוזים
(נתוני פרופורמה)		
א. שיעור יתרת אשראי לציבור פגום שאינו צובר הכנסות ריבית מיתרת אשראי לציבור	1.1%	1.7% ¹
ב. שיעור יתרת אשראי בגין אשראי לציבור שאינו פגום שנמצא בפיגור של 90 ימים או יותר מיתרת אשראי לציבור	0%	0%
ג. שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת האשראי לציבור	0.8%	0.9%
ד. שיעור יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת אשראי לציבור פגום שאינו צובר הכנסות ריבית	67.7%	51.9% ¹
ה. שיעור סיכון אשראי מסחרי בעייתי בגין הציבור מסיכון אשראי כולל בגין הציבור	0.8%	0.8% ¹
ו. שיעור ההכנסות בגין הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של אשראי לציבור	0.3%	
ז. שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מיתרת האשראי לציבור הממוצעת	0%	
ח. שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מיתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור	0%	

הערה:

סיכון אשראי מאזני וחוזק מאזני מוצג לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

1 הוצג מחדש.

ז. פיקוח ובקרה על ניהול החשיפה לסיכונים אשראי

הבנק מקיים מעטפת נאותה של מנגנוני שליטה, ניהול, פיקוח, בקרה וביקורת על תהליך ניהול סיכונים האשראי. התפיסה הניהולית והבקרתית של הבנק היא של זיהוי, כימות ואמידה שוטפים של החשיפה לסיכונים אשראי ובקרת עמידה במגבלות שנקבעו.

ניהול החשיפה לסיכונים האשראי נבחן ומבוקר באופן שוטף, על ידי ועדות ופורומים ייעודיים ברמת הדירקטוריון, ההנהלה ודרגי הביניים, שהמרכזיים שבהם הינם:

- דירקטוריון הבנק המתווה אחת לשנה את האסטרטגיה ותוכנית העבודה השנתית על בסיסה קובע את מדיניות החשיפה הכוללת לסיכונים אשראי, הכוללת בין היתר את: תיאבון הסיכון הכולל, מסגרות הסיכון ותקרות החשיפה המותרות בתחומי הפעילות ובמגזרים השונים, וכן מציב סטנדרטים לניהול, מדידה, בקרה ודיווח על החשיפה לסיכונים האשראי.

- לועדת האשראי של הדירקטוריון שהייתה מתכנסת בדרך כלל לפחות אחת לרבעון היו מוקנות סמכויות דירקטוריון, בין היתר, למתן הלוואות, קביעת מסגרות אשראי, קביעת בטוחות וכיו"ב.
- בישיבת דירקטוריון שהתקיימה בחודש אוגוסט 2011 אומצה מדיניות אשראי חדשה לשנת 2011, הכוללת, בין היתר, ביטול ועדת אשראי דירקטוריונית וזאת במסגרת יישום הוראת ניהול בנקאי תקין 301 (ראה גם פרק עדכוני חקיקה).
- אחת לרבעון מתקיים דיון בהנהלה ובדירקטוריון במסמך החשיפות הכולל של הבנק, במסגרתו מדווחות גם חשיפות הבנק לסיכונים אשראי, ועמידת הבנק במגבלות שקבע הדירקטוריון.
- יחידת ניהול סיכונים אשראי
- כפופה למנהל מחלקת אשראי וכוללת רפרנטים (אנליסטים). הלקוחות מפוצלים בין הרפרנטים בהתאם ליחידה העיסוקית בה הם פעילים ובהתאם לסוגי פעילויות האשראי שלהם. חלוקת הלקוחות באופן האמור מקנה מיומנות מקצועית.
- יחידת פיקוח אשראי מקוון
- יחידה המשולבת במחלקת אשראי ומתמחה בביצוע בקורות ומהווה גורם מקצועי בתחום פיקוח אשראי. היחידה מאתרת ומפקחת על חשיפות האשראי סמוך להיווצרותם, ככל הניתן, בפעילות לקוחות בחדרי העסקות של חטיבת שוק ההון של הבנק. במסגרת פעילותה בודקת היחידה את העמידה במגבלות שנקבעו בתחומי ניהול האשראי בחדרי העסקות השונים של חטיבת שוק ההון ברמה תוך יומית.
- יחידת תחום בקרת אשראי של הבנק הבינלאומי (חברת האם)
- יחידת בקרת האשראי של חברת האם מבצעת עבור הבנק את דרישות בנק ישראל בנוהל בנקאי תקין 319 בבחינת סיכון האשראי של לווים מהותיים. היחידה בראשות מנהל בקרת סיכונים אשראי, כפופה למנהל הסיכונים הראשי שעומד בראש החטיבה לניהול סיכונים. היחידה אחראית על בקרת סיכונים האשראי של הלווים הספציפיים המהותיים. היחידה פועלת באופן בלתי תלוי על פי נוהל בנקאי תקין 319 ("בקרת אשראי").
- ועדת אשראי המתכנסת בדרך כלל פעם בשבוע בראשות המנכ"ל.
- ועדת חובות בעייתיים בראשות המנכ"ל מתכנסת אחת לרבעון לפני פרסום דוחות כספיים.
- מערך הביקורת הפנימית המעריך את התהליך הכולל של הבנק בניהול סיכון האשראי ומעריך את יישום המדיניות וביצוע החלטות הדירקטוריון בנושאי ניהול סיכון האשראי, העמידה במגבלות ומהימנות וזמינות המידע הניהולי.
- המחלקה אחראית על מתן הערכה עצמאית בקשר עם מידת הציות לנהלים והאפקטיביות של יישום התהליכים והנהלים לניהול סיכונים האשראי.

ח. דיווח על החשיפה לסיכונים אשראי

ההנהלה ודירקטוריון הבנק מקבלים דיווח על החשיפה לסיכונים אשראי ובחתכים שונים על ידי גורמי הניהול, הפיקוח והבקרה. בנוסף, מדווחת החשיפה לסיכונים אשראי, בהשוואה למסגרות, למגבלות שנקבעו על ידי הדירקטוריון ולסמכויות לניהולם במסגרת "מסמך החשיפות" הרבעוני כנדרש בהוראה 339 להוראות ניהול בנקאי תקין.

מסמך החשיפות נדון, אחת לרבעון, בהנהלה ובדירקטוריון.

הבנק גיבש מתווה תרחישי קיצון לבחינת הנאותות ההונית. במסגרת זאת, בוחן הבנק מתווה של תרחישי קיצון גם בתחום התממשות סיכונים אשראי (וכן תרחישים המשלבים התממשות סיכונים אשראי עם כמה סיכונים אחרים ובו זמנית). במסגרת זאת, נבחנת השפעת התממשות הסיכון על בסיס ההון.

תוצאות התרחישים ומשמעותם מדווחים אחת לרבעון להנהלה ולדירקטוריון.

ט. התפלגות הקצאת ההון על סיכוני אשראי בחתכי הסיכון השונים:

סך כל חשיפות סיכון אשראי ברוטו, וחשיפה ברוטו ממוצעת במשך התקופה, ממוינות לפי סוגים עיקריים של חשיפת אשראי (במיליוני ש"ח):

31 בדצמבר 2011		
סוג החשיפה	סיכון אשראי ברוטו	חשיפת אשראי ברוטו ממוצעת ¹
הלוואות ³	4,791.5	4,787.8
אגרות חוב	1,058.9	1,083.9
נגזרים (OTC)	212.6	315.7
חשיפות חוץ מאזניות	1,656.1	1,708.3
נכסים אחרים	207.6	229.1
סה"כ חשיפת אשראי ברוטו	7,926.7	8,124.8

31 בדצמבר 2010		
סוג החשיפה	סיכון אשראי ברוטו	חשיפת אשראי ברוטו ממוצעת ¹
הלוואות ²	4,597.5	4,701.7
אגרות חוב	1,846.0	1,679.1
נגזרים (OTC)	383.3	406.8
חשיפות חוץ מאזניות	2,381.5	2,417.5
נכסים אחרים	181.9	177.7
סה"כ חשיפת אשראי ברוטו	9,390.2	9,382.8

1 חשיפת אשראי ברוטו ממוצעת חושבה בהתבסס על ממוצע החשיפות בשני הרבעונים האחרונים.

2 לאחר ניכוי הפרשה ספציפית ונוספת לחומ"ס.

3 יתרת חוב רשומה לפני הפרשה להפסדי אשראי.

התפלגות הלוואות פגומות, הלוואות בפיגור והפרשות להפסדי אשראי לפי סוג ענף צד או צד נגדי (במיליוני ש"ח):

31 בדצמבר 2011			
תאגידים	הלוואות פגומות	הלוואות בפיגור	יתרת הפרשות פרטניות
חובות בביטחון נדל"ן מסחרי	20.0	0.2	-
קמעונאות ליחידים	-	-	14.1
סה"כ	0.1	-	0.3
	20.1	0.2	15.3

התפלגות החשיפה לפי סוג ענף או צד נגדי, ממויין לפי סוגים עיקריים של חשיפת אשראי¹ (במיליוני ש"ח):

31 בדצמבר 2011								
סוג החשיפה	ריבונות	סקטור ציבורי	תאגידים בנקאיים	תאגידים	חובות בביטחון נדל"ן מסחרי	קמעונאים ליחידים	משכנתאות לדיור	אחרים סה"כ
הלוואות	2,496.5	-	513.1	1,433.7	90.8	165.5	91.9	4,791.5
אגרות חוב	899.5	19.8	37.9	101.7	-	-	-	1,058.9
נגזרים (OTC)	-	-	33.4	176.2	-	3.0	-	212.6
חשיפות חוץ מאזניות	-	-	122.7	1,348.0	6.6	178.8	-	1,656.1
נכסים אחרים	-	-	-	-	-	-	-	207.6
סה"כ חשיפת אשראי ברוטו	3,396.0	19.8	707.1	3,059.6	97.4	347.3	91.9	7,926.7

31 בדצמבר 2010								
סוג החשיפה	ריבונות	תאגידים בנקאיים	תאגידים	חובות בביטחון נדל"ן מסחרי	קמעונאים ליחידים	משכנתאות לדיור	אחרים סה"כ	
הלוואות	2,044.0	793.6	1,581.4	57.6	83.4	37.5	-	4,597.5
אגרות חוב	1,562.0	137.8	146.2	-	-	-	-	1,846.0
נגזרים (OTC)	-	62.1	320.9	-	0.3	-	-	383.3
חשיפות חוץ מאזניות	-	151.8	2,209.8	6.1	13.8	-	-	2,381.5
נכסים אחרים	-	-	-	-	-	-	181.9	181.9
סה"כ חשיפת אשראי ברוטו	3,606.0	1,145.3	4,258.3	63.7	97.5	37.5	181.9	9,390.2

פיצול כל התיק לפי יתרת תקופה חוזית לפירעון, ממוין לפי סוגים עיקריים של חשיפת אשראי¹ (במיליוני ש"ח):

31 בדצמבר 2011								
סוג החשיפה	עם דרישה ועד חודש	מעל חודש ועד שלושה חודשים	מעל שלושה חודשים ועד שנה	מעל שנה ועד שלוש שנים	מעל שלוש שנים ועד חמש שנים	מעל חמש שנים ועד עשר שנים	סך הכל תזרימי המזומנים	לא תקופת פרעון סה"כ
הלוואות	3,483.0	656.4	454.4	95.5	86.6	15.6	4,791.5	4,791.5
אגרות חוב	24.3	-	67.6	96.9	35.5	834.6	1,058.9	1,058.9
נגזרים (OTC)	112.5	12.0	75.4	5.9	-	6.8	212.6	212.6
חשיפות חוץ מאזניות	-	1,566.0	-	90.1	-	-	1,656.1	1,656.1
נכסים אחרים	123.0	24.1	-	-	-	-	147.1	207.6
סה"כ חשיפת אשראי ברוטו	3,742.8	2,258.5	597.4	288.4	122.1	857.0	7,866.2	7,926.7

1 לאחר מחיקות חשבונאיות ולפני הפרשה להפסדי אשראי.

פיצול כל התיק לפי יתרת תקופה חוזית לפירעון, ממוין לפי סוגים עיקריים של חשיפת אשראי¹ (במיליוני ש"ח):

31 בדצמבר 2010								
סוג החשיפה	עם דרישה ועד חודש	מעל חודש ועד שלושה חודשים	מעל שלושה חודשים ועד שנה	מעל שנה ועד שלוש שנים	מעל שלוש שנים ועד חמש שנים	מעל חמש שנים ועד עשר שנים	סך הכל תזרימי המזומנים	ללא תקופת פרעון
הלוואות	2,954.3	916.7	559.1	85.9	53.9	6.7	4,576.6	20.9
אגרות חוב	37.2	43.1	813.1	174.5	79.5	698.6	1,846.0	-
נגזרים (OTC)	247.9	40.6	7.4	80.8	4.0	2.6	383.3	-
חשיפות חוץ מאזניות	-	2,301.5	-	80.0	-	-	2,381.5	-
נכסים אחרים	76.0	66.1	-	-	-	-	142.1	39.8
סה"כ חשיפת אשראי ברוטו	3,315.4	3,368.0	1,379.6	421.2	137.4	707.9	9,329.5	60.7

סכום היתרות (מדורגות ולא מדורגות) לפני הפחתת סיכון אשראי (במיליוני ש"ח):

ליום 31 בדצמבר 2011								
סוג החשיפה	יתרת חשיפה ברוטו ²	0%	20%	35%	50%	75%	100%	150%
ריבונות	3,396.0	3,310.5	85.5	-	-	-	-	-
סקטור ציבורי	19.8	-	-	-	19.8	-	-	-
תאגידים בנקאיים	707.1	-	613.0	-	92.7	-	1.4	-
תאגידים	3,059.6	-	-	-	-	-	3,059.5	0.1
בביטחון נדל"ן מסחרי	97.4	-	-	-	-	-	97.4	-
קמעונאים ליחידים	347.3	-	-	-	-	56.0	291.2	0.1
בגין משכנתאות לדיור	91.9	-	-	91.9	-	-	-	-
נכסים אחרים	207.6	79.8	-	-	-	-	123.3	4.5
סה"כ	7,926.7	3,390.3	698.5	91.9	112.5	56.0	3,572.8	4.7

ליום 31 בדצמבר 2010								
סוג החשיפה	יתרת חשיפה ברוטו ²	0%	20%	35%	50%	75%	100%	150%
ריבונות	3,606.0	3,417.2	188.8	-	-	-	-	-
תאגידים בנקאיים	1,145.3	-	939.3	-	206.0	-	-	-
תאגידים	4,258.3	-	-	-	-	-	4,231.6	26.7
בביטחון נדל"ן מסחרי	63.7	-	-	-	-	-	63.7	-
קמעונאים ליחידים	97.5	-	-	-	-	-	97.5	-
בגין משכנתאות לדיור	37.5	-	-	37.5	-	-	-	-
נכסים אחרים	181.9	40.5	-	-	-	-	137.3	4.1
סה"כ	9,390.2	3,457.7	1,128.1	37.5	206.0	-	4,530.1	30.8

1 לאחר מחיקות חשבונאיות ולפני הפרשה להפסדי אשראי.

2 לאחר הפרשה להפסדי אשראי.

סכום היתרות (מדורגות ולא מדורגות) אחרי הפחתת סיכון אשראי (במיליוני ש"ח):

ליום 31 בדצמבר 2011								
סוג החשיפה	יתרת חשיפה ברוטו ²	0%	20%	35%	50%	75%	100%	150%
ריבונות	3,396.0	3,310.5	85.5	-	-	-	-	-
סקטור ציבורי	19.8	-	-	-	19.8	-	-	-
תאגידים בנקאיים	724.4	-	598.7	-	124.3	-	1.4	-
תאגידים	1,786.7	-	-	-	-	-	1,786.7	-
בביטחון נדל"ן מסחרי	95.4	-	-	-	-	-	95.4	-
קמעונאים ליחידים	277.2	-	-	-	-	54.8	222.3	0.1
בגין משכנתאות לדיור	89.9	-	-	89.9	-	-	-	-
נכסים אחרים	195.4	79.8	-	-	-	-	111.1	4.5
סה"כ	6,584.8	3,390.3	684.2	89.9	144.1	54.8	2,216.9	4.6

ליום 31 בדצמבר 2010								
סוג החשיפה	יתרת חשיפה ברוטו ²	0%	20%	35%	50%	75%	100%	150%
ריבונות	3,606.0	3,417.2	188.8	-	-	-	-	-
תאגידים בנקאיים	1,160.2	-	954.2	-	206.0	-	-	-
תאגידים	2,840.9	-	-	-	-	-	2,830.0	10.9
בביטחון נדל"ן מסחרי	51.2	-	-	-	-	-	51.2	-
קמעונאים ליחידים	88.8	-	-	-	-	-	88.8	-
בגין משכנתאות לדיור	37.3	-	-	37.3	-	-	-	-
נכסים אחרים	155.0	40.5	-	-	-	-	110.4	4.1
סה"כ	7,939.4	3,457.7	1,143.0	37.3	206.0	-	3,080.4	15.0

גילוי לגבי חשיפות שקשורות לסיכון אשראי של צד נגדי (במיליוני ש"ח):

ליום 31 בדצמבר 2011							
סוג החשיפה	שווי הוגן ברוטו חיובי	סכום נקוב	סכום החשיפה ¹	מזומן	ביטחונות		חשיפה לאחר ביטחונות
					ממשלתיים	ניירות ערך מדד ראשי	
נגזרי ריבית	-	93.2	1.3	-	-	-	1.3
נגזרי מטבע חוץ	68.3	5,234.8	108.1	27.3	17.9	18.7	44.2
נגזרי מניות	51.6	3,703.4	103.2	32.0	10.4	37.7	23.1
נגזרי זהב	-	3.6	0.1	-	-	-	0.1
נגזרי סחורות	-	99.5	-	-	-	-	-
סה"כ	119.9	9,134.5	212.7	59.3	28.3	56.4	68.7

ליום 31 בדצמבר 2010							
סוג החשיפה	שווי הוגן ברוטו חיובי	סכום נקוב	סכום החשיפה ¹	מזומן	ביטחונות		חשיפה לאחר ביטחונות
					ממשלתיים	ניירות ערך מדד ראשי	
נגזרי ריבית	0.5	468.5	2.7	-	-	-	2.7
נגזרי מטבע חוץ	49.6	5,911.1	98.3	29.3	1.3	2.2	65.5
נגזרי מניות	84.0	5,725.5	282.2	167.7	31.6	50.0	32.9
נגזרי סחורות	-	203.0	0.1	0.1	-	-	-
סה"כ	134.1	12,308.1	383.3	197.1	32.9	52.2	101.1

1 סכום החשיפה מורכב מ-agross שהינו ערך נקוב X add-on (מקדם התוספת) + שווי הוגן לפי השיטה הסטנדרטית. עסקאות הנסחרות בבורסה חושבו בהתאם לדרישת הבטחונות של הבורסה.

י. ניהול סיכוני אשראי צד נגדי

א. כללי

סיכון אשראי של צד נגדי הוא הסיכון שהצד הנגדי לעסקה יכנס לכשל טרם מועד הסילוק הסופי של התשלומים בגין העסקה. הפסד כלכלי יגרם אם בעת כניסתו של הצד הנגדי למצב של כשל, יהיו העסקאות עמו בעלות ערך כלכלי חיובי. בניגוד לחשיפות האשראי, בה החשיפה היא חד צדדית והבנק נושא לבדו בסיכון להפסד, סיכון צד נגדי יוצר סיכון דו צדדי להפסד וזאת בהתאם להיות ערך העסקה חיובי או שלילי עבור כל אחד מצדדי העסקה. החשיפה לסיכון צד נגדי מאופיינת גם בשווי השוק של העסקאות. שווי השוק של העסקאות אינו וודאי והוא יכול להשתנות לאורך חיי העסקה בשל שינויים בפרמטרים הרלוונטיים בשוק. במסגרת הפעילות העסקית השוטפת חשוף הבנק לסיכון הנובע מחשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים. סיכון זה בא לידי ביטוי בפעילות מגוונת מול מוסדות פיננסיים כגון: עסקאות המתבצעות בחדרי העסקאות של הבנק – הפקדות יתרות מט"ח ונגזרים, ופעילות בשוק ההון. מוסדות פיננסיים זרים כוללים בנקים וברוקרים. החשיפה למוסדות פיננסיים זרים מושפעת, הן ממצבו הספציפי של כל מוסד ומוסד והן מסיכון המדינה בה הוא פועל. פעילות הבנק מול מוסדות פיננסיים, ובכלל זה קביעת סמכויות וקריטריונים להעמדת מסגרות לפעילות מעוגנים במדיניות ובנהלים של הבנק שאושרו על ידי הדירקטוריון.

ב. מדיניות

במסגרת מסמך מדיניות האשראי של הבנק קבע דירקטוריון הבנק מדיניות ותיאבון לסיכון ברמת הקבוצה לפעילות מול בנקים ובתי השקעות – הן ברמת תיאבון הסיכון הכולל והן ברמת החשיפה לצד הנגדי הבודד בחתך סוג החשיפה והעסקה הבודדת.

מדיניות האשראי של הבנק בהתייחס לאופי והיקף החשיפות מול צדדים נגדיים מתבססת על מספר פרמטרים הנגזרים מחוסנו הפיננסי של הצד הנגדי ובכלל זה: דירוג האשראי שניתן למוסד על ידי חברות הדירוג המובילות בעולם (Fitch, Moody's, S&P), היקף ההון העצמי שלו, מבנה הבעלות, המדינה בה הוא פועל וכדומה. לצורך כימות ואמידת החשיפה של הצדדים הנגדיים נסמך הבנק על החברה האם ועושה שימוש במודל פנימי המשקלל את הסיכון הגלום בעסקאות על פי מאפייני הסיכון – סוג העסקה ומאפייניה, תקופת העסקה וכדומה. הבנק פועל למזעור סיכוני הצד הנגדי באמצעות מספר הסכמים מקובלים למזעור החשיפות מול צדדים שלישיים (הסכמי Netting).

- הסכם ISDA MASTER הוא ההסכם הבסיסי הנהוג בין בנקים ויתרונם העיקרי הוא היכולת לבצע קיזוז (Netting) של התחייבויות במקרה של פשיטת רגל של אחד הצדדים, כך שהחשיפה מצטמצמת לחשיפה נטו.
- הסכם CSA הוא הסכם ליצירת והפעלת מנגנון הדדי של העברת נכסים נזילים להבטחת חשיפות בעסקאות פתוחות בין שני בנקים, וזאת לאחר חישוב החשיפה. מנגנון זה מופעל באופן שוטף ומפחית את החשיפה לסכום הסף שנקבע בלבד.

עד היום הבנק חתם על הסכמי ISDA MASTER עם 22 בנקים, ועל הסכמי CSA עם 15 בנקים, וכבר בוצעו העברות כספים בפועל על פיהם עם כמה מהם.

הבנק נוקט עמדה שמרנית בהערכת הסיכון של הבנקים עמם עובד הבנק תחת הסכם ISDA ו-CSA, ובשלב זה, אינו נותן ביטוי בשקלול החשיפה להפחתת סיכון האשראי המותרת בגין מזעור הסיכון הגלום בהסכמי ה- Netting הללו.

- החל מיום 10.2.11 החל הבנק לבצע סליקה באמצעות CLS. כחלק ממזעור סיכוני הסליקה, סולק הבנק את רוב עסקאותיו דרך מסלקת ה- CLS, לגבי אותן מטבעות ועסקאות המשתתפים ב-CLS.
- כחלק מניהול סיכוני הצד הנגדי השוטפים, מבצע הבנק בקרה יומית שוטפת על עמידה במגבלות קווי האשראי שהוקצו לפעילות מול בנקים ובתי השקעות הכוללת בחינה ודיווח שוטפים על שינויים בדירוגי הצדדים הנגדיים להם מוקצים קווי אשראי, וכן שינויים במרווח האשראי בהם הם נסחרים. מוסדות בהם, בין היתר, נצפו שינויים משמעותיים בפרמטרים האמורים נבחנים מחדש בהתאם במסגרת ועדות האשראי השונות.

ג. חשיפת אשראי נוכחית של הבנק למוסדות פיננסיים זרים¹, נכון ליום 31.12.2011:

דרוג אשראי חיצוני ⁴	מס' מוסדות	סיכון אשראי ² מאזני	סיכון אשראי ³ חוץ מאזני	סיכון אשראי כולל
		מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
חשיפות אשראי למוסדות פיננסיים זרים				
AAA עד AA-	12	164.8	24.3	189.1
A+ עד A-	17	370.3	1.3	371.6
BBB+ עד BB-	2	1.4	-	1.4
ללא דירוג**	2	23.1	-	23.1
סך הכל חשיפות אשראי למוסדות פיננסיים זרים	33	559.6	25.6	585.2
יתרת חובות בעייתיים ⁵	-	-	-	-

חשיפת אשראי של הבנק למוסדות פיננסיים זרים¹, נכון ליום 31.12.2010:

דרוג אשראי חיצוני ⁴	מס' מוסדות	סיכון אשראי ² מאזני	סיכון אשראי ³ חוץ מאזני	סיכון אשראי כולל
		מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
חשיפות אשראי למוסדות פיננסיים זרים				
AAA עד AA-	17	296.2	47.4	343.6
A+ עד A-	14	480.1	-	480.1
BBB+ עד BB-	3	16.0	-	16.0
ללא דירוג**	2	11.3	-	11.3
סך הכל חשיפות אשראי למוסדות פיננסיים זרים	36	803.6	47.4	851.0
יתרת חובות בעייתיים ⁵	-	-	-	-

הערות לטבלאות ראה בעמוד 82.

- 1 כולל בנקים וברוקרים.
 - 2 פיקדונות בבנקים, השקעות באגרות חוב ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים.
 - 3 בעיקר ערבויות להבטחת חבות של צד ג'.
 - 4 לצורך דירוג המוסדות הפיננסים, עשה הבנק שימוש בדירוגים של חברות FITCH, Moody's ו-S&P (הנמוך מביניהם). הדירוגים משתנים מעת לעת על ידי סוכנויות הדירוג ונכונים ליום ה- 4.1.12 עבור נתוני 31.12.2011. (עבור נתוני 31.12.2010 הדירוגים נכונים ליום 11.1.2011).
 - 5 יתרות חובות בעייתיים בניכוי חובות המכוסים בבטחונות המותרים לניכוי לצורך מגבלות על חבות של לווה וקבוצת לווים. כולל רכיבי סיכון חוץ מאזני.
- * סיכון אשראי בסך 0.1 מיליוני ש"ח הינו בגין פקדון בבנק בהונגריה אשר דורג בדירוג BB (נכון ליום 31.12.2010 - 0.1 מיליוני ש"ח) וסך 1.3 מיליוני ש"ח הינו בגין פקדון בבנק בדרום אפריקה אשר דורג בדירוג BBB. ליום 31.12.2010 סיכון האשראי כולל גם סך של 9.4 מיליוני ש"ח בגין פקדון בבנק אירופאי בדירוג של BBB וסך של 6.5 מיליוני ש"ח בגין אגרת חוב של בנק אירופאי בדירוג BBB.
- ** חשיפה בגין בנקים אירופאים פרטיים אשר אינם מדורגים.

המוסדות הנכללים בגילוי הינם בנקים וברוקרים זרים. במסגרת הפעילות השוטפת של הבנק מול מוסדות אלו מקצה הבנק קווי אשראי למגוון פעילויות ובכלל זה: פקדונות, אגרות חוב, עסקאות עתידיות, סליקה וערבויות.

להלן רשימת המדינות שבהן קיימת חשיפה לבנק וסיכון האשראי הכולל בגין:

שם המדינה	סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי כולל
	31.12.2011	31.12.2010
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
ארה"ב ¹	216.8	182.1
נורבגיה	110.9	72.0
גרמניה	93.8	36.5
שווייץ	41.4	216.3
בריטניה	37.5	156.0
צרפת	25.0	126.9
אוסטרליה	14.6	5.2
ניו זילנד	13.5	14.4
בלגיה	12.7	8.3
קנדה	9.1	20.9
דנמרק	4.5	-
קוריאה	3.8	-
דרום אפריקה	1.3	-
שבדיה	0.2	1.1
הונגריה	0.1	0.1
אירלנד	-	6.5
ספרד	-	0.3
פולין	-	4.4
סה"כ	585.2	851.0

1 ביום 5.8.11 הורידה סוכנות הדירוג S&P את דירוג האשראי של ממשלת ארה"ב מ-AAA ל-AA+.

התיאבון לסיכון השמרני שהוגדר על ידי דירקטוריון הבנק מקבל ביטוי בהתפלגות חשיפת האשראי למוסדות פיננסיים, אשר רובה ככולה הינה מול מוסדות המדורגים בדירוגים גבוהים.

בנוסף, הבנק מנהל את החשיפות לצדדים נגדיים באמצעות רשת של הסכמי קיזוז (Netting) המצמצמים באופן משמעותי את הסיכון להכנסות ולהון הבנק במצבי חדלות פרעון של מוסדות אלו.

32% מחשיפת האשראי הנוכחית של הבנק מיוחסת למוסדות פיננסיים זרים מובילים במדינות OECD, המדורגים בקבוצות הדירוג AAA עד AA ו- 64% מסך החשיפה הנוכחית מיוחסת למוסדות פיננסיים המדורגים בטווח שבין A+ ל- A-.

הבנק פועל עם בנקים וברוקרים שונים בארץ ובחו"ל, בהתאם לקווי אשראי שנקבעים מראש על פי מדיניות האשראי של הבנק. הקווים המנחים בבחירת בנק או ברוקר, מתבססים בעיקר על האיתנות הפיננסית של הצד הנגדי, כפי שהיא באה לידי ביטוי במבנה הבעלות של המוסד, בדרוג האשראי שניתן לו על ידי חברות הדירוג המובילות בעולם, בהונו העצמי, המדינה בה הוא פועל ואופי פעילותו (בעיקר פיזור בסיס לקוחותיו הקמעונאי). מרבית הקווים הינם קווים לזמן קצר לעסקאות של עד שלושה חודשים.

דירקטוריון הבנק מאשר את הקווים לבנקים ולברוקרים על פי מדיניות קבוצתית. הבנק מבצע בקרה יומית שוטפת על עמידה בקווים באמצעות דוחות ממוחשבים הנבדקים על ידי מחלקת ניהול סיכונים.

לאור השינויים המהותיים והתנודתיות בשווקים הפיננסיים בארץ ובחו"ל, הבנק פועל ונוקט באמצעים להתאמת פעילותו מול בנקים וברוקרים בחו"ל, על מנת לצמצם את השפעת הסיכונים, ככל שניתן.

לאור זאת, מתבצעות הפקדות בבנקים זרים לזמן קצר בלבד. מח"מ הפקדונות בבנקים זרים קטן מחודש. עסקאות עתידיות (בעיקר עסקאות forex) מבוצעות עם בנקים זרים בכפוף לקווים שאושרו על ידי הדירקטוריון. בקרה על עמידה בקווים (הן בגין עסקאות פורקס והן בגין קו לסליקה), מתבצעת מידי יום על ידי מחלקת ניהול סיכונים (מערך ביניים).

סיכון האשראי המאזני כולל כ- 485.4 מיליוני ש"ח פקדונות בבנקים, אשר מרביתם נפרעו והכספים הופקדו מחדש. בנוסף, כולל סיכון האשראי 48.7 מיליוני ש"ח בגין אגרות חוב של בנקים, המדורגות בדירוג גבוה ואשר משך החיים הממוצע הנוטר שלהן הינו 4.5 שנים.

על פי הנחית המפקח על הבנקים, המידע המוצג לעיל אינו כולל חשיפת אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים. מידע זה כלול בחלקו בתוספת ה' בדבר סיכון האשראי הכולל לפי ענפי משק. סיכון האשראי החוץ מאזני, הנכלל לעיל, הינו ערבויות שנתן הבנק הזר להבטחת חבות של צד שלישי.

סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים פיננסיים נגזרים של מוסדות פיננסיים זרים, כפי שחושב לצורך מגבלת חבות של לווה מסתכם בכ- 101.1 מיליוני ש"ח.

הערות:

1. חשיפות האשראי אינן כוללות חשיפות למוסדות פיננסיים שיש להם ערבות מפורשת ומלאה של ממשלות, ואינן כוללות השקעות בניירות ערך מגובי נכסים (ראה פירוט בביאור ניירות ערך).
2. למידע נוסף לגבי הרכב חשיפות האשראי בגין מכשירים נגזרים מול בנקים ודילרים/ברוקרים ראה ביאור 16 א'.

ד. דיווח על החשיפה לסיכונים אשראי צד נגדי

מערך הביניים מדווח מגוון דיווחים מיידיים ואחרים על גובה, היקף ואופי החשיפה ובחתיכים שונים.

יא. ניהול סיכונים סביבתיים

במחצית השנייה של שנת 2009 הפיץ המפקח על הבנקים הוראה בעניין החשיפה לסיכונים סביבתיים ואופן ניהולם. בהוראת המפקח מתוארים ההיבטים השונים של החשיפה האפשרית לסיכונים סביבתיים ומודגש הצורך בזיהוי מוקדם של הסיכונים, הערכתם וניהולם כסיכונים פרטניים. מובהר כי מצופה מתאגידים בנקאיים לקיים מערך ניהול סיכונים שיקלול נהלים וכלים לזיהוי הסיכונים בעת מתן האשראי ולאורך חיי האשראי. הקריטריונים ולוחות הזמנים ליישום האמור בהוראת המפקח נקבעים ברמה קבוצתית כאשר לבנק נציג בועדת ההיגוי הקבוצתית. במסגרת הערכות הקבוצה ליישום הנחיות המפקח בנושא, היא מסתייעת ביועצים חיצוניים ובכוונתה בעתיד להטמיע מתודולוגיה קבוצתית כוללת לניהול סיכונים סביבתיים שתכלול אפיון ענפי וקביעת מדיניות למתן אשראי ללקוחות. הנהלת הבנק והדירקטוריון אישרו את המתווה ליישום ההוראה.

יב. חשיפות משמעותיות לקבוצות לווים

להלן גילוי באשר לסיכון האשראי בגין חשיפות משמעותיות לקבוצות לווים. הגילוי ניתן בהתייחס לכל קבוצת לווים אשר חבותה נטו על בסיס מאוחד, לאחר הפחתת הניכויים המותרים לפי סעיף 5 להוראה 313, עולה על 15% מהון הבנק.

סיכון אשראי מאזני ¹	סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי כולל	ניכויים מותרים	חבות נטו
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
25.1	96.2	121.3	15.9	105.4

קבוצה א'

1 לאחר מחיקות חשבונאיות נטו ולאחר הפרשה על בסיס פרטני וכן כולל השקעה בניירות ערך ושווי הוגן בגין מכשירים נגזרים.

האשראי לקבוצות לווים מהותיות ניתן בהתאם למדיניות האשראי הכוללת בבנק. בנוסף לבחינת האשראים על פי המגבלות הרגולטוריות קבע הבנק במדיניות האשראי מגבלות פנימיות הלוקחות בחשבון את דירוג האשראי של הקבוצות ומאפייני החשיפה.

האשראי לקבוצות הלווים ניתן לפעילות בשוק ההון ובמט"ח ומובטח ברובו בביטחונות נזילים כגון: ניירות ערך ופיקדונות, המשוערכים על בסיס שווי שוק. האשראים האמורים נבדקים באופן יומי תוך קיום בקרה מקוונת במספר מעגלי בקרה, כאשר הביטחונות נבדקים על בסיס שווי שוק. קבוצת הלווים המוצגת הינה קבוצה פיננסית פעילה בשוק ההון ומובטחת במלואה בנכסים פיננסיים.

6. ניהול סיכונים במכשירים פיננסיים נגזרים

הבנק פועל במגוון מכשירים פיננסיים נגזרים כחלק מניהול סיכוני השוק (חשיפות בסיס, מטבע וריבית) וכן כשירות ללקוחותיו. מדיניות ניהול סיכוני המכשירים הנגזרים, לרבות: היקפי הפעילות ומגוון המכשירים המותרים לשימוש – מאושרת במסגרת דירקטוריון הבנק.

א. חדרי העסקות

חדרי העסקות בבנק מיועדים לפעילויות שונות ומגוונות בתחום שוקי ההון ומטבע החוץ. חדר העסקות סוחר במגוון של מכשירים פיננסיים – לרבות עשיית שוק במטבעות ובאג"ח מדינה. בין היתר, פועל הבנק גם בתחום המעו"ף ובמט"ח בבורסה לניירות ערך.

החשיפה הנוצרת הן בבסיס והן בריבית, כתוצאה מפעילות זו, נכללת במסגרת המגבלות המאושרות על ידי הדירקטוריון לחשיפות בבסיס ובריבית.

להלן ריכוז היקף הפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים (ערך נקוב):

31.12.2010	31.12.2011	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
149.1	57.4	עסקאות גידור:
		חוזי ריבית
319.4	35.8	עסקאות ALM ואחרות:
7,205.7	6,751.0	חוזי ריבית
11,852.9	7,495.3	חוזי מטבע חוץ (כולל SPOT)
19,527.1	14,339.5	חוזים בגין מניות, מדדי מניות, סחורות ואחרים
		סך הכל מכשירים פיננסיים נגזרים

ב. מוצרים מובנים

הבנק פועל כמשווק של מוצרים מובנים, בעיקר של חברת האם. הפעילות אינה מהותית.

ג. סיכונים האשראי במכשירים פיננסיים בשוק המעו"ף

הבנק מאפשר לחלק מלקוחותיו לפעול באשראי בשוק המעו"ף. לבנק מדיניות אשראי מפורטת בכל הקשור בהסתמכות על בטחונות בשוק ההון. בצד זה מבצע הבנק מעקב שוטף וצמוד על סיכון התיק ביחס לבטחונות ולמסגרות הפעילות המאושרות על בסיס מדיניות האשראי שדירקטוריון הבנק קבע.

ד. פיקוח ובקרת ניהול סיכונים המכשירים הנגזרים

פעילות הבנק במכשירים פיננסיים נגזרים עבור עצמו מבוקרת ומפוקחת על ידי מחלקת ניהול סיכונים ובכללה על ידי מערך הביניים.

7. חשיפות למדינות זרות

סך כל החשיפה למדינות זרות מפורט בתוספת ו' לסקירת ההנהלה.

החשיפה למדינות זרות כוללת פיקדונות, אגרות חוב, אשראי לציבור ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים.

ביחס ליום 31.12.10 חלה ירידה בהיקף הפקדונות בבנקים זרים וירידה בהשקעה באגרות חוב בבנקים זרים הנובעת ממכירות ומפידיונות של אגרות חוב אלו. ירידה זו קוזזה בחלקה על ידי עליה בשווי ההוגן של מכשירים פיננסיים נגזרים.

8. סיכונים תפעוליים

- א. כללי**
- סיכון תפעולי הינו הסיכון להפסד, כתוצאה מאי נאותות או מכשל של תהליכים פנימיים, אנשים ומערכות או כתוצאה מאירועים חיצוניים. ההגדרה כוללת סיכון משפטי, אך אינה כוללת סיכון אסטרטגי או סיכון מוניטין (היבטי החשיפה והניהול של הסיכון המשפטי נדונים בהרחבה בסעיף נפרד).
 - הגדרת הסיכון התפעולי כוללת מעילות והונאות, נוהגי עבודה וסביבת עבודה, נוהגי לקוחות מוצרים ועסקים, נזק לנכסים פיזיים, שיבושים עסקיים וכשלי מערכות, טעויות הקשורות בביצוע הפצה וניהול תהליכים.
 - הסיכונים התפעוליים גלומים בכל הפעילויות ותהליכי העבודה בבנק, במגוון המוצרים והמערכות, ובשל כך מהווה ניהול הסיכונים התפעוליים חלק אינטגרלי מניהול הפעילות העסקית.
 - הבנק רואה בניהול הסיכונים התפעוליים חלק בלתי נפרד מתהליכי ניהול פעילותו העסקית. הבנק פועל לאיתור וזיהוי מוקדם של מוקדי החשיפה לסיכון התפעולי, אומדן הערכת החשיפה לסיכונים, מזעור הסיכונים באמצעות הטמעת בקורות מונעות וביצוע מעקב קפדני אחר יישומן.
 - מנהל הסיכונים התפעוליים, הנהלת הבנק והגורמים האחראים לתחומי הפעילות השונים, בתאום ושיתוף עם מומחים חיצוניים, משקיעים מאמצים רבים כדי לשפר את כלי המדידה, הפיקוח והבקרה הקיימים בבנק, במטרה למזער את הסיכונים התפעוליים בתחומים השונים.
 - הבנק נערך לשיפור מתמיד של סביבת הבקרה והמסגרות הארגוניות לניהול הסיכון התפעולי בהתאם ל- Sound Practices של ועדת באזל II שאומצו על ידי הפיקוח על הבנקים.
- ב. מדיניות**
- דירקטוריון הבנק קבע מדיניות כוללת ומקיפה לניהול הסיכונים התפעוליים הקובעת את תיאבון הסיכון והמתווה את פעילות סביבת הבקרה, המסגרות הארגוניות והפונקציות הניהוליות שיפעלו לניהול ולמזעור החשיפה לסיכונים התפעוליים. כמו כן, מעוגנים במסגרת המדיניות מנגנוני זיהוי אומדן הסיכונים, הבקרה, הניטור, המעקב וכן מערכי הדיווח.
 - המדיניות מתבססת על הוראות ניהול בנקאי תקין, על ה- Sound Practices של ועדת באזל II ועל פרקטיקות מקובלות בתחום ניהול הסיכון התפעולי.
 - דירקטוריון חברת האם מינה מנהל סיכונים תפעוליים קבוצתי אשר באמצעות המחלקה לניהול סיכונים תפעוליים, אחראי לגיבוש ויישום המדיניות לניהול הסיכונים התפעוליים שאושרה על ידי הדירקטוריון, להנחיית היחידות השונות בקבוצה, לעיגון סטנדרטים של מעקב, דיווח ובקרה, וליישום והטמעת המדיניות בקבוצה.
- ג. פיקוח ובקרה על ניהול החשיפה לסיכונים תפעוליים**
- הבנק מקיים מערך נאות של מנגנוני שליטה, ניהול, פיקוח וביקורת על תהליך ניהול הסיכונים התפעוליים. ניהול החשיפה לסיכונים תפעוליים נבחן ומבוקר על ידי הדירקטוריון, ההנהלה ודרגי הביניים. בתהליך הניהול משתתפים הגופים הבאים:
 - דירקטוריון הבנק מתווה אחת לשנה את מדיניות החשיפה הכוללת לסיכונים תפעוליים, הכוללת, בין היתר, את הסטנדרטים לניהול, מדידה, בקרה, ודיווח על החשיפה לסיכונים תפעוליים.

- אחת לרבעון מתקיים דיון בדירקטוריון ובהנהלה במסמך החשיפות הכולל של הבנק, במסגרתו מדווח על פעילות הבנק לניהול הסיכונים התפעוליים.
 - מנהל סיכונים תפעוליים, האחראי לקיום מדיניות ניהול הסיכונים התפעוליים, כפוף למנהל הסיכונים הראשי בבנק.
 - אל מנהל הסיכונים התפעוליים כפוף עובד המרכז את פעילות ניהול הסיכונים התפעוליים בבנק. בחטיבות ובחברות הבנות מונו אחראי תהליכים עסקיים ונאמני סיכונים תפעוליים המנטרים אחר החשיפה לסיכון התפעולי באופן שוטף, ומעבירים דיווחים למנהל ומרכז התחום.
 - בבנק קיים פורום סיכונים תפעוליים בראשות מנהל הסיכונים הראשי. פורום סיכונים תפעוליים פועל ליישום המדיניות לניהול סיכונים תפעוליים, כפי שאושרה על ידי הדירקטוריון, ומרכז את פעילות הבנק לצמצום חשיפות לסיכונים תפעוליים ומשפטיים.
 - בבנק ועדה לניטור וניהול סיכונים בראשות המנהל הכללי, אשר מטרותיה הן לנטר סיכונים ולעקוב אחר ניהולם.
 - מערך הביקורת הפנימית של הבנק משלב בתוכניות העבודה השנתיות שלו ביקורות בנושא ניהול הסיכונים התפעוליים בבנק. מערך הביקורת הפנימית אחראי למתן הערכה עצמאית על מידת האפקטיביות של יישום התהליכים והנהלים לניהול הסיכונים בבנק. כמו כן, מערך הביקורת מחווה דעתו בפני ההנהלה ודירקטוריון הבנק על מידת ההתאמה, ואיכות תפקודם של תהליכי הבקרה הפנימיים.
- ד. דיווח על החשיפה לסיכונים תפעוליים
- פעילות הבנק לניהול החשיפה לסיכונים תפעוליים מדווחת ב"מסמך החשיפות" רבעוני, כנדרש בהוראה 339 להוראות ניהול בנקאי תקין. במסגרת מסמך החשיפות מתוארות החשיפות התפעוליות הן על פי הקטגוריות שנקבעו על ידי באזל II על פי מבנה ארגוני ובהתאם לתיאבון הסיכון שנקבע על ידי הדירקטוריון, אירועי כשל, פעילויות הבנק לצמצום החשיפה לסיכון כגון: סקרי סיכונים תפעוליים, ניטור אינדיקטורים לסיכון, הדרכות ועוד.
- ה. ניהול הסיכון התפעולי
- סקרי סיכונים תפעוליים
 - הכלי המרכזי לזיהוי החשיפה לסיכונים תפעוליים בבנק הינו סקרים, המתבצעים על ידי מתמחים ויועצים חיצוניים. סקר הינו תהליך מובנה של מיפוי ואיתור סיכונים תפעוליים בתהליכים המתבצעים ביחידות השונות בבנק. סקרי הסיכונים בבנק מבוצעים בהתאם למתודולוגיה קבוצתית.
 - במסגרת הסקר מבוצע דירוג של רמת הסיכון לכל חשיפה, בערכים כספיים, וניתנות המלצות לצמצום החשיפה לסיכון. ההמלצות המתקבלות מרוכזות לתוכנית יישום, אחריה מבוצע מעקב ובקרה עד להטמעתה. תוכנית היישום כוללת בקורות ידניות ומיכוניות, שינוי תהליכי עבודה, נהלים, שיפורים טכנולוגיים במערכות ועוד.
 - אינדיקטורים לניטור הסיכון התפעולי
 - הבנק וחברות הבנות השלימו תהליך להגדרת אינדיקטורים לזיהוי סיכונים וערכי סף לזיהוי. ניטור האינדיקטורים מתבצע באופן שוטף, ומדווח אחת לרבעון במסגרת מסמך החשיפות. אינדיקטורים עיקריים לסיכון משמשים את הבנק ככלי לניטור וניהול פרו-אקטיבי של הסיכון התפעולי.

- איסוף ודיווח על אירועי כשל
הבנק אוסף ומתעד אירועי כשל פנימיים, בהם אירוע הפסד כספי או כמעט אירוע הפסד כספי בהתאם לספי דיווח שאושרו על ידי דירקטוריון הבנק והבנק הבינלאומי. בסיס נתונים זה משמש לאימות הערכות של מומחי התוכן באומדן הסיכונים התפעוליים בתהליכים העסקיים וביחידות ארגוניות בשל דירוג החשיפה לסיכונים, לניתוח וזיהוי מגמות לאורך זמן ולדיווח.
איסוף אירועי כשל חיצוניים, להערכת נאותות נתוני ההפסד הפנימיים ולהרחבת בסיס המידע המשמש להערכת הסיכונים, מבוצע במסגרת קבוצת הבינלאומי.

- פורום לניהול סיכונים תפעוליים ומשפטיים
בבנק מתכנס פורום סיכונים תפעוליים ומשפטיים, בראשות מנהל הסיכונים הראשי, לפחות אחת לרבעון. מטרת הפורום הינה לבצע מעקב שוטף אחר רמת החשיפה של הבנק לסיכונים תפעוליים ומשפטיים, וכן אחר הפעולות הננקטות על ידי החטיבות וחברות הבנות של הבנק למזעור החשיפה לסיכונים. נציגים מטעם הבנק משתתפים בפורום ניהול הסיכונים התפעוליים הקבוצתי.

- המשכיות עסקית והתאוששות מאסון
 - הבנק, בהתאם להנחיות בנק ישראל, נערך להבטחת המשכיות עסקית והתאוששות מאסון.
 - הבנק קבע מדיניות ואסטרטגיה להמשכיות עסקית, מיפה תהליכים קריטיים, הגדיר נהלים וצוותי פעולה לשעת חירום.
 - לבנק קיים אתר התאוששות לשעת חירום. הבנק פועל באופן שוטף להכשרת אתר החירום, ותרגול העובדים לצורך מעבר לאתר בשעת צורך.
 - בבנק מתכנס פורום המשכיות עסקית והתאוששות מאסון, בראשות מנהל הסיכונים הראשי, לפחות אחת לרבעון. הפורום אמון על קידום ובקרה אחר היערכות הבנק להמשכיות עסקית בחירום בהתאם למדיניות ואסטרטגיית הבנק, ובהתאם להנחיות הגורמים הרגולטורים. נציגים מטעם הבנק משתתפים בפורום המשכיות עסקית והתאוששות מאסון הקבוצתי.

- 1. אבטחת מידע
מתף ("מחשוב ותפעול פיננסי בע"מ" – חברה בת של הבנק הבינלאומי), הינה האחראית למתן שירותי עיבוד מידע, מחשוב ותקשורת מחשבים לבנק. באוגוסט 2005 מונה מנכ"ל מתף למנהל טכנולוגיות המידע של הבנק. הבנק אימץ את עקרונות המדיניות של הבנק הבינלאומי לעניין ניהול טכנולוגית המידע.
כמו כן, מינה הבנק את מנהל המדור לאבטחת מידע במתף כממונה על אבטחת המידע בבנק, תוך אימוץ עקרונות המדיניות של החברה האם, הבנק הבינלאומי לעניין זה.
מתף מחויבת לקיים מערך של גיבויים למחשבים, למערכות התקשורת, לתוכנה ולמאגרי המידע, כדי לקיים סביבת מחשוב רציפה ואמינה.

- 2. ביטוח
 - קבוצת הבנק הבינלאומי ובכללה הבנק מחזיקה נכון ליום הדוח שלושה כיסויים ביטוחיים עיקריים:
 - 1. כיסוי ביטוח "בנקאי משולב" (B.B.B). גבול אחריות בפוליסה זו משותף לארבעת פרקי פוליסה כמפורט:

- 1.1 פרק ביטוח בנקאי: פרק זה מכסה נזק כספי ישיר שנגרם לבנק ממעשה אי יושר או תרמית של עובדי הבנק, נזק הנגרם כתוצאה מאובדן או נזק ל"רכוש בעל ערך", סיכוני העברה של "רכוש בעל ערך", נזק הנגרם כתוצאה מזיוף המחאות, בטחונות מזויפים, מזומנים מזויפים וכו'.
- 1.2 פרק ביטוח פשעי מחשב: פרק זה מכסה נזק שנגרם כתוצאה מתשלום או העברת כספים או רכוש, מתן אשראי, חיוב חשבון או מתן ערך כלשהו על ידי הבנק, כתוצאה ישירה של הזנה במרמה או בזדון של מידע אלקטרוני ישירות לתוך מערכת המחשב של הבנק או למערכת מחשב של לשכת שרות או למערכת אלקטרונית להעברת כספים או למערכת תקשורת עם לקוחות, או כתוצאה משינוי או השחתה במרמה או בזדון של מידע אלקטרוני האגור במערכות, כאשר פעולת המרמה נעשתה על ידי אדם שפעל מתוך כוונה לגרום הפסד לבנק או לשם הפקת רווח פיננסי למען עצמו או למישהו אחר.
- 1.3 פרק ביטוח אחריות מקצועית: פרק זה מכסה את הבנק בגין חבותו החוקית כלפי צדדים שלישיים בהתייחס ל"תביעה" בגין הפסד כספי הנגרם כתוצאה ממעשה, טעות, או השמטה רשלניים או הפרת אמונים של עובד הבנק.
- 1.4 ביטוח כספות אישיות: פרק זה מכסה את אחריותו החוקית של הבנק בגין אובדן או נזק ל"רכוש" לקוחות, לרבות מזומנים ותכשיטים, המצוי בכספות אישיות בחצרי הבנק.
2. פוליסת ביטוח "דירקטורים ונושאי משרה": ביטוח זה מכסה את אחריותם של דירקטורים ונושאי המשרה בגין תביעה בגין הפרת חובת זהירות ומיומנות, הפרת חובת אמונים כלפי החברה, כאשר נושא המשרה פעל בתום לב והיה לו יסוד להניח שהפעולה לא תפגע בטובת החברה וחבות כספית שתוטל עליו לטובת אחר.
3. פוליסות "ביטוחים אלמנטאריים": עיקרי הכיסוי הביטוחי: ביטוח נכסים, ביטוח חבויות, ביטוח תאונות אישיות וביטוח כספים.

9. סיכוני ציות

- א. כללי
הוראת ניהול בנקאי תקין 308 של הפיקוח על הבנקים מחייבת את הבנקים לפעול לקיום ההוראות הצרכניות החלות על יחסי הבנק עם לקוחותיו.
סיכון ציות נובע מאי עמידה בהוראות דין צרכניות, לרבות הוראות רגולטוריות צרכניות המחייבות את התאגיד הבנקאי – דהיינו, הוראות חוק ורשויות אשר חלות על יחסי הבנק עם לקוחותיו.
החובות הצרכניות החלות על הבנק הינן חובות חוצות ארגון הנוגעות למגוון נרחב של פעילויות, הליכים ומוצרים אותם מבצע הבנק מדי יום.
- ב. מדיניות
דירקטוריון הבנק מאשר וקובע אחת לשנה את תוכנית העבודה של פונקציית הציות של הבנק.
- ג. מבנה ארגוני תומך
בבנק הוגדרו בעלי תפקידים, ממשקים ותחומי אחריות במטרה לקיים את הוראה 308 ולנהל את סיכוני הציות: קצין הציות הינו מנהל מחלקת רגולציה ותהליכים ובהתאם לעקרון האי תלות שבהוראה, המחלקה כפופה לסמנכ"ל, מנהל חטיבת המטה ומנהל הסיכונים הראשי, אשר אינו פונקציה עסקית.
אל קצין הציות כפופים מרכז תחום ציות ונאמני איסור הלבנת הון וציות. הנאמנים הינם הפונקציה המקצועית בכל סניף/יחידה ובאחריותם וידוא הציות לתקנות השונות וכן דיווח מיידי לקצין הציות במקרה של הפרת הוראה צרכנית.

ד. ניהול סיכון הציות

קצין הציות עומד בראשות ועדת קצין הציות, אשר כוללת נציגים של יחידות הבנק השונות (המחלקה המשפטית, מחלקת רגולציה ותהליכים, מחלקת משאבי אנוש ומנהל, מזכירות הבנק, נציג הביקורת הפנימית, מחלקת ניהול סיכונים, נציג סניפים ראשיים, נציג סניפי אמידים). הועדה, אשר מתכנסת לפחות אחת לרבעון, אחראית לתאם בין היחידות השונות בבנק ולפעול להגברת שיתוף הפעולה במטרה ליישם את תכנית הציות. בנוסף, דנה הועדה בנושאים הקשורים לתכנית הציות בנושאי הציות להוראות צרכניות.

- מחלקת רגולציה ותהליכים אחראית על ריכוז הבקרה בבנק לציות להוראות צרכניות בהתאם לתכנית הציות ותכנית העבודה השנתית ולדיווח על ליקויים או פערים לכל מדרג הסמכויות בבנק, על ידי בחינת מוצרים חדשים ו/או פעילויות חדשות, כמו גם ביצוע בקורות שוטפות על מוצרים ופעילויות קיימות ווידוא כי הם תואמים את ההוראות הרגולטוריות השונות בתחום הצרכני ובתחום איסור הלבנת ההון. כחלק מתפקידה, בוחנת גם המחלקה חוזרים ונהלים חדשים בהיבטי יחסי בנק-לקוח, טרם פרסומם.
- אחת לחמש שנים לפחות מבוצע בבנק ובחברות הבנות סקר תשתיות, אשר תפקידו לוודא כי אכן הבנק ערוך באופן הולם ליישום וקיום חובותיו הנגזרות מההוראות הצרכניות. המחלקה בודקת את קיום ההוראות הצרכניות ועוקבת באופן שוטף, בסיוע המחלקה המשפטית, אחר שינויים בחקיקה ובהוראות רגולטוריות, בזיקה להוראות צרכניות.
- למחלקת רגולציה ותהליכים ממשק עבודה מעוגן בנהלי עבודה עם יחידות תומכות נוספות בבנק, כגון: המחלקה המשפטית, מחלקת ניהול סיכונים ומחלקת אשראי, וכן ממשק לפורומים מקצועיים קשורים, כגון: פורום מעקב אחר יישום הוראות סטטוטוריות, ועדת ניטור סיכונים וועדת נהלים.
- בבנק מבוצעים תהליכי הטמעה שוטפים בנושא הציות להוראות צרכניות על ידי לומדה, קיום ימי עיון והדרכות למטה ולסניפים, אם באופן עצמאי ואם בהתבסס על מערך ההדרכה של הקבוצה.
- באחריות קצין הציות של הבנק לבצע מעקב אחר טיפול נאות בתלונות לקוחות.

ה. דיווח על החשיפה

- אחת לרבעון מדווח קצין הציות להנהלת הבנק על פעילותו במהלך הרבעון שחלף. הדיווח המפורט כולל סיכום פעילות המחלקה, פירוט המלצות, פרטים ביחס להפרות של הוראות צרכניות שזוהו במהלך התקופה המדווחת והמלצות לגבי צעדים שיש לנקוט בגין ההפרות ומניעת הישנותן והיערכות הבנק ליישום הוראה צרכנית חדשה.
- אחת לשנה לפחות מדווח קצין הציות לדירקטוריון הבנק.
- בנוסף לתכנית הציות שנקבעה על ידי הדירקטוריון מוגדרים דיווחים מיידיים.

10. סיכויי איסור הלבנת הון ומימון טרור

א. כללי

סיכויי איסור הלבנת הון ומימון טרור (להלן: "הלבנת הון") הינם הסיכונים להטלת עיצומים כספיים משמעותיים על הבנק לאור אי עמידה בהוראות החוק בנושא מניעת הלבנת הון ואיסור מימון טרור וכן הסיכון להיווצרותה של אחריות פלילית של התאגיד ועובדיו. בנוסף, התממשות עבירה על הוראות הדין בתחום איסור הלבנת הון ומימון טרור עשויה לגרום התממשות של סיכון מוניטין.

על המגזר הבנקאי חלות הוראות שונות במסגרת מניעת הלבנת הון ומימון טרור הכוללות, בין היתר, את החוק לאיסור הלבנת הון, החוק לאיסור מימון טרור, צו איסור הלבנת הון, תקנות איסור מימון טרור, הוראת ניהול בנקאי תקין 411, לרבות ההוראה המתוקנת כפי שפורסמה בינואר 2010.

ב.

מדיניות

דירקטוריון הבנק מאשר אחת לשנה את מסמך המדיניות.

ג.

מבנה ארגוני תומך

הוגדרו בעלי תפקידים, ממשקים ותחומי אחריות במטרה לקיים את הוראות הדין ולנהל את סיכוני איסור הלבנת הון ומימון טרור:

האחראי למילוי החובות בבנק לפי חוק איסור הלבנת הון, הינו הממונה על איסור הלבנת הון בקבוצת הבינלאומי. מנהל מחלקת רגולציה ותהליכים הינו רפרנט איסור הלבנת הון בבנק, אליו כפופים מרכז תחום איסור הלבנת הון ונאמני ציות ואיסור הלבנת הון סניפיים/ מחלקתיים (להלן: "הנאמנים").

ד.

ניהול סיכון איסור הלבנת הון ומימון טרור

- תפקידי הממונה על איסור הלבנת הון כוללים, בין היתר: פיתוח וביצוע בקורות על מנת לוודא כי הבנק מיישם את הוראות הדין כולל בקורות אחר ביצוע הדיווחים על פי סוג וגודל הפעולה, וידוא כתיבה ועדכון המדיניות והנהלים בהתאם לעדכוני חקיקה והוראות הדין, ביצוע ו/או בקרה אחר קיום הדרכות, העברת דיווחים על פעולות בלתי רגילות לרשות לאיסור הלבנת הון ובדיקת יישום מדיניות הבנק בכל חברות הבנות של הבנק. הבנק הטמיע באופן מלא את הבקורות, הכלים והנהלים אשר הוגדרו על ידי הממונה הקבוצתי.

- הנאמנים הינם הפונקציה המקצועית בכל סניף ויחידה ואחראים על הפעילות השוטפת למניעת הלבנת הון ומימון טרור, בהתאם לנהלים ולהוראות, לרבות ביצוע בקורות והעברת דיווחים על פעולות בלתי רגילות. הנאמנים נבחרים מתוך אוכלוסיית עובדי הבנק בהמלצת מנהל סניף/מנהל אזור סניפי אמידים/מנהל חטיבה.

- מחלקת רגולציה ותהליכים עורכת אחת לחצי שנה כנס נאמנים בנוכחות: חברות בנות, נאמן מחלקת אשראי, מנהל המחלקה הבינלאומית והתאמות, מנהלת אזור, בנוסף לימי העיון המרוכזים במחלקת ההדרכה של הקבוצה. מעת לעת ובהתאם לצורך נערכים כנסים למנהלים, לעובדי סניפים חדשים (טרם פתיחתם), הרצאות בסניפים עצמם וכן השתלמויות והדרכות לכלל העובדים, אם עצמאית ואם במסגרת מחלקת ההדרכה של הקבוצה. בנוסף הפיץ הבנק לומדה ממוחשבת הכוללת מבדק לבחינת הטמעת תוכן הלומדה בקרב העובדים. מרבית עובדי הבנק הרלבנטיים נבחנו במבדק ועמדו בו בהצלחה. מהלכי ההדרכה שבוצעו הגבירו את המודעות לנושא.

- הבנק נוקט באופן שוטף במהלכים לאיתור וטיפול נתונים באמצעות דוחות בקרה המופצים לסניפים בצירוף הנחיות מתאימות ובעזרת מערכת אקטימיז לניטור פעולות חריגות בחשבון.

- המחלקה המשפטית מבצעת מעקב אחר עדכוני חקיקה וידוא מסירתם לרפרנט איסור הלבנת הון וכן למתן תמיכה משפטית ככל שזו נדרשת, לקיום חובות הרפרנט ופעילות המחלקה והבנק.

- רפרנט איסור הלבנת הון הינו חבר בוועדה המייעצת הקבוצתית אשר עיקרי תפקידה כוללים: דיון בפעולות בלתי רגילות אשר קיים ספק באם יש צורך בהעברתם לרשות לאיסור הלבנת הון, דיון בחשבונות בהם קיימות פעילויות מורכבות, על מנת לבחון ולקבל החלטה האם מדובר בפעילות בלתי רגילה ועוד.

ה.

דיווח על החשיפה

אחת לרבעון מדווח הממונה על איסור הלבנת הון להנהלת הבנק על הפעילות במהלך הרבעון שחלף. הדיווח המפורט כולל, בין היתר, התייחסות למוקדי סיכון שאותרו על ידי האחראי ודרכי הטיפול בהם ודיווח על יישום מדיניות "הכר את הלקוח".

בנוסף, במדיניות שנקבעה על ידי הדירקטוריון מוגדרים דיווחים מיידיים לדירקטוריון ולבנק ישראל.

11. סיכונים משפטיים**א. כללי**

סיכון משפטי מוגדר בבנק כסיכון להפסד, כתוצאה מהעדר אפשרות לאכוף באופן משפטי קיומו של הסכם, אי קיומן של הוראות דין, לרבות הוראות רגלטוריות, סיכונים הנובעים מפעילות ללא יעוץ משפטי/גיבוי משפטי מול לקוחות, ספקים ו/או צדדים נוספים, סיכונים הכרוכים בהליכים משפטיים וכל סיכון אחר העלול לחשוף את הבנק לדרישה או תביעה משפטית.

ב. מדיניות וניהול החשיפות

הבנק פועל על פי מדיניות לניהול הסיכון המשפטי, אשר מבוססת על המדיניות הקבוצתית בנושא. המדיניות מוגשת לאישור ההנהלה והדירקטוריון מדי שנה ובה מתואר הסיכון המשפטי, הדרכים לאיתורו, מיפוי ומזעורו. במסגרת זו הבנק פועל לאיתור מראש של הסיכונים המשפטיים הכרוכים בתהליכים השונים על כל שלביהם. על פי מתכונת זו, מתקיים מעקב שוטף אחר ההתפתחויות בחקיקה, בתקינה, בפסיקה, בתי דין וגופים אשר להם סמכות מעין שיפוטית. בנוסף, בוחן הבנק הליכים העשויים להשליך על הפעילות השוטפת של יחידות הבנק ופועל למזעור הסיכונים על בסיס התפתחויות אלו. במסגרת הטיפול המשפטי מושם דגש על איתור מוקדי הסיכונים המשפטיים וטיפול בהם. הבנק נערך על פי הצורך, לעדכונים נדרשים בהסכמים ומערך המסמכים המשפטיים שבשימוש. כמו כן, נבחן משפטית כל מוצר/שירות חדש או פעילות חדשה במגמה למזער את הסיכון המשפטי, ככל האפשר. כן נוקט הבנק באמצעי איתור ומיפוי שוטפים, לרבות באמצעות סקרי סיכונים ובאמצעות תהליכי הפקת לקחים לשם מניעת הישנות הסיכון, לרבות באמצעות שיפור הבקורות הקיימות ו/או יישום בקורות חדשות. בנוסף, נקבעים בבנק נהלים לעבודות המטה והסניפים ונעשות הדרכות שוטפות ליישומם תוך שימת דגש על הנושאים המשפטיים הכרוכים בפעילות הבנק.

ג. דיווח על החשיפה לסיכונים משפטיים

- החשיפות לסיכונים משפטיים מרוכזות ומדווחות ב"מסמך חשיפות" רבעוני כנדרש בהוראה 339 להוראות ניהול בנקאי תקין. מסמך החשיפות נדון אחת לרבעון בהנהלה ובוועדת ניהול הסיכונים של הדירקטוריון.
- בעת קרות אירוע מהותי בעל אפיונים משפטיים, כגון: תביעה או התממשות סיכון כלשהוא, מוגש דיווח למנהלת הסיכונים המשפטיים ביחס לאירוע. כן, מתקיימת בדיקה באשר למידת השפעת ואופן השפעת האירוע על הבנק. מנהלת הסיכונים המשפטיים מנחה לגבי האמצעים שיש לנקוט על מנת לצמצם את מידת החשיפה לסיכון המשפטי שנוצר ונעזרת במידת הצורך במחלקות אחרות, כגון: קצין ציות וביקורת פנים. ארועים מהותיים כאמור מדווחים למנכ"ל הבנק.

ד. ניהול הסיכונים המשפטיים על בסיס קבוצתי

מדיניות הסיכונים המשפטיים בבנק מותאמת בשינויים המחויבים עם מדיניות ניהול הסיכונים המשפטיים של חברת האם. הבנק מונחה ליישם ולדווח לחברת האם אודות הסיכונים המשפטיים שאותרו על ידו.

דיון בגורמי סיכון

מצורפת טבלה המרכזת את גורמי הסיכון המשפיעים על הבנק ומידת השפעתם (גדולה, בינונית, קטנה):

גורם הסיכון	השפעת הסיכון
1. השפעה כוללת של סיכוני אשראי	קטנה
1.1 סיכון בגין איכות לווים וביטחונות	קטנה
1.2 סיכון בגין ריכוזיות ענפית	בינונית
1.3 סיכון בגין ריכוזיות לווים/קבוצת לווים	בינונית
2. השפעה כוללת של סיכוני שוק	בינונית
2.1 סיכון ריבית	בינונית
2.2 סיכון אינפלציה	קטנה
2.3 סיכון שער חליפין	קטנה
2.4 סיכון מחירי מניות	קטנה
3. סיכון נזילות	קטנה
4. סיכון תפעולי	בינונית
5. סיכון משפטי	קטנה
6. סיכון מוניטין	קטנה
סיכונים נוספים הרלבנטיים לתאגיד הבנקאי	
7. סיכון חקיקה ורגולציה	בינונית
8. סיכון תחרות ואסטרטגיה	בינונית

להלן ההסברים להחלטות בקשר עם גורמי הסיכון והשפעותיהם על הבנק המפורטים בטבלה לעיל:

1. השפעה כוללת של סיכוני אשראי:

מהאמור בסעיפים 1.1, 1.2 ו- 1.3 הרשומים מטה ניתן לסווג את ההשפעה הכוללת של סיכוני אשראי כהשפעה בעלת רמת סיכון קטנה.

1.1 סיכון בגין איכות לווים וביטחונות – השפעה קטנה.

סיכון הנגרם בשל פגיעה בכושר ההחזר של הלקוח ובטיב הבטחונות המוענקים לבנק בגין האשראי. מדיניות הבנק בעבר ובהווה שמרנית ביותר וכוללת התקשרות עם לקוחות בעלי איתנות פיננסית גבוהה ו/או עם ביטחונות טובים.

כמו כן, מרבית האשראי של הבנק הינו לזמן קצר, דבר המאפשר הערכות ותגובה מהירה במקרה של שינויים. ביום 31 בדצמבר 2011 עמדה יתרת החובות הפגומים על סך של 30.4 מיליוני ש"ח, שיעור של 0.8% מסך האשראי המאזני והחוץ מאזני. שיעור זה הינו שיעור הנמוך משמעותית מהמקובל במערכת הבנקאית. בשנים 2011 – 2009 הבנק רשם הכנסה בסעיף הכנסות בגין הפסדי אשראי.

1.2. סיכון בגין ריכוזיות ענפית – השפעה בינונית.

סיכון הנגרם בגין חשיפת אשראי גבוהה יחסית לענף או תחום פעילות מסויים, שמקורו בהעדר פיזור ענפי מספק ואשר עלול לפגוע ביכולת ההחזר של הלקוחות הכלולים בענף זה בהינתן הרעה במצב הענף, שעלולה לנבוע משינוי בביקושים או בהיצעים, שינויים בטחוניים ופוליטיים, תמורות רגולטוריות ועוד.

לבנק ריכוזיות גבוהה יחסית בענף הפיננסי. יחד עם זאת, יש לציין כי הבנק עומד במגבלות השונות של בנק ישראל לגבי חשיפה לכל ענף. האשראי למרבית הלקוחות בענף הפיננסי מובטח ברובו בביטחונות כספיים ואילו אשראי אשר אינו מובטח במלואו ניתן על ידי הבנק בעיקר לגופים מוסדיים גדולים בעלי איתנות פיננסית גבוהה. (למידע נוסף – ראה בפרק הדן במגבלות ופיקוח על פעילות הבנק).

1.3. סיכון בגין ריכוזיות לווים/קבוצת לווים – השפעה בינונית.

סיכון הנגרם בגין חשיפת אשראי גבוהה יחסית ללווה או קבוצת לווים, שמקורו בהעדר פיזור מספק לפי גודל לווים ואשר עלול לפגוע ביכולת ההחזר של הלקוח או הקבוצה הנ"ל, בהינתן הרעה במצבם.

הבנק עומד בתנאי המגבלות כמפורט בפרק הדן במגבלות ופיקוח על פעילות הבנק.

2. השפעה כוללת של סיכונים שוק:

מהאמור בסעיפים 2.1, 2.2, 2.3 ו- 2.4 הרשומים מטה ניתן לסווג את ההשפעה הכוללת של סיכונים השוק כהשפעה בעלת רמת סיכון בינונית.

2.1. סיכון ריבית – השפעה בינונית.

סיכון ריבית הינו סיכון ששינויים בלתי צפויים בשיעורי הריבית ירעו את מצבו הפיננסי של הבנק. סיכון זה מתקיים בעיקר כאשר מח"מ הנכסים שונה ממח"מ ההתחייבויות במגזר מסויים ומושפע גם מהפער בין היקף הנכסים להיקף ההתחייבויות באותו מגזר. ככלל הבנק נוהג במדיניות של התאמה, במידת האפשר, בין זמני הפרעון או מועדי שינוי הריבית של הנכסים מול התחייבויות בכל אחד ממגזרי הצמדה, תוך לקיחת פוזיציות לפי תיאבון הסיכון שנקבע בדירקטוריון.

למידע נוסף – ראה בפרק הדן בחשיפת ריבית במסגרת מדיניות ניהול הסיכונים.

עקב רמת הריבית הנמוכה בארץ ובעולם, נקבעה השפעת גורם סיכון זה כבינונית, לאור השפעתו המרובה על רווחי המימון של הבנק.

2.2. סיכון אינפלציה – השפעה קטנה.

סיכון האינפלציה הינו סיכון שבו שינויים בלתי צפויים בשיעור עליית המדד ירעו את מצבו של הבנק. סיכון זה מתקיים כאשר אין הקבלה בין יתרת הנכסים הצמודים למדד לבין ההתחייבויות הצמודות או בעת קיומם של מכשירים פיננסיים נלווים.

במסגרת מדיניות החשיפה לסיכונים בסיס קבע דירקטוריון הבנק את תקרת החשיפות של הבנק במגזר צמוד המדד. הבנק שומר על חשיפה נמוכה לשינוי בשיעור המדד. למידע נוסף – ראה בפרק הדן בחשיפת בסיס במסגרת מדיניות ניהול הסיכונים.

2.3. סיכון שערי חליפין – השפעה קטנה.

סיכון שער החליפין מתקיים כאשר קיים הפרש בין יתרת הנכסים לבין יתרת ההתחייבויות במטבע חוץ מסוים. במסגרת מדיניות החשיפה לסיכונים בסיס קבע דירקטוריון הבנק את תקרת החשיפות של הבנק במגזר המט"ח. הבנק שומר על חשיפה נמוכה לשינוי בשערי חליפין במט"ח. למידע נוסף – ראה בפרק הדן בחשיפת בסיס במסגרת מדיניות ניהול הסיכונים.

2.4. סיכון מחירי מניות – השפעה קטנה.

סיכון לירידת מחיר המניות.
השפעת סיכון זה קטנה, מאחר ולבנק השקעה קטנה במניות.

3. סיכון נזילות – השפעה קטנה.

סיכון הנובע מאי ודאות לגבי משיכות בלתי צפויות מפקדונות הציבור ומביקוש בלתי צפוי לאשראי. ניהול הבנק מאופיין בנזילות גבוהה, בין היתר, כתוצאה מיתרות גבוהות שהבנק מחזיק בעיקר בנכסים כספיים נזילים (בעיקר פקדונות בבנק ישראל ואג"ח ממשלתיות). למידע נוסף – ראה בפרק הדן במצב הנזילות במסגרת מדיניות ניהול הסיכונים.

4. סיכון תפעולי – השפעה בינונית.

למידע בעניין הסיכון התפעולי בבנק, ראה בפרק הדן בסיכונים התפעוליים במסגרת מדיניות ניהול הסיכונים.

5. סיכון משפטי – השפעה קטנה.

למידע בעניין הסיכון המשפטי בבנק, ראה בפרק הדן בסיכונים המשפטיים במסגרת מדיניות ניהול הסיכונים.

6. סיכון מוניטין – השפעה קטנה.

כבנק קטן הפעיל בעיקר בתחומי שוק ההון ובנקאות פרטית ישנה חשיבות רבה למוניטין של הבנק בעיני לקוחותיו, באופן שפגיעה במוניטין עלולה להיות בעלת השלכות משמעותיות לפעילות הבנק. עם זאת, השפעת הסיכון על הבנק קטנה, לאור היותו חלק מקבוצה בנקאית, קבוצת הבינלאומי.

7. סיכון חקיקה ורגולציה – השפעה בינונית.

בתחומים אלו קיימים שינויים ו/או חידושים תכופים בחקיקה ובמדיניות הרשויות השונות. שינויים אלו משפיעים על פעילות הבנק והחברות המוחזקות על ידו ו/או עלולים להשפיע עליהם בעתיד. הבנק מקצה משאבים על מנת להתאים את הפעילות אליהם, הן בהשקעה במערכות והן בכוח אדם ובהכשרתו, וכמו כן, מסתייע בגורמים בקבוצה בתחומים אלה.
רמת סיכון זה הינה בינונית, כיוון שכבנק קטן המתמחה בתחום שוק ההון, השפעת החקיקה והרגולציה עלולה להיות מהותית.

8. סיכון תחרות ואסטרטגיה – השפעה בינונית.

סיכון התחרות נובע מחשיפת הבנק לתחרות בישראל בכל תחומי עסקי הבנקאות בהם הוא עוסק. בנוסף, מתמודד הבנק עם גורמים מתחרים נוספים המספקים כלים פיננסיים חלופיים לאלה המוצעים על ידו, כגון: חברות ביטוח ומנהלי תיקי השקעות, שעלולים לגרום למעבר של לקוחות לגופים אלו, תוך העברת כלל פעילותם או רכישה סלקטיבית של שירותים מספקים שונים. כמו כן, קיים סיכון לשחיקה ברווחיות הנובעת מהלחץ התחרותי להקטנת גובה העמלות והמרווחים מריבית.

סיכון האסטרטגיה נובע מהחלטות עיסקיות שגויות, מיישום בלתי נאות של החלטות או מהעדר תגובה לשינויים ענפיים, כלכליים או טכנולוגיים. הסיכון נובע גם, בין היתר, מכניסה לתחומים חדשים, הרחבת שירותים קיימים, רכישות ומיזוגים והגדלת השקעה בתשתיות, לשם מימוש האסטרטגיה העיסקית. סיכון זה הינו פונקציה של ההתאמה בין היעדים האסטרטגיים של הבנק, התוכניות העסקיות שפותחו להשגת יעדים אלו, המשאבים שהוקצו לעמידה ביעדים אלו ואיכות היישום.

לאור התמקדות הבנק בתחומי פעילות מבוססי שוק ההון וכן כניסתו של הבנק ליוזמת התרחבות בתחומי הבנקאות לאמידים מוערכת השפעת הסיכון כבינונית.

בנוסף, לסיכונים כאמור לעיל, התוצאות העסקיות של הבנק וביצועיו מושפעים באופן ישיר ממצב המשק בישראל. הרעה בתנאים הכלכליים במשק בישראל, ו/או הרעה בתנאים הפוליטיים ו/או הביטחוניים עלולים להביא לפגיעה בהכנסות והון הבנק. עיקר פעילותו של הבנק הינה במדינת ישראל. לפיכך, מיתון במשק, הוצאה משמעותית של ההשקעות הזרות שהושקעו במהלך השנים האחרונות, האטה כלכלית מהותית ו/או ירידה ברמת החיים בישראל עלולים להשפיע באופן משמעותי על תוצאות הבנק. מיתון במשק עשוי להגדיל את היקף החובות הבעייתיים ולהקטין את מחזורי הפעילות בשוק ההון.

מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים ואומדנים חשבונאיים קריטיים

מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים מתייחסת לסוגיות שהינן בעלות חשיבות לתיאור מצבו הפיננסי של הבנק. סוגיות שהינן קשות, סובייקטיביות ומחייבות הערכות מורכבות, כתוצאה מהצורך לערוך אומדנים של השפעת עניינים שעל פי טבעם הם אינם ודאיים.

נושאים קריטיים כאמור, אשר לגביהם הבנת המדיניות החשבונאית הינה הכרחית להבנת התוצאות המדווחות של הבנק מובאים להלן.

בכל אחד מהנושאים הקריטיים הללו, נעזרה ההנהלה במידע המקצועי הטוב ביותר, על מנת לערוך את האומדנים הדרושים בהערכת הנכסים וההתחייבויות של הבנק, והבנק מאמין כי האומדנים בהם נקט הינם נאותים.

נושאים קריטיים כאמור, אשר לגביהם הבנת המדיניות החשבונאית הינה הכרחית להבנת התוצאות המדווחות של הבנק, הינם: מדידה וגילוי של חובות פגומים והפרשה להפסדי אשראי, הערכת שווי השקעה בניירות ערך, אומדן השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים נגזרים, שווי הוגן של מכשירים פיננסיים, ירידת ערך נכסים והתחייבויות בגין תביעות משפטיות.

להלן תאור המדיניות החשבונאית שננקטה בנושאים אלו:

1. מדידה וגילוי של חובות פגומים והפרשה להפסדי אשראי

החל מיום 1 בינואר 2011 מיישם הבנק את ההוראה החדשה של הפיקוח על הבנקים בנושא מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי. לפיכך, המדיניות החשבונאית של הבנק בנושא מובאת להלן:

אשראי לציבור ויתרות חוב אחרות

ההוראה מיושמת לגבי כל יתרות החוב, כגון: פיקדונות בבנקים, אגרות חוב, ניירות ערך שנשאלו או שנרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, אשראי לציבור, אשראי לממשלה וכו'. אשראי לציבור ויתרות חוב אחרות לגביהם לא נקבעו בהוראות הדיווח לציבור כללים ספציפיים בדבר מדידת הפרשה להפסדי אשראי (כגון: אשראי לממשלה, פיקדונות בבנקים וכד') מדווחים בספרי הבנק לפי יתרת חוב רשומה. יתרת החוב הרשומה מוגדרת כיתרת החוב, לאחר ניכוי מחיקות חשבונאיות, אך לפני ניכוי הפרשה להפסדי אשראי בגין אותו חוב. יתרת החוב הרשומה אינה כוללת ריבית צבורה שלא הוכרה, או שהוכרה בעבר ולאחר מכן בוטלה. יובהר כי לפני 1 בינואר 2011 הבנק יישם כללים שונים לפיהם יתרת החוב בספרי הבנק כללה את מרכיב הריבית שנצברה לפני שהחוב סווג כחוב בעייתי שאינו נושא הכנסה. לאור זאת, יתרות אשראי שהוצגו בתקופות שלפני תקופת יישום ההוראה לראשונה אינן ברות השוואה ליתרות האשראי המדווחות לאחר תחילת יישומה. לגבי יתרות חוב אחרות, לגביהן קיימים כללים ספציפיים בדבר מדידה והכרה של הפרשה לירידת ערך (כגון: אגרות חוב) הבנק ממשיך ליישם את אותם כללי מדידה.

הפרשה להפסדי אשראי

הבנק קבע נהלים, בהתבסס על הנהלים הקיימים בחברה האם, הבנק הבינלאומי, לסיווג אשראי ולמדידת ההפרשה להפסדי אשראי, כדי לקיים הפרשה ברמה מתאימה לכיסוי הפסדי אשראי צפויים בהתייחס לתיק האשראי שלו. בנוסף, הבנק קבע נהלים הנדרשים לקיום, כחשבון התחייבותי נפרד, הפרשה ברמה מתאימה כדי לכסות הפסדי אשראי צפויים הקשורים למכשירי אשראי חוץ מאזניים (כגון: נגזרים, מסגרות אשראי שלא נוצלו וערבויות).

ההפרשה לכיסוי הפסדי האשראי הצפויים בהתייחס לתיק האשראי מוערכת באחד משני מסלולים: "הפרשה פרטנית" ו"הפרשה קבוצתית". כמו כן, הבנק בוחן את הנאותות הכוללת של ההפרשה להפסדי אשראי.

הפרשה פרטנית להפסדי אשראי - הבנק בחר לזהות לצורך בחינה פרטנית חובות שסך יתרתם החוזית הינה מעל 1 מיליון ש"ח. (היתרה החוזית נמדדת כחבות המאזנית בתוספת מסגרת עו"ש לא מנוצלת ובתוספת חשיפה בגין עסקאות עתידיות וערבויות של הלקוח). הפרשה פרטנית להפסדי אשראי מוכרת לגבי כל חוב שסווג כפגום. חוב מסווג כפגום, כאשר בהתבסס על מידע ואירועים עדכניים צפוי שהבנק לא יוכל לגבות את כל הסכומים המגיעים לו לפי התנאים החוזיים של הסכם החוב. בכל מקרה, חוב מסווג כחוב פגום כאשר קרן או ריבית בגינו מצויים בפיגור של 90 ימים או יותר, למעט אם החוב גם מובטח היטב וגם נמצא בהליכי גביה. כמו כן, כל חוב שתנאיו שונו במסגרת ארגון מחדש של חוב בעייתי יסווג כחוב פגום, אלא אם לפני הארגון מחדש ולאחריו נערכה בגינו הפרשה מזערית להפסדי אשראי לפי שיטת עומק הפיגור, בהתאם לנספח להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 314 בדבר חובות בעייתיים בהלוואות לדיר בבנק למשכנתאות.

ההפרשה הפרטנית להפסדי אשראי מוערכת בהתבסס על תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים, מהוונים בשיעור הריבית האפקטיבית המקורית של החוב. כאשר החוב הינו מותנה בביטחון או כאשר הבנק קובע שצפויה תפיסת נכס, ההפרשה הפרטנית מוערכת בהתבסס על השווי ההוגן של הביטחון ששועבד להבטחת אותו חוב.

הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי - מחושבת כדי לשקף הפרשות לירידת ערך בגין הפסדי אשראי בלתי מזוהים פרטנית הגלומים בקבוצות גדולות של חובות קטנים בעלי מאפייני סיכון דומים, וכן בגין חובות שנבחנו פרטנית ונמצא שהם אינם פגומים. ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות המוערכים על בסיס קבוצתי, מחושבת בהתאם לכללים שנקבעו ב-FAS 5 (ASC 450), טיפול חשבונאי בתלויות, בהתבסס על נוסחה המפורטת בהוראת שעה שקבע המפקח על הבנקים וזאת בתוקף עד וכולל יום 31 בדצמבר 2012. הנוסחה מבוססת על שיעורי הפסד היסטוריים בענפי משק שונים, בחלוקה בין אשראי בעייתי לאשראי לא בעייתי, בשנים 2008, 2009, 2010 ו- 2011 וכן על שיעורי מחיקות חשבונאיות נטו שנרשמו בפועל החל מ- 1 בינואר 2011. בנוסף לחישוב טווח שיעורי הפסד היסטוריים בענפי משק שונים כאמור, לצורך קביעת שיעור ההפרשה הנאות הבנק לוקח בחשבון נתונים נוספים, לרבות מגמות בהיקפי האשראי בכל ענף ותנאים ענפיים, נתונים מקרו כלכליים, הערכת איכות כללית של האשראי לענף משק, שינויים בנפח ובמגמה של יתרות בפיגור ויתרות פגומות והשפעות השינויים בריכוזיות האשראי.

הבנק מתבסס על שיעורי ההפסד ההסטוריים בענפי המשק השונים, כפי שחושבו בבנק הבינלאומי - חברת האם. בהתאם להנחיות שנקבעו בהוראת השעה, החל מ- 1 בינואר 2011, הבנק לא שומר הפרשה כללית ונוספת, אולם ממשיך לחשב את ההפרשה הנוספת ובדק כי בכל מקרה סכום ההפרשה הקבוצתית בתום כל תקופת דיווח לא יפחת מסכום ההפרשה הכללית והנוספת שהיו מחושבות לאותו מועד, ברוטו ממס.

ההפרשה הנדרשת בהתייחס למכשירי האשראי החוץ מאזניים מוערכת בהתאם לכללים שנקבעו ב-FAS 5 (ASC 450). ההפרשה המוערכת על בסיס קבוצתי עבור מכשירי האשראי החוץ מאזניים מבוססת על שיעורי ההפרשה שנקבעו עבור האשראי המאזני (כמפורט לעיל), תוך התחשבות בשיעור המימוש לאשראי הצפוי של סיכון האשראי החוץ מאזני. שיעור המימוש לאשראי מחושב על ידי הבנק בהתבסס על מקדמי המרה לאשראי, כמפורט בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203, מדידה והלימות הון- סיכון אשראי- הגישה הסטנדרטית.

הכרה בהכנסה

במועד סיווג החוב כפגום הבנק מגדיר את החוב כחוב שאינו צובר הכנסות ריבית ומפסיק לצבור בגינו הכנסות ריבית, למעט האמור להלן לגבי חובות מסוימים שאורגנו מחדש. כמו כן, במועד סיווג החוב כפגום הבנק מבטל את כל הכנסות הריבית שנצברו וטרם נגבו, ואשר הוכרו כהכנסה ברווח והפסד. החוב ממשיך להיות מסווג כחוב שאינו צובר ריבית, כל עוד לא בוטל לגביו הסיווג כחוב פגום. חוב אשר פורמאלי עבר ארגון מחדש של חוב בעייתי ולאחר הארגון מחדש קיים ביטחון סביר

שהחוב יפרע ויבצע בהתאם לתנאיו החדשים, יטופל כחוב פגום שצובר הכנסות ריבית. לגבי חובות שנבחנים ומופרשים על בסיס קבוצתי, אשר מצויים בפיגור של 90 יום או יותר, הבנק אינו מפסיק צבירת הכנסות ריבית. חובות אלה כפופים לשיטות הערכה של הפרשה להפסדי אשראי שמבטיחות שהרווח של הבנק אינו מוטא כלפי מעלה.

ארגון מחדש של חוב בעייתי

חוב אשר פורמאלי עבר ארגון מחדש של חוב בעייתי מוגדר כחוב אשר לגביו, מסיבות כלכליות או משפטיות הקשורות לקשיים פיננסיים של חייב, הבנק העניק ויתור בדרך של שינוי בתנאי החוב במטרה להקל על החייב את נטל תשלומי המזומן בטווח הקרוב (הפחתה או דחייה של תשלומים במזומן שנדרשים מהחייב) או בדרך של קבלת נכסים אחרים כפירעון החוב (בחלקו או במלואו). חובות שאורגנו מחדש, לרבות כאלה שטרם הארגון מחדש נבחנו על בסיס קבוצתי, יסווגו כחוב פגום ויוערכו על בסיס פרטי לצורך ביצוע הפרשה להפסדי אשראי או מחיקה חשבונאית. לאור העובדה שהחוב שלגביו בוצע ארגון מחדש של חוב בעייתי לא ייפרע בהתאם לתנאים החוזיים המקוריים שלו, החוב ממשיך להיות מסווג כחוב פגום גם לאחר שהחייב חוזר למסלול פירעון בהתאם לתנאים החדשים.

מחיקה חשבונאית

הבנק מוחק חשבונאית כל חוב או חלק ממנו המוערך על בסיס פרטי שנחשב כאינו בר גביה ובעל ערך נמוך כך שהותרתו כנכס אינה מוצדקת, או חוב בגינו מנהל הבנק מאמצי גביה ארוכי טווח (המוגדרים ברוב המקרים כתקופה העולה על שנתיים). לגבי החובות המוערכים על בסיס קבוצתי, נקבעו כללי המחיקה בהתבסס על תקופת הפיגור שלהם (ברוב המקרים מעל 150 ימי פיגור רצופים) ועל פרמטרים בעייתיים אחרים. יובהר כי מחיקות חשבונאיות אינן כרוכות בויתור משפטי והן מקטינות את יתרת החוב המדווחת לצרכים חשבונאיים בלבד, תוך יצירת בסיס עלות חדש לחוב בספרי הבנק.

2. הערכת שווי השקעה בניירות ערך

על פי כללי החשבונאות החלים על תאגידים בנקאיים, ניירות הערך בדוחות הכספיים מוצגים כדלקמן:
 ניירות ערך למסחר – מוצגים במאזן לפי שווי הוגן. רווחים או הפסדים נזקפים לדוח רווח והפסד בהתאם.
 ניירות ערך זמינים למכירה – אגרות חוב (סחירות ושאיין סחירות) ומניות סחירות מוצגות במאזן לפי שווי הוגן, כאשר רווחים או הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי ההוגן נזקפים לקרן הון ולא לרווח והפסד, למעט במקרה של ירידת ערך שהינה בעלת אופי אחר מזמני, במקרה כזה הפסדים אלו נזקפים לדוח רווח והפסד. מניות לא סחירות מוצגות לפי עלותן המותאמת. רוב ניירות הערך בהם מחזיק הבנק הינם סחירים בשוק פעיל (בין אם מדובר בבורסה ובין אם מדובר בשוק מעבר לדלפק) ולכן קיים לגביהם שווי שוק זמין. ישנן אג"ח שאינן סחירות ולא קיים בגין ציטוט זמין ולכן הן מוצגות לפי שווי הוגן מחושב. לצורך חישוב השווי ההוגן של אגרות החוב שאינן סחירות נעשה שימוש בשיטת ערך נוכחי של תזרימי מזומן עתידיים.
 שוויין של אגרות חוב של בנקים בחו"ל מתבסס על ציטוטי מחירים של ספק מחירים בינלאומי חיצוני לבנק – חברה בינלאומית מובילה המספקת שירותי שיערוך עבור מאות מוסדות פיננסיים מובילים בעולם, עם מעל ל- 25 שנות ניסיון. החברה עוסקת בתחום מתן שירותי ציטוט ושיערוך ולא בתחום המסחר בניירות ערך. בנוסף, לצורך בקרה, נערכת הצלבה של שערי ניירות הערך ממערכת הספק לשערים המצוטטים ממערכת מידע פיננסי אחרת, בה השתמש הבנק בעבר. תחשיבי השווי ההוגן של אגרות חוב ישראליות שאינן סחירות נערכים על ידי יחידת ה- Middle Office לפעילות הנוסטרו. יחידת ה- Middle Office הינה גורם בלתי תלוי בגורם העיסקי המבצע את הפעילות. בנוסף, נערך אימות ותיקוף של השווי ההוגן על ידי הוועדה לניטור סיכונים וגורם מטעמה, אחת לרבעון. בהתאם להוראות בנק ישראל, מונה גורם בורר, אשר תפקידו לברור במידה וקיימת מחלוקת בגין תחשיב השווי ההוגן, בין הגורם הקובע את השווי ההוגן והגורם המתקף.

לצורך תחשיב שוויון של אגרות חוב ישראליות לא סחירות, בחנה הנהלת הבנק את הריבית להוון המתקבלת מ"שערי ריבית" ובנוסף, נערכה בדיקה מול ניירות ערך סחירים של אותו מנפיק או ניירות ערך דומים בשוק, במידת האפשר. במקרים מסויימים, כאשר נתגלו פערים במסגרת הבדיקה, הורדו מחירי השערים על ידי העלאת ריבית ההוון, באם נדרש, כדי לשקף את הסיכון הגלום בנייר הערך. בדבר בחינת ירידת ערך בהשקעה בניירות ערך – ראה סעיף 5 להלן.

להלן רגישות בשוויון ההוגן של תיק אגרות חוב שאינן סחירות (המחושב לפי ערך נוכחי של תזרימים עתידיים) בבחינה של שינוי של 1% בשיעור הריבית המשמש לשערוך (במיליוני ש"ח):

עליה של 1%	ירידה של 1%
(2.2)	2.6
שינוי בשווי הוגן	

3. אומדן השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים נגזרים

הבנק פועל בתחום המכשירים הפיננסיים הנגזרים, שהצגתם בדוחות הכספיים מושתתת על בסיס השווי ההוגן, להבדיל מהשווי על פי עקרון הצבירה. חישובי השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים הנגזרים, בגין המרכיב המט"ח שלהם, מתבססים על פי הנתונים השוררים בשוקי הכספים הבינלאומיים, ובגין המרכיב של המטבע הישראלי, על שיעורי ריבית לא צמודה וריבית צמודת מדד, להם נקבע אומדן על ידי מחלקת ניהול סיכונים של הבנק, בהתבסס על מחירי השוק, הנזילות והסחירות הקיימת בשוק המקומי. המרווח בין ריבית המכירה לריבית הקניה, מהווה אף הוא גורם סובייקטיבי המשפיע על חישובי השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים נגזרים. רוב העסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים, הינן עסקאות לטווח קצר, אשר בהן סיכון האשראי לא בא לידי ביטוי. בעסקאות ארוכות טווח מרכיב סיכון האשראי נלקח בחשבון בתמחורן. השווי ההוגן של אופציות לסוגיהן השונים מתבסס ברובו הגדול, על מודל Black and Scholes והוא מושפע מהתנודתיות הגלומה בשער החליפין, הריבית והמדדים הרלבנטיים לאופציה שהבנק רכש או כתב. לגבי מכשירים פיננסיים נגזרים מורכבים שאין להם שוק סחיר, נערכים, בדרך כלל, חישובי השווי הוגן במערכות מידע פיננסי מובילות בתחום, המשמשות חדרי עסקות ובנקים בכל העולם (כגון: מערכת בלומברג).

תחשיב השווי ההוגן בגין מכשירים פיננסיים נגזרים שאינם סחירים נערכים על ידי יחידת ה-Middle Office השייכת למחלקת ניהול סיכונים.

בדיקות ובקורות סבירות נוספות על חישוב השווי ההוגן מבוצעות במחלקת החשבונאות. בנוסף, נערך אימות ותיקוף של השווי ההוגן על ידי הוועדה לניטור סיכונים וגורם מטעמה, אחת לרבעון. בהתאם להוראות בנק ישראל, מונה גורם בורר, אשר תפקידו לברור במידה וקיימת מחלוקת בגין תחשיב השווי ההוגן, בין הגורם הקובע את השווי ההוגן והגורם המתקף. פעילות הבנק במכשירים פיננסיים נגזרים הינה בעיקרה בעסקאות קצרות טווח. לאור זאת, השפעת האומדנים שצוינו לעיל על חישובי השווי ההוגן של המכשירים האמורים, אינה מהותית.

4. שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

הטבלה שלהלן מסכמת את שווי ההוגן של מכשירים פיננסיים בהתפלגות לפי שווי הוגן של מחירים מצוטטים משוק פעיל ואחר:

(מיליוני ש"ח)

31 בדצמבר 2010			31 בדצמבר 2011		
סך הכל	מחירים מצוטטים נתונים נצפים בשוק פעיל (רמה 1)	מחירים מצוטטים נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	סך הכל	מחירים מצוטטים נתונים נצפים בשוק פעיל (רמה 1)	מחירים מצוטטים נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)
14,220.2	392.4	13,827.8	3,865.0	205.1	3,659.9
1,540.2	80.6	1,459.6	1,436.1	32.3	1,403.8

1 הוצג מחדש.

5. ירידת ערך נכסים

הבנק מיישם נהלים על מנת להבטיח שערך נכסיו במאזן המאוחד אינו עולה על שווי ההוגן. במידת הצורך רושם הבנק ירידות ערך בנכסיו.

בחינת ירידת ערך ניירות ערך זמינים למכירה בתיק הנוסטרו נבחנת בהתאם לנוהל שאושר על ידי הדירקטוריון. לצורך בחינת ירידת ערך בתיק הנוסטרו, מתכנסת מידי רבעון ועדת הנהלה מיוחדת, בהשתתפות המנכ"ל, מנהל חטיבת המטה, הממונה על האשראי, מנהל מחלקת ניהול סיכונים, מנהל החטיבה הפיננסית והחשבונאית הראשית (כמשקיפה). (בדבר שינויים בתפקיד של מנהל חטיבת המטה בשנת 2011 ראה פרק מדיניות ניהול הסיכונים - כללי). תפקידה של הועדה לבחון האם מדובר בירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני שיש לרושמה בדוח רווח והפסד.

ניירות ערך

הבנק בוחן בכל תקופת דיווח האם ירידה בשווי ההוגן של ניירות ערך המסווגים לתיק הזמין למכירה הינה בעלת אופי אחר מזמני.

הבנק מכיר בתקופת הדיווח בירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני, לכל הפחות, בגין ירידת ערך של כל נייר המקיים אחד או יותר מהתנאים הבאים:

- נייר ערך אשר נמכר עד מועד פרסום הדוח לציבור לתקופה זו;
- נייר ערך אשר סמוך למועד פרסום הדוח לציבור לתקופה זו, הבנק מתכוון למכור אותו בתוך פרק זמן קצר;
- איגרת חוב אשר לגביה חלה ירידת דירוג משמעותית בין דירוגה במועד שבו היא נרכשה על ידי הבנק לבין דירוגה במועד פרסום הדוח לתקופה זו;
- איגרת חוב אשר לאחר רכישתה סווגה על ידי הבנק כבעייתית;
- איגרת חוב שלגביה חל כשל בתשלום לאחר רכישתה;
- נייר ערך, אשר השווי ההוגן שלו לסוף תקופת דיווח וגם במועד הסמוך למועד פרסום הדוחות הכספיים, היה נמוך בשיעור העולה על 40% מהעלות (לגבי איגרות חוב – העלות המופחתת) והשווי ההוגן שלו נמוך מהשווי בו נרכש מעל ל- 3 רבעונים ברציפות. זאת, אלא אם בידי הבנק ראיות אובייקטיביות ומוצקות וניתוח זהיר של כל הגורמים הרלוונטיים, אשר מוכיח ברמה גבוהה של ביטחון כי ירידת הערך הינה בעלת אופי זמני.

יובנק בע"מ וחברות מאוחדות שלו

בנוסף, הבחינה בדבר קיום ירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני מתבססת על השיקולים הבאים:

- שיעור ההפסד ביחס לעלות נייר הערך (לגבי אגרות חוב – לעלות המופחתת);
 - משך התקופה בה השווי ההוגן של נייר הערך נמוך מעלותו;
 - שינוי לרעה במצב המנפיק או במצב השוק בכללותו;
 - הכוונה והיכולת של הבנק להחזיק את נייר הערך לתקופת זמן ארוכה מספיק שתאפשר עליה בשווי ההוגן של נייר הערך או עד לפדיון;
 - במקרה של איגרות חוב – שיעור התשואה לפדיון;
 - במקרה של מניות – הפחתה של חלוקת דיבידנדים או ביטול שלה.
- כאשר חלה ירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני, עלותו של נייר הערך מופחתת לשווי ההוגן ומשמשת כבסיס עלות חדש. סכום ההפחתה יזקף לדוח רווח והפסד. עליות ערך בתקופות דיווח עוקבות מוכרות בסעיף נפרד בהון במסגרת רווח כולל אחר מצטבר ואינן נזקפות לרווח והפסד (בסיס העלות החדש).

6. התחייבויות בגין תביעות משפטיות

בין יתר התחייבויות הבנק קיימות הפרשות בגין תביעות משפטיות שונות נגד הבנק, ביניהן גם בקשה לתביעה ייצוגית, באם נדרש. ההפרשות נקבעו באופן שמרני על פי הערכת ההנהלה ומבוססות על חוות דעת משפטיות. אחת לרבעון נערך דיון בדירקטוריון, לגבי תביעות שהוגשו נגד הבנק. לצורך הערכת הסיכונים בהליכים משפטיים המוגשים כנגד הבנק מתבססת הנהלת הבנק על חוות דעתם של היועצים המשפטיים החיצוניים המייצגים את הבנק בתביעות אלו. חוות דעת אלו ניתנו על ידי היועצים המשפטיים החיצוניים על פי מיטב שיקול דעתם, על יסוד העובדות המוצגות להם על ידי הבנק ועל יסוד המצב המשפטי (הדין והפסיקה) כפי שהם ידועים במועד ההערכה, והנתונים, לא פעם, לפרשנות ולטיעונים אפשריים שונים. הערכת הסיכונים לאישור תובענות ייצוגיות כרוכה בקושי רב עוד יותר, שכן מדובר בתחום משפטי חדש יחסית, אשר ההלכות המשפטיות בו גם בנושאים עקרוניים ומרכזיים מצויות עדיין בהתהוותן וטרם גובשו. לאור האמור לעיל, יתכן שתוצאות התביעות בפועל תהיינה שונות מההפרשות שנגשו.

פעילות למען הקהילה ותרומות

בשנת 2011 החל הבנק את פעילותו עם עמותת לילך. עמותת לילך פועלת במטרה לחולל שינוי בחייהם של ילדים בסיכון ומשפחותיהם, באמצעות מועדוניות אותן היא מפעילה ברחבי תל אביב – יפו ומהוות בית חם ואוהב עבור הילדים והמשפחות. מועדוניות העמותה מהוות מסגרת משלימה, המאפשרת לילדים לקבל את התנאים הבסיסיים המגיעים להם – תשומת לב, עזרה בשיעורי בית, יחס חם, ארוחה חמה – מבלי להרחיקם מהסביבה המשפחתית. הבנק אימץ מועדונית של עמותת לילך בשכונת נווה שרת, כשבנוסף לתרומה הכספית, עובדי הבנק משתלבים בפעילויות שונות במועדונית, וילדי המועדונית מוזמנים לפעילויות רווחה בבנק המתאימות להם. סך כל התרומות בשנת 2011 הסתכם ב-225 אלפי ש"ח.

גילוי בדבר מבקר פנימי בבנק

גב' יעל רונן, רו"ח מכהנת כמבקרת הפנימית הראשית של הבנק הבינלאומי החל מחודש מאי 2011, ומשמשת כמבקרת פנימית בכל החברות הבנקאיות בקבוצת הבינלאומי. כהונתה של הגב' יעל רונן, רו"ח, הינה בתוקף מיום 23.5.11. בתקופה שעד 18.3.2011 כיהן בתפקיד מר ניר אבל, רו"ח (כיהן החל ממאי 2006), ובתקופה שבין ה-19.3.2011 ועד ה-22.5.2011 שימש מר קובי בן שושן, סגן המבקר הפנימי, כממלא מקום המבקר הפנימי.

פרטי המבקר הפנימי

המבקרת הפנימית הינה בעלת תואר ראשון בכלכלה ופסיכולוגיה ומסלול בחשבונאות לבעלי תואר מטעם אוניברסיטת ת"א. בתפקידיה הקודמים עסקה בניהול מחלקת SOX של חברת כלל ביטוח בע"מ והיתה מנהלת במחלקת ניהול סיכונים מערכות מידע במשרד רואי החשבון KPMG סומך חייקין, עם דגש על פעילויות ביקורת וייעוץ בתחום הבנקאי. המבקרת הפנימית הינה עובדת הבנק הבינלאומי ועומדת בתנאים הקבועים בסעיף 3(א) לחוק הביקורת הפנימית. המבקרת הפנימית ועובדיה משמשים בתפקידי ביקורת בלבד, ללא ניגוד עניינים, ופועלים בהתאם להוראות המבקר הפנימי, כאמור בסעיף 146 (ב) לחוק החברות, הוראות סעיף 8 לחוק הביקורת הפנימית והוראות סעיף 8 לכללי הבנקאות.

דרך המינוי וכפיפות אירגונית

מינוי המבקרת הפנימית אושר בועדת הביקורת של הבנק ביום 7.4.11 ובדירקטוריון הבנק ביום 10.4.11. הממונה בארגון על המבקרת הפנימית הינו יו"ר הדירקטוריון.

תוכנית העבודה של הביקורת הפנימית

תוכנית העבודה של הביקורת הפנימית נסמכת על תוכנית עבודה רב שנתית (ל-4-5 שנים) ממוקדת סיכונים. בבניית תוכנית הביקורת הרב שנתית מתבסס המבקר הפנימי על מכלול גורמים, וביניהם: מיפוי היחידות השונות וקווי העסקים והתהליכים בארגון; מיפוי והערכת הסיכונים הגלומים ביחידות ובתהליכים אלה (סיכונים אשראי, שוק ותפעול); סקר סיכונים תפעוליים שנערך בבנק (לרבות סיכונים מעילות והונאות); הוראות כל דין והנחיות המפקח על הבנקים; אירועי כשל, אשר היו בעבר בארגון ו/או בארגונים מקבילים במערכת.

תוכנית עבודת הביקורת לשנת 2011, נגזרה משורה של משתנים שונים, אשר עומדים בבסיס בניית תוכנית העבודה. עיקרם: תוכנית עבודה רב שנתית עדכנית, הוראות ניהול בנקאי תקין, סקרי סיכונים שנערכו בבנק, הנחיות ועדת הביקורת, תחומי פעילות חדשים ושינויים במבנה הארגוני, ממצאי דוח הביקורת המפורט שהוצא על ידי רואי החשבון המבקרים, ממצאי דוחות ביקורת בנק ישראל, משאבי הביקורת, המלצות בעלי תפקידים בבנק וממצאים קודמים. תוכנית העבודה הרב שנתית ותוכנית העבודה השנתית הנגזרת ממנה, אושרו על ידי ועדת הביקורת ויו"ר הדירקטוריון. שינויים מהותיים מתוכנית העבודה שאושרה, מובאים לדיון בפני ועדת הביקורת.

היקף משרות

כאמור, המבקרת הפנימית הינו עובדת הבנק הבינלאומי ומועסקת במשרה מלאה. מספר העובדים העוסקים בביקורת הפנימית עמד ביובנק על כ- 4.3 משרות בממוצע. היקף משרות זה, נגזר מתוכנית העבודה הרב שנתית, תחלופת כוח אדם במהלך השנה ותגבור על ידי מיקור חוץ.

עריכת הביקורת

עבודת הביקורת הפנימית מבוצעת על פי דרישות החוק השונות, לרבות חוק הביקורת הפנימית, פקודת הבנקאות, כללי הבנקאות (הביקורת הפנימית) ועל פי תקנים מקצועיים מקובלים – "הסטנדרטים לעיסוק מקצועי בביקורת פנימית" של לשכת המבקרים הפנימיים בישראל, בכל הקשור לבדיקת תקינותן של פעולות הארגון מבחינת שמירה על חוקים, על הניהול התקין, על טוהר המידות ועל חסכון ויעילות, אי תלות בגוף המבוקר, הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, וכן הנחיות גופים רגולטורים אחרים. יצוין, כי נערך כתב מינוי לביקורת הפנימית, אשר מבסס את מעמדה וסמכותה בתאגיד הבנקאי. כתב המינוי אושר כנדרש בועדת הביקורת ובדירקטוריון והופץ בין כלל עובדי הבנק.

גישה למידע

למבקר הפנימי ניתנת גישה חופשית ובלתי אמצעית, כאמור בסעיף 9 לחוק הביקורת הפנימית, התשנ"ב – 1992, לכל מערכות הבנק ומערכות חברות הבנות, ובכלל זה למערכות המידע ונתונים כספיים.

דין וחשבון המבקר הפנימי הראשי

המבקר הפנימי מדווח לוועדת הביקורת, בכל הנוגע לתהליכי עבודת הביקורת ונהליה הפנימיים. המבקר הפנימי מדווח באופן שוטף ליו"ר ועדת הביקורת. הדיווח כולל העתק של כל דוחות הביקורת, וכן מוגשים סיכומי פעילות הביקורת לתקופות שונות (דיווחים רבעוניים וסיכומי פעילות חצי שנתיים ושנתיים). יו"ר ועדת הביקורת, בהתייעצות עם המבקר הפנימי, ותוך יידוע יו"ר הדירקטוריון להתייחסותו, קובע מהם דוחות הביקורת הפנימית המהותיים שיובאו לדיון בועדת הביקורת.

כמו כן, דוחות ביקורת נבחרים, לפי העניין, נדונים בישיבות אצל המנכ"ל, עם הגורמים המבוקרים הנוגעים, טרם הצגתם בועדת הביקורת. לחברי הדירקטוריון נמסרים עותקי פרוטוקולים של ועדות הביקורת, על מנת להביא את תוכן הדיונים לידיעת חברי הדירקטוריון, שאינם חברים בועדת הביקורת.

במקרים של ממצאים חמורים במיוחד, נמסר דוח מידי לממלאי התפקידים הנ"ל. ביום 24.2.11 נדון בועדת הביקורת סיכום פעילות הביקורת לשנת 2010, ביום 27.9.11 נדון בועדת הביקורת סיכום פעילות הביקורת למחצית הראשונה של שנת 2011 וביום 12.1.12 נדונה תוכנית העבודה של הביקורת לשנת 2012.

הערכת הדירקטוריון את פעילות המבקר הפנימי

לדעת הדירקטוריון וועדת הביקורת, היקף, אופי ורציפות הפעילות ותכנית העבודה של המבקר הפנימי הינם סבירים בנסיבות העניין, ויש בהם כדי להגשים את מטרות הביקורת הפנימית בתאגיד.

תגמול

תגמול המבקרת הפנימי מבוצע על ידי הבנק הבינלאומי ומתבצע חיוב של הבנק בגין שירותי הביקורת. להערכת דירקטוריון החברה האם תגמול המבקר הולם את משרתו. להערכת הדירקטוריון, אין בתגמול המבקר הפנימי כדי לגרום להטייה בשיקול דעתו המקצועי.

תהליך אישור הדוחות הכספיים

נושאי המשרה העוסקים בהכנת הדוחות הכספיים של הבנק הינם מנכ"ל הבנק, מר רון בדני והחשבונאית הראשית, גב' אורית איצקוביץ.

האורגן בבנק האחראי על בקרת העל הינו דירקטוריון הבנק.

דירקטוריון הבנק מינה ועדת ביקורת, המקיימת דיונים מקדמיים פרטניים בנושא הדוחות הכספיים. בראש ועדת הביקורת מכהן דירקטור חיצוני. בהתאם להחלטת הדירקטוריון, נדרש כי יכהנו בדירקטוריון ובוועדת הביקורת לפחות שני דירקטורים בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית. כיום בפועל – 4 מתוך 7 חברי הדירקטוריון, ו-2 מתוך 3 חברי ועדת הביקורת הינם בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית. הדיון בדוחות הכספיים נערך בהשתתפות המנכ"ל, החשבונאית הראשית ורואה החשבון המבקר של הבנק. לשיבות ועדת הביקורת, כמו גם לשיבת הדירקטוריון בה נידונים ומאושרים הדוחות הכספיים, מוזמנים ונוכחים גם רואי החשבון המבקרים של הבנק המתבקשים להציג את הממצאים העיקריים, אם היו כאלה, שעלו מתהליך הביקורת או הסקירה, ועומדים לרשות חברי ועדת הביקורת וחברי הדירקטוריון בכל שאלה והבהרה טרם אישורם. ועדת הביקורת מעבירה לדירקטוריון את המלצותיה לעניין אישור הדוחות הכספיים זמן סביר לפני הדיון בדירקטוריון ומדווחת לו על כל ליקוי או בעיה אם וככל שהתגלו במהלך הבחינה.

בהתאם להוראות SOX 302, מדי רבעון מתכנסת ועדת גילוי, בראשות המנכ"ל ובהשתתפות החשבונאית הראשית, ראשי חטיבות ומנהלי המחלקות הכפופים למנכ"ל ו/או לדירקטוריון, מתאם הגילוי הראשי ורואה החשבון המבקר של הבנק. ועדת הגילוי דנה בנושאים מהותיים שעשויה להיות להם השלכה על נתוני הדוחות הכספיים, וכן ליקויים שנתגלו במערכת הבקרה על דיווח כספי, ומעקב אחר תיקון אותם ליקויים.

בטרם מובאים הדוחות הכספיים לדיון במליאה, נערכים דיונים מקדימים בעניינם בהנהלת הבנק, בוועדת הגילוי וכן בהשתתפות המנכ"ל, החשבונאית הראשית ורואה החשבון המבקר של הבנק, במסגרתם מתקיים דיון בסוגיות מהותיות, ככל שהתעוררו, בהכנת הדוחות הכספיים ובמדיניות החשבונאית שיש ליישם.

מידי רבעון מקיימת ועדת הביקורת של הדירקטוריון דיון בחובות הפגומים ובהפרשה להפסדי אשראי, לצורך אישורם ואישור הפרשות בגין ירידת ערך בתיק הנוסטרו בטרם יובאו הדוחות הכספיים לאישור הדירקטוריון. הדיון מתקיים בהשתתפות חברי ועדת הביקורת ובהשתתפות המנכ"ל, החשבונאית הראשית ורואה החשבון המבקר של הבנק.

במסגרת הליך אישור הדוחות הכספיים של הבנק, מועברות טיטות של הדוחות הכספיים של הבנק ודוח הדירקטוריון, לעיונם של חברי ועדת הביקורת וחברי הדירקטוריון לפי העניין, לפני מועד הישיבה הקבועה לדיון בדוחות הכספיים. בישיבת הדירקטוריון הדנה באישור הדוחות הכספיים של הבנק, משתתפים חברי הנהלת הבנק לרבות, המנכ"ל, החשבונאית הראשית ורואה החשבון המבקר.

במהלך ישיבת הדירקטוריון בה נידונים ומאושרים הדוחות הכספיים סוקר מנכ"ל הבנק באופן מפורט, את עיקרי הדוחות הכספיים וכן סוגיות מהותיות בדיווח הכספי.

בנוסף, נסקרת הפעילות השוטפת של הבנק והשפעת פעילות זו על תוצאות הבנק ומודגשות סוגיות מהותיות. במעמד זה מתקיים דיון במהלכו משיבים נושאי המשרה בבנק לשאלות הדירקטורים בנושאים הקשורים לתוצאות הפעילות ולדוחות הכספיים. בתום הדיון מתקבלת החלטת הדירקטוריון בדבר אישור הדוחות הכספיים של הבנק והסמכת יו"ר הדירקטוריון, המנכ"ל והחשבונאית הראשית לחתום על הדוחות הכספיים.

דיווח על דירקטורים בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית

הנחייה של המפקח על הבנקים קובעת כי על התאגידים הבנקאיים לתת גילוי בדוח הדירקטוריון בדבר המספר המיזערי הראוי של דירקטורים (שאינם בעלי תפקיד נוסף בבנק) בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית שקבע דירקטוריון התאגיד הבנקאי, אשר מאפשר לדעת הדירקטוריון לעמוד באחריותו בבדיקת המצב הכספי של התאגיד ולעריכת הדוחות הכספיים ואישורם, וכן לתת פרטים על הדירקטורים שהינם בעלי מיומנות, כאמור.

קביעה זו נעשית בהתחשב, בין היתר, בגודל התאגיד, סוג פעילותו, מספר חברי הדירקטוריון שלו ומורכבותו. דירקטוריון הבנק קבע כי המספר המיזערי הראוי של דירקטורים בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית, כהגדרתם בהנחייה, הינו שני דירקטורים. מספר זה מאפשר לדעת הדירקטוריון לעמוד בחובות המוטלות עליו כאמור לעיל, שכן הוא מבטיח את מעורבותו של דירקטור בעל מיומנות, כאמור, בתהליך אישור הדוחות הכספיים גם במקרה של היעדרות של אחד מבין שני הדירקטורים בעלי מיומנות זו. בנוסף, ציין הדירקטוריון כי בקביעה זו הובאה בחשבון העובדה שהדוחות הכספיים של הבנק מובאים בפני ועדת הביקורת, המנהלת דיונים מעמיקים בדוחות, טרם הבאתם לאישור הדירקטוריון.

להלן פרטים אודות הדירקטורים שהם בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית, תוך ציון השכלתם ונסיונם בתחום הבנקאות ובנושאים עסקיים וחשבונאיים, אשר מאפשרים להם להבין לעומקם דוחות כספיים של תאגידים בנקאיים:

מר ז'אק אלעד הינו בעל תואר מוסמך במינהל עסקים ותואר בוגר בכלכלה.

מר אלעד כיהן כיו"ר דירקטוריון הבנק ושימש כמנכ"ל FIBI BANK (U.K.) Ltd וכיהן כדירקטור בבנק הבינלאומי. מר אלעד מכהן כיו"ר דירקטוריון הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ ועוסק בייעוץ פיננסי. בנוסף, מכהן כיו"ר דירקטוריון ומנכ"ל חברת שדות קרן למחקר ופיתוח בע"מ.

מר אלעד כהן כיו"ר ועדת ניהול סיכונים.

ביום 18.12.2011 סיים מר ז'אק אלעד את כהונתו כדירקטור וכיו"ר דירקטוריון יובנק. באותו יום מינה דירקטוריון הבנק את מר יורם סירקיס כיו"ר דירקטוריון, החל ממועד זה.

מר דוד בלומברג הינו בעל תואר מוסמך במינהל עסקים ותואר בוגר בכלכלה.

מר בלומברג כיהן כמנכ"ל בנק טפחות, כמנכ"ל בנק המזרחי וכיו"ר דירקטוריון בנק ירושלים וכיום מכהן כמנכ"ל חברת בר מוטב בע"מ, כיו"ר בסס"ח – החברה הישראלית לביטוח אשראי בע"מ. מר בלומברג חבר בועדת ניהול סיכונים ובוועדת שכר ותגמולים.

מר בן ציון ישראל הינו רואה חשבון מוסמך, בעל תואר בוגר בכלכלה וחשבונאות. מר ישראל שימש כממלא מקום מנכ"ל ומנהל כספים באינספיייר השקעות בע"מ וכן כיהן כדירקטור וחבר בועדת הביקורת, אשר דנה בדוחות הכספיים של חברת תדיר גן (מוצרים מדויקים) 1993 בע"מ. כיום עוסק בייעוץ עסקי ופיננסי. מר ישראל מכהן כיו"ר ועדת הביקורת.

גברת קרן אצלן הינה בעלת תואר מוסמך בכלכלה ותואר בוגר בכלכלה וניהול. גברת אצלן כיהנה כסמנכ"ל כספים ולאחר מכן כמנכ"ל של קניאל תעשיות אריזה בע"מ וכן כסמנכ"ל כספים בתדיראן הולדינגס (לשעבר: קריסטל מוצרי צריכה בע"מ). החל מיום 19.2.12 מכהנת כסמנכ"ל כספים וכלכלה ברכבת ישראל. גברת אצלן חברה בועדת הביקורת ובוועדת שכר ותגמולים.

מר יורם סירקיס הינו רואה חשבון מוסמך, בעל תואר בוגר בכלכלה וחשבונאות וכן תואר מוסמך במנהל עסקים. מר סירקיס כיהן כמנהל מחלקת ניירות ערך בבנק הבינלאומי וכיום מכהן כסמנכ"ל, חבר הנהלה וראש חטיבת ניהול נכסי לקוחות בבנק הבינלאומי. מר סירקיס מכהן כיו"ר דירקטוריון הבנק החל מיום 18.12.2011 וכיו"ר ועדת ניהול הסיכונים.

מר יוסף אלשיך הינו בעל תואר בוגר בכלכלה. מר אלשיך כיהן במועצות מנהלים שונות וכיום עוסק בייעוץ כלכלי ופיננסי דרך החברה שבבעלותו – יוסי אלשיך ייעוץ כלכלי פיננסי בע"מ. מר אלשיך מכהן כיו"ר ועדת שכר ותגמולים.

הבנק עומד במספר המזערי של דירקטורים בעלי מיומנות חשבונאית פיננסית.

עבודת הדירקטוריון ושינויים בדירקטוריון וועדותיו

במהלך שנת 2011 פעל דירקטוריון הבנק כמתחייב מתפקידו, בקביעת מדיניות בתחומים השונים, קביעת הנחיות כפי שמתחייב מההוראות השונות, אישור אשראי ופיקוח ובקרה על הפעילות העסקית השוטפת.

מליאת הדירקטוריון וועדותיו, ועדת ביקורת וועדת ניהול סיכונים קיימו דיונים מפורטים, כל ועדה בתחומה. במהלך השנה התקיימו 11 ישיבות דירקטוריון ו-18 ישיבות של ועדות הדירקטוריון השונות.

ביום 2.10.2011 אישר דירקטוריון הבנק שינויים בהרכב וסוגי ועדות הדירקטוריון, אשר נכנסו לתוקף ממועד זה. בין השינויים ניתן למנות את ביטול ועדת האשראי והקמת ועדת שכר ותגמולים.

חברי דירקטוריון הבנק

להלן שמות חברי דירקטוריון הבנק למועד פרסום דוח זה ובנוסף חברי דירקטוריון שכיהנו במהלך שנת 2011:

יורם סירקיס, יו"ר

תקופת כהונה כדירקטור: 14.8.07 – היום. מונה כיו"ר הדירקטוריון ביום 18.12.11.

חברות בועדות: יו"ר ועדת ניהול סיכונים.

דירקטור פנימי או חיצוני*: פנימי.

השכלה: B.A כלכלה וחשבונאות – האוניברסיטה העברית ירושלים ורואה חשבון מוסמך, M.A מנהל עסקים - האוניברסיטה העברית ירושלים.

תעסוקה בחמש השנים האחרונות:

2007 – היום: סמנכ"ל, חבר הנהלה וראש חטיבת ניהול נכסי לקוחות בבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ,

חברות בדירקטוריונים נוספים נכון ליום פרסום הדוחות: החברה לרישומים של הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ, הבורסה לניירות ערך בתל-אביב בע"מ, מסלקת המעו"ף בע"מ.

ז'אק אלעד, יו"ר לשעבר

תקופת כהונה: 18.12.11 – 22.12.04.

חברות בועדות: יו"ר ועדת ניהול סיכונים.

דירקטור פנימי או חיצוני*: פנימי.

השכלה: B.A כלכלה – האוניברסיטה העברית, ירושלים, M.A מנהל עסקים, מימון – האוניברסיטה העברית ירושלים.

תעסוקה בחמש השנים האחרונות:

2004 – 18.12.11: דירקטור ויו"ר דירקטוריון יובנק, 2006 – היום: יו"ר דירקטוריון הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ. יועץ פיננסי.

חברות בדירקטוריונים נוספים נכון ליום פרסום הדוחות: ז'אק אלעד יועצים בע"מ, ספירקסט בע"מ והבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ ויו"ר דירקטוריון פיבי שוויץ.

דוד בלומברג

תקופת כהונה: 14.10.07 – היום.

חברות בועדות: ועדת ניהול סיכונים וועדת שכר ותגמולים.

דירקטור פנימי או חיצוני*: חיצוני.

השכלה: B.A כלכלה – האוניברסיטה העברית, ירושלים, M.A מנהל עסקים, מימון – האוניברסיטה העברית ירושלים.

תעסוקה בחמש השנים האחרונות:

יועץ פיננסי, בעלים ומנכ"ל של חברת בר מוטב בע"מ.

1998-2006: יו"ר דירקטוריון בנק ירושלים.

חברות בדירקטוריונים נוספים נכון ליום פרסום הדוחות: יו"ר דירקטוריון בר מוטב בע"מ, בסס"ח החברה הישראלית לביטוח אשראי בע"מ, אי.אם.איי. עזר חברה לביטוח משכנתאות בע"מ, הספריה הלאומית בע"מ. דירקטור: אפריקה ישראל נכסים בע"מ.

אבי קרמר

תקופת כהונה: 6.5.08 – היום.

חברות בועדות: ועדת ביקורת.

דירקטור פנימי או חיצוני*: חיצוני.

השכלה: B.A כלכלה – אוניברסיטת תל-אביב.

תעסוקה בחמש השנים האחרונות:

2005 – 2007: סמנכ"ל מכירות וחבר הנהלה בחברת יבמ ישראל בע"מ,

2008 – 2009: מנכ"ל בי סייפ מערכות מידע (1983) בע"מ.

2009 – היום: יועץ בתחום העסקי ומערכות מידע.

חברות בדירקטוריונים נוספים נכון ליום פרסום הדוחות: אין.

בן ציון ישראל

תקופת כהונה: 23.2.09 – היום.

חברות בועדות: יו"ר ועדת ביקורת.

דירקטור פנימי או חיצוני*: חיצוני.

השכלה: B.A בכלכלה וחשבונאות – אוניברסיטת תל-אביב, רואה חשבון מוסמך.

תעסוקה בחמש השנים האחרונות:

כיום יועץ עיסקי ופיננסי.

2009-2010: מנכ"ל בייקר טילי יועצים (ישראל) בע"מ.

2004-2008: ממלא מקום מנכ"ל וסמנכ"ל כספים – אינספייר השקעות בע"מ.

חברות בדירקטוריונים נוספים נכון ליום פרסום הדוחות: י.א. יגאל השקעות (1990) בע"מ, בן ציון ישראל יועץ עסקי ופיננסי בע"מ.

זיוה ברק

תקופת כהונה: 4.3.10 – היום.

חברות בועדות: ועדת ניהול סיכונים.

דירקטור פנימי או חיצוני*: פנימי.

השכלה: B.A בכלכלה ובמדעי המדינה – האוניברסיטה העברית, ירושלים, M.A מנהל עסקים – האוניברסיטה העברית, ירושלים.

תעסוקה בחמש השנים האחרונות:

2007 – היום: ראש סקטור בניה ונדל"ן בחטיבה העסקית בבנק הבינלאומי.

חברות בדירקטוריונים נוספים נכון ליום פרסום הדוחות: אין.

קרן אצלאן

תקופת כהונה: 5.10.10 - היום.

חברות בועדות: ועדת ביקורת וועדת שכר ותגמולים.

דירקטור פנימי או חיצוני*: חיצוני.

השכלה: B.A בכלכלה וניהול – אוניברסיטת תל-אביב, M.A בכלכלה – אוניברסיטת תל-אביב.

תעסוקה בחמש השנים האחרונות:

19.2.2012 – היום: סמנכ"ל כספים וכלכלה ברכבת ישראל.

2010 – 5.2011: סמנכ"ל כספים, תדיראן הולדינגס (לשעבר: קריסטל מוצרי צריכה בע"מ).

2005 – 2009: מנכ"ל קניאל תעשיות אריזה בע"מ.

חברות בדירקטוריונים נוספים: קרן א. שירותי ניהול פיננסיים בע"מ.

יוסף אלשיך

תקופת כהונה: 1.7.11 – היום.

חברות בועדות: יו"ר ועדת שכר ותגמולים.

דירקטור פנימי או חיצוני*: פנימי.

השכלה: B.A בכלכלה – New York – New School University.

תעסוקה בחמש השנים האחרונות:

1996 – 2011: כהונה במועצות מנהלים וועדות השקעות, כולל בפיבי אחזקות בע"מ, על בד משואות יצחק בע"מ, הריבוע הכחול נכסים והשקעות בע"מ, מוצרי מעברות בע"מ, הראל פיננסים בע"מ ודן חברה ציבורית לתחבורה בע"מ, דרך החברה שבבעלותו יוסי אלשיך ייעוץ כלכלי פיננסי בע"מ.

חברות בדירקטוריונים נוספים נכון ליום פרסום הדוחות: תעשיות לכיש בע"מ, וויטווטר בע"מ, מגה קמעונאות בע"מ, 013 נטוויז'ן בע"מ ושיכון ובינוי בע"מ.

יוסף ירום

תקופת כהונה: 1.8.10 – 17.3.11.

חברות בועדות: ועדת ניהול סיכונים.

דירקטור פנימי או חיצוני*: פנימי.

השכלה: בוגר לימודי חינוך ומדעי היהדות – מכון ללימודי היהדות ארגנטינה ומכון ע"ש הרב גולד בירושלים. מוסמך האוניברסיטה הממלכתית, קורדובה – ארגנטינה למשפטים ומדעי החברה. בעל רישיון לעריכת דין בישראל ובארגנטינה.

תעסוקה בחמש השנים האחרונות:

2006 – 2008: יו"ר בנק מסד, מקבוצת בנק הפועלים בשותפות עם הסתדרות המורים.

חברות בדירקטוריונים נוספים נכון ליום פרסום הדוחות: דירקטור בבנק מסד ובמכללה האקדמית להנדסה וטכנולוגיה אורט הרמלין נתניה בע"מ (חל"צ).

* דירקטור חיצוני כהגדרתו בהוראת ניהול בנקי תקין מספר 301.

חברי הנהלת הבנק

חברי הנהלת הבנק למועד פרסום דוח זה ובשנת 2011 הינם:

רון בדני, מנהל כללי.

תקופת כהונה: 1.4.10 – היום.

השכלה: B.A כלכלה ומינהל עסקים, האוניברסיטה העברית, ירושלים, M.B.A מימון, אוניברסיטת תל-אביב.

תעסוקה בשנים האחרונות: משנת 2006 – Global Treasurer - 2.2010 בבנק דיסקונט לישראל בע"מ.

אבי בסון, סמנכ"ל ומנהל חטיבת שוק ההון.

תקופת כהונה: 7.6.05 – היום.

השכלה: B.A כלכלה – אוניברסיטת תל-אביב, M.B.A מימון וחשבונאות – אוניברסיטת תל-אביב.

תעסוקה בחמש השנים האחרונות: משנת 2005 – סמנכ"ל ומנהל חטיבת שוק ההון, יובנק בע"מ.

יובנק בע"מ וחברות מאוחדות שלו

יעקב גרטן, סמנכ"ל, מנהל חטיבת המטה ומנהל סיכונים ראשי.

תקופת כהונה: 3.1.07 – היום.

השכלה: B.Sc. הנדסה כימית – הטכניון, M.B.A. מנהל עסקים – אוניברסיטת תל-אביב.
תעסוקה בחמש השנים האחרונות: משנת 2007 סמנכ"ל ומנהל חטיבת המטה, יובנק בע"מ.

שמעון וקנין, מנהל החטיבה הפיננסית.

תקופת כהונה: 1.3.06 – היום.

השכלה: B.A. כלכלה – האוניברסיטה העברית ירושלים, M.B.A. מנהל עסקים, מימון – האוניברסיטה העברית ירושלים.
תעסוקה בחמש השנים האחרונות: משנת 2006 מנהל החטיבה הפיננסית, יובנק בע"מ.

אורית איצקוביץ, מנהלת חטיבת החשבונאי הראשי וחשבונאית ראשית.

תקופת כהונה: 1.12.06 – היום.

השכלה: B.A. חשבונאות וכלכלה – אוניברסיטת תל-אביב, M.B.A. מנהל עסקים – אוניברסיטת תל-אביב ורואת חשבון מוסמכת.

תעסוקה בחמש השנים האחרונות: מדצמבר 2006 מנהלת חטיבת החשבונאי הראשי וחשבונאית ראשית ביובנק בע"מ.

יהודה - אודי דהאן, מנהל חטיבת הבנקאות הפרסונאלית.

תקופת כהונה: 21.11.11 – היום.

השכלה: B.A. במדעי המחשב וכלכלה – אוניברסיטת תל-אביב, M.Sc. בכלכלה וניהול בינלאומי – אוניברסיטת ST. Gallen, שווייץ. MBA במנהל עסקים – אוניברסיטת Nanyang, סינגפור, PHD במנהל עסקים, אוניברסיטת ST. Gallen, שווייץ.
תעסוקה בחמש השנים האחרונות:

2010 – 2011: מנכ"ל חברת קונטנגו פיננסים בע"מ (חברה בבעלותו).

2009 – 2010: מנהל UBS Wealth Management ישראל.

2006 – 2009: מנהל צוות יועצי השקעות ב-UBS ציריך, שווייץ.

מיכל גורן מילר, מנהלת חטיבת הבנקאות הפרסונלית.

תקופת כהונה: 24.3.08 – 31.12.11.

השכלה: LL.B. משפטים – אוניברסיטת תל-אביב, LL.M. משפטים – אוניברסיטת תל-אביב, M.Sc. מדעי הניהול – התנהגות ארגונית – אוניברסיטת תל-אביב.

תעסוקה בחמש השנים האחרונות: משנת 2008 מנהלת חטיבת הבנקאות הפרסונאלית.

2007 – 2008: מנכ"ל ודירקטורית ביובנק חברה לנאמנות בע"מ.

2004 – 2007: ראש תחום מרכזי עסקים באגף הייעוץ המשפטי לחטיבה העסקית בבנק הפועלים בע"מ.

1995 – 2007: יועצת משפטית (ייעוץ לאגף אשראים מיוחדים) בחטיבה העסקית של בנק הפועלים בע"מ.

שינויים בחברי הנהלת הבנק

ביום 19.6.11 הודיעה הגב' מיכל גורן מילר, מנהלת חטיבת הבנקאות הפרסונאלית בבנק, כי בכוונתה לפרוש מתפקידה בסוף שנת 2011. התפטרותה נכנסה לתוקף ביום 31.12.11.

ביום 20.11.11 אישר דירקטוריון הבנק את מינויו של מר יהודה – אודי דהאן לתפקיד מנהל חטיבת הבנקאות הפרסונאלית, בתוקף מיום 21.11.11.

הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי בדוח הכספי

בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים, ובהתאם להנחיות הוראת ניהול בנקאי תקין 309 שפורסמה בחודש ספטמבר 2008, הבנק מקיים זה מספר שנים בקורות ונהלים לגבי גילוי, וכן פרס מערך בקרה פנימית על דיווח כספי, שיושם לראשונה בדוח כספי, לשנה שהסתיימה ב-31 בדצמבר 2008.

ההוראות, שעניינן אחריות ההנהלה על הבקרה פנימית על דיווח כספי וחוות דעת של רואה החשבון המבקר לגבי ביקורת הבקרה הפנימית על דיווח כספי, נערכו בהתאם להוראות סעיפים 302 ו-404 לחוק הידוע בשם Sarbanes-Oxley Act שנחקק בארה"ב, והוראות והנחיות שנקבעו בארה"ב, בין היתר, על ידי PCAOB. לדוחות צורפו הצהרות של מנכ"ל הבנק והחשבונאית הראשית, כל אחת בנפרד, בנושא הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי.

הנהלת הבנק, בשיתוף עם המנכ"ל והחשבונאית הראשית של הבנק, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל הבנק והחשבונאית הראשית הסיקו כי לתום תקופה זו הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק הינם אפקטיביים כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהתאגיד הבנקאי נדרש לגלות בדוח השנתי בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

בעקבות היישום לראשונה ביום 1 בינואר 2011 של הוראות המפקח על הבנקים בנושא מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי, חל במהלך שנת 2011 שינוי מהותי בתהליכי איתור חובות בעייתיים וההפרשה להפסדי אשראי ולפיכך חל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי. הבנק מיפה את סביבת הבקרה הקשורה לתהליכים אלה, יישם בקורות מפתח מפצות הקשורות לשלמות הנתונים וסבירות התוצאות ובחן את אפקטיביות הבקורות הרלוונטיות. עם זאת, המערכות הממוכנות החדשות שפותחו לצורך יישום הוראת חובות פגומים, כמו גם אפיונים חדשים למערכות קיימות, החלו לפעול לראשונה בשנת 2011 ובמקרים שנתגלו בהן ליקויים ננקטה פעולה לתיקונם.

פרוט תשלומים והטבות למקבלי השכר הגבוה בבנק

להלן פרוט התשלומים וההטבות אשר שולמו או נרשמה בגינם הפרשה בשנת הדוח¹, למקבלי השכר הגבוה ביותר מבין נושאי המשרה בבנק, בסכומים מדווחים, באלפי ש"ח:

גילוי בדבר תגמולים לבעלי עניין ונושאי משרה בכירה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2011										
תגמולים בעבור שירותים										פרטי מקבלי התגמולים
תגמולים אחרים	סך הכל משכורות והוצאות נלוות	השלמת עתודות בגין הוצאות נלוות עקב שינויים בשכר בשנת החשבון	פיצויים תגמולים, קרן השתלמות חופשה וביטוח לאומי	שווי הטבה ²	מענק	שכר	שיעור החזקה בהון הבנק	היקף משרה	תפקיד	
687	-	-	-	-	-	-	-	³	יו"ר הדירקטוריון	ז'אק אלעד ⁶
-	1,836	2	377	75	231	1,151	-	100%	מנהל כללי	רון בדני
-	1,538	3	297	75	152	1,011	-	100%	סמנכ"ל ומנהל חטיבת שוק ההון	אבי בסון
-	1,216	33	246	80	105	752	-	100%	סמנכ"ל ומנהל חטיבת המטה	יעקב גרטן
-	1,185	14	252	63	109	747	-	100%	מנהל החטיבה הפיננסית	שמעון וקנין
-	1,034	23	195	64	89	663	-	100%	מנהלת חטיבת הבנקאות הפרסונלית	מיכל גורן ⁷

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2010										
תגמולים בעבור שירותים										פרטי מקבלי התגמולים
תגמולים אחרים	סך הכל משכורות והוצאות נלוות	השלמת עתודות בגין הוצאות נלוות עקב שינויים בשכר בשנת החשבון	פיצויים תגמולים, קרן השתלמות חופשה וביטוח לאומי	שווי הטבה ²	מענק	שכר	שיעור החזקה בהון הבנק	היקף משרה	תפקיד	
689	-	-	-	-	-	-	-	³	יו"ר הדירקטוריון	ז'אק אלעד
-	2,346	-	1,253	55	200	838	-	100%	מנהל כללי	רון בדני ⁵
-	1,491	2	248	66	200	975	-	100%	סמנכ"ל ומנהל חטיבת שוק ההון	אבי בסון
-	1,141	8	239	65	95	734	-	100%	מנהל החטיבה הפיננסית	שמעון וקנין
-	1,047	4	197	68	95	683	-	100%	סמנכ"ל ומנהל חטיבת המטה	יעקב גרטן
									מנהלת חטיבת החשבונאי הראשי	אורית איצקוביץ
-	985	13	172	66	80	654	-	100%	וחשבונאית ראשית	
-	390	1	42	35	-	312	-	100%	מנהל כללי	אילן רביב ⁴

1. לא כולל מס שכר ולא כולל מידע על הלוואות שניתנו בתנאים דומים לאלו שניתנו לכלל עובדי הבנק.
2. כולל שווי רכב, שווי סלולרי, שווי עיתון ושווי ביטוח בריאות.
3. היקף העסקה בקבוצה, כיו"ר הבנק הבינלאומי וכיו"ר יובנק, הינו 90% משרה מתוכם לפחות יומיים בשבוע ביובנק.
4. סיים כהונתו ב- 3 במרץ 2010.
5. החל את כהונתו כמנכ"ל הבנק ב- 1 באפריל 2010.
6. סיים כהונתו ב- 18 בדצמבר 2011.
7. סיימה את כהונתה ב- 31 בדצמבר 2011.

- א. בקביעת תשלומי השכר, המענקים וההטבות שנכללו בדיווח על שכר חברי ההנהלה, התבססו השיקולים של הדירקטוריון על מעמדו ותפקידו של כל אחד מהם ותרומתו לפעילות הבנק. בשיקולי התגמול נלקחו בחשבון, בין היתר, היקף העסקים ותוצאות הפעילות של הבנק.
- ב. התנאים לניהול החשבונות בבנק לנושאי המשרה הבכירה, לרבות כל פעילות במסגרתם דומים לתנאים ללקוחות אחרים בעלי מאפיינים דומים.

מר ז'אק אלעד מונה ליו"ר הדירקטוריון של הבנק החל מיום 23 בדצמבר 2004 לתקופה בלתי קצובה. מר אלעד משמש גם כיו"ר הבנק הבינלאומי. היו"ר ממלא את תפקידו בקבוצה, כיו"ר הבנק הבינלאומי וכיו"ר הבנק, בהיקף של 90% משרה מתוכם לפחות יומיים בשבוע ביובנק. תנאי ההעסקה של היו"ר בבנק אושרו על ידי ועדת הביקורת, הדירקטוריון והאסיפה הכללית של הבנק. כל אחד מהצדדים רשאי לסיים את ההתקשרות בכל עת ומכל סיבה, תוך הודעה כתובה מוקדמת בת שלושה חודשים ובהתאם לתנאים שנקבעו בהסכם העסקה. בתמורה לשירותים שנותן היו"ר לבנק הוא זכאי לתשלום חודשי והחזר הוצאות כנגד חשבונית מס. מותנה ומוסכם כי ההתקשרות בין היו"ר לבנק נעשית על בסיס מתן שירותים של היו"ר ולא יחולו יחסי עובד מעביד בין הצדדים. בנוסף, אחת לשנה דן דירקטוריון הבנק במתן תגמול נוסף (מענק שנתי) ליו"ר, על פי שיקול דעתם המוחלט, הן לגבי עצם הנתינה והן לגבי גובהה, אם יוחלט לתת. תקופת הגבלת התחרות הינה בת שישה חודשים ממועד הפסקת הכהונה. מר ז'אק אלעד סיים את כהונתו כיו"ר דירקטוריון יובנק ביום 18 בדצמבר 2011.

מר רון בדני מועסק כמנכ"ל הבנק מיום 1 באפריל 2010 בהסכם אישי לתקופה של שנתיים, עד ליום 1 באפריל 2012. לקראת סיום הכהונה, בכוונת דירקטוריון הבנק לאשר כדין את הארכת כהונת המנכ"ל לתקופה בלתי מוגבלת. כל אחד מהצדדים להסכם רשאי לסיים את ההתקשרות בכל עת ומכל סיבה, תוך הודעה כתובה מוקדמת בת שישה חודשים ובהתאם לתנאים שנקבעו בהסכם העסקה. עם סיום העסקתו בבנק זכאי מר בדני לפיצויי פיטורין בהתאם לסכום שהופרש לקופת הפיצויים האישית ללא השלמת עתודות. שמורה לבנק הזכות שלא לנצל את תקופת ההודעה המוקדמת במלואה או בחלקה ולשלם למר בדני עבור התקופה שלא נדרשה. תקופת הגבלת התחרות הינה בת שלושה חודשים ממועד הפסקת העבודה בבנק. מר בדני זכאי למענק שנתי של משכורת חודשית בגין כל אחוז בתשואה על ההון מפעולות רגילות מעל לתשואת סף הזכאות שנקבעה על ידי הדירקטוריון לאותה שנה קלנדרית. תשלום מענק העולה על שלוש משכורות חודשיות דורש את אישורו של דירקטוריון הבנק. לצורך התחשיב ינטרלו מהרווח השנתי רכיבים בעלי סממנים חד פעמיים. בישיבות הדירקטוריון בדצמבר 2010 ובדצמבר 2011 אושרה באופן חריג, חריגה מנוסחת הבונוס ואושר מענק בסכום העולה על המענק לפי הנוסחה. כמו כן, זכאי מר בדני למענק הסתגלות עם הפסקת העבודה בבנק של שלוש משכורות חודשיות. משכורתו של מר בדני צמודה לעליית מדד המחירים לצרכן. במקרה של ירידת מדד, השכר לא ישתנה עד לעליית המדד המקזזת את ירידת המדד.

מר אבי בסון החל לכהן כחבר הנהלה ומועסק בבנק מיום 7 ביוני 2005 בהסכם אישי לתקופה בלתי קצובה. כל אחד מהצדדים רשאי לסיים את ההתקשרות בכל עת ומכל סיבה, תוך הודעה כתובה מוקדמת בת שלושה חודשים ובהתאם לתנאים שנקבעו בהסכם העסקה. עם סיום העסקתו בבנק זכאי מר בסון לפיצויי פיטורין בהתאם לסכום שהופרש לקופת הפיצויים האישית, ללא השלמת עתודות. כמו כן, זכאי מר בסון למענק הסתגלות עם הפסקת העבודה בבנק של שלוש משכורות חודשיות. משכורתו של מר בסון צמודה לעליית מדד המחירים לצרכן. במקרה של ירידת מדד, השכר לא משתנה עד לעליית המדד המקזזת את ירידת המדד.

מר שמעון וקנין החל לכהן כחבר הנהלה החל מיום 1 במרץ 2006 בהסכם אישי לתקופה בלתי קצובה. כל אחד מהצדדים רשאי לסיים את ההתקשרות בכל עת ומכל סיבה, תוך הודעה כתובה מוקדמת בת שלושה חודשים ובהתאם לתנאים שנקבעו בהסכם העסקה. עם סיום העסקתו בבנק זכאי מר וקנין לפיצויי פיטורין בגובה 100% משכרו האחרון כפול שנות הוותק. מסכומים אלו יופחתו ערך פדיון הפיצויים בקופת הגמל אליה הבנק הפריש כספים לטובתו. כמו כן, זכאי מר וקנין למענק הסתגלות עם הפסקת העבודה בבנק של שלוש משכורות חודשיות. משכורתו של מר וקנין צמודה לעליית מדד המחירים לצרכן. במקרה של ירידת מדד, השכר לא משתנה עד לעליית המדד המקזזת את ירידת המדד.

מר יעקב גרטן החל לכהן כחבר הנהלה ומועסק בבנק החל מיום 3 בינואר 2007, בהסכם אישי לתקופה בלתי קצובה. כל אחד מהצדדים רשאי לסיים את ההתקשרות בכל עת ומכל סיבה, תוך הודעה כתובה מוקדמת בת שלושה חודשים ובהתאם לתנאים שנקבעו בהסכם העסקה. עם סיום העסקתו בבנק זכאי מר גרטן לפיצויי פיטורין בגובה 100% משכרו האחרון כפול שנות הוותק. מסכומים אלו יופחתו ערך פדיון הפיצויים בקופת הגמל אליה הבנק הפריש כספים לטובתו. כמו כן, זכאי מר גרטן למענק הסתגלות עם הפסקת העבודה בבנק של שלוש משכורות חודשיות. משכורתו של מר גרטן צמודה לעליית מדד המחירים לצרכן. במקרה של ירידת מדד, השכר לא משתנה עד לעליית המדד המקזזת את ירידת המדד.

גברת מיכל גורן החלה לכהן כחברת הנהלה החל מיום 24 במרץ 2008, בהסכם אישי לתקופה בלתי קצובה. כל אחד מהצדדים רשאי לסיים את ההתקשרות בכל עת ומכל סיבה, תוך הודעה כתובה מוקדמת בת שלושה חודשים ובהתאם לתנאים שנקבעו בהסכם העסקה. עם סיום העסקתה בבנק זכאית גברת גורן לפיצויי פיטורין בגובה 100% משכרה האחרון כפול שנות הוותק. מסכומים אלו יופחתו ערך פדיון הפיצויים בקופת הגמל אליה הבנק הפריש כספים לטובתה. כמו כן, זכאית גברת גורן למענק הסתגלות עם הפסקת העבודה בבנק של שלוש משכורות חודשיות. משכורתה של גברת גורן צמודה לעליית מדד המחירים לצרכן. במקרה של ירידת מדד, השכר לא משתנה עד לעליית המדד המקזזת את ירידת המדד. ביום 19 ביוני 2011 הודיעה גברת מיכל גורן כי בכוונתה לפרוש מתפקידה בסוף שנת 2011. התפטרותה נכנסה לתוקף ביום 31 בדצמבר 2011.

גברת אורית איצקוביץ החלה לכהן כחברת הנהלה החל מיום 1 בדצמבר 2006, בהסכם אישי לתקופה בלתי קצובה. כל אחד מהצדדים רשאי לסיים את ההתקשרות בכל עת ומכל סיבה, תוך הודעה כתובה מוקדמת בת שלושה חודשים ובהתאם לתנאים שנקבעו בהסכם העסקה. עם סיום העסקתה בבנק זכאית גברת איצקוביץ לפיצויי פיטורין בגובה 100% משכרה האחרון כפול שנות הוותק. מסכומים אלו יופחתו ערך פדיון הפיצויים בקופת הגמל אליה הבנק הפריש כספים לטובתה. כמו כן, זכאית גברת איצקוביץ למענק הסתגלות עם הפסקת העבודה בבנק של שלוש משכורות חודשיות. משכורתה של גברת איצקוביץ צמודה לעליית מדד המחירים לצרכן. במקרה של ירידת מדד, השכר לא משתנה עד לעליית המדד המקזזת את ירידת המדד.

מר יהודה - אודי דהאן - החל לכהן כחבר הנהלה החל מיום 20 בנובמבר 2011 בהסכם אישי לתקופה בלתי קצובה. כל אחד מהצדדים רשאי לסיים את ההתקשרות בכל עת ומכל סיבה, תוך הודעה כתובה מוקדמת בת שלושה חודשים ובהתאם לתנאים שנקבעו בהסכם העסקה. עם סיום העסקתו בבנק זכאי מר דהאן לפיצויי פיטורין בגובה 100% משכרו האחרון כפול שנות הוותק. מסכומים אלו יופחתו ערך פדיון הפיצויים בקופת הגמל אליה הבנק הפריש כספים לטובתו. כמו כן, זכאי מר דהאן למענק הסתגלות עם הפסקת העבודה בבנק של שלוש משכורות חודשיות. משכורתו של מר דהאן צמודה לעליית מדד המחירים לצרכן. במקרה של ירידת מדד, השכר לא משתנה עד לעליית המדד המקזזת את ירידת המדד.

שכר רואה החשבון המבקר

מאוחד	בנק		2011
	2010	2011	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
שכר רואה החשבון המבקר: ^{1,2,3}			
עבור פעולות הביקורת ⁴	1,776	1,783	1,607
עבור שירותים נוספים:			
שירותים הקשורים לביקורת ⁵	-	-	-
שירותי מס ⁷	159	165	165
שירותים אחרים ⁶	41	117	117
סך הכל עבור שירותים נוספים	200	282	282
סך הכל	1,976	2,065	1,889

- 1 דיווח של הדירקטוריון לאסיפה הכללית השנתית על שכר רואה החשבון המבקר בעבור פעולות הביקורת ועבור שירותים נוספים לביקורת, לפי סעיפים 165 ו-167 לחוק החברות, התשנ"ט – 1999.
- 2 שכר רואה החשבון המבקר כולל תשלומים בגין הבנק והחברות המאוחדות שלו וכן כולל תשלומים על פי חוק מע"מ.
- 3 כולל שכר ששולם ושכר שנצבר.
- 4 ביקורת דוחות כספיים שנתיים, ביקורת בנושא ה-SOX, דוחות מס וסקירת דוחות ביניים.
- 5 כולל ביקורת מיוחדת.
- 6 כולל שכר עבור יעוץ.
- 7 כולל שכר עבור ביקורת QI.

רואה החשבון המבקר של הבנק מאז הווסדו הינו סומך חייקין.

הדירקטוריון מודה למנכ"ל הבנק, מר רון בדני על תרומתו הרבה לבנק.

הדירקטוריון מודה ליו"ר הדירקטוריון הפורש, מר ז'אק אלעד על תרומתו הרבה לבנק לאורך השנים בהן כיהן בתפקידו.

הדירקטוריון מודה להנהלת הבנק ולעובדיו על עבודתם, על נאמנותם, מקצועיותם ועל המאמצים המושקעים לשיפור רווחיות הבנק ולפיתוחו.

רון בדני
מנהל כללי

יורם סירקיס
יו"ר הדירקטוריון

26 בפברואר 2012

להלן לוחות הכוללים מידע כספי מפורט לפי נושאים כלהלן:

- א. מאזן מאוחד לסוף השנים 2007 - 2011
- ב. דוח רווח והפסד מאוחד לשנים 2007 – 2011
- ג. שיעורי הכנסה והוצאה על בסיס מאוחד
- ד. החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית על בסיס מאוחד
- ה. סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק על בסיס מאוחד
- ו. חשיפות למדינות זרות על בסיס מאוחד
- ז. תמצית מאזן מאוחד לסוף רבעון – מידע רב רבעוני
- ח. תמצית דוח רווח והפסד מאוחד לרבעון – מידע רב רבעוני

דוח שנתי 2011 | סקירת ההנהלה על מצבו העסקי של הבנק ותוצאות פעולותיו

תוספת א: מאזן מאוחד לסוף השנים 2011-2007

סכומים מדווחים

31 בדצמבר					
2011	2010	2009	2008	2007	
מיליוני ש"ח					
מיליוני ש"ח					
מיליוני ש"ח					
מיליוני ש"ח					
מיליוני ש"ח					
					נכסים
2,023.5	2,154.0	2,784.0	2,701.8	1,744.5	מזומנים ופקדונות בבנקים
2,433.9	2,750.8	2,447.9	2,930.7	2,765.5	ניירות ערך
999.5	698.7	996.2	698.6	434.3	ניירות ערך שנשאלו
1,786.9	1,774.9	2,056.5	1,976.4	2,462.0	אשראי לציבור
(13.6)	(23.5)	(34.7)	(44.8)	(57.9)	הפרשה להפסדי אשראי
1,773.3	1,751.4	2,021.8	1,931.6	2,404.1	אשראי לציבור, נטו
-	-	- ⁴	0.8	-	השקעות בחברות כלולות
19.0	18.7	18.3	17.7	14.2	בניינים וציוד
8.6	10.7 ²	3.9 ²	2.6 ²	1.3 ²	נכסים בלתי מוחשיים
114.2	126.8 ²	124.8 ²	109.1 ²	141.9 ²	נכסים בגין מכשירים נגזרים
134.0	117.9 ²	727.2 ²	105.2 ²	103.5 ²	נכסים אחרים
7,506.0	7,629.0	9,124.1	8,498.1	7,609.3	סך הכל נכסים
					התחייבויות והון
5,715.1	6,008.1	7,084.0	6,820.2	6,469.3	פקדונות הציבור
34.9	65.6	72.9	252.0	19.1	פקדונות מבנקים
19.1	15.8	4.9	6.1	264.1	פקדונות הממשלה
82.1	80.0	-	-	-	כתב התחייבות נדחה
92.8	169.1 ²	126.9 ²	146.1 ²	154.4 ²	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
1,130.1 ³	869.3 ²	1,293.7 ²	822.1 ²	287.9 ²	התחייבויות אחרות
7,074.1	7,207.9	8,582.4	8,046.5	7,194.8	סך הכל התחייבויות
431.9	421.1	541.7	451.6	414.5	הון
7,506.0	7,629.0	9,124.1	8,498.1	7,609.3	סך הכל התחייבויות והון

- ביום 1.1.2011 אימץ הבנק לראשונה את הוראת המפקח על הבנקים בדבר מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי. מספרי ההשוואה לשנים קודמות לא הוצגו מחדש, ולכן הנתונים ליום 31.12.2011 אינם ברי השוואה לנתונים בשנת 2010. להסברים נוספים לגבי השפעת האימוץ לראשונה של ההוראה ראה באור 1 להלן.
- הנתונים סווגו מחדש כדי להתאים לכותרות הסעיפים ולשיטת ההצגה בתקופה השוטפת. ראה גם באור 4 להלן.
- מזה: הפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים בסך 1.7 מיליוני ש"ח.
- סכום נמוך מ- 0.1 מיליוני ש"ח.

תוספת ב: דוח רווח והפסד מאוחד לשנים 2011-2007

סכומים מדווחים

31 בדצמבר					
2011	2010	2009	2008	2007	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
110.4	108.0	160.4	145.1	123.0	רווח מפעולות מימון לפני הכנסות בגין הפסדי אשראי
(5.0)	(7.2)	(3.9)	(4.4)	1.3	הכנסות (הוצאות) בגין הפסדי אשראי
115.4	115.2	164.3	149.5	121.7	רווח מפעולות מימון לאחר הכנסות בגין הפסדי אשראי
					הכנסות תפעוליות ואחרות:
130.1	132.3	120.8	121.8	142.2	עמלות תפעוליות
0.1	0.8	(2.7)	0.9	2.7	רווחים (הפסדים) מהשקעות במניות, נטו
1.8	3.1	5.9	1.7	2.9	הכנסות אחרות
132.0	136.2	124.0	124.4	147.8	סך הכל הכנסות תפעוליות ואחרות
					הוצאות תפעוליות ואחרות:
75.7	70.5	75.8	79.3	73.0	משכורות והוצאות נלוות
23.5	² 20.3	² 21.0	² 19.2	² 16.1	אחזקה ופחת בניינים וציוד
2.8	² 1.9	² 0.9	² 0.2	² 0.1	הפחתות של נכסים בלתי מוחשיים
82.6	79.1	80.8	71.4	61.6	הוצאות אחרות
184.6	171.8	178.5	170.1	150.8	סך הכל הוצאות תפעוליות ואחרות
					רווח מפעולות רגילות לפני מיסים
62.8	79.6	109.8	103.8	118.7	הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות
23.3	29.3	43.4	39.4	41.5	רווח מפעולות רגילות לאחר מיסים
39.5	50.3	66.4	64.4	77.2	חלקו של הבנק ברווחים (הפסדים) מפעולות רגילות של חברות כלולות לאחר השפעת המס
(0.1)	(1.3)	(0.8)	0.9	¹ -	רווח נקי מפעולות רגילות
39.4	49.0	65.6	65.3	77.2	רווח מפעולות בלתי רגילות לאחר מס
1.5	¹ -	-	-	1.5	רווח נקי
40.9	49.0	65.6	65.3	78.7	
נתוני רווח למניה					
ש"ח	ש"ח	ש"ח	ש"ח	ש"ח	
12.6	15.7	21.0	20.9	24.7	רווח נקי למניה רגילה:
0.5	¹ -	-	-	0.5	רווח נקי מפעולות רגילות המיוחס לבעלי מניות הבנק
13.1	15.7	21.0	20.9	25.2	רווח מפעולות בלתי רגילות לאחר מיסים
					המיוחס לבעלי מניות הבנק
					רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק

1 סכום נמוך מ- 0.1 מיליוני ש"ח.

2 הנתונים סווגו מחדש כדי להתאים לכותרות הסעיפים ולשיטת ההצגה בתקופה השוטפת.

תוספת ג': שיעורי הכנסה והוצאה על בסיס מאוחד

סכומים מדווחים

2010 ⁶				2011			
שיעור הכנסה (הוצאה)		הכנסות (הוצאות) מימון	יתרה ממוצעת ¹	שיעור הכנסה (הוצאה)		הכנסות (הוצאות) מימון	יתרה ממוצעת ¹
כולל	ללא			כולל	ללא		
השפעת נגזרים	השפעת נגזרים	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	השפעת נגזרים	השפעת נגזרים	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
%	%			%	%		
	1.85	99.2	5,359.0		2.98	149.8	5,031.9
		22.8	1,134.0			42.2	1,283.1
1.88		122.0	6,493.0	3.04		192.0	6,315.0
(0.77)		(31.3)	4,080.0	(1.67)		(59.7)	3,575.0
		(34.2)	1,899.2			(69.5)	2,250.3
(1.10)		(65.5)	5,979.2	(2.22)		(129.2)	5,825.3
0.78	1.08			0.82	1.31		
מטבע ישראלי לא צמוד: ^{10,9} נכסים							
							השפעת נגזרים ALM ⁷
							סך הכל נכסים
							התחייבויות ⁹
							השפעת נגזרים ALM ⁷
							סך הכל התחייבויות
							פער הריבית
מטבע ישראלי צמוד למדד: ^{10,9} נכסים							
	0.32	1.2	377.8		1.70	7.5	441.4
		-	-			-	-
0.32		1.2	377.8	1.70		7.5	441.4
(0.30)		(1.1)	371.4	(1.96)		(8.3)	422.6
		(3.2)	63.1			(4.0)	68.5
(0.99)		(4.3)	434.5	(2.50)		(12.3)	491.1
(0.67)	0.02			(0.80)	(0.26)		
השפעת נגזרים ALM ⁷							
סך הכל נכסים							
התחייבויות ⁹							
השפעת נגזרים ALM ⁷							
סך הכל התחייבויות							
פער הריבית							

הערות לטבלה ראה בעמוד 125.

סכומים מדווחים

2011				2010 ⁶			
יתרה ממוצעת ¹		הכנסות (הוצאות) מימון		ללא השפעת נגזרים		כולל השפעת נגזרים	
מיליוני ש"ח		מיליוני ש"ח		מיליוני ש"ח		מיליוני ש"ח	
1,064.1		94.4		8.87		(5.02)	
36.8		(3.6)		170.8		(24.7)	
3,949.8		379.0		4,258.0		(168.2)	
5,050.7		469.8		9.30		(4.53)	
2,136.3		(124.8)		(5.84)		5.86	
38.0		1.4		188.9		21.7	
2,934.9		(319.2)		3,435.1		133.2	
5,109.2		(442.6)		(8.66)		4.88	
3.03		0.64 ⁵		0.84		0.35 ⁵	

מטבע חוץ²

(לרבות מט"י צמוד למט"ח):

נכסים^{9,10}השפעת נגזרים:⁷

נגזרים מגדרים

נגזרים ALM

סך הכל נכסים

התחייבויות⁹השפעת נגזרים:⁷

נגזרים מגדרים

נגזרים ALM

סך הכל התחייבויות

פער הריבית

סך הכל:

נכסים כספיים שהניבו

הכנסות מימון^{9,10}השפעת נגזרים:⁷

נגזרים מגדרים

נגזרים ALM

סך הכל נכסים

התחייבויות כספיות שגרמו

הוצאות מימון⁹השפעת נגזרים:⁷

נגזרים מגדרים

נגזרים ALM

סך הכל התחייבויות

פער הריבית³

הערות לטבלה ראה בעמוד 125.

תוספת ג': שיעורי הכנסה והוצאה על בסיס מאוחד (המשך)

סכומים מדווחים

2011		2010 ⁶	
יתרה ממוצעת ¹ מיליוני ש"ח	הכנסות (הוצאות) מימון מיליוני ש"ח	יתרה ממוצעת ¹ מיליוני ש"ח	הכנסות (הוצאות) מימון מיליוני ש"ח
בגין אופציות			
בגין מכשירים נגזרים אחרים (לא כולל אופציות, נגזרים בגידור, ב- ALM ונגזרים משובצים שהופרדו)			
עמלות מעסקי מימון והכנסות מימון אחרות ⁴			
רווח מפעולות מימון לפני הכנסות בגין הפסדי אשראי			
הכנסות בגין הפסדי אשראי			
רווח מפעולות מימון לאחר הכנסות בגין הפסדי אשראי			
סך הכל:			
נכסים כספיים שהניבו הכנסות מימון ^{10,9}	6,537.4	7,269.8	0.8
נכסים הנובעים ממכשירים נגזרים ⁸	148.3	149.7	-
נכסים כספיים אחרים ⁹	177.6	118.2	35.6
הפרשה להפסדי אשראי	(14.0)	(10.2)	108.0
סך כל הנכסים הכספיים	6,849.3	7,527.5	(7.2)
סך הכל:			
התחייבויות כספיות שגרמו הוצאות מימון ⁹	6,133.9	6,723.3	115.2
התחייבויות הנובעות ממכשירים נגזרים ⁸	170.3	173.2	-
התחייבויות כספיות אחרות ⁹	165.3	156.7	-
סך כל ההתחייבויות הכספיות	6,469.5	7,053.2	-
סך הכל עודף נכסים כספיים על התחייבויות כספיות	379.8	474.3	-
נכסים לא כספיים	38.3	32.2	-
סך כל האמצעים ההוניים	418.1	506.5	-

הערות לטבלה ראה בעמוד 125.

סכומים מדווחים

2011				2010 ⁶			
יתרה ממוצעת ¹		הכנסות (הוצאות) מימון		ללא השפעת נגזרים		כולל השפעת נגזרים	
מיליוני \$ ארה"ב		מיליוני \$ ארה"ב		מיליוני \$ ארה"ב		מיליוני \$ ארה"ב	
%		%		%		%	
297.1	5.1	1.72	410.8	4.6	1.12		
10.3	(1.0)		45.8	(6.6)			
1,103.6	5.7		1,140.0	0.7			
1,411.0	9.8	0.69	1,596.6	(1.3)	(0.08)		
596.5	(0.5)	(0.08)	608.8	(0.5)	(0.08)		
10.6	0.4		50.6	5.8			
820.0	2.1		919.7	1.9			
1,427.1	2.0	0.14	1,579.1	7.2	0.46		
		0.83			1.04		

מטבע חוץ²

לרבות מט"י צמוד למט"ח):

נכסים^{10,9}

משפעת נגזרים:⁷

נגזרים מגדרים

נגזרים ALM

הכל נכסים

התחייבויות⁹

משפעת נגזרים:⁷

נגזרים מגדרים

נגזרים ALM

הכל התחייבויות

עבר הריבית

תוספת ד': החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית על בסיס מאוחד

סכומים מדווחים

31 בדצמבר 2011			
עם דרישה עד חודש	מעל חודש עד שלושה חודשים	מעל שלושה חודשים עד שנה	מעל שנה עד שלוש שנים
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
3,859.8	483.1	294.5	56.0
464.8	203.8	22.6	-
0.6	15.5	1.0	10.5
4,325.2	702.4	318.1	66.5
3,054.9	20.4	65.5	56.9
1,811.7	124.0	60.3	-
-	14.9	1.0	9.7
4,866.6	159.3	126.8	66.6
(541.4)	543.1	191.3	(0.1)
(541.4)	1.7	193.0	192.9

מטבע ישראלי לא צמוד

נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים^{1,3}
נכסים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)
אופציות (במונחי נכס בסיס)
סך הכל שווי הוגן

התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים¹
התחייבויות פיננסיות
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)
אופציות (במונחי נכס הבסיס)
סך הכל שווי הוגן
החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר
החשיפה המצטברת במגזר

מטבע ישראלי צמוד למדד

נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים¹
נכסים פיננסיים
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)
אופציות (במונחי נכס בסיס)
סך הכל שווי הוגן

התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים¹
התחייבויות פיננסיות
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)
אופציות (במונחי נכס הבסיס)
סך הכל שווי הוגן
החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר
החשיפה המצטברת במגזר

הערות:

- פירוט נוסף על החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית בכל מגזר של הנכסים הפיננסיים ושל ההתחייבויות הפיננסיות, לפי סעיפי המאזן השונים, יימסרו לכל מבקש.
- בלוח זה, הנתונים לפי תקופות מייצגים את הערך הנוכחי של זרמי המזומנים העתידיים של כל מכשיר פיננסי, כשהם מהווים לפי שיעורי הריבית שמנכים אותם אל השווי ההוגן הכלול בגין המכשיר הפיננסי בביאור 16 ב', בעקביות להנחות שלפיהן חושב השווי ההוגן של המכשיר הפיננסי. לפירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים, ראה ביאור 16 ב'.
- שיעור תשואה פנימי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים ממכשיר פיננסי אל השווי ההוגן הכלול בגינו בביאור 16 ב'.
- משך חיים ממוצע אפקטיבי של קבוצת מכשירים פיננסיים מהווה קירוב לשינוי באחוזים בשווי ההוגן של קבוצת המכשירים הפיננסיים שיגרם כתוצאה משינוי קטן (גידול של 0.1%) בשיעור התשואה הפנימי של כל אחד מהמכשירים הפיננסיים.

31 בדצמבר 2010										
משך חיים	שיעור	סך הכל	משך חיים	שיעור	סך הכל	ללא מועד	מעל עשרים	מעל עשר	מעל חמש	מעל שלוש
ממוצע	תשואה	שווי הוגן	ממוצע	תשואה	שווי הוגן	פרעון ¹	שנה	ועד עשרים שנה	עד עשר שנים	עד חמש שנים
אפקטיבי	פנימי	מיליוני ש"ח	אפקטיבי	פנימי	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
שנים	%		שנים	%						
0.60	4.02	5,168.7	0.46	4.39	4,951.1	11.3	-	51.7	151.9	42.8
0.10		1,707.2	0.07		691.2	-	-	-	-	-
0.93		43.7	0.69		28.2	-	-	-	-	0.6
² 0.48		6,919.6	² 0.41		5,670.5	11.3	-	51.7	151.9	43.4
0.23	3.46	4,021.3	0.20	3.24	3,288.4	-	-	2.9	44.9	42.9
0.23		2,484.9	0.05		1,996.0	-	-	-	-	-
0.84		40.3	0.66		25.6	-	-	-	-	-
² 0.24		6,546.5	² 0.15		5,310.0	-	-	2.9	44.9	42.9
					360.5	11.3	-	48.8	107.0	0.5
						360.5	349.2	349.2	300.4	193.4
2.93	1.94	715.6	4.33	2.09	1,214.1	-	-	184.8	228.4	76.8
-		-	-		-	-	-	-	-	-
-		-	-		-	-	-	-	-	-
² 2.93		715.6	² 4.33		1,214.1	-	-	184.8	228.4	76.8
3.27	1.92	689.3	4.40	1.93	1,103.3	-	27.5	11.7	342.1	395.5
2.50		67.2	2.46		94.6	-	-	-	20.9	2.4
-		-	-		-	-	-	-	-	-
² 3.21		756.5	² 4.25		1,197.9	-	27.5	11.7	363.0	397.9
					16.2		(27.5)	173.1	(134.6)	(321.1)
						16.2	16.2	43.7	(129.4)	5.2

1 למעט יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים.

2 ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן של משך החיים הממוצע האפקטיבי.

3 כולל מניות המוצגות בטור "ללא תקופת פרעון".

תוספת ד': החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית על בסיס מאוחד (המשך)

סכומים מדווחים

31 בדצמבר 2011			
עם דרישה עד חודש	מעל חודש עד שלושה חודשים	מעל שלושה חודשים עד שנה	מעל שנה עד שלוש שנים
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
794.2	152.1	37.9	7.1
2,870.2	465.7	105.4	4.8
8.2	15.5	1.1	11.1
3,672.6	633.3	144.4	23.0

מטבע חוץ⁴

נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים ונכסים פיננסיים מורכבים נכסים פיננסיים^{1,3}
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)
אופציות (במונחי נכס בסיס)
סך הכל שווי הוגן

התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים			
התחייבויות פיננסיות ¹	מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	אופציות (במונחי נכס הבסיס)	סך הכל שווי הוגן
2,325.9	120.6	93.9	-
1,439.8	450.5	62.6	19.1
8.7	16.0	1.1	11.9
3,774.4	587.1	157.6	31.0
(101.8)	46.2	(13.2)	(8.0)
(101.8)	(55.6)	(68.8)	(76.8)

התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים
התחייבויות פיננסיות¹
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)
אופציות (במונחי נכס הבסיס)
סך הכל שווי הוגן
החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר
החשיפה המצטברת במגזר

חשיפה כוללת לשינויים בשיעורי הריבית

נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים ונכסים פיננסיים מורכבים נכסים פיננסיים ^{1,3}			
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	אופציות (במונחי נכס בסיס)	סך הכל שווי הוגן	
4,796.7	657.3	444.7	548.0
3,335.0	669.5	128.0	4.8
48.0	31.9	2.6	32.4
8,179.7	1,358.7	575.3	585.2

נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים ונכסים פיננסיים מורכבים נכסים פיננסיים^{1,3}
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)
אופציות (במונחי נכס בסיס)
סך הכל שווי הוגן

התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים			
התחייבויות פיננסיות ¹	מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	אופציות (במונחי נכס הבסיס)	סך הכל שווי הוגן
5,522.4	163.0	197.7	218.2
3,252.0	575.1	144.0	68.2
49.0	31.8	2.6	32.4
8,823.4	769.9	344.3	318.8
(643.7)	588.8	231.0	266.4
(643.7)	(54.9)	176.1	442.5

התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים
התחייבויות פיננסיות¹
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)
אופציות (במונחי נכס הבסיס)
סך הכל שווי הוגן
החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר
החשיפה המצטברת במגזר

הערות:

- פירוט נוסף על החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית בכל מגזר של הנכסים הפיננסיים ושל ההתחייבויות הפיננסיות, לפי סעיפי המאזן השונים, יימסרו לכל מבקש.
- בלוח זה, הנתונים לפי תקופות מייצגים את הערך הנוכחי של זרמי המזומנים העתידיים של כל מכשיר פיננסי, כשהם מהווים לפי שיעורי הריבית שמנכים אותם אל השווי ההוגן הכלול בגין המכשיר הפיננסי בביאור 16 ב', בעקביות להנחות שלפיהן חושב השווי ההוגן של המכשיר הפיננסי. לפירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים, ראה בביאור 16 ב'.
- שיעור תשואה פנימי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים ממכשיר פיננסי אל השווי ההוגן הכלול בגינו בביאור 16 ב'.
- משך חיים ממוצע אפקטיבי של קבוצת מכשירים פיננסיים מהווה קירוב לשינוי באחוזים בשווי ההוגן של קבוצת המכשירים הפיננסיים שיגרם כתוצאה משינוי קטן (גידול של 0.1%) בשיעור התשואה הפנימי של כל אחד מהמכשירים הפיננסיים.

31 בדצמבר 2010										
מסך חיים	שיעור	סך הכל	מסך חיים	שיעור	סך הכל	ללא מועד	מעל עשרים	מעל עשר	מעל חמש	מעל שלוש
ממוצע	תשואה	שווי הוגן	ממוצע	תשואה	שווי הוגן	פרעון ¹	שנה	ועד עשרים	עד עשר	עד חמש
אפקטיבי	פנימי		אפקטיבי	פנימי				שנה	שנים	שנים
שנים	%	מיליוני ש"ח	שנים	%	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
0.83	3.20	1,504.3	0.64	3.87	1,118.6	31.9	0.8	0.5	67.5	26.6
0.18		4,022.9	0.10		3,472.0	-	-	-	22.7	3.2
0.62		48.7	0.43		35.9	-	-	-	-	-
² 0.36		5,575.9	² 0.23		4,626.5	31.9	0.8	0.5	90.2	29.8
0.04	0.55	2,261.4	0.03	1.02	2,540.4	-	-	-	-	-
0.45		3,216.8	0.32		2,049.8	-	-	-	70.5	7.3
0.70		52.0	0.47		38.3	-	-	-	-	0.6
² 0.29		5,530.2	² 0.16		4,628.5	-	-	-	70.5	7.9
					(2.0)	31.9	0.8	0.5	19.7	21.9
						(2.0)	(33.9)	(34.7)	(35.2)	(54.9)
0.87	3.18	7,560.6	1.13	2.87	7,333.6	55.1	0.8	237.0	447.8	146.2
0.16		5,730.1	0.09		4,163.2	-	-	-	22.7	3.2
0.05		92.4	0.03		115.5	-	-	-	-	0.6
² 0.56		13,383.1	² 0.74		11,612.3	55.1	0.8	237.0	470.5	150.0
0.47	2.33	7,119.9	0.80	2.08	6,968.8	-	27.5	14.6	387.0	438.4
0.38		5,768.9	0.24		4,140.4	-	-	-	91.4	9.7
0.04		92.3	0.03		116.4	-	-	-	-	0.6
² 0.43		12,981.1	² 0.59		11,225.6	-	27.5	14.6	478.4	448.7
					386.7	55.1	(26.7)	222.4	(7.9)	(298.7)
						386.7	331.6	358.3	135.9	143.8

1 למעט יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים.

2 ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן של מסך החיים הממוצע האפקטיבי.

3 כולל מניות המוצגות בטור "ללא תקופת פרעון".

4 לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.

תוספת ה: סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק על בסיס מאוחד

סכומים מדווחים

31 בדצמבר 2011							
סיכון אשראי לציבור				הפסדי אשראי ⁵			
בסיכון אשראי לציבור נכלל				הכנסות בגין הפסדי אשראי	גביות מחיקות חשבונאיות נטו	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי	
סיכון אשראי מאזני ^{1,2}	סיכון אשראי חוץ מאזני ^{1,3}	סיכון אשראי כולל ¹	סיכון אשראי בעייתי ^{1,4}	אשראי לציבור פגום ¹	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
בגין פעילות לווים בישראל							
50.9	6.9	57.8	-	-	-	-	חקלאות
186.9	98.6	285.5	0.2	0.1	(0.4)	0.4	תעשייה
362.9	69.2	432.1	3.0	-	(0.2)	0.2	בינוי ונדל"ן
19.8	-	19.8	-	-	-	-	חשמל ומים
144.5	70.8	215.3	-	-	(2.1)	2.1	מסחר
1.5	4.0	5.5	-	-	-	-	בתי מלון, שרותי הארחה ואוכל
23.1	5.0	28.1	5.5	5.5	-	-	תחבורה ואחסנה
76.5	31.5	108.0	-	-	-	-	תקשורת ושרותי מחשב
572.0	1,218.0	1,790.0	0.4	-	(0.3)	0.3	שרותים פיננסיים
224.6	115.7	340.3	20.2	20.0	(0.4)	0.4	שרותים עסקיים אחרים
40.0	44.6	84.6	-	-	-	-	שרותים ציבוריים וקהילתיים
100.5	-	100.5	-	-	-	-	אנשים פרטיים – הלוואות לדיוור
48.8	104.5	153.3	1.1	-	(0.2)	0.2	אנשים פרטיים – אחר
1,852.0	1,768.8	3,620.8	30.4	25.6	(3.6)	3.6	סך הכל
בגין פעילות לווים בחו"ל							
3.9	-	3.9	-	-	(1.4)	1.4	תעשייה
22.2	1.2	23.4	-	-	-	-	בינוי ונדל"ן
7.1	-	7.1	-	-	-	-	תקשורת ושרותי מחשב
81.8	26.9	108.7	-	-	-	-	שרותים פיננסיים
18.0	1.2	19.2	-	-	-	-	שרותים עסקיים אחרים
0.2	3.4	3.6	-	-	-	-	תחבורה ואחסנה
133.2	32.7	165.9	-	-	(1.4)	1.4	סך הכל

- 1 סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני, סיכון אשראי בעייתי ואשראי לציבור פגום מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי, ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.
- 2 כולל: אשראי לציבור בסך 1,786.9 מיליוני ש"ח, השקעות באגרות חוב של הציבור בסך 158.3 מיליוני ש"ח ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים כנגד הציבור בסך 40.0 מיליוני ש"ח.
- 3 סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.
- 4 סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני בגין הציבור שהינו פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.
- 5 כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").

סכומים מדווחים

31 בדצמבר 2010 ³					
סיכון אשראי ¹	סיכון אשראי חוץ מאזני ²	סיכון אשראי כולל לציבור	ההכנסה השנתית בגין הפרשה ספצ' לחובות מסופקים	יתרת חובות בעייתיים	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
30.4	0.3	30.7	-	-	חקלאות
165.8	55.6	221.4	(1.5)	19.5	תעשיה
367.4	63.1	430.5	(3.3)	0.5	בינוי ונדל"ן
8.9	-	8.9	-	-	חשמל ומים
79.4	80.3	159.7	-	1.1	מסחר
2.1	1.5	3.6	-	-	בתי מלון, שרותי הארחה ואוכל
24.5	3.8	28.3	-	9.0	תחבורה ואחסנה
53.5	56.8	110.3	-	-	תקשורת ושרותי מחשב
906.4	2,397.7	3,304.1	(0.5)	1.3	שרותים פיננסיים
209.6	92.9	302.5	(0.1)	0.1	שרותים עסקיים אחרים
37.6	36.7	74.3	-	-	שרותים ציבוריים וקהילתיים
37.5	-	37.5	-	-	אנשים פרטיים – הלוואות לדיוור
65.7	88.2	153.9	-	0.1	אנשים פרטיים – אחר
1,988.8	2,876.9	4,865.7	(5.4)	31.6	סך הכל

בגין פעילות לווים בחו"ל

23.0	-	23.0	(1.2)	-	תעשיה
36.3	1.6	37.9	-	4.6	בינוי ונדל"ן
-	4.0	4.0	-	-	תחבורה ואחסנה
51.3	65.6	116.9	-	-	שרותים פיננסיים
0.6	14.5	15.1	-	-	שרותים עסקיים אחרים
111.2	85.7	196.9	(1.2)	4.6	סך הכל

1. כולל: אשראי לציבור בסך 1,761.3 מיליוני ש"ח, השקעות באגרות חוב של הציבור בסך 328.3 מיליוני ש"ח ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים כנגד הציבור – 10.4 מיליוני ש"ח.
2. סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.
3. מוין מחדש.

הערות:

- א. סיכון האשראי מוצג לפני הניכויים המותרים לפי הוראות בנק ישראל.
- ב. יתרת חובות בעייתיים בניכוי אשראי המכוסה בבטחונות המותרים לניכוי לצורך מגבלות של חבות של לווה ושל קבוצת לווים, כולל רכיבי סיכון חוץ מאזני.
- ג. סיכון האשראי ויתרת החובות הבעייתיים מוצגים לאחר ניכוי ההפרשות הספציפיות לחובות מסופקים.

תוספת ו: חשיפות למדינות זרות על בסיס מאוחד

סכומים מדווחים

א. מידע בדבר סך כל החשיפות למדינות זרות ובדבר חשיפות למדינות שסך סכום החשיפה לכל אחת מהן הוא מעל 1% מסך נכסי המאוחד או מעל 20% מההון, לפי הנמוך¹:

31 בדצמבר 2011									
חשיפה מאזנית מעבר לגבול		חשיפה חוץ מאזנית ²		חשיפה מאזנית מעבר לגבול					
לפרעון עד שנה מעל	לפרעון שנה	מזה: סיכון אשראי מסחרי חוץ מאזני בעייתי	סך חשיפה חוץ מאזנית	חובות פגומים ⁴	סיכון אשראי מסחרי מאזני בעייתי ⁴	סך הכל החשיפה המאזנית	לאחרים	לבנקים ³	לממשלות ³
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
8.3	209.2	-	87.7	-	-	217.5	30.6	186.9	-
-	110.9	-	-	-	-	110.9	-	110.9	-
2.7	94.0	-	6.4	-	-	96.7	2.9	93.8	-
-	3.0	-	1.6	-	-	3.0	3.0	-	-
30.4	151.2	-	53.3	-	-	181.6	32.5	139.9	9.2
41.4	568.3	-	149.0	-	-	609.7	69.0	531.5	9.2
סך הכל חשיפות למדינות זרות									
-	2.8	-	1.2	-	-	2.8	⁵ 1.5	1.3	-
סך הכל חשיפות למדינות LDC									

המדינה

ארה"ב

נורבגיה

גרמניה

איטליה

אחרות

סך הכל חשיפות למדינות זרות

סך הכל חשיפות למדינות LDC

- 1 על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערבויות ובטחונות מזילים.
- 2 סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.
- 3 ממשלות, מוסדות רשמיים ובנקים מרכזיים.
- 4 סיכון אשראי מאזני וחוזי מאזני, סיכון אשראי מסחרי בעייתי וחובות פגומים מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.
- 5 אשראי המגובה בבטחונות לא סחירים שאינו במדינת המקור אלא בישראל.

סכומים מדווחים

א. מידע בדבר סך כל החשיפות למדינות זרות ובדבר חשיפות למדינות שסך סכום החשיפה לכל אחת מהן הוא מעל 1% מסך נכסי המאוחד או מעל 20% מההון, לפי הנמוך¹:

31 בדצמבר 2010								
חשיפה מאזנית מעבר לגבול		חשיפה חוץ מאזנית ²		חשיפה מאזנית מעבר לגבול				
לפרעון מעל שנה	לפרעון עד שנה	מזה: סיכון אשראי חוץ מאזני בעייתי	סך חשיפה חוץ מאזנית	יתרת חובות בעייתיים ⁴	סך הכל החשיפה המאזנית	לאחרים	לבנקים	לממשלות ³
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
-	185.6	-	209.2	-	185.6	2.5	183.1	-
17.8	154.1	-	514.9	-	171.9	4.1	167.8	-
9.6	146.7	-	352.5	-	156.3	0.3	156.0	-
10.9	125.1	-	1.4	3.1	136.0	9.1	126.9	-
68.6	155.4	-	575.1	29.3	224.0	54.2	169.8	-
106.9	766.9	-	1,653.1	32.4	873.8	70.2	803.6	-
סך הכל חשיפות למדינות זרות								
-	2.9	-	1.5	-	2.9	2.9	-	-
סך הכל חשיפות למדינות LDC								
35.8	-	-	-	⁵ 29.3	35.8	⁵ 29.3	6.5	-

המדינה

שוויץ

ארה"ב

בריטניה

צרפת

אחרות*

סך הכל חשיפות למדינות זרות

סך הכל חשיפות למדינות LDC

*מזה:

אירלנד

ב. מידע בדבר מדינות שסך החשיפה לכל אחת מהן הינו בין 0.75% לבין 1% מסך הנכסים או בין 15% לבין 20% מההון לפי הנמוך:

31 בדצמבר 2010			נורבגיה
חשיפה מאזנית	חשיפה חוץ מאזנית	סך הכל חשיפה	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
72.0	-	72.0	

- 1 על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערבויות ובטחונות נזילים.
- 2 סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.
- 3 ממשלות, מוסדות רשמיים ובנקים מרכזיים.
- 4 יתרת חובות בעייתיים בניכוי חובות המכוסים בבטחונות המותרים לניכוי לצורך מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים. לא כולל רכיבי סיכון חוץ מאזני.
- 5 אשראי המגובה בבטחונות לא סחירים שאינו במדינת המקור אלא בישראל.

תוספת ז': תמצית מאזן מאוחד לסוף כל רבעון בשנת 2011

סכומים מדווחים

2011				
רבעון 1	רבעון 2	רבעון 3	רבעון 4	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
				נכסים
3,160.8	2,993.4	2,187.7	2,023.5	מזומנים ופקדונות בבנקים
2,192.8	1,980.3	2,120.8	2,433.9	ניירות ערך
863.6	685.0	818.7	999.5	ניירות ערך שנשאלו
1,962.7	1,978.0	1,797.2	1,786.9	אשראי לציבור
(15.2)	(14.5)	(14.5)	(13.6)	הפרשה להפסדי אשראי
1,947.5	1,963.5	1,782.7	1,773.3	אשראי לציבור, נטו
18.3	19.1	19.0	19.0	בניינים וציוד
10.1	9.4	9.2	8.6	נכסים בלתי מוחשיים
178.8	105.0	234.7	114.2	נכסים בגין מכשירים נגזרים
166.4	178.3	164.1	134.0	נכסים אחרים
8,538.3	7,934.0	7,336.9	7,506.0	סך הכל נכסים
				התחייבויות והון
6,354.3	6,254.7	5,592.9	5,715.1	פקדונות הציבור
168.4	57.6	26.5	34.9	פקדונות מבנקים
15.7	18.9	13.2	19.1	פקדונות הממשלה
81.5	83.2	84.5	82.1	כתב התחייבות נדחה
224.3	153.6	242.6	92.8	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
1,283.9	946.1	952.6	1,130.1	התחייבויות אחרות
8,128.1	7,514.1	6,912.3	7,074.1	סך הכל התחייבויות
410.2	419.9	424.6	431.9	הון
8,538.3	7,934.0	7,336.9	7,506.0	סך הכל התחייבויות והון

תוספת ז': תמצית מאזן מאוחד לסוף כל רבעון בשנת 2010

סכומים מדווחים

2010				
רבעון 1	רבעון 2	רבעון 3	רבעון 4	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
				נכסים
2,922.7	3,248.0	2,531.9	2,154.0	מזומנים ופקדונות בבנקים
2,724.0	2,071.2	2,615.2	2,750.8	ניירות ערך
918.7	749.3	436.8	698.7	ניירות ערך שנשאלו
^{2,1} 2,041.6	^{2,1} 1,822.2	^{2,1} 1,875.1	^{2,1} 1,774.9	אשראי לציבור
^{2,1} (31.4)	^{2,1} (27.0)	^{2,1} (26.4)	^{2,1} (23.5)	הפרשה להפסדי אשראי
^{2,1} 2,010.2	^{2,1} 1,795.2	^{2,1} 1,848.7	^{2,1} 1,751.4	אשראי לציבור, נטו
0.1	-	-	-	השקעות בחברות כלולות
19.0	19.1	18.7	18.7	בניינים וציוד
² 4.0	² 3.7	² 11.2	² 10.7	נכסים בלתי מוחשיים
² 64.6	² 281.6	² 162.5	² 126.8	נכסים בגין מכשירים נגזרים
² 73.0	² 225.9	² 106.8	² 117.9	נכסים אחרים
8,736.3	8,394.0	7,731.8	7,629.0	סך הכל נכסים
				התחייבויות והון
7,008.5	6,511.5	6,319.7	6,008.1	פקדונות הציבור
30.6	41.4	84.5	65.6	פקדונות מבנקים
3.5	12.8	12.2	15.8	פקדונות הממשלה
-	-	-	80.0	כתב התחייבות נדחה
² 92.7	² 301.6	² 210.5	² 169.1	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
² 1,112.0	² 1,029.7	² 595.7	² 869.3	התחייבויות אחרות
8,247.3	7,897.0	7,222.6	7,207.9	סך הכל התחייבויות
489.0	497.0	509.2	421.1	הון
8,736.3	8,394.0	7,731.8	7,629.0	סך הכל התחייבויות והון

- 1 ביום 1.1.2011 אימץ הבנק לראשונה את הוראת המפקח על הבנקים בדבר מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי. מספרי השוואה לשנים קודמות לא הוצגו מחדש, ולכן הנתונים ליום 31.12.2011 אינם ברי השוואה לנתונים בשנת 2010. להסברים נוספים לגבי השפעת האימוץ לראשונה של ההוראה ראה באור 1 ד' (4) להלן.
- 2 הנתונים סווגו מחדש כדי להתאים לכותרות הסעיפים ולשיטת ההצגה בתקופה השוטפת. ראה גם באור 4 להלן.

תוספת ח: תמצית דוח רווח והפסד מאוחד לפי רבעונים בשנת 2011

סכומים מדווחים

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2011			
רבעון 1	רבעון 2	רבעון 3	רבעון 4
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
37.3	26.5	17.6	29.0
(1.7)	(1.1)	(1.6)	(0.6)
39.0	27.6	19.2	29.6

רווח מפעולות מימון לפני הכנסות בגין הפסדי אשראי
הכנסות בגין הפסדי אשראי
רווח מפעולות מימון לאחר הכנסות בגין הפסדי אשראי

37.2	32.3	32.1	28.5
(0.1)	2.1	0.4	(2.3)
0.5	0.4	0.4	0.5
37.6	34.8	32.9	26.7

הכנסות תפעוליות ואחרות:
עמלות תפעוליות
רווחים (הפסדים) מהשקעות במניות, נטו
הכנסות אחרות
סך הכל הכנסות תפעוליות ואחרות

22.8	17.8	16.4	18.7
5.5	5.7	6.1	6.2
0.7	0.7	0.7	0.7
21.0	20.7	19.8	21.1
50.0	44.9	43.0	46.7

הוצאות תפעוליות ואחרות:
משכורות והוצאות נלוות
אחזקה ופחת בניינים וציוד
הפחתות של נכסים בלתי מוחשיים
הוצאות אחרות
סך הכל הוצאות תפעוליות ואחרות

26.6	17.5	9.1	9.6
9.8	7.2	3.4	2.9
16.8	10.3	5.7	6.7
(0.2)	-	-	0.1
16.6	10.3	5.7	6.8
-	1.5	-	-
16.6	11.8	5.7	6.8

רווח מפעולות רגילות לפני מיסים
הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות
רווח מפעולות רגילות לאחר מיסים
חלקו של הבנק ברווחים (הפסדים) מפעולות רגילות
של חברות כלולות לאחר השפעת המס
רווח נקי מפעולות רגילות
רווח מפעולות בלתי רגילות לאחר מס
רווח נקי

ש"ח	ש"ח	ש"ח	ש"ח
5.3	3.3	1.8	2.2
-	0.5	-	-
5.3	3.8	1.8	2.2

נתוני רווח למניה
רווח נקי למניה רגילה:
רווח נקי מפעולות רגילות המיוחס לבעלי מניות הבנק
רווח מפעולות בלתי רגילות לאחר מיסים המיוחס
לבעלי מניות הבנק
רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק

תוספת ח: תמצית דוח רווח והפסד מאוחד לפי רבעונים בשנת 2010

סכומים מדווחים

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2010				
רבעון 4	רבעון 3	רבעון 2	רבעון 1	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
21.3	28.3	25.7	32.7	רווח מפעולות מימון לפני הכנסות בגין הפסדי אשראי
(2.2)	(0.6)	(1.1)	(3.3)	הכנסות בגין הפסדי אשראי
23.5	28.9	26.8	36.0	רווח מפעולות מימון לאחר הכנסות בגין הפסדי אשראי
				הכנסות תפעוליות ואחרות:
36.4	32.1	33.0	30.8	עמלות תפעוליות
0.6	0.2	0.3	(0.3)	רווחים (הפסדים) מהשקעות במניות, נטו
2.0	0.7	0.2	0.2	הכנסות אחרות
39.0	33.0	33.5	30.7	סך הכל הכנסות תפעוליות ואחרות
				הוצאות תפעוליות ואחרות:
19.9	15.7	17.1	17.8	משכורת והוצאות נלוות
² 5.4	² 5.3	² 5.0	² 4.6	אחזקה ופחת בניינים וציוד
² 0.7	² 0.7	² 0.2	² 0.3	הפחתות של נכסים בלתי מוחשיים
19.3	19.9	20.9	19.0	הוצאות אחרות
45.3	41.6	43.2	41.7	סך הכל הוצאות תפעוליות ואחרות
17.2	20.3	17.1	25.0	רווח מפעולות רגילות לפני מיסים
5.7	7.5	6.2	9.9	הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות
11.5	12.8	10.9	15.1	רווח מפעולות רגילות לאחר מיסים
(0.5)	(0.5)	(0.4)	0.1	חלקו של הבנק ברווחים (הפסדים) מפעולות רגילות של חברות כלולות לאחר השפעת המס
11.0	12.3	10.5	15.2	רווח נקי מפעולות רגילות
¹ -	-	-	-	רווח מפעולות בלתי רגילות לאחר מס
11.0	12.3	10.5	15.2	רווח נקי
				נתוני רווח למניה
ש"ח	ש"ח	ש"ח	ש"ח	רווח נקי למניה רגילה:
3.5	3.9	3.4	4.9	רווח נקי מפעולות רגילות המיוחס לבעלי מניות הבנק
¹ -	-	-	-	רווח מפעולות בלתי רגילות לאחר מיסים
3.5	3.9	3.4	4.9	המיוחס לבעלי מניות הבנק
				רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק

1 סכום נמוך מ- 0.1 מיליוני ש"ח

2 הנתונים סווגו מחדש כדי להתאים לכותרות הסעיפים ולשיטת ההצגה בתקופה השוטפת.

דוח שנתי 2011 | הצהרות המנהל הכללי והחשבונאית הראשית

הצהרה (certification)

אני, רון בדני, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של יובנק בע"מ (להלן: "הבנק") לשנת 2011 (להלן: הדוח).
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי¹. וכן:
 - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח.
 - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.
 - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

1 כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון".

רון בדני
מנהל כללי

26 בפברואר 2012

הצהרה (certification)

אני, אורית איצקוביץ, מצהירה כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של יובנק בע"מ (להלן: "הבנק") לשנת 2011 (להלן: הדוח).
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי¹. וכן:
 - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח.
 - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכן שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.
 - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

1 כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון".

אורית איצקוביץ

חשבונאית ראשית

26 בפברואר 2012

**דוח שנתי 2011 | דוח הדירקטוריון וההנהלה
בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי**

**ודוח רואי החשבון המבקרים
לבעלי המניות של יובנק בערבון מוגבל-
בקרה פנימית על דיווח כספי**

דוח הדירקטוריון והנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי

הדירקטוריון והנהלה של יובנק בע"מ (להלן: "הבנק") אחראים להקמה ולקיום של בקרה פנימית נאותה על דיווח כספי (כהגדרתה בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון"). מערכת הבקרה הפנימית של הבנק תוכננה כדי לספק מידה סבירה של בטחון לדירקטוריון ולהנהלה של הבנק לגבי הכנה והצגה נאותה של דוחות כספיים המפורסמים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. ללא תלות בטיב רמת התכנון שלהן, לכל מערכות הבקרה הפנימית יש מגבלות מובנות. לפיכך, גם אם נקבע כי מערכות אלו הינן אפקטיביות הן יכולות לספק מידה סבירה של בטחון בלבד בהתייחס לעריכה ולהצגה של דוח כספי.

הנהלה בפיקוח הדירקטוריון מקיימת מערכת בקרות מקיפה המיועדת להבטיח כי עסקאות מבוצעות בהתאם להרשאות הנהלה, הנכסים מוגנים, והרישומים החשבונאיים מהימנים. בנוסף, הנהלה בפיקוח הדירקטוריון נוקטת צעדים כדי להבטיח שערוצי המידע והתקשורת אפקטיביים ומנטרים (monitor) ביצוע, לרבות ביצוע נהלי בקרה פנימית.

הנהלת הבנק בפיקוח הדירקטוריון העריכה את אפקטיביות הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי ליום 31.12.11, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במודל הבקרה הפנימית של Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway (COSO) Commission. בהתבסס על הערכה זו, הנהלה מאמינה (believes) כי ליום 31.12.11, הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי הינה אפקטיבית.

האפקטיביות של הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי ליום 31.12.11 בוקרה על ידי רואי החשבון המבקרים של הבנק (סומך חייקין), כפי שצוין בדוח שלהם בעמוד מספר 147 אשר בו נכללה חוות דעת בלתי מסויגת בדבר האפקטיביות של הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי ליום 31.12.11.

אורית איצקוביץ
חשבונאית ראשית

רון בדני
מנהל כללי

יורם סירקיס
יו"ר הדירקטוריון

טלפון 03 684 8000
פקסימיליה 03 684 8444
www.kpmg.co.il אינטרנט

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 61006

דוח רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של יובנק בערבון מוגבל בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי

ביקרנו את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של יובנק בערבון מוגבל (להלן "הבנק") ליום 31 בדצמבר 2011, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי ה-Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (להלן "COSO"). הדירקטוריון וההנהלה של הבנק אחראים לקיום בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי ולהערכתם את האפקטיביות של בקרה פנימית על דיווח כספי, הנכללת בדוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי המצורף. אחריותנו היא לחוות דעה על בקרה פנימית על דיווח כספי של הבנק בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ה-Public Company Accounting Oversight Board (PCAOB) בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל. על-פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון אם קיימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי. ביקורתנו כללה השגת הבנה לגבי בקרה פנימית על דיווח כספי, הערכת הסיכון שקיימת חולשה מהותית, וכן בחינה והערכה של אפקטיביות התכנון והתפעול של בקרה פנימית בהתבסס על הסיכון שהוערך. ביקורתנו כללה גם ביצוע נהלים אחרים כאלה שחשבונו כנחוצים בהתאם לנסיבות. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

בקרה פנימית על דיווח כספי של בנק הינה תהליך המיועד לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי המהימנות של דיווח כספי וההכנה של דוחות כספיים למטרות חיצוניות בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. בקרה פנימית על דיווח כספי של בנק כוללת את אותם מדיניות ונהלים אשר: (1) מתייחסים לניהול רשומות אשר, בפירוט סביר, משקפות במדויק ובאופן נאות את העסקאות וההעברות של נכסי הבנק (לרבות הוצאתם מרשותו); (2) מספקים מידה סבירה של ביטחון שעסקאות נרשמות כנדרש כדי לאפשר הכנת דוחות כספיים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, ושקבלת כספים והוצאת כספים של הבנק נעשים רק בהתאם להרשאות הדירקטוריון וההנהלה של הבנק; ו-(3) מספקים מידה סבירה של ביטחון לגבי מניעה או גילוי במועד של רכישה, שימוש או העברה (לרבות הוצאה מרשות) בלתי מורשים של נכסי הבנק, שיכולה להיות להם השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

בשל מגבלותיה המובנות, בקרה פנימית על דיווח כספי עשויה שלא למנוע או לגלות הצגה מוטעית. כמו כן, הסקת מסקנות לגבי העתיד על בסיס הערכת אפקטיביות נוכחית כלשהי חשופה לסיכון שבקורות תהפוכה בבלתי מתאימות בגלל שינויים בנסיבות או שמידת הקיום של המדיניות או הנהלים תשתנה לרעה.

לדעתנו, הבנק קיים, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2011, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי COSO.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ותקני ביקורת מסוימים שיישומם בביקורת של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, את הדוחות הכספיים המאוחדים של הבנק לימים 31 בדצמבר 2011 ו-2010 ולכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2011 והדוח שלנו, מיום 26 בפברואר 2012, כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אותם דוחות כספיים.

סומך חייקין

רואי חשבון

26 בפברואר 2012

151	דין וחשבון המבקרים לבעלי המניות
	דוחות כספיים ליום 31 בדצמבר 2011, ולשנה שנסתיימה באותו תאריך
152	מאזן מאוחד
153	דוח רווח והפסד מאוחד
154	דוח על השינויים בהון
156	דוח מאוחד על תזרימי המזומנים
157	מאזן הבנק
158	דוח רווח והפסד של הבנק
159	דוח על תזרימי המזומנים של הבנק
160	באורים לדוחות הכספיים

דוח שנתי 2011 |
דוחות כספיים ליום 31 לדצמבר 2011

טלפון 03 684 8000
פקסימיליה 03 684 8444
www.kpmg.co.il אינטרנט

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 61006

דוח רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של יובנק בערבון מוגבל

ביקרנו את המאזנים המצורפים של יובנק בערבון מוגבל (להלן – "הבנק") לימים 31 בדצמבר 2011 ו-2010 ואת המאזנים המאוחדים לאותם תאריכים ואת דוחות רווח והפסד, הדוחות על השינויים בהון והדוחות על תזרימי המזומנים - של הבנק ומאוחדים - לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2011. דוחות כספיים אלה הינם באחריות הדירקטוריון וההנהלה של הבנק. אחריותנו היא לדחות דעה על דוחות כספיים אלה בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, לרבות תקנים שנקבעו בתקנות רואי חשבון (דרך פעולתו של רואה חשבון), התשל"ג - 1973 ותקני ביקורת מסוימים שיישומם בביקורת של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. על-פי תקנים אלה, נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון שאין בדוחות הכספיים הצגה מוטעית מהותית. ביקורת כוללת בדיקה מדגמית של ראיות התומכות בסכומים ובמידע שבדוחות הכספיים. ביקורת כוללת גם בחינה של כללי החשבונאות שיושמו ושל האומדנים המשמעותיים שנעשו על ידי הדירקטוריון וההנהלה של הבנק וכן הערכת נאותות ההצגה בדוחות הכספיים בכללותה. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לדעות דעתנו.

לדעתנו, הדוחות הכספיים הנ"ל משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי - של הבנק ובמיוחד לימים 31 בדצמבר 2011 ו-2010 ואת תוצאות הפעולות, השינויים בהון ותזרימי המזומנים - של הבנק ובמיוחד - לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2011 בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP). כמו כן, לדעתנו, הדוחות הכספיים הנ"ל ערוכים בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ה-PCAOB בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל, את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של הבנק ליום 31 בדצמבר 2011, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי COSO והדוח שלנו מיום 26 בפברואר 2012 כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אפקטיביות הבקרה הפנימית על דיווח כספי של הבנק.

סומך חייקין
רואי חשבון

26 בפברואר 2012

מאזן מאוחד ליום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים

2010		2011		נכסים
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
2,154.0	2,023.5	2	מזומנים ופקדונות בבנקים	
2,750.8	2,433.9	3	ניירות ערך	
			(מזה: 180.4, 398.2 בהתאמה, שועבדו למלווים)	
			(מזה: 2,427.7, 2,744.8 בהתאמה, מוצגים בשווי הוגן)	
698.7	999.5	1 ד' (5)	ניירות ערך שנשאלו	
^{2,1} 1,774.9	1,786.9	4	אשראי לציבור	
^{2,1} (23.5)	(13.6)	4	הפרשה להפסדי אשראי	
1,751.4	1,773.3	4	אשראי לציבור, נטו	
18.7	19.0	6	בניינים וציוד	
² 10.7	8.6	6 א'	נכסים בלתי מוחשיים	
² 126.8	114.2	16 א'	נכסים בגין מכשירים נגזרים	
² 117.9	134.0	7	נכסים אחרים	
			(מזה: 36.3, 66.1 בהתאמה, מוצגים בשווי הוגן)	
7,629.0	7,506.0		סך הכל נכסים	
				התחייבויות והון
6,008.1	5,715.1	8	פקדונות הציבור	
65.6	34.9	9	פקדונות מבנקים	
15.8	19.1		פקדונות הממשלה	
80.0	82.1	10	כתב התחייבות נדחה	
² 169.1	92.8	16 א'	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	
² 869.3	³ 1,130.1	11	התחייבויות אחרות	
			(מזה: 1,056.0, 788.8 בהתאמה, מוצגים בשווי הוגן)	
7,207.9	7,074.1		סך הכל התחייבויות	
421.1	431.9	13 א'	הון	
7,629.0	7,506.0		סך הכל התחייבויות והון	

אורית איצקוביץ חשבונאית ראשית	רון בדני מנהל כללי	יורם סירקיס יו"ר הדירקטוריון
1 ביום 1.1.2011 אימץ הבנק לראשונה את הוראת המפקח על הבנקים בדבר מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי. מספרי השוואה לשנים קודמות לא הוצגו מחדש, ולכן הנתונים ליום 31.12.2011 אינם ברי השוואה לנתונים בשנת 2010. להסברים נוספים לגבי השפעת האימוץ לראשונה של ההוראה ראה באור 1 ד' (4) להלן. 2 הנתונים סווגו מחדש כדי להתאים לכותרות הסעיפים ולשיטת ההצגה בתקופה השוטפת. ראה גם באור 4 להלן. 3 מזה: הפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים בסך 1.7 מיליוני ש"ח. הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם. תאריך אישור הדוחות: 26 בפברואר 2012		

דוח רווח והפסד מאוחד לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים

2009	2010	2011	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	באור
160.4	108.0	110.4	18 רווח מפעולות מימון לפני הכנסות בגין הפסדי אשראי
³ (3.9)	³ (7.2)	(5.0)	4 הכנסות בגין הפסדי אשראי
164.3	115.2	115.4	רווח מפעולות מימון לאחר הכנסות בגין הפסדי אשראי
120.8	132.3	130.1	19 הכנסות תפעוליות ואחרות:
(2.7)	0.8	0.1	עמלות תפעוליות
5.9	3.1	1.8	20 רווחים (הפסדים) מהשקעות במניות, נטו
124.0	136.2	132.0	21 הכנסות אחרות
75.8	70.5	75.7	22 סך הכל הכנסות תפעוליות ואחרות:
² 21.0	² 20.3	23.5	משכורות והוצאות נלוות
² 0.9	² 1.9	2.8	אחזקה ופחת בניינים וציוד
80.8	79.1	82.6	הפחתות של נכסים בלתי מוחשיים
178.5	171.8	184.6	23 הוצאות אחרות
109.8	79.6	62.8	סך הכל הוצאות תפעוליות ואחרות
43.4	29.3	23.3	רווח מפעולות רגילות לפני מיסים
66.4	50.3	39.5	24 הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות
(0.8)	(1.3)	(0.1)	רווח מפעולות רגילות לאחר מיסים
65.6	49.0	39.4	חלקו של הבנק בהפסדים מפעולות רגילות
-	¹ -	1.5	של חברות כלולות לאחר השפעת המס
65.6	49.0	40.9	25 רווח נקי מפעולות רגילות
			רווח מפעולות בלתי רגילות לאחר מס
			רווח נקי
			26 נתוני רווח למניה
21.0	15.7	12.6	רווח בסיסי למניה רגילה:
-	¹ -	0.5	רווח נקי מפעולות רגילות המיוחס לבעלי מניות הבנק
21.0	15.7	13.1	רווח מפעולות בלתי רגילות לאחר מיסים
			המיוחס לבעלי מניות הבנק
			רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
3,123.9	3,123.9	3,123.9	מספר מניות בנות 1 ש"ח
			ע.נ. כל אחת (באלפי מניות)

1 סכום נמוך מ- 0.1 מיליוני ש"ח.

2 הנתונים סווגו מחדש כדי להתאים לכותרות הסעיפים ולשיטת ההצגה בתקופה השוטפת. ראה ביאור 1 ב' (5).

3 ביום 1.1.2011 אימץ הבנק לראשונה את הוראות המפקח על הבנקים בנושא מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי. מספרי השוואה לשנים קודמות לא הוצגו מחדש, ולכן הנתונים לשנת 2011 אינם ברי השוואה לנתונים המקבילים בתקופות שהסתיימו בימים 31 בדצמבר 2010 ו- 2011. להסברים נוספים ראה ביאור 1 ד' (4) בנושא האימוץ לראשונה של ההוראה.

הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוח על השינויים בהון

סכומים מדווחים

הון מניות נפרע		
מפרמיה		
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
334.6	60.2	יתרה ליום 1 בינואר 2009
		שינויים בשנת 2009:
-	-	רווח נקי לשנה
-	-	דיבידנד
-	-	התאמות בגין הצגת ני"ע זמינים למכירה לפי שווי הוגן
-	-	התאמות בגין הצגת ני"ע זמינים למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד
-	-	השפעת המס המתייחס
334.6	60.2	יתרה ליום 31 בדצמבר 2009
		שינויים בשנת 2010:
-	-	רווח נקי לשנה
-	-	דיבידנד
-	-	התאמות בגין הצגת ני"ע זמינים למכירה לפי שווי הוגן
-	-	התאמות בגין הצגת ני"ע זמינים למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד
-	-	השפעת המס המתייחס
334.6	60.2	יתרה ליום 31 בדצמבר 2010
		שינויים בשנת 2011:
		השפעה מצטברת, נטו ממס של יישום לראשונה ביום 1.1.2011 של ההוראה בנושא מדידת חובות פגומים והפרשה להפסדי אשראי ²
-	-	רווח נקי לשנה
-	-	התאמות בגין הצגת ני"ע זמינים למכירה לפי שווי הוגן
-	-	התאמות בגין הצגת ני"ע זמינים למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד
-	-	השפעת המס המתייחס
334.6	60.2	יתרה ליום 31 בדצמבר 2011

הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

- 1 ראה ביאור 3 להלן.
- 2 ראה ביאור 1 ד' 4 להלן.

יובנק בע"מ וחברות מאוחדות שלו

קרנות הון	סך הכל הון מניות נפרע וקרנות הון	רווח כולל אחר מצטבר	עודפים	דיבידנד שהוכרז לאחר תאריך המאזן	סך הכל הון
מהטבות שנתקבלו מבעלי שליטה		התאמות בגין הצגת ני"ע זמינים למכירה לפי שווי הוגן ¹			
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
2.8	397.6	(28.8)	82.8	-	451.6
-	-	-	65.6	-	65.6
-	-	-	(75.0)	75.0	-
-	-	60.6	-	-	60.6
-	-	(22.0)	-	-	(22.0)
-	-	(14.1)	-	-	(14.1)
2.8	397.6	(4.3)	73.4	75.0	541.7
-	-	-	49.0	-	49.0
-	-	-	(100.0)	(75.0)	(175.0)
-	-	23.6	-	-	23.6
-	-	(15.5)	-	-	(15.5)
-	-	(2.7)	-	-	(2.7)
2.8	397.6	1.1	22.4	-	421.1
-	-	-	(20.5)	-	(20.5)
-	-	-	40.9	-	40.9
-	-	(10.4)	-	-	(10.4)
-	-	(4.1)	-	-	(4.1)
-	-	4.9	-	-	4.9
2.8	397.6	(8.5)	42.8	-	431.9

דוח מאוחד על תזרימי מזומנים לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים

2009	2010	2011	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
65.6	49.0	40.9	תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת
0.8	1.3	0.1	רווח נקי לתקופה
-	¹ -	(1.5)	התאמות הדרושות כדי להציג את המזומנים מפעילות שוטפת:
2.0	2.1	2.2	חלק בהפסד מפעולות רגילות של חברות כלולות
0.9	1.9	2.8	רווח הון ממכירת השקעה בחברה כלולה
(3.9)	(7.2)	(5.0)	פחת על בניינים וציוד
(36.0)	15.4	(41.2)	הפחתות
(29.7)	(23.3)	(7.7)	הכנסות בגין הפסדי אשראי
-	-	2.1	הפסד (רווח) ממכירה ושערוך ניירות ערך זמינים למכירה
17.5	0.8	3.2	רווח שמומש ושוטרם מומש מהתאמות לשווי הון של ניירות ערך למסחר
(2.7)	(0.6)	(1.3)	שיערוך כתבי התחייבויות נדחים
(5.2)	(2.2)	1.8	הפרשה לירידת ערך ניירות ערך זמינים למכירה
¹ (34.9)	¹ 40.2	(63.7)	מסים נדחים, נטו
¹ (456.4)	¹ 588.2	2.6	שינויים בעודף יעודה על עתודה
¹ 181.4	¹ (157.9)	(35.0)	גידול (קיטון) במכשירים פיננסיים נגזרים
¹ (300.6)	¹ 507.7	(99.7)	(גידול) קיטון בנכסים אחרים
			גידול (קיטון) בהתחייבויות אחרות
			מזומנים, נטו, מפעילות שוטפת
440.9	(286.5)	(0.2)	תזרימי מזומנים מפעילות בנכסים
(3,458.6)	(3,812.1)	(1,964.3)	ניירות ערך למסחר, נטו
3,520.8	2,842.2	2,445.0	רכישת ניירות ערך זמינים למכירה
222.2	737.6	289.5	תמורה מממוש ניירות ערך זמינים למכירה
-	-	0.1	תמורה מפדיון ניירות ערך זמינים למכירה
(297.6)	297.5	(300.8)	תמורה ממכירת השקעה בחברה כלולה
7.4	¹ (66.1)	90.4	ניירות ערך שנשאלו, נטו
(86.3)	301.6	(75.5)	פקדונות בבנקים, נטו
(2.6)	(2.5)	(2.5)	אשראי לציבור, נטו
¹ (2.2)	¹ (2.8)	(0.7)	רכישת בניינים וציוד
¹ 344.0	¹ 8.9	481.0	רכישת נכסים בלתי מוחשיים
			מזומנים, נטו, מפעילות בנכסים
-	80.0	-	תזרימי מזומנים מפעילות בהתחייבויות ובהון
226.5	(1,109.5)	(261.7)	הנפקת כתב התחייבות נדחה
(179.1)	(7.3)	(30.7)	פקדונות הציבור, נטו
(1.2)	(0.9)	14.9	פקדונות מבנקים, נטו
-	(175.0)	-	פקדונות הממשלה, נטו
46.2	(1,212.7)	(277.5)	דיבידנד ששולם לבעלי המניות
89.6	¹ (696.1)	103.8	מזומנים, נטו, מפעילות בהתחייבויות ובהון
2,670.1	2,759.7	2,063.6	גידול (קיטון) במזומנים
2,759.7	¹ 2,063.6	2,167.4	יתרת מזומנים לתחילת תקופה
			יתרת מזומנים לסוף תקופה

פעולות מהותיות שלא במזומן – ביום 31.12.2011 שאל הבנק ניירות ערך לתיק למסחר בסך 39.7 מיליוני ש"ח (ביום 31.12.10 – 71.0 מיליוני ש"ח).
הבנק השאיל ניירות ערך מהתיק למסחר בסך של 0 מיליוני ש"ח (ביום 31.12.10 – 12.2 מיליוני ש"ח) ושאל ניירות ערך מהאוצר עבור לקוחותיו בסך של 0 מיליוני ש"ח (ביום 31.12.10 – 11.7 מיליוני ש"ח).

¹ מדין מחדש.
הבאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

מאזן הבנק ליום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים

2010	2011		
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	באור	
נכסים			
2,153.6	2,022.6	2	מזומנים ופקדונות בבנקים
2,654.4	2,316.0		ניירות ערך
			(מזה: 180.4, 398.2 בהתאמה, שועבדו למלווים)
			(מזה: 2,309.8, 2,648.4 בהתאמה, מוצגים בשווי הוגן)
698.7	999.5	1 ד' (5)	ניירות ערך שנשאלו
^{2,1} 1,775.7	1,786.9		אשראי לציבור
^{2,1} (23.5)	(13.6)		הפרשה להפסדי אשראי
1,752.2	1,773.3		אשראי לציבור, נטו
286.7	305.6	5	השקעות בחברות כלולות
14.9	15.4	6	בניינים וציוד
² 10.7	8.6	6 א'	נכסים בלתי מוחשיים
² 126.8	114.2	16 א'	נכסים בגין מכשירים נגזרים
² 106.6	125.8	7	נכסים אחרים
			(מזה: 36.3, 66.1 בהתאמה, מוצגים בשווי הוגן)
7,804.6	7,681.0		סך הכל נכסים
התחייבויות והון			
6,193.3	5,893.8	8	פקדונות הציבור
65.6	34.9	9	פקדונות מבנקים
15.8	19.1		פקדונות הממשלה
80.0	82.1	10	כתב התחייבות נדחה
² 169.1	92.8	16 א'	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
² 859.7	³1,126.4	11	התחייבויות אחרות
			(מזה: 1,056.3, 788.8 בהתאמה, מוצגים בשווי הוגן)
7,383.5	7,249.1		סך הכל התחייבויות
421.1	431.9	13 א'	הון
7,804.6	7,681.0		סך הכל התחייבויות והון

אורית איצקוביץ
חשבונית ראשיתרון בדני
מנהל כללייורם סירקיס
יו"ר הדירקטוריון

- 1 ביום 1.1.2011 אימץ הבנק לראשונה את הוראת המפקח על הבנקים בדבר מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי. מספרי ההשוואה לשנים קודמות לא הוצגו מחדש, ולכן הנתונים ליום 31.12.2011 אינם ברי השוואה לנתונים בשנת 2010. להסברים נוספים לגבי השפעת האימוץ לראשונה של ההוראה ראה באור ד' (4) להלן.
- 2 הנתונים סווגו מחדש כדי להתאים לכותרות הסעיפים ולשיטת ההצגה בתקופה השוטפת. ראה גם באור 4 להלן.
- 3 מזה: הפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים בסך 1.7 מיליוני ש"ח.

הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תאריך אישור הדוחות: 26 בפברואר 2012

דוח רווח והפסד של הבנק לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים

2009	2010	2011	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	באור
153.0	104.5	110.6	רווח מפעולות מימון לפני הכנסות בגין הפסדי אשראי
³ (3.9)	³ (7.2)	(5.0)	הכנסות בגין הפסדי אשראי
156.9	111.7	115.6	רווח מפעולות מימון לאחר הכנסות בגין הפסדי אשראי
			הכנסות תפעוליות ואחרות:
82.3	82.3	81.6	עמלות תפעוליות
(0.2)	1.3	(0.5)	רווחים (הפסדים) מהשקעות במניות, נטו
8.0	4.3	3.3	הכנסות אחרות
90.1	87.9	84.4	סך הכל הכנסות תפעוליות ואחרות
			הוצאות תפעוליות ואחרות:
68.5	63.1	67.9	משכורות והוצאות נלוות
² 19.0	² 19.0	21.8	אחזקה ופחת בניינים וציוד
² 0.9	² 1.9	2.8	הפחתות של נכסים בלתי מוחשיים
71.9	69.0	71.3	הוצאות אחרות
160.3	153.0	163.8	סך הכל הוצאות תפעוליות ואחרות
86.7	46.6	36.2	רווח מפעולות רגילות לפני מיסים
34.9	18.4	14.2	הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות
51.8	28.2	22.0	רווח מפעולות רגילות לאחר מיסים
			חלקו של הבנק ברווחים מפעולות רגילות
13.8	20.8	17.4	של חברות כלולות לאחר השפעת המס
65.6	49.0	39.4	רווח נקי מפעולות רגילות
-	¹ -	1.5	רווח מפעולות בלתי רגילות לאחר מס
65.6	49.0	40.9	רווח נקי
			נתוני רווח למניה
ש"ח	ש"ח	ש"ח	26
21.0	15.7	12.6	רווח בסיסי למניה רגילה:
			רווח נקי מפעולות רגילות המיוחס לבעלי מניות הבנק
-	¹ -	0.5	רווח מפעולות בלתי רגילות לאחר מיסים
21.0	15.7	13.1	המיוחס לבעלי מניות הבנק
			רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
3,123.9	3,123.9	3,123.9	מספר מניות בנות 1 ש"ח
			ע.ב. כל אחת (באלפי מניות)

1 סכום נמוך מ-0.1 מיליוני ש"ח.
 2 הנתונים סווגו מחדש כדי להתאים לכתורות הסעיפים ולשיטת ההצגה בתקופה השוטפת. ראה ביאור 1 ב' (5).
 3 ביום 1.1.2011 אימץ הבנק לראשונה את הוראות המפקח על הבנקים בנושא מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי. מספרי השוואה לשנים קודמות לא הוצגו מחדש, ולכן הנתונים לשנת 2011 אינם ברי השוואה לנתונים המקבילים בתקופות שהסתיימו בימים 31 בדצמבר 2010 ו-2011. להסברים נוספים ראה ביאור ד.1 (4) בנושא האימוץ לראשונה של ההוראה.

הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוח על תזרימי מזומנים של הבנק לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים

2009	2010	2011	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
65.6	49.0	40.9	תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת
			רווח נקי לתקופה
			התאמות הדרושות כדי להציג את המזומנים מפעילות שוטפת:
(12.2)	(20.8)	(18.9)	חלק ברווח של חברות מוחזקות
1.3	1.2	1.5	פחת על בניינים וציוד
0.9	1.9	2.8	הפחתות
(3.9)	(7.2)	(5.0)	הכנסות בגין הפסדי אשראי
(36.0)	15.1	(41.2)	(רווח) הפסד ממכירה ושערוך ניירות ערך זמינים למכירה
(29.0)	(24.7)	(6.9)	רווח שמומש ושטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן של ניירות ערך למסחר
-	-	2.1	שיערוך כתבי התחייבויות נדחים
14.9	-	3.2	הפרשה לירידת ערך ניירות ערך זמינים למכירה
(2.5)	10.6	(0.8)	מסים נדחים, נטו
(4.9)	(2.3)	1.8	שינויים בעודף יעודה על עתודה
1(34.9)	140.2	(63.7)	גידול (קיטון) במכשירים פיננסיים נגזרים
1(449.2)	1576.8	(1.0)	(גידול) קיטון בנכסים אחרים
1177.8	1(156.4)	(30.5)	גידול (קיטון) בהתחייבויות אחרות
1(312.1)	1473.4	(115.7)	מזומנים, נטו, מפעילות שוטפת
538.2	(299.0)	21.3	תזרימי מזומנים מפעילות בנכסים
(3,457.7)	(3,811.5)	(1,964.3)	ניירות ערך למסחר, נטו
3,520.8	2,842.1	2,445.0	רכישת ניירות ערך זמינים למכירה
220.7	736.1	288.7	תמורה ממימוש ניירות ערך זמינים למכירה
(297.6)	297.5	(300.8)	תמורה מפדיון ניירות ערך זמינים למכירה
7.4	1(66.1)	90.4	ניירות ערך שנשאלו, נטו
(85.0)	298.8	(74.7)	פקדונות בבנקים, נטו
(2.1)	(1.8)	(2.0)	אשראי לציבור, נטו
1(2.2)	1(2.8)	(0.7)	רכישת בנינים וציוד
442.5	1(6.7)	502.9	רכישת נכסים בלתי מוחשיים
			מזומנים, נטו, מפעילות בנכסים
-	80.0	-	תזרימי מזומנים מפעילות בהתחייבויות ובהון
139.9	(1,059.4)	(268.2)	הנפקת כתב התחייבות נדחה
(179.1)	(7.3)	(30.7)	פקדונות הציבור, נטו
(1.2)	(0.9)	15.0	פקדונות מבנקים, נטו
-	(175.0)	-	פקדונות הממשלה, נטו
(40.4)	(1,162.6)	(283.9)	דיבידנד ששולם לבעלי המניות
			מזומנים, נטו, מפעילות בהתחייבויות ובהון
90.0	1(695.9)	103.3	גידול (קיטון) במזומנים
2,669.1	2,759.1	2,063.2	יתרת מזומנים לתחילת תקופה
2,759.1	12,063.2	2,166.5	יתרת מזומנים לסוף תקופה

פעולות מהותיות שלא במזומן – ביום 31.12.2011 שאל הבנק ניירות ערך לתיק למסחר בסך 39.7 מיליוני ש"ח (ביום 31.12.10 – 71.0 מיליוני ש"ח). הבנק השאיל ניירות ערך מהתיק למסחר בסך של 0 מיליוני ש"ח. (ביום 31.12.10 – 12.2 מיליוני ש"ח) ושאל ניירות ערך מהאוצר עבור לקוחותיו בסך של 0 מיליוני ש"ח (ביום 31.12.10 – 11.7 מיליוני ש"ח).

1 מיון מחדש.

הבאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

באורים לדוחות הכספיים

באור 1: כללי ועיקרי המדיניות החשבונאית

א. כללי

1. "יובנק בע"מ" (להלן: "הבנק") הינו תאגיד בישראל. הדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2011 כוללים את אלה של הבנק ושל חברות הבנות שלו. הדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) וכן בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. הדוחות הכספיים אושרו לפרסום על ידי דירקטוריון הבנק ביום 26.2.12.
2. מאחר ובחלק מסעיפי הדוחות הכספיים אין שוני מהותי בין נתוני הבנק לנתונים במאוחד, מתייחסים אותם באורים לדוחות הכספיים לנתונים המאוחדים בלבד.

הגדרות בדוחות כספיים אלה:

1. תקני דיווח כספי בינלאומיים (להלן: "IFRS"): תקנים ופרשנויות שאומצו על ידי הועדה לתקני חשבונאות בינלאומיים (IASB) והם כוללים תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) ותקני חשבונאות בינלאומיים (IAS) לרבות פרשנויות לתקנים אלה שנקבעו על ידי הועדה לפרשנויות של דיווח כספי בינלאומי (IFRIC) או פרשנויות שנקבעו על ידי הועדה המתמדת לפרשנויות (SIC), בהתאמה.
2. כללי חשבונאות מקובלים בבנקים בארה"ב: כללי החשבונאות שבנקים אמריקאיים שנסחרים בארה"ב נדרשים ליישם. כללים אלה נקבעים על ידי רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב, רשות ני"ע בארה"ב, המוסד לתקינה בחשבונאות כספית בארה"ב וגופים נוספים בארה"ב, ומיושמים בהתאם להיררכיה שנקבעה בתקן חשבונאות אמריקאי FAS 168 (ASC 105-10), הקודיפיקציה של תקני החשבונאות של המוסד לתקינה בחשבונאות כספית בארה"ב וההיררכיה של כללי החשבונאות המקובלים - תקן המחליף את תקן חשבונאות אמריקאי FAS 162. בנוסף לכך, בהתאם לקביעת הפיקוח על הבנקים, למרות ההיררכיה שנקבעה ב-FAS 168, הובהר כי כל עמדה שנמסרה לציבור על ידי רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב או על ידי צוות רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב לגבי אופן היישום של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב היא כלל חשבונאות המקובל בבנקים בארה"ב.
3. חברות מאוחדות: חברות שדוחותיהן מאוחדים באופן מלא, במישרין או בעקיפין, עם דוחות הבנק.
4. חברות כלולות: חברות, למעט חברות מאוחדות, שהשקעת הבנק בהן במישרין או בעקיפין כלולה, בדוחות הכספיים על בסיס השווי המאזני.
5. חברות מוחזקות: חברות מאוחדות או חברות שהשקעת הבנק בהן, במישרין או בעקיפין, כלולה בדוחות הכספיים על בסיס השווי המאזני.
6. מטבע הפעילות: המטבע של הסביבה הכלכלית העיקרית שבה הבנק פועל, בדרך כלל, זהו המטבע של הסביבה שבה תאגיד מפיק ומוציא את עיקר המזומנים.
7. מטבע ההצגה: המטבע לפיו מוצגים הדוחות הכספיים. מטבע הפעילות של תאגיד בנקאי בישראל הינו שקל.
8. צדדים קשורים: כמשמעותם בגילוי דעת מספר 29 של לשכת רואי חשבון בישראל, למעט בעלי עניין.
9. בעלי עניין: כמשמעותם בפסקה 1 להגדרה "בעל עניין בתאגיד" בסעיף 1 לחוק ניירות ערך התשכ"ח-1968.
10. מדד: מדד המחירים לצרכן בישראל, שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

11. סכום מותאם: סכום נומינלי היסטורי שהותאם למדד בגין חודש דצמבר 2003, בהתאם להוראות גילויי דעת 23 ו-36 של לשכת רואי החשבון בישראל.
12. דיווח כספי מותאם: דיווח כספי בערכים המותאמים על פי השינויים בכח הקניה הכללי של המטבע הישראלי בהתאם להוראות גילויי הדעת של לשכת רואי החשבון בישראל.
13. סכום מדווח: סכום מותאם למועד המעבר (31 בדצמבר 2003), בתוספת סכומים בערכים נומינליים, שנוספו לאחר מועד המעבר, ובניכוי סכומים שנגרעו לאחר מועד המעבר.
14. עלות: עלות בסכום מדווח.
15. דוח כספי נומינלי: דיווח כספי המבוסס על סכומים מדווחים.

ב. בסיס עריכת הדוחות הכספיים

1. **עקרונות הדיווח**

הדוחות הכספיים של הבנק נערכים בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים והנחיותיו. בעריכת הדוחות הכספיים הבנק מיישם, בין היתר, תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מסוימים וכללי חשבונאות מקובלים בבנקים בארה"ב, באופן המפורט להלן:

 - בנושאים שבליבת העסק הבנקאי - הטיפול החשבונאי הינו בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו ובהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בבנקים בארה"ב, אשר אומצו במסגרת הוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים.
 - בנושאים שאינם בליבת העסק הבנקאי - הטיפול החשבונאי הינו בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל ובהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מסוימים. התקינה הבינלאומית מיושמת על פי העקרונות המפורטים להלן:
 - (1) במקרים שבהם עולה סוגיה מהותית אשר אינה מקבלת מענה בתקנים הבינלאומיים או בהוראות היישום של המפקח, הבנק מטפל בסוגיה בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב שחלים ספציפית על נושאים אלו;
 - (2) במקרים בהם לא קיימת התייחסות ספציפית בתקנים או בפרשנויות לנושאים מהותיים או שקיימות מספר חלופות לטיפול בנושא מהותי, הבנק פועל לפי הנחיות יישום ספציפיות שנקבעו על ידי המפקח;
 - (3) במקומות בהם בתקן בינלאומי שאומץ קיימת הפניה לתקן בינלאומי אחר שאומץ בהוראות הדיווח לציבור, הבנק פועל בהתאם להוראות התקן הבינלאומי;
 - (4) במקומות בהם בתקן בינלאומי שאומץ קיימת הפניה לתקן בינלאומי שלא אומץ בהוראות הדיווח לציבור, הבנק פועל בהתאם להוראות הדיווח ובהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בישראל;
 - (5) במקומות בהם בתקן בינלאומי שאומץ קיימת הפניה להגדרה של מונח שמוגדר בהוראות הדיווח לציבור, תבוא הפניה להגדרה בהוראות במקום ההפניה המקורית.

2. מטבע פעילות ומטבע הצגה

השקל הינו המטבע שמייצג את הסביבה הכלכלית העיקרית בה פועל הבנק. הדוחות הכספיים מוצגים בש"ח ומעוגלים ל- 0.1 המיליון הקרוב, למעט אם ציין אחרת.

3. בסיס המדידה

- הדוחות הוכנו על בסיס העלות ההיסטורית למעט הנכסים וההתחייבויות המפורטים להלן:
- מכשירים פיננסיים נגזרים ומכשירים פיננסיים אחרים, אשר נמדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד (כגון: השקעות בניירות ערך בתיק למסחר או מכשירים לגביהם נבחרה חלופת השווי ההוגן);
 - מכשירים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה;
 - התחייבות בגין תשלום מבוסס מניות אשר יסולק במזומן;
 - נכסים שאינם שוטפים המוחזקים למכירה וקבוצת נכסים המוחזקים למכירה;
 - נכסים והתחייבויות מסים נדחים;
 - הפרשות;
 - נכסים והתחייבויות בגין הטבות לעובדים;
 - השקעות בחברות כלולות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני.
- ערכם של נכסים לא כספיים ופריטי הון שנמדדו על בסיס העלות ההיסטורית, הותאם לשינויים במדד המחירים לצרכן עד ליום 31 בדצמבר 2003, היות ועד למועד זה נחשבה כלכלת ישראל ככלכלה היפר-אינפלציונית. החל מיום 1 בינואר 2004 עורך הבנק את דוחותיו הכספיים בסכומים מדווחים.

4. שימוש באומדנים

בעריכת הדוחות הכספיים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) והוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו נדרשת הנהלת הבנק להשתמש בשיקול דעת בהערכות אומדנים והנחות אשר משפיעים על יישום המדיניות ועל הסכומים של נכסים והתחייבויות, הכנסות והוצאות. יובהר שהתוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה.

בעת גיבושם של אומדנים חשבונאיים המשמשים בהכנת הדוחות הכספיים של הבנק, נדרשת הנהלת הבנק להניח הנחות באשר לנסיבות ולאירועים הכרוכים באי וודאות משמעותית. בשיקול דעתה בקביעת האומדנים, מתבססת הנהלת הבנק על ניסיון העבר, עובדות שונות, גורמים חיצוניים ועל הנחות סבירות בהתאם לנסיבות המתאימות לכל אומדן.

האומדנים וההנחות שבבסיסם נסקרים באופן שוטף. שינויים באומדנים חשבונאיים מוכרים בתקופה שבה תוקנו האומדנים ובכל תקופה עתידית מושפעת.

5. שינוי סיווג

בעקבות היישום לראשונה של תקני חשבונאות מסוימים והוראות הפיקוח על הבנקים (ראה סעיפים ג' ו- ד' להלן) סעיפים מסוימים במסגרת הדוחות הכספיים ומספרי השוואה סווגו מחדש כדי להתאים לכותרות הסעיפים ולדרישות הדיווח בתקופה השוטפת. בפרט, סווגו מחדש:

פריטים שנכללו במאזן:

- נכסים בלתי מוחשיים בסך של 10.7 מיליוני ש"ח, אשר במאזן המאוחד ובמאזן של הבנק ליום 31 בדצמבר 2010, נכללו במסגרת סעיף נכסים אחרים, הוצגו במאזן המאוחד ובמאזן של הבנק ליום 31 בדצמבר 2011 בשורה נפרדת.
- נכסים בגין מכשירים נגזרים בסך של 126.8 מיליוני ש"ח, אשר במאזן המאוחד ובמאזן של הבנק ליום 31 בדצמבר 2010, נכללו במסגרת נכסים אחרים, הוצגו במאזן המאוחד ובמאזן של הבנק ליום 31 בדצמבר 2011 בשורה נפרדת.

- התחייבויות בגין מכשירים נגזרים בסך של 169.1 מיליוני ש"ח, אשר במאזן המאוחד ובמאזן של הבנק ליום 31 בדצמבר 2010, נכללו במסגרת התחייבויות אחרות, הוצגו במאזן המאוחד ובמאזן של הבנק ליום 31 בדצמבר 2011 בשורה נפרדת.
- נתוני אשראי לציבור, נטו ליום 31 בדצמבר 2010 סווגו מחדש כדי להתאים להצגה בסכום ברוטו החל מיום 1 בינואר 2011.

פריטים שנכללו בדוח רווח והפסד:

- הוצאות בגין הפחתות של נכסים בלתי מוחשיים בסך של 1.9 מיליוני ש"ח ושל 0.9 מיליוני ש"ח בדוחות הכספיים המאוחדים של הבנק ובדוחות הבנק סווגו מחדש מהוצאות אחזקה ופחת בניינים וצידוד והוצגו בשורה נפרדת בדוחות הכספיים של הבנק, לכל אחת מהשנים שהסתיימו בימים 31 בדצמבר 2010 ו-2009.

ג. יישום לראשונה של תקני חשבונאות, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות הפיקוח על הבנקים

במהלך שנת 2011 החל הבנק ליישם תקנים חשבונאיים והוראות המפורטים להלן:

1. הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי, והפרשה להפסדי אשראי ותיקון להוראות בנושא טיפול בחובות בעייתיים;
 2. תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מסוימים, המפורטים להלן:
 - IAS 8, מדיניות חשבונאית, שינויים באומדנים חשבונאיים וטעויות;
 - IAS 10, אירועים לאחר תקופת הדיווח;
 - IAS 16, רכוש קבוע;
 - IAS 17, חכירות;
 - IAS 21, השפעות השינויים בשערי חליפין של מטבע חוץ;
 - IAS 27 (2008), דוחות כספיים מאוחדים ונפרדים;
 - IAS 28, השקעות בחברות כלולות;
 - IAS 29, דיווח כספי בכלכלות היפר-אינפלציונית;
 - IAS 33, רווח למניה;
 - IAS 34, דיווח כספי לתקופות ביניים;
 - IAS 36, ירידת ערך נכסים;
 - IAS 38, נכסים בלתי מוחשיים;
 3. תקן חשבונאות אמריקאי 157 (ASC 820-10), מדידת שווי הוגן (להלן: "FAS 157"), תקן חשבונאות אמריקאי 159 (ASC 825-10), חלופת השווי ההוגן עבור נכסים פיננסיים והתחייבויות פיננסיות (להלן: "FAS 159") ועדכון תקינה חשבונאית ASU 2010-06, שיפור גילוי לגבי מדידת שווי הוגן;
 - בשנת 2011 יישם הבנק את הוראות הגילוי החלות בתקן. הוראות המדידה יושמו החל מיום 1 בינואר 2012.
 4. הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא חיזוק הבקרה הפנימית על דיווח כספי בנושא זכויות עובדים; וכן
 5. עדכון תקינה חשבונאית ASU 2011-02, קביעה של מלווה בנושא ארגון מחדש של חוב בעייתי.
- המדיניות החשבונאית של הבנק, כפי שפורטה בסעיף ד' שלהלן, משלבת את המדיניות החשבונאית החדשה בגין יישום תקני החשבונאות, עדכוני התקינה החשבונאית והוראות הפיקוח על הבנקים הנ"ל ומציגה את אופן והשפעת היישום לראשונה, ככל שהיתה.

ד. מדיניות חשבונאית שיושמה בעריכת הדוחות הכספיים**1. מטבע חוץ והצמדה - עסקאות במטבע חוץ**

עסקאות במטבע חוץ מתורגמות למטבע הפעילות של הבנק לפי שער החליפין שבתוקף בתאריכי העסקאות. נכסים והתחייבויות כספיים הנקובים במטבע חוץ במועד הדיווח, מתורגמים למטבע הפעילות לפי שער החליפין שבתוקף לאותו יום. הפרשי שער בגין הפריטים הכספיים הינו ההפרש שבין העלות המופחתת במטבע הפעילות לתחילת השנה, כשהוא מתואם לריבית האפקטיבית ולתשלומים במשך השנה, לבין העלות המופחתת במטבע חוץ מתורגמת לפי שער החליפין לסוף השנה.

נכסים והתחייבויות לא כספיים הנקובים במטבע חוץ והנמדדים לפי שווי הוגן, מתורגמים למטבע הפעילות לפי שער החליפין שבתוקף ביום בו נקבע השווי ההוגן. הפרשי שער הנובעים מתרגום למטבע הפעילות מוכרים ברווח והפסד, פרט להפרשים הנובעים מתרגום למטבע הפעילות של מכשירים פיננסיים הוניים לא כספיים המסווגים כזמינים למכירה, אשר מוכרים ברווח כולל אחר. פריטים לא כספיים הנקובים במטבע חוץ והנמדדים לפי עלות היסטורית, מתורגמים לפי שער החליפין שבתוקף למועד העסקה.

נכסים והתחייבויות צמודי מדד שאינם נמדדים לפי שווי הוגן

נכסים והתחייבויות הצמודים למדד נכללים לפי תנאי ההצמדה שנקבעו לגבי כל יתרה.

להלן פרטים על שערי החליפין היציגים ומדד המחירים לצרכן ושיעורי השינוי בהם:

	2009	2010	2011
מדד המחירים לצרכן:			
חודש דצמבר	105.2	108.0	110.3
חודש נובמבר	105.2	107.6	110.3
שער החליפין של הדולר של ארה"ב	3.775	3.549	3.821
שער החליפין של האירו	5.442	4.738	4.938
שער החליפין של הין היפני	0.0409	0.0436	0.0493
	2009	2010	2011
מדד המחירים לצרכן:			
חודש דצמבר	3.9%	2.7%	2.2%
חודש נובמבר	3.8%	2.3%	2.5%
הייסוף (פיחות) של השקל ביחס ל:			
שער החליפין של הדולר של ארה"ב	0.7%	(6.0%)	7.7%
שער החליפין של האירו	(2.7%)	(12.9%)	4.2%
שער החליפין של הין היפני	(2.7%)	6.6%	13.1%

2. בסיס האיחוד**חברות בנות**

חברות בנות הינן ישויות הנשלטות על ידי הבנק. הדוחות הכספיים של חברות בנות נכללים בדוחות הכספיים המאוחדים מיום השגת השליטה ועד ליום הפסקת השליטה. שליטה היא הכוח לקבוע את המדיניות הפיננסית והתפעולית של חברה, כדי להשיג הטבות מפעילויותיה. המדיניות החשבונאית של חברות בנות שונתה במידת הצורך על מנת להתאימה למדיניות החשבונאית שאומצה על ידי הבנק.

חברות כלולות

חברות כלולות הינן ישויות בהן יש לבנק השפעה מהותית על המדיניות הכספית והתפעולית, אך לא הושגה בהן שליטה. קיימת הנחה לפיה החזקה בשיעור של 20% עד 50% במוחזקת מקנה השפעה מהותית. בבחינת קיום השפעה מהותית, מובאות בחשבון זכויות הצבעה פוטנציאליות, הניתנות למימוש או להמרה באופן מיידי למניות החברה המוחזקת.

השקעה בחברות כלולות מטופלת בהתאם לשיטת השווי המאזני ומוכרת לראשונה לפי עלותה. עלות ההשקעה כוללת עלויות עסקה. כאשר הבנק משיג השפעה מהותית לראשונה בהשקעה שטופלה כנכס זמין למכירה עד למועד השגת ההשפעה המהותית, מיושמת שיטת השווי המאזני למפרע, זאת בעקביות לכללים שנקבעו בנושא בתקני חשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב. הדוחות הכספיים המאוחדים כוללים את חלקו של הבנק בהכנסות ובהוצאות, ברווח או הפסד וברווח כולל אחר של ישויות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני, לאחר התיאומים הנדרשים כדי להתאים את המדיניות החשבונאית לזו של הבנק, מהיום בו מתקיימת ההשפעה המהותית או השליטה המשותפת ועד ליום שבו לא מתקיימת עוד ההשפעה המהותית או השליטה המשותפת. יובהר, כי הבנק לא מבצע תיאומים למדיניות חשבונאית המתייחסת לנושאים בליבת העסק הבנקאי (נושאים שבהם טרם אומצו בהוראות הדיווח לציבור תקני הדיווח הכספי הבינלאומיים) שיושמה על ידי חברה כלולה ריאלית. כאשר חלקו של הבנק בהפסדים עולה על ערך הזכויות של הבנק בחברה כלולה, הערך בספרים של אותן זכויות מופחת לאפס והבנק אינו מכיר בהפסדים נוספים, אלא אם לבנק יש מחויבות לתמיכה בחברה המוחזקת או אם שילם הבנק סכומים בעבורה. באשר לירידת ערך השקעות בחברות כלולות – ראה סעיף ד. (9) להלן.

עסקאות בין חברתיות

יתרות הדדיות בבנק והכנסות והוצאות שטרם מומשו, הנובעות מעסקאות בין חברתיות, בוטלו במסגרת הכנת הדוחות הכספיים המאוחדים. רווחים שטרם מומשו הנובעים מעסקאות עם חברות כלולות, בוטלו כנגד ההשקעה לפי זכויות הבנק בהשקעות אלו. הפסדים שטרם מומשו בוטלו באותו אופן לפיו בוטלו רווחים שטרם מומשו, כל עוד לא היתה קיימת ראייה לירידת ערך.

3. בסיס ההכרה בהכנסות ובהוצאות

- (א) הכנסות והוצאות מימון נכללות על בסיס צבירה, למעט המפורט להלן:
 - ריבית שנצברה על חובות בעייתיים שסווגו כחובות שאינם נושאים הכנסה מוכרת כהכנסה על בסיס מזומן, כאשר לא קיים ספק לגבי גביית היתרה הרשומה הנותרת של חוב פגום. במצבים אלה סכום שנגבה על חשבון הריבית שיוכר כהכנסת ריבית, מוגבל לסכום שהיה נצבר בתקופת הדיווח על היתרה הרשומה הנותרת של החוב לפי שיעור הריבית החוזי. הכנסות ריבית על בסיס מזומן מסווגות בדוח רווח והפסד כרווח מפעילות מימון (לפני הפרשה להפסדי אשראי) בסעיף הרלוונטי במסגרת "הכנסות מימון בגין נכסים". כאשר קיים ספק לגבי גביית היתרה הרשומה הנותרת, כל התשלומים שנגבו משמשים להקטנת קרן ההלוואה. כמו כן, ריבית על סכומים בפיגור בגין הלוואות לדירור מוכרות בדוח רווח והפסד על בסיס הגבייה בפועל.
 - הכנסות מעמלות פירעון מוקדם של הלוואות, לאחר ניכוי חלק יחסי המתייחס להון הפיננסי, נכללות בדוח רווח והפסד בשיעורים שנתיים שווים במשך יתרת התקופה לפירעון האשראי או במשך שלוש שנים ממועד הפירעון המוקדם, לפי התקופה הקצרה ביותר.

- עמלות הקצאה למסגרות אשראי, וכן עמלות מעסקי מימון (כגון: עמלות בגין קיבולים, ערבויות ואשראי תעודות) מוכרות ברווח והפסד באופן יחסי לתקופות העסקאות.
- (ב) עמלות תפעוליות בגין מתן שירותים (כגון: מפעילות בניירות ערך ומכשירים נגזרים, מכרטיסי אשראי, ניהול חשבון, טיפול באשראי, הפרשי המרה ופעילות סחר חוץ) מוכרות ברווח והפסד כאשר לבנק נצמחת זכאות לקבלתן.
- (ג) ניירות ערך - ראה סעיף ד. (5) להלן.
- (ד) מכשירים פיננסיים נגזרים - ראה סעיף ד. (6) להלן.
- (ה) בתקופות עוקבות לירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני, הכנסות ריבית מהשקעות במכשירי חוב יוכרו באופן הבא:
 - זכויות מוטב שנרכשו או זכויות מוטב שהמשיכו להיות מוחזקות על ידי הבנק באיגוח נכסים פיננסיים, המטופלות לפי שיטת הריבית הפרוספקטיבית - העודף של סכום תזרימי המזומנים הצפויים להיגבות על שוויו ההוגן של מכשיר החוב יוכר כהכנסות ריבית על פני תקופת החיים הנותרת של מכשיר החוב. במקרים נדירים בהם לבנק לא קיים אומדן סביר לגבי סכומים ועיתוי של תזרימי המזומנים הצפויים להיגבות ממכשיר החוב, הבנק מכיר בהכנסות לפי שיטת השבת העלות או מכיר בהכנסה על בסיס מזומן.
 - מכשירי חוב אחרים - צבירת ההכנסה בתקופת דיווח מבוצעת בהתבסס על עודף תזרימי המזומנים הצפויים של מכשיר החוב (סכום הבסיס של מכשיר החוב במועד ירידת הערך בעלת אופי אחר מזמני הינו שוויו ההוגן).
- (ו) הכנסות והוצאות אחרות - מוכרות על בסיס צבירה.

4. חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי

בהתאם להוראה החדשה של המפקח על הבנקים בנושא "מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי" מיישם הבנק, החל מ- 1 בינואר 2011, את תקני החשבונאות האמריקאיים בנושא (ASC 310) ועמדות של רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב ושל הרשות לניירות ערך בארה"ב, כפי שאומצו בהוראות הדיווח לציבור. בנוסף, החל מאותו מועד מיישם הבנק את הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא טיפול בחובות בעייתיים.

אשראי לציבור ויתרות חוב אחרות

ההוראה מיושמת לגבי כל יתרות החוב, כגון, פיקדונות בבנקים, איגרות חוב, ניירות ערך שנשאלו או שנרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, אשראי לציבור, אשראי לממשלה וכו'. אשראי לציבור ויתרות חוב אחרות לגביהם לא נקבעו בהוראות הדיווח לציבור כללים ספציפיים בנושא מדידת הפרשה להפסדי אשראי (כגון: אשראי לממשלה, פיקדונות בבנקים וכד') מדווחים בספרי הבנק לפי יתרת חוב רשומה. יתרת החוב הרשומה מוגדרת כיתרת החוב, לאחר ניכוי מחיקות חשבונאיות, אך לפני ניכוי הפרשה להפסדי אשראי בגין אותו חוב. יתרת החוב הרשומה אינה כוללת ריבית צבורה שלא הוכרה, או שהוכרה בעבר ולאחר מכן בוטלה. יובהר כי לפני 1 בינואר 2011 הבנק יישם כללים שונים לפיהם יתרת החוב בספרי הבנק כללה את מרכיב הריבית שנצברה לפני שהחוב סווג כחוב בעייתי שאינו נושא הכנסה. לאור זאת, יתרות אשראי שהוצגו בתקופות שלפני תקופת יישום ההוראה לראשונה אינן ברות השוואה ליתרות האשראי המדווחות לאחר תחילת יישומה. לגבי יתרות חוב אחרות, לגביהן קיימים כללים ספציפיים בנושא מדידה והכרה של הפרשה לירידת ערך (כגון: איגרות חוב) הבנק ממשיך ליישם את אותם כללי מדידה.

הפרשה להפסדי אשראי

הבנק קבע נהלים לסיווג אשראי ולמדידת ההפרשה להפסדי אשראי כדי לקיים הפרשה ברמה מתאימה לכיסוי הפסדי אשראי צפויים בהתייחס לתיק האשראי שלו. בנוסף, הבנק קבע נהלים הנדרשים לקיום הפרשה ברמה מתאימה כדי לכסות הפסדי אשראי צפויים הקשורים למכשירי אשראי חוץ מאזניים כחשבון התחייבותי נפרד (כגון: התקשרויות למתן אשראי, מסגרות אשראי שלא נוצלו וערבויות).

ההפרשה לכיסוי הפסדי האשראי הצפויים בהתייחס לתיק האשראי מוערכת באחד משני מסלולים: "הפרשה פרטנית" ו"הפרשה קבוצתית". כמו כן, הבנק בוחן את הנאותות הכוללת של ההפרשה להפסדי אשראי.

הפרשה פרטנית להפסדי אשראי - הבנק בחר לזהות לצורך בחינה פרטנית חובות שסך יתרתם החוזית הינה מעל 1 מיליון ש"ח. הפרשה פרטנית להפסדי אשראי מוכרת לגבי כל חוב שסווג כפגום. חוב מסווג כפגום כאשר בהתבסס על מידע ואירועים עדכניים צפוי שהבנק לא יוכל לגבות את כל הסכומים המגיעים לו לפי התנאים החוזיים של הסכם החוב. בכל מקרה, חוב מסווג כחוב פגום כאשר קרן או ריבית בגינו מצויים בפיגור של 90 ימים או יותר, למעט אם החוב גם מובטח היטב וגם נמצא בהליכי גביה. כמו כן, כל חוב שתנאיו שונו במסגרת ארגון מחדש של חוב בעייתי יסווג כחוב פגום, אלא אם לפני הארגון מחדש ולאחריו נערכה בגינו הפרשה מזערית להפסדי אשראי לפי שיטת עומק הפיגור בהתאם לנספח להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 314 בנושא חובות בעייתיים בהלוואות לדיור בבנק למשכנתאות.

ההפרשה הפרטנית להפסדי אשראי מוערכת בהתבסס על תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים, מהווים בשיעור הריבית האפקטיבית המקורית של החוב. כאשר החוב הינו מותנה בביטחון או כאשר הבנק קובע שצפויה תפיסת נכס, ההפרשה הפרטנית מוערכת בהתבסס על השווי ההוגן של הביטחון ששוועד להבטחת אותו חוב.

הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי - מחושבת כדי לשקף הפרשות לירידת ערך בגין הפסדי אשראי בלתי מזוהים פרטנית הגלומים בקבוצות גדולות של חובות קטנים בעלי מאפייני סיכון דומים, וכן בגין חובות שנבחנו פרטנית ונמצא שהם אינם פגומים. ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות המוערכים על בסיס קבוצתי, מחושבת בהתאם לכללים שנקבעו ב-FAS 5 (ASC 450), טיפול חשבונאי בתלויות, בהתבסס על נוסחה המפורטת בהוראת שעה שקבע המפקח על הבנקים וזאת בתוקף עד וכולל יום 31 בדצמבר 2012. הנוסחה מבוססת על שיעורי הפסד היסטוריים בענפי משק שונים, בחלוקה בין אשראי בעייתי לאשראי לא בעייתי, בשנים 2008, 2009, 2010 ו- 2011 וכן על שיעורי מחיקות חשבונאיות נטו שנרשמו בפועל החל מ- 1 בינואר 2011. בנוסף לחישוב טווח שיעורי הפסד היסטוריים בענפי משק שונים כאמור, לצורך קביעת שיעור ההפרשה הנאות הבנק לוקח בחשבון נתונים נוספים, לרבות מגמות בהיקפי האשראי בכל ענף ותנאים ענפיים, נתונים מקרו כלכליים, הערכת איכות כללית של האשראי לענף משק, שינויים בנפח ובמגמה של יתרות בפיגור ויתרות פגומות והשפעות השינויים בריכוזיות האשראי.

הבנק מתבסס על שיעורי ההפסד ההיסטוריים בענפי המשק השונים, כפי שחושבו בבנק הבינלאומי – החברה האם. בהתאם להנחיות שנקבעו בהוראת השעה, החל מ- 1 בינואר 2011 הבנק אינו שומר הפרשה כללית ונוספת, אולם ממשיך לחשב את ההפרשה הנוספת ובדק כי בכל מקרה סכום ההפרשה הקבוצתית בתום כל תקופת דיווח לא יפחת מסכום ההפרשה הכללית והנוספת שהיו מחושבות לאותו מועד, ברוטו ממו.

ההפרשה הנדרשת בהתייחס למכשירי האשראי החוץ מאזניים מוערכת בהתאם לכללים שנקבעו ב-FAS 5 (ASC 450). ההפרשה המוערכת על בסיס קבוצתי עבור מכשירי האשראי החוץ מאזניים מבוססת על שיעורי ההפרשה שנקבעו עבור האשראי המאזני (כמפורט לעיל), תוך התחשבות בשיעור המימוש לאשראי הצפוי של סיכון האשראי החוץ מאזני. שיעור המימוש לאשראי מחושב על ידי הבנק בהתבסס על מקדמי המרה לאשראי כמפורט בהוראת

ניהול בנקאי תקין מספר 203, מדידה והלימות הון - סיכון אשראי - הגישה הסטנדרטית, בהתאמות מסוימות במקרים בהם קיים בבנק ניסיון עבר המצביע על שיעורי המימוש לאשראי.

הפרשה מזערית בגין הלוואות לדיור - מחושבת לפי נוסחה שקבע המפקח על הבנקים, בהתחשב בעומק הפיגור, באופן שבו שיעורי ההפרשה גדלים ככל שמעמיק הפיגור. במועד תחילת יישום ההוראה החדשה, נכנס לתוקף תיקון לנספח להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 314, חובות בעייתיים בהלוואות לדיור בבנק למשכנתאות, המרחיב את תחולת חישוב ההפרשה לפי נוסחת עומק הפיגור לכלל הלוואות לדיור, למעט הלוואות שאינן נפרעות בתשלומים תקופתיים והלוואות המממנות פעילות בעלת אופי עסקי.

הבנק מסווג את כל החובות הבעייתיים שלו ואת פריטי האשראי החוץ מאזני בעייתיים בסיווגים: השגחה מיוחדת, נחות או פגום.

הכרה בהכנסה

במועד סיווג החוב כפגום הבנק מגדיר את החוב כחוב שאינו צובר הכנסות ריבית ומפסיק לצבור בגינו הכנסות ריבית, למעט האמור להלן לגבי חובות מסוימים שאורגנו מחדש. כמו כן, במועד סיווג החוב כפגום הבנק מבטל את כל הכנסות הריבית שנצברו וטרם נגבו, ואשר הוכרו כהכנסה ברווח והפסד. החוב ממשיך להיות מסווג כחוב שאינו צובר ריבית, כל עוד לא בוטל לגביו הסיווג כחוב פגום. חוב אשר פורמאלי עבר ארגון מחדש של חוב בעייתי ולאחר הארגון מחדש קיים ביטחון סביר שהחוב יפרע ויבצע בהתאם לתנאיו החדשים, יטופל כחוב פגום שצובר הכנסות ריבית. לפירוט לגבי הכרה בהכנסה על בסיס מזומן בגין חובות שסווגו כפגומים ראה ביאור 1.ד.3).

לגבי חובות שנבחנים ומופרשים על בסיס קבוצתי אשר מצויים בפיגור של 90 יום או יותר, הבנק אינו מפסיק צבירת הכנסות ריבית. חובות אלה כפופים לשיטות הערכה של הפרשה להפסדי אשראי שמבטיחות שהרווח של הבנק אינו מוטא כלפי מעלה.

ארגון מחדש של חוב בעייתי

חוב אשר פורמאלי עבר ארגון מחדש של חוב בעייתי מוגדר כחוב אשר לגביו, מסיבות כלכליות או משפטיות הקשורות לקשיים פיננסיים של חייב, הבנק העניק ויתור בדרך של שינוי בתנאי החוב במטרה להקל על החייב את נטל תשלומי המזומן בטווח הקרוב (הפחתה או דחייה של תשלומים במזומן שנדרשים מהחייב) או בדרך של קבלת נכסים אחרים כפירעון החוב (בחלקו או במלואו).

לצורך קביעה האם הסדר חוב שבוצע על ידי הבנק מהווה ארגון מחדש של חוב בעייתי, הבנק מבצע בחינה איכותית של מכלול התנאים של ההסדר והנסיבות במסגרתן הוא בוצע, וזאת במטרה לקבוע האם: (1) החייב מצוי בקשיים פיננסיים ו- (2) במסגרת ההסדר הבנק העניק ויתור לחייב.

לצורך קביעה האם החייב נמצא בקשיים פיננסיים, הבנק בוחן האם קיימים סממנים המצביעים על היותו של הלווה בקשיים במועד ההסדר או על קיום אפשרות סבירה שהלווה יקלע לקשיים פיננסיים לולא ההסדר. בין היתר, הבנק בוחן קיום אחת או יותר מהנסיבות המפורטות להלן: למועד הסדר החוב הלווה נמצא בכשל, לרבות כאשר חוב אחר כלשהו של הלווה הינו בכשל; לגבי החובות שלמועד ההסדר אינם בפיגור, הבנק מעריך האם בהתאם ליכולת הפירעון הנוכחית קיימת סבירות כי בעתיד הנראה לעין הלווה ייקלע למצב של כשל ולא יעמוד בתנאים החוזיים המקוריים של החוב; החייב הוכרז כפושט רגל, נמצא בתהליך של כינוס נכסים או קיימים ספקות משמעותיים להמשך קיומו של הלווה כעסק חי; וכן ללא שינוי תנאי החוב, החייב לא יהיה מסוגל לגייס חוב ממקורות אחרים בריבית שוק המקובלת לגבי חייבים שאינם בכשל.

הבנק מסיק כי במסגרת ההסדר הוענק לחייב ויתור, גם אם במסגרת ההסדר בוצעה העלאה בריבית החוזית, אם מתקיים אחד או יותר מהמצבים הבאים: כתוצאה מארגון מחדש, הבנק לא צפוי לגבות את כל סכומי החוב (לרבות ריבית שנצברה בהתאם לתנאים החוזיים); שווי הוגן עדכני של הביטחון לגבי חובות מותנים בביטחון אינו מכסה את יתרת החוב החוזית ומצביע על היעדר יכולת גביה של כל סכומי החוב; לחייב לא קיימת אפשרות לגייס מקורות בשיעור הנהוג בשוק עבור חוב בעל תנאים ומאפיינים כגון אלו של החוב שהועמד במסגרת ההסדר.

בנוסף, הבנק לא מסווג חוב כחוב בעייתי שאורגן מחדש אם במסגרת ההסדר הוענקה לחייב דחיית תשלומים שאינה מהותית בהתחשב בתדירות התשלומים, בתקופה החוזית לפירעון ובמשך החיים הממוצע הצפוי של החוב המקורי. לעניין זה, אם בוצעו מספר הסדרים הכרוכים בשינוי תנאי החוב, הבנק מביא בחשבון את ההשפעה המצטברת של הארגונים הקודמים לצורך קביעה האם הדחייה בתשלומים אינה מהותית.

חובות שאורגנו מחדש, לרבות כאלה שטרם הארגון מחדש נבחנו על בסיס קבוצתי, יסווגו כחוב פגום ויוערכו על בסיס פרטי לצורך ביצוע הפרשה להפסדי אשראי או מחיקה חשבונאית. לאור העובדה שהחוב שלגביו בוצע ארגון מחדש של חוב בעייתי לא ייפרע בהתאם לתנאים החוזיים המקוריים שלו, החוב ממשיך להיות מסווג כחוב פגום גם לאחר שהחייב חוזר למסלול פירעון בהתאם לתנאים החדשים.

מחיקה חשבונאית

הבנק מוחק חשבונאית כל חוב או חלק ממנו המוערך על בסיס פרטי שנחשב כאינו בר גביה ובעל ערך נמוך כך שהותרתו כנכס אינה מוצדקת, או חוב בגינו מנהל הבנק מאמצי גביה ארוכי טווח (המוגדרים ברוב המקרים כתקופה העולה על שנתיים). לגבי החובות המוערכים על בסיס קבוצתי, נקבעו כללי המחיקה בהתבסס על תקופת הפיגור שלהם (ברוב המקרים מעל 150 ימי פיגור רצופים) ועל פרמטרים בעייתיים אחרים. יובהר כי מחיקות חשבונאיות אינן כרוכות בויתור משפטי והן מקטינות את יתרת החוב המדווחת לצרכים חשבונאיים בלבד, תוך יצירת בסיס עלות חדש לחוב בספרי הבנק.

מדיניות ההפרשה לחובות מסופקים לפני יישום ההוראות בנושא חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי, תיקון ההוראות בנושא טיפול בחובות בעייתיים ועדכון תקינה חשבונאית ASU 2011-02 בנושא קביעה של מלווה בנושא ארגון מחדש של חוב בעייתי

ההפרשה לחובות מסופקים נקבעת באופן ספציפי, ובנוסף נכללות הפרשה כללית והפרשה נוספת, בהתאם להוראות המפקח על הבנקים.

ההפרשה הספציפית לחובות מסופקים נערכת בהתבסס על הערכה זהירה של ההנהלה לגבי הפסדים הגלומים בתיק האשראי, לרבות חביונות בסעיפים חוץ מאזניים. בהערכתה האמורה מביאה ההנהלה בחשבון, בין יתר שיקוליה, את מידת הסיכונים הקשורים באיתנותם הפיננסית של הלווים, על סמך המידע שבידה לגבי מצבם הכספי, פעילותם העסקית, עמידתם בהתחייבויותיהם והערכת שווי הביטחונות שנתקבלו מהם. הכנסות ריבית בגין חוב שנקבע כמסופק אינן נרשמות מתחילת הרבעון בו נקבע החוב כמסופק. עם גביית הריבית נרשמות הכנסות הריבית בסעיף הכנסות מימון אחרות.

הפרשה ספציפית בגין הלוואות לדיור שניתנו על ידי הבנק חושבה בהתאם להוראות המפקח על הבנקים, בהתחשב בעומק פיגור, כאשר שיעורי ההפרשה גדלים ככל שמעמיק הפיגור.

ההפרשה הנוספת לחובות מסופקים מבוססת על איכות תיק חביונות הלקוחות, לפי מאפייני סיכון כפי שהוגדרו בהוראות המפקח על הבנקים. בגין כל אחד ואחד ממאפייני סיכון אלה נקבעו שיעורי הפרשה שונים. ההפרשה הנוספת לחובות מסופקים מחושבת על פי השיעורים שנקבעו למאפיינים השונים. ההפרשה הכללית הינה בערכים מותאמים לתום שנת 2004, בסכום שהיווה 1% מסך החביונות שהיו באחריות הבנק וחברות מוחזקות בנקאיות ליום 31 בדצמבר 1991. השיעור

המצטבר של ההפרשה הנוספת והכללית לחובות מסופקים מסך סיכון האשראי הכולל לציבור ליום 31 בדצמבר 2011 הינו 0.4% (31 בדצמבר 2010 - 0.2%, 31 בדצמבר 2009 - 0.2%).

מחיקת חובות אבודים נעשית כאשר הבנק הגיע למסקנה כי החוב אינו ניתן לגביה, בעקבות הליכים משפטיים שנקטו או כתוצאה מהסכמים והסדרים שנעשו, רובם במקרים בהם לא ננקטו הליכים משפטיים, והחובות אינם בני גביה או מסיבות אחרות שבגללן החובות אינם ניתנים לגביה.

יישום לראשונה של הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי, תיקון הוראות בנושא טיפול בחובות בעייתיים ועדכון תקינה חשבונאית ASU 2011-02, קביעה של מלווה בנושא ארגון מחדש של חוב בעייתי

בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים ההוראה לא יושמה למפרע בדוחות כספיים לתקופות קודמות. במועד היישום לראשונה הבנק, בין היתר:

- מחק חשבונאית כל חוב אשר במועד זה עמד בתנאים למחיקה חשבונאית;
- סיווג בסיווג של השגחה מיוחדת, נחות, או פגום, כל חוב אשר עמד בתנאים לסיווג כאמור. לעניין זה יובהר כי למרות ההגדרה לפיה חוב בעייתי שאורגן מחדש הינו חוב פגום, הבנק לא סיווג כפגום חוב, אשר אורגן מחדש לפני יום 1 בינואר 2007, כל עוד שהחוב אינו פגום בהתבסס על התנאים שנקבעו בהסכם הארגון מחדש;
- ביטל את כל הכנסות הריבית שנצברו ולא שולמו בגין כל חוב אשר במועד זה עמד בתנאים המתייחסים;
- התאים את יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור ובגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים ליום 1 בינואר 2011 לדרישות ההוראה; וכן
- התאים את יתרת המיסים השוטפים והמיסים הנדחים לקבל ולשלם, ליום 1 בינואר 2011.

השפעת יישום ההוראה לראשונה בסך 20.5 מיליוני ש"ח (נטו ממס) נזקפה כהקטנת יתרת העודפים ל- 1 בינואר 2011. כמו כן, בחודש דצמבר 2010 פורסם חוזר המפקח על הבנקים בנושא טיפול בחובות בעייתיים. בהתאם לחוזר שונתה ההגדרה של הלוואות לדירוג בגין מחויב הבנק להעריך הפרשה לפי שיטת עומק הפיגור. הבנק יישם את התיקון באופן של מכאן ולהבא החל מהדוחות הכספיים לתקופות המתחילות ביום 1 בינואר 2011. ליישום התיקון לא היתה השפעה על דוחותיו הכספיים של הבנק.

בנוסף, במהלך חודש אפריל 2011 פרסם ה-FASB עדכון תקינה חשבונאית ASU 2011-02 בנושא קביעה של מלווה בנושא ארגון מחדש של חוב בעייתי.

הכללים שנקבעו ב- ASU לצורך זיהוי ההסדרים שיוגדרו כארגון מחדש של חוב בעייתי אומצו על ידי הפיקוח על הבנקים ונכנסו לתוקף החל מ- 1 ביולי 2011. הכללים חלים לצורך קביעה האם הארגון מהווה ארגון מחדש של חוב בעייתי לגבי כל הסדר חוב שבוצע החל מ- 1 בינואר 2011. השינויים באופן המדידה של הפרשה להפסדי אשראי יושמו באופן של מכאן ולהבא, כך שעדכון ההפרשה שנדרש לחשב על בסיס פרטני נרשם ברבעון השלישי של שנת 2011. ליישום ה- ASU לראשונה לא היתה השפעה מהותית על תוצאות הבנק.

5. ניירות ערך

א. ניירות ערך בהם משקיע הבנק מסווגים לשני תיקים כלהלן:

1. ניירות ערך למסחר

ניירות ערך אשר נרכשו ומוחזקים במטרה למכורם בתקופה הקרובה, למעט מניות שלא קיים לגביהן שווי הוגן זמין. ניירות ערך למסחר מוצגים במאזן לפי השווי ההוגן ביום הדיווח. רווחים והפסדים מהתאמות לשווי הוגן נזקפים לדוח רווח והפסד.

2. ניירות ערך זמינים למכירה

ניירות ערך אשר לא סווגו כאיגרות חוב מוחזקות לפדיון (אגרות חוב אשר לבנק יש כוונה ויכולת להחזיקן עד למועד הפדיון) או כניירות ערך למסחר. מניות שקיים לגביהן שווי הוגן זמין ואגרות חוב נכללות במאזן לפי שוויין ההוגן ביום הדיווח. מניות שלא קיים לגביהן שווי הוגן זמין נמדדות במאזן לפי עלות. רווחים או הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן לא נכללים בדוח רווח והפסד ומדווחים נטו, בניכוי עתודה מתאימה למס, בסעיף נפרד בהון העצמי במסגרת רווח כולל אחר מצטבר.

ב. הכנסות מדיבידנד, צבירת ריבית, הפרשי הצמדה ושער, הפחתת פרמיה או ניכיון (לפי שיטת הריבית האפקטיבית), וכן הפסדים מירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני נזקפים לדוח רווח והפסד.

ג. השקעותיו של הבנק בקרנות הון סיכון מטופלות לפי עלות בניכוי הפסדים מירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני. רווח מההשקעות הון סיכון נזקף לדוח רווח והפסד בעת מימוש ההשקעה.

ד. עלות ניירות ערך שמומשו מחושבת על בסיס "נכנס ראשון יוצא ראשון".

ה. לעניין חישוב שווי הוגן – ראה סעיף ד (7) להלן.

ו. לענין טיפול בירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני – ראה סעיף ד (9) להלן.

ז. עסקות החלפה של ניירות ערך

עסקאות החלפה של אגרות חוב ממשלתיות באגרות חוב ממשלתיות אחרות לפדיון לטווח קצר משנה, נרשמות כרכישת אגרות חוב ממשלתיות במחירי מכרז ומכירת אגרות חוב לפי מחירי שוק.

ח. השאלת ניירות ערך

1. השאלות ניירות ערך מלקוח ללקוח או לבנק, בהן הבנק משמש כמתווך מוצגת על ידי הבנק בסעיף "פקדונות בבנקים", בסעיף "אשראי לציבור" ובסעיף "פקדונות הציבור" כל עוד לא הוחזרו ניירות הערך.

עסקאות המבוצעות כעסקאות אשראי "רגילות" בהן הבנק משאיל ניירות ערך כנגד תיק הביטחונות והשואל אינו מעביר לתאגיד הבנקאי מרווח בטחון (מרג'ין) המתייחס ספציפית לעסקת השאלת ניירות ערך, מוצגות כאשראי לציבור לפי שווי שוק ומצטרפות לחבות השואל.

2. השאלות ניירות ערך מהאוצר:

הבנק שואל מהאוצר ניירות ערך, לצורך כיסוי מכירה של ניירות ערך בחסר (של הנוסטרו של הבנק או של לקוחות הבנק). שאילת ניירות הערך על ידי הבנק מוצגת בסעיף "ניירות ערך שנשאלו". מכירת ניירות הערך בחסר על ידי הנוסטרו מוצגת בסעיף "התחייבויות אחרות" ומכירת ניירות הערך בחסר על ידי לקוחות מוצגת בסעיף "אשראי לציבור".

6. מכשירים פיננסיים נגזרים לרבות חשבונאות גידור

- א. במסגרת פעילות הבנק עבור לקוחות ובמסגרת מדיניות ניהול הנכסים וההתחייבויות שנועדה לנהל באופן מבוקר את החשיפה לסיכונים פיננסיים, מבצע הבנק עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים מול לקוחות, בנקים, מסלקת מעו"ף ובנק ישראל. מכשירים אלה כוללים בין השאר: עסקאות עתידיות, חוזים עתידיים, החלפות פיננסיות, אופציות וכד', שעיקרם הגנה מפני חשיפת בסיסי הצמדה, חשיפות מטבע וחשיפות ריבית.
- ב. הבנק חשוף לסיכוני אשראי, סיכוני נזילות וסיכוני שוק. כחלק מהאסטרטגיה הכוללת של הבנק לניהול רמת החשיפה לסיכונים השונים הבנק משתמש במכשירים פיננסיים נגזרים הכוללים בין השאר עסקאות עתידיות, חוזים עתידיים, החלפות פיננסיות, אופציות וכד'. לבנק יש נגזרים המיועדים וכשירים כגידורי שווי הוגן, וכן נגזרים שאינם מיועדים ליחס גידור כשיר.
- ג. ייתכן והבנק יתקשר בחוזה שבפני עצמו אינו מכשיר נגזר אך הוא מכיל נגזר משובץ. לגבי כל חוזה, התאגיד הבנקאי מעריך האם המאפיינים הכלכליים של הנגזר המשובץ קשורים באופן ברור והדוק לאלה של החוזה המארח וקובע האם מכשיר נפרד עם אותם תנאים כשל המכשיר המשובץ היה מקיים את ההגדרה של מכשיר נגזר. כאשר נקבע שהנגזר המשובץ בעל מאפיינים כלכליים שאינם קשורים באופן ברור והדוק למאפיינים הכלכליים של החוזה המארח, וכן שמכשיר נפרד עם אותם תנאים היה כשיר כמכשיר נגזר, הנגזר המשובץ מופרד מהחוזה המארח ומטופל כנגזר בפני עצמו. נגזר משובץ שהופרד מוצג במאזן יחד עם החוזה המארח. כאשר החוזה המארח נמדד לפי שווי הוגן ושינויים בשווי ההוגן שלו מדווחים באופן שוטף בדוח רווח והפסד או כאשר הבנק אינו יכול לזהות ולמדוד באופן מהימן נגזר משובץ לצורך הפרדה מהחוזה המארח, החוזה בשלמותו נרשם במאזן לפי שווי הוגן.
- ד. הבנק מחזיק מכשירים פיננסיים נגזרים לצרכי גידור סיכוני מטבע חוץ וסיכוני ריבית, וכן מבוצעת פעילות בנגזרים. הבנק מתעד בכתב את כל יחסי הגידור בין מכשירים מגדרים לבין פריטים מגודרים, ואת המטרה והאסטרטגיה של ניהול הסיכונים באמצעות יצירת יחסי הגידור השונים. התיעד כולל זיהוי ספציפי של הנכס, ההתחייבות, ההתקשרות האיתנה או העסקה החזויה, אשר יועדו כפריט המגודר וציון של האופן שבו המכשיר המגדר צפוי לגדר את הסיכונים הקשורים לפריט המגודר. הבנק מעריך את האפקטיביות של יחסי הגידור הן בתחילת הגידור והן על בסיס מתמשך בהתאם למדיניות ניהול הסיכונים שלו.
- ה. גידור שווי הוגן – הבנק מייעד נגזרים מסוימים כגידורי שווי הוגן. שינוי בשווי ההוגן של נגזרים, המגדרים חשיפה לשינוי בשווי הוגן של נכס, התחייבות או התקשרות איתנה, מוכר באופן שוטף בדוח רווח והפסד, כמו גם השינוי בשווי ההוגן של הפריט המגודר, שניתן לייחס אותו לסיכון המגודר.
- לצורך הערכת אפקטיביות הגידורים, הבנק הוציא את ערך הזמן של אופציות וההפרשים בין מחיר הספוט למחיר הפורוורד של חוזי פורוורד.
- לנתונים בנושא חוסר אפקטיביות הקשור לגידורי שווי הוגן, מרכיב הרווח (ההפסד) בגין מכשירים נגזרים אשר הוצא לצורך הערכת אפקטיביות הגידורים, ורווחים (הפסדים) נטו בגין התקשרות איתנה שאינה כשירה עוד כגידור שווי הוגן, ראה ביאור 18 - "רווח מפעילות מימון לפני הכנסות בגין הפסדי אשראי - בסעיף ו - "חלק לא אפקטיבי ביחסי הגידור".

הבנק מפסיק חשבונאות גידור מכאן ואילך כאשר:

- (א) נקבע שהנגזר אינו אפקטיבי עוד בקיזוז השינויים בשווי ההוגן של פריט מגודר;
- (ב) הנגזר פוקע, נמכר, מבוטל או ממומש;
- (ג) הנגזר מפסיק להיות מיועד כמכשיר מגדר, כיוון שקרוב לודאי שהעסקה החזויה לא תתבצע;

(ד) התקשרות איתנה מגודרת אינה מקיימת עוד את ההגדרה של התקשרות איתנה;

(ה) ההנהלה מבטלת את הייעוד של הנגזר כמכשיר מגדר.

כאשר חשבונאות גידור מופסקת כיון שנקבע שהנגזר אינו כשיר עוד כגידור שווי הוגן אפקטיבי, הנגזר ימשיך להירשם במאזן לפי שווי ההוגן אך הנכס או ההתחייבות המגודרים לא יותאמו עוד בגין שינויים בשווי ההוגן. כאשר חשבונאות גידור מופסקת כיון שהפריט המגודר אינו מקיים עוד את ההגדרה של התקשרות איתנה, הנגזר ימשיך להירשם במאזן לפי שווי ההוגן, וכל נכס או התחייבות שנרשמו בהתאם להכרה של ההתקשרות האיתנה ייגרעו מהמאזן ויוכרו כרווח או כהפסד בדוח רווח והפסד לתקופה השוטפת.

1. גידור כלכלי – חשבונאות גידור אינה מיושמת לגבי מכשירים נגזרים המשמשים כחלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק (ניהול ALM). השינויים בשווי ההוגן של נגזרים אלה מוכרים ברווח והפסד עם היווצרותם.

2. נגזרים שאינם משמשים לגידור – השינויים בשווי ההוגן של נגזרים שאינם משמשים לגידור נזקפים מיידית לרווח והפסד.

ח. נגזרים משובצים – נגזר משובץ שהופרד מוצג במאזן יחד עם החוזה המארח, שינויים בשווי ההוגן של נגזרים משובצים שהופרדו נזקפים מיידית לרווח והפסד.

במקרים מסויימים (כגון: מקרים בהם לבנק אין את היכולת להפריד נגזר משובץ מהחוזה המארח), בהתאם לתקן חשבונאות אמריקאי FAS 155 (ASC 815-15), הטיפול החשבונאי במכשירים פיננסיים משולבים מסויימים, הבנק בוחר לא להפריד את הנגזר המשובץ ולמדוד את המכשיר הפיננסי המשולב (hybrid instrument) בשלמותו בשווי הוגן, תוך דיווח על שינויים בשווי הוגן בדוח רווח והפסד בעת היווצרותם. הבחירה כאמור נעשית במועד רכישת המכשיר המשולב או בקורות אירועים מסויימים בהם המכשיר כפוף למדידה מחדש (remeasurement event), כגון: כתוצאה מצירופי עסקים או משינויים מהותיים של מכשירי החוב. בחירת שווי הוגן כאמור הינה בלתי חוזרת.

ט. הבנק פועל בתחום המכשירים הפיננסיים הנגזרים, שהצגתם בדוחות הכספיים מושתתת על בסיס השווי ההוגן, להבדיל מהשווי על פי עקרון הצבירה. חישובי השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים הנגזרים, בגין המרכיב המט"חי שלהם, מתבססים על פי הנתונים השוררים בשוקי הכספים הבינלאומיים, ובגין המרכיב של המטבע הישראלי, על שיעורי ריבית לא צמודה וריבית צמודת מדד, להם נקבע אומדן על ידי מחלקת ניהול סיכונים של הבנק, בהתחשב במחירי השוק, הנזילות והסחירות הקיימת בשוק המקומי. המרווח בין ריבית המכירה לריבית הקניה, מהווה אף הוא גורם סובייקטיבי המשפיע על חישובי השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים נגזרים. בעסקאות לטווח קצר סיכון האשראי לא בא לידי ביטוי. בעסקאות ארוכות טווח מרכיב סיכון האשראי נלקח בחשבון בתמחור. השווי ההוגן של אופציות לסוגיהן השונים מתבסס ברובו הגדול, על מודל Black and Scholes והוא מושפע מהתנודתיות הגלומה בשער החליפין, הריבית והמדדים הרלבנטיים לאופציה שהבנק רכש או כתב. לגבי מכשירים פיננסיים נגזרים מורכבים שאין להם שוק סחיר, נערכים, בדרך כלל, חישובי השווי הוגן במערכות מידע פיננסי מובילות בתחום, המשמשות חדרי עסקות ובנקים בכל העולם (מערכת בלומברג ומערכת Super derivatives).

שיעורי הריבית במטבע הישראלי ובמטבע חוץ לטווחי הזמן השונים, כאמור לעיל, מהווים גם את הבסיס על פיו מחושב השווי ההוגן של הסעיפים המאזניים, כמפורט בבאור 16 ב' לדוחות הכספיים. שיעורי ריבית אלו משמשים גם לחישוב השווי ההוגן של נכסים והתחייבויות שגודרו כנגד מכשירים פיננסיים נגזרים, אם הם עמדו בקריטריונים של גידור, כנדרש על פי הכללים החשבונאיים והנחיות המפקח על הבנקים בנדון.

7. קביעת שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

FAS 157 (ASC 820-10) מגדיר שווי הוגן וקובע מסגרת עבודה עקבית למדידת שווי הוגן על ידי הגדרת טכניקות הערכת שווי הוגן לגבי נכסים והתחייבויות וקביעת מדרג שווי הוגן והנחיות יישום מפורטות.

שווי הוגן מוגדר כסכום/מחיר אשר היה מתקבל ממכירת נכס או היה משולם לצורך סילוק התחייבות בעסקה בין מוכר מרצון לקונה מרצון במועד המדידה. בין היתר, התקן מחייב לצורך הערכת שווי הוגן, לעשות שימוש מרבי ככל שניתן בנתונים נצפים ולמזער שימוש בנתונים לא נצפים. נתונים נצפים מייצגים מידע הזמין בשוק המתקבל ממקורות בלתי תלויים ואילו נתונים לא נצפים משקפים את ההנחות של התאגיד הבנקאי. FAS 157 מפרט היררכיה של טכניקות מדידה בהתבסס על השאלה האם הנתונים ששימשו לצורך קביעת השווי ההוגן הינם נצפים או לא נצפים. סוגים אלו של נתונים יוצרים מדרג שווי הוגן כמפורט להלן:

- נתוני רמה 1: מחירים מצוטטים (לא מותאמים) בשווקים פעילים לנכסים או להתחייבויות זהים.
- נתוני רמה 2: מחירים מצוטטים לנכסים או להתחייבויות דומים בשווקים פעילים; מחירים מצוטטים לנכסים זהים או להתחייבויות זהות בשווקים שאינם פעילים; מחירים הנגזרים ממודלים להערכה אשר כל הנתונים המשמעותיים בהם הינם נצפים בשוק או נתמכים על ידי נתוני שוק נצפים.
- נתוני רמה 3: נתונים לא נצפים עבור הנכס או ההתחייבות הנובעים ממודלים להערכה אשר אחד או יותר מהנתונים המשמעותיים בהם הינם לא נצפים.

היררכיה זו דורשת שימוש בנתוני שוק נצפים, כאשר מידע זה קיים. כאשר הדבר הינו אפשרי, הבנק שוקל מידע שוק נצפה ורלבנטי במסגרת הערכתו. היקף ותדירות העסקאות, גודל מרווח ה-bid-ask וכן גודל ההתאמה הנדרשת כאשר משווים עסקאות דומות, הינם כולם גורמים אשר נלקחים בחשבון כאשר קובעים את הנדירות של שווקים ואת הרלבנטיות של מחירים נצפים באותם שווקים.

יישום הכללים שנקבעו ב-FAS 157 מחייב הפסקת השימוש בפקטור גודל ההחזקה (blockage factor) בחישוב השווי ההוגן וכן מחליף את ההנחיות של EITF 02-3 (ASC 815-10), סוגיות בטיפול החשבונאי בחוזים נגזרים המוחזקים לצורך מסחר וחוזים בסחר באנגריה ופעילויות ניהול סיכונים, האוסרות את ההכרה ברווחים של היום הראשון (day one profits) והמחייבות לקבוע את השווי ההוגן של מכשירים נגזרים שאינם נסחרים בשוק פעיל לפי מחיר העסקה.

ניירות ערך

השווי ההוגן של ניירות ערך למסחר וניירות ערך זמינים למכירה נקבע על סמך מחירי שוק מצוטטים בשוק העיקרי. כאשר קיימים מספר שווקים בהם נסחר נייר הערך, הערכה מבוצעת לפי מחיר שוק מצוטט בשוק המועיל ביותר. במקרים אלו השווי ההוגן של השקעת הבנק בניירות ערך הינו מכפלה של מספר היחידות באותו מחיר שוק מצוטט. המחיר המצוטט המשמש לקביעת שווי הוגן אינו מותאם בשל גודל ההחזקה על ידי הבנק או גודל הפוזיציה יחסית לנפח המסחר (פקטור גודל ההחזקה). אם מחיר שוק מצוטט אינו זמין, אומדן השווי ההוגן מתבסס על המידע הזמין הטוב ביותר תוך שימוש מרבי בנתונים נצפים ותוך הבאה בחשבון של הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי (סיכון שוק, סיכון אשראי, אי סחירות וכיוצא באלה).

מכשירים פיננסיים נגזרים

מכשירים פיננסיים נגזרים שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי שוק שנקבע בשוק העיקרי ובהיעדר שוק עיקרי, לפי מחיר שוק מצוטט בשוק המועיל ביותר. מכשירים פיננסיים נגזרים שאינם נסחרים הוערכו לפי מודלים אשר לוקחים

בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הנגזר (סיכון שוק, סיכון אשראי וכיוצא באלה). ליתר פירוט ראה בהמשך לגבי מתודולוגיית הערכה של סיכון אשראי וסיכון לאי ביצוע.

בדבר המדידה של שוויים ההוגן של מכשירים פיננסיים נגזרים בשנת 2011, ראה ביאור 1 (6) ט'.

מכשירים פיננסיים נוספים שאינם נגזרים

לרוב המכשירים הפיננסיים בקטגוריה זו (כגון: אשראי לציבור ואשראי לממשלה, פיקדונות הציבור ופיקדונות בבנקים, כתבי התחייבות נדחים ומלוות שאינם סחירים) לא ניתן לצטט "מחיר שוק", מכיוון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים. לפיכך, השווי ההוגן נאמד באמצעות מודלים מקובלים לתמחור, כגון ערך נוכחי של תזרים מזומנים עתידי המהווה בריבית ניכין בשיעור המשקף את רמת הסיכון הגלומה במכשיר הפיננסי. לצורך כך, תזרימי המזומנים העתידיים עבור חובות פגומים וחובות אחרים חושבו לאחר ניכוי השפעות של מחיקות חשבונאיות ושל הפרשות להפסדי אשראי בגין החובות. כמו כן, במקרים מסוימים, לצורך מדידת שווי הוגן של התחייבויות פיננסיות לא סחירות, הבנק מיישם הנחיות שנקבעו ב- ASU 2009-05, מדידת התחייבויות לפי שווי הוגן. בפרט, הבנק מעריך את שוויים ההוגן תוך שימוש במחירים מצוטטים של ההתחייבויות (או של התחייבויות דומות) אשר נסחרות כנכסים.

הערכה של סיכון אשראי וסיכון לאי ביצוע

התקן דורש מהתאגיד הבנקאי לשקף את סיכון האשראי (credit risk) ואת הסיכון לאי ביצוע (nonperformance risk) במדידת השווי ההוגן של חוב, לרבות מכשירים נגזרים, אשר הונפק על ידו ונמדד לפי שווי הוגן. סיכון אי ביצוע כולל את סיכון האשראי של התאגיד הבנקאי, אך לא מוגבל לסיכון זה בלבד. הבנק מעריך את סיכון האשראי במכשירים נגזרים באופן המפורט להלן:

- כאשר בגין החשיפה קיימים ביטחונות נזילים מספקים המבטיחים ספציפית ברמת ודאות משפטית גבוהה את המכשיר הנגזר, הבנק מניח כי סיכון האשראי הגלום הינו אפס ולא מבצע התאמות לשווי הוגן בגין איכות האשראי של הצד הנגדי.
- כאשר החשיפה בגין הצד הנגדי על בסיס מאוחד הינה מהותית - תאגיד בנקאי מבצע הערכת שווי הוגן בהתבסס על אינדיקציות מעסקאות בשוק פעיל לאיכות האשראי של הצד הנגדי, ככל שהאינדיקציות כאמור זמינות במאמצים סבירים. הבנק גוזר את האינדיקציות, בין היתר, ממחירים של מכשירי חוב של הצד הנגדי הנסחרים בשוק פעיל וממחירים של נגזרי אשראי שהבסיס שלהם הוא איכות האשראי של הצד הנגדי. במידה ולא קיימות אינדיקציות כאמור, הבנק מחשב את ההתאמות בהתבסס על דירוגים פנימיים (כגון: אומדנים לשיעורי כשל צפויים ושיעורי הפסדי אשראי בעת כשל).
- כאשר החשיפה בגין הצד הנגדי על בסיס מאוחד אינה מהותית – הבנק מבצע את חישוב ההתאמה כאמור על בסיס קבוצתי, תוך שימוש במדד לאיכות האשראי לפי קבוצות של צדדים נגדיים דומים, למשל בהתבסס על דירוגים פנימיים.

בנוסף, הבנק מבצע בדיקת סבירות לתוצאות המתקבלות בהערכה הפנימית ביחס לשינויים במרווחים בשוק, ומבצע את ההתאמות המתחייבות, לפי העניין.

להרחבה לגבי השיטות וההנחות העיקריות המשמשות לצורך אומדן השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים, ראה ביאור 16 להלן, בנושא יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים.

בהתאם להוראות המעבר לשנת 2011, נקבעו הנחיות ספציפיות בנוגע לנתונים שישמשו בחישוב השווי ההוגן של מכשירים נגזרים. כמו כן, נקבע כי בדוחות כספיים שנתיים ורבעוניים בשנת 2011, תאגיד בנקאי אינו נדרש להשתמש במודלים מורכבים הכוללים תרחישים שונים של חשיפה פוטנציאלית כדי למדוד את רכיב סיכון האשראי

שנכלל בשווי ההוגן של מכשירים נגזרים. בהתאם להוראות הנ"ל ובתיאום עם המפקח על הבנקים ברמה הקבוצתית, ובכללה הבנק, במדידת השווי ההוגן של המכשירים הנגזרים, הבנק ימשיך במדידה במתכונת שהיתה נהוגה בבנק עד ליום 31 בדצמבר 2010 אשר מתחשבת, בין היתר, גם במרכיב סיכון האשראי. הבנק יישם את הכללים שנקבעו ב-FAS 157 במלואם החל מיום 1 בינואר 2012.

דרישות הגילוי

FAS 157 מרחיב את דרישות הגילוי בנוגע למדידות שווי הוגן. בנוסף, ASU 2010-06 דורש הכללת גילויים נוספים כגון גילוי לסכומים של מעברים משמעותיים ממדידת שווי הוגן לפי רמה 2 למדידה לפי רמה 1 ולהיפך, וכן הכללת הסברים למעברים אלו. כמו כן, נדרש גילוי לגבי סכומים ברוטו של השינויים במדידת שווי הוגן לפי רמה 3 אשר נובעים מפעולות רכישה, מכירה, הנפקה ופירעון. הגילויים החדשים נדרשים על בסיס רבעוני. דרישות הגילוי כאמור נכללו בדוחות כספיים אלה. עם זאת, לא קיימת חובת יישום של דרישות הגילוי הנ"ל על דוחות כספיים לתקופות שהוצגו לפני יישום התקן לראשונה. לאור זאת, בדוחות כספיים אלה לא נכללו מספרי השוואה לגילויים החדשים.

יישום לראשונה של FAS 157, מדידת שווי הוגן, ו-ASU 2010-06, שיפור הגילוי לגבי מדידת שווי הוגן

FAS 157 (ASC 820-10) אומץ לראשונה במתכונת מוגבלת של יישום למפרע. לאור זאת, התקן יושם מכאן ולהבא, למעט מכשירים פיננסיים אשר נמדדו לפני יישומו לראשונה, באופן המפורט להלן:

- פוזיציות במכשירים פיננסיים הנסחרים בשוק פעיל, שנמדדו בשווי הוגן תוך שימוש בפקטור גודל ההחזקה;
- מכשירים פיננסיים, לרבות מכשירים פיננסיים מעורבים, שנמדדים בשווי הוגן במועד ההכרה לראשונה על פי חלק א' להוראות הדיווח לציבור, תוך שימוש במחיר העסקה בהתאם להנחיות בהערת שוליים 3 של EITF 02-3 (ASC 815-10).

הבנק יישם את הכללים החדשים למדידת שווי הוגן במלואם החל מיום 1 בינואר 2012. להערכת הבנק, יישום כללים אלו צפוי להגדיל את הוצאות המימון של הבנק ברבעון הראשון של שנת 2012 בכ- 2.0 מיליון ש"ח.

8. חלופת השווי ההוגן עבור נכסים פיננסיים והתחייבויות פיננסיות

FAS 159 (ASC 825-10) מאפשר לתאגיד בנקאי לבחור, במועדי בחירה מוגדרים, למדוד בשווי הוגן מכשירים פיננסיים ופריטים מסוימים אחרים (הפריטים הכשירים), אשר בהתאם להוראות הדיווח לציבור לא נדרש למדוד אותם בשווי הוגן. רווחים והפסדים שטרם מומשו בגין השינויים בשווי ההוגן של הפריטים לגביהם נבחרה חלופת השווי ההוגן, מדווחים בדוח רווח והפסד בכל מועד דיווח עוקב. כמו כן, עלויות ועמלות מראש הקשורות לפריטים לגביהם נבחרה חלופת השווי ההוגן מוכרות ברווח והפסד במועד התהוותן. בחירת יישום חלופת השווי ההוגן כאמור לעיל הינה לגבי כל מכשיר בנפרד (instrument-by-instrument) ואינה ניתנת לביטול.

בנוסף, התקן קובע דרישות הצגה וגילוי המיועדות לסייע להשוואה בין תאגידים בנקאיים הבוחרים בבסיס מדידה שונים לסוגים דומים של נכסים והתחייבויות.

למרות האמור לעיל, בהנחיות הפיקוח על הבנקים ליישום התקן, הובהר כי תאגיד בנקאי לא יבחר בחלופת השווי ההוגן, אלא אם התאגיד הבנקאי פיתח מראש ידע, מערכות, נהלים ובקורות ברמה גבוהה שיאפשרו לו למדוד את הפריט ברמה גבוהה של מהימנות. לפיכך, הבנק אינו רשאי לבחור בחלופת השווי ההוגן לגבי נכס כלשהו שמתאים לסיווג לרמה 2 או לרמה 3 במדרג השווי ההוגן, או לגבי התחייבות כלשהי, אלא אם קיבל לכך אישור מראש מהמפקח על הבנקים.

יישום לראשונה של FAS 159, חלופת שווי הוגן עבור נכסים פיננסיים והתחייבויות פיננסיות

הבנק אינו מיישם את FAS 159 ולפיכך לא קיימת השפעה על הדוחות הכספיים.

9. ירידת ערך מכשירים פיננסיים

ניירות ערך

הבנק בוחן בכל תקופת דיווח האם ירידה בשוויים ההוגן של ניירות ערך המסווגים לתיק הזמין למכירה הינה בעלת אופי אחר מזמני.

הבנק מכיר בתקופת הדיווח בירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני, לכל הפחות, בגין ירידת ערך של כל נייר המקיים אחד או יותר מהתנאים הבאים:

- נייר ערך אשר נמכר עד מועד פרסום הדוח לציבור לתקופה זו;
- נייר ערך אשר סמוך למועד פרסום הדוח לציבור לתקופה זו, הבנק מתכוון למכור אותו בתוך פרק זמן קצר;
- איגרת חוב אשר לגביה חלה ירידת דירוג משמעותית בין דירוגה במועד שבו היא נרכשה על ידי הבנק לבין דירוגה במועד פרסום הדוח לתקופה זו;
- איגרת חוב אשר לאחר רכישתה סווגה על ידי הבנק כבעייתית;
- איגרת חוב שלגביה חל כשל בתשלום לאחר רכישתה;
- נייר ערך, אשר השווי ההוגן שלו לסוף תקופת דיווח וגם במועד הסמוך למועד פרסום הדוחות הכספיים, היה נמוך בשיעור העולה על 40% מהעלות (לגבי איגרות חוב – העלות המופחתת) והשווי ההוגן שלו נמוך מהשווי בו נרכש מעל ל-3 רבעונים ברציפות. זאת, אלא אם בידי הבנק ראיות אובייקטיביות ומוצקות וניתוח זהיר של כל הגורמים הרלוונטיים, אשר מוכיח ברמה גבוהה של ביטחון כי ירידת הערך הינה בעלת אופי זמני.
- בנוסף, הבחינה בדבר קיום ירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני מתבססת על השיקולים הבאים:
 - שיעור ההפסד ביחס לעלות נייר הערך (לגבי איגרות חוב – לעלות המופחתת);
 - משך התקופה בה השווי ההוגן של נייר הערך נמוך מעלותו;
 - שינוי לרעה במצב המנפיק או במצב השוק בכללותו;
 - הכוונה והיכולת של הבנק להחזיק את נייר הערך לתקופת זמן ארוכה מספיק שתאפשר עליה בשווי ההוגן של נייר הערך או עד לפדיון;
 - במקרה של איגרות חוב – שיעור התשואה לפדיון;
 - במקרה של מניות – הפחתה של חלוקת דיבידנדים או ביטול שלה.
- כאשר חלה ירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני, עלותו של נייר הערך מופחתת לשווי ההוגן ומשמשת כבסיס עלות חדש. סכום ההפחתה ייזקף לדוח רווח והפסד. עליות ערך בתקופות דיווח עוקבות מוכרות בסעיף נפרד בהון העצמי במסגרת רווח כולל אחר מצטבר ואינן נזקפות לרווח והפסד (בסיס העלות החדש).

10. קיזוז נכסים והתחייבויות

א. הבנק מקזז נכסים והתחייבויות הנובעים מאותו צד נגדי ומציג במאזן את יתרתם נטו בהתקיים התנאים המצטברים הבאים:

- בגין אותן ההתחייבויות, קיימת זכות חוקית ניתנת לאכיפה (legally enforceable right) לקיזוז ההתחייבויות מהנכסים;
- קיימת כוונה לפרוע את ההתחייבות ולממש את הנכסים על בסיס נטו או בו זמנית.

- ב. הבנק מקזז נכסים והתחייבויות עם שני צדדים נגדיים שונים ומציג במאזן סכום נטו בהתקיים שני התנאים המצטברים לעיל, ובתנאי שישנו הסכם בין שלושת הצדדים המעגן באופן ברור את זכות הבנק בגין אותן ההתחייבויות לקיזוז.
- ג. הבנק מקזז פיקדונות שפירעונם למפקיד מותנה במידת הגביה מהאשראי שניתן מפיקדונות אלה, כשאין לבנק סיכון להפסד מהאשראי.
- ד. הבנק מקזז בין מכשירים נגזרים שבוצעו עם אותו צד נגדי הכפופים להסדר להתחשבנות נטו (master netting arrangement).

11. העברות ושירות של נכסים פיננסיים וסילוק של התחייבויות

הבנק מיישם את כללי המדידה והגילוי שנקבעו בתקן חשבונאות אמריקאי FAS 140 (ASC 860-10) העברות ושירות של נכסים פיננסיים, ולסילוק של התחייבויות, כפי שתוקן על ידי FAS 166, העברות ושירות של נכסים פיננסיים (ASC 860-10). לצורך הטיפול בהעברות של נכסים פיננסיים וסילוק של התחייבויות.

בהתאם לכללים אלו העברת נכס פיננסי תטופל חשבונאית כמכירה, אם ורק אם, מתקיימים כל התנאים הבאים:

- (1) הנכס הפיננסי שהועבר בודד מהגורם המעביר, גם במצב של פשיטת רגל או בכינוס נכסים אחר;
- (2) כל מקבל (או, אם המקבלת היא ישות שכל יעודה הינו לעסוק באיגוח או בפעילות מימון מגובה נכסים ואשר אותה ישות מנועה מלשעבד או להחליף את הנכסים הפיננסיים שקיבלה, כל צד שלישי שמחזיק בזכויות מוטב) יכול לשעבד או להחליף את הנכסים (או את זכויות המוטב) שקיבל, ולא קיים תנאי שגם מגביל את המקבל (או צד שלישי אשר מחזיק בזכויות המוטב) מלנצל את זכותו לשעבד או להחליף וגם המעניק למעביר הטבה גדולה יותר מאשר הטבה טריוויאלית;
- (3) המעביר, או חברות מאוחדות שנכללו בדוחותיו הכספיים, או הסוכנים שלו, אינם שומרים שליטה אפקטיבית בנכסים הפיננסיים או בזכויות המוטב המתייחסים לנכסים המועברים האלה.

בנוסף, כדי שהעברה של חלק מנכס פיננסי תחשב כמכירה, החלק המועבר חייב לקיים את ההגדרה של זכויות משתתפות. זכויות משתתפות חייבות לעמוד בקריטריונים הבאים: הזכות צריכה לייצג זכויות פרופורציונאלית ביחס למלוא הנכס הפיננסי; כל תזרימי מזומנים המתקבלים מהנכסים מחולקים בין זכויות המשתתפות באופן פרופורציונלי לחלקם בבעלות; הזכויות אינן זכויות נחותות (subordinated) ביחס לזכויות אחרות; לא קיימת זכות חזרה למעביר או למחזיקים אחרים בזכויות משתתפות (למעט במקרה של הפרת מצגים או התחייבויות, התחייבויות חוזיות שוטפות לשירות בנכס פיננסי בשלמותו וניהול חוזה ההעברה, ומחויבויות חוזיות להתחלק בקיזוז הטבות כלשהן שהתקבלו על ידי מחזיק כלשהו בזכויות משתתפות); ולמעביר וגם למחזיק בזכויות משתתפות אין זכות לשעבד או להחליף את הנכס הפיננסי בשלמותו, למעט אם כל המחזיקים בזכויות משתתפות מסכימים לשעבד או להחליף את הנכס הפיננסי בשלמותו.

במידה והעסקה עומדת בתנאים לטיפול בעסקה כמכירה, הנכסים הפיננסיים המועברים נגרעים מהמאזן של הבנק. במידה ולא מתקיימים תנאי המכירה, ההעברה נחשבת לחוב מובטח. מכירה של חלק מנכס פיננסי שאינו זכות משתתפת מטופלת כחוב מובטח, היינו, הנכסים המועברים ממשיכים להירשם במאזן של הבנק והתמורה מהמכירה תוכר כהתחייבות של הבנק.

12. רכוש קבוע (בניינים וציוד)

הכרה ומדידה

פריטי רכוש קבוע נמדדים לפי העלות בניכוי פחת שנצבר והפסדים מירידת ערך. העלות כוללת יציאות הניתנות לייחוס במישרין לרכישת הנכס. עלות נכסים שהוקמו באופן עצמי כוללת את עלות החומרים ושכר העבודה הישיר, וכן כל עלות נוספת שניתן לייחס במישרין להבאת הנכס למיקום ולמצב הדרושים לכך שהוא יוכל לפעול באופן שהתכוונה ההנהלה.

רווח או הפסד מגריעת פריט רכוש קבוע נקבעים לפי השוואת התמורה מגריעת הנכס לערכו בספרים, ומוכרים נטו בסעיף רווח מפעולות בלתי רגילות", לאחר מס בדוח רווח והפסד.

עלויות עוקבות

עלות החלפת חלק מפריט רכוש קבוע מוכרת כחלק מהערך בספרים של אותו פריט, אם צפוי כי ההטבות הכלכליות העתידיות הגלומות בחלק שהוחלף יזרמו אל הבנק ואם עלותו ניתנת למדידה באופן מהימן. הערך בספרים של החלק שהוחלף נגרע. עלויות תחזוקה שוטפות של פריטי רכוש קבוע נזקפות לרווח והפסד עם התהוותן.

פחת

פחת הוא הקצאה שיטתית של סכום בר-פחת של נכס על פני אורך חייו השימושיים. סכום בר-פחת הוא העלות של הנכס, או סכום אחר המחליף את העלות, בניכוי ערך השייר של הנכס.

פחת נזקף לדוח רווח והפסד לפי שיטת הקו הישר על פני אומדן אורך החיים השימושי של כל חלק מפריט הרכוש הקבוע, מאחר ושיטה זו משקפת את תבנית הצריכה החזויה של ההטבות הכלכליות העתידיות הגלומות בנכס בצורה הטובה ביותר.

האומדנים בדבר שיטת הפחת, אורך החיים השימושיים וערך השייר נבחנים מחדש לפחות בכל סוף שנת כספים ומוותאמים בעת הצורך.

עלויות תוכנה מוצגות במאזן בסעיף "נכסים בלתי מוחשיים". לגבי הטיפול החשבונאי בעלויות תוכנה – ראה סעיף 14 להלן.

יישום לראשונה של IAS 16, רכוש קבוע

ליישום התקן לראשונה לא הייתה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

13. חכירות

לבנק קיימות חכירות המסווגות כחכירות תפעוליות, כאשר הנכסים החכורים אינם מוכרים במאזן של הבנק.

תשלומים במסגרת חכירה תפעולית נזקפים לרווח והפסד לפי שיטת הקו הישר, לאורך תקופת החכירה.

קביעה אם הסדר מכיל חכירה

בתחילת ההסדר או בעת בחינתו מחדש, הבנק קובע אם הסדר הוא חכירה או אם הוא מכיל חכירה.

הסדר הוא חכירה או מכיל חכירה אם מתקיימים שני התנאים הבאים:

- קיום ההסדר תלוי בשימוש בנכס או בנכסים ספציפיים; וכן

- ההסדר מכיל זכות לשימוש בנכס.

תשלומים ותמורה אחרת שנדרשים לפי ההסדר מופרדים בתחילת ההסדר או בעת הבחינה מחדש לתשלומים עבור

החכירה ולרכיבים אחרים על בסיס השווי ההוגן היחסי שלהם.

יישום לראשונה של IAS 17 – חכירות.

ליישום התקן לראשונה אין השפעה על דוחותיו הכספיים של הבנק.

14. נכסים בלתי מוחשיים**מוניטין**

למידע בנושא מדידת המוניטין בעת ההכרה לראשונה ראה סעיף ד.(2) לעיל. בתקופות עוקבות מוניטין נמדד לפי עלות בניכוי הפסדים מירידת ערך שנצברו.

מדידה עוקבת

מוניטין נמדד לפי עלות בניכוי פחת שנצבר והפסדים מירידת ערך. מוניטין בגין השקעות, המטופלות לפי שיטת השווי המאזני, נכלל בערך בספרים של ההשקעה. הפסד מירידת ערך בגין השקעות כאמור אינו מיוחס לאף נכס, לרבות מוניטין, המהווה חלק מהערך בספרים של ההשקעה.

עלויות תוכנה

תוכנה אשר נרכשה על ידי הבנק נמדדת לפי עלות בניכוי פחת שנצבר והפסדים מירידת ערך.

עלויות עוקבות

מוכרות כנכס בלתי מוחשי אך ורק כאשר הן מגדילות את ההטבה הכלכלית העתידית הגלומה בכנס בגינו הן הוצאו. יתר העלויות נזקפות לדוח רווח והפסד עם התהוותן.

הפחתה

הפחתה נזקפת לדוח רווח והפסד לפי שיטת הקו הישר על פני אומדן אורך החיים השימושי של נכסים בלתי מוחשיים לרבות תוכנה, החל מהמועד שבו הנכסים זמינים לשימוש.

יישום לראשונה של IAS 38, נכסים בלתי מוחשיים

הבנק יישם את התקן לראשונה החל מיום 1 בינואר 2011. ליישום התקן לא היתה השפעה מהותית.

15. ירידת ערך נכסים שאינם פיננסיים

הערך בספרים של הנכסים הלא פיננסיים של הבנק, למעט נכסי מיסים נדחים ולרבות השקעות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני, נבדק בכל מועד דיווח כדי לקבוע האם קיימים סימנים המצביעים על ירידת ערך. באם קיימים סימנים כאמור, מחושב אומדן של סכום בר ההשבה של הנכס. בתקופות עוקבות למועד ההכרה לראשונה, מבצע הבנק, אחת לשנה בתאריך קבוע עבור כל נכס, הערכה של סכום בר ההשבה של נכסים בלתי מוחשיים בעלי אורך חיים בלתי מוגדר או שאינם זמינים לשימוש או באופן תכוף יותר, אם קיימים סימנים לירידת ערך.

הסכום בר ההשבה של נכס הינו הגבוה מבין שווי השימוש ומחיר המכירה נטו (שווי הוגן, בניכוי הוצאות מכירה). בקביעת שווי השימוש, מהוון הבנק את תזרימי המזומנים העתידיים החזויים לפי שיעור הווה לפני מסים, המשקף את הערכות השוק לגבי ערך הזמן של הכסף והסיכונים הספציפיים המתייחסים לנכס. למטרת בחינת ירידת ערך, הנכסים אשר אינם ניתנים לבחינה פרטנית מקובצים יחד לקבוצת הנכסים הקטנה ביותר אשר מניבה תזרימי מזומנים משימוש מתמשך, אשר הינם בלתי תלויים בעיקרם בנכסים ובקבוצות אחרות ("יחידה מניבת מזומנים"). למטרת בחינת ירידת ערך של מוניטין, יחידות מניבות מזומנים אליהן הוקצה מוניטין יקובצו כך שהרמה בה תיבחן ירידת הערך תשקף את הרמה הנמוכה ביותר בה המוניטין נתון למעקב למטרת דיווח פנימי, אך לא תהיה גדולה ממגזר פעילות (לפני קיבוץ מגזרים דומים).

נכסי מטה הבנק אינם מפיקים תזרימי מזומנים נפרדים. במידה וקיימים סממנים לכך שחלה ירידת ערך בנכס השייך למטה הבנק, נקבע סכום בר השבה של קבוצת היחידות מניבות המזומנים שאותן משרת המטה.

הפסדים מירידת ערך מוכרים כאשר הערך בספרים של הנכס או של יחידה מניבת מזומנים אליה הנכס משתייך עולה על הסכום בר ההשבה, ונזקפים לרווח והפסד. הפסדים מירידת ערך שהוכרו לגבי יחידות מניבות מזומנים, מוקצים תחילה להפחתת הערך בספרים של מוניטין שיוחס ליחידות אלה ולאחר מכן להפחתת הערך בספרים של הנכסים האחרים ביחידה מניבת המזומנים, באופן יחסי.

הפסד מירידת ערך מוניטין אינו מבוטל. כאשר לנכסים אחרים, הפסדים מירידת ערך שהוכרו בתקופות קודמות נבדקים מחדש בכל מועד דיווח כדי לקבוע האם קיימים סימנים לכך שההפסדים קטנו או לא קיימים עוד. הפסד מירידת ערך מבוטל אם חל שינוי באומדנים ששימשו לקביעת הסכום בר ההשבה, אך ורק במידה שהערך בספרים של הנכס, אחרי ביטול ההפסד מירידת הערך, אינו עולה על הערך בספרים בניכוי פחת או הפחתות, שהיה נקבע אלמלא הוכר הפסד מירידת ערך.

השקעות בחברות כלולות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני

השקעה בחברה כלולה נבחנת לירידת ערך, כאשר קיימת ראייה אובייקטיבית המצביעה על ירידת ערך בהתאם ל- IAS 39, מכשירים פיננסיים הכנה ומדידה, ובהתאם ל"החלטת רשות ניירות ערך 1-4 קווים מנחים לבחינת הצורך בהפחתת השקעות קבע".

מוניטין המהווה חלק מחשבון ההשקעה בחברה הכלולה אינו מוכר כנכס נפרד ולכן אינו נבחן בנפרד לירידת ערך. ירידת הערך נבחנת ביחס להשקעה בכללותה. במידה וקיימת ראייה אובייקטיבית המצביעה על כך שיתכן שנפגם ערכה של ההשקעה, הבנק מבצע הערכה של סכום בר ההשבה של ההשקעה שהינו הגבוה מבין שווי השימוש ומחיר המכירה נטו שלה.

בקביעת שווי שימוש של השקעה בחברה כלולה הבנק אומד את חלקו בערך הנוכחי של אומדן תזרימי המזומנים העתידיים, אשר חזוי שיופקו על ידי החברה הכלולה, כולל תזרימי המזומנים מהפעילויות של החברה הכלולה והתמורה ממשימוש הסופי של ההשקעה, או את הערך הנוכחי של אומדן תזרימי המזומנים העתידיים אשר חזוי כי ינבעו מדיבידנדים שיתקבלו ומהמימוש הסופי.

הפסד מירידת ערך מוכר כאשר הערך בספרים של ההשקעה, לאחר יישום שיטת השווי המאזני, עולה על הסכום בר ההשבה, ומוכר בסעיף "חלק התאגיד הבנקאי ברווחים או בהפסדים מפעולות רגילות של חברות כלולות, לאחר מיסים" בדוח רווח והפסד. הפסד מירידת ערך אינו מוקצה לנכס כלשהו, לרבות למוניטין המהווה חלק מחשבון ההשקעה בחברה כלולה או בישות בשליטה משותפת. הפסד מירידת ערך יבוטל אם ורק אם חלו שינויים באומדנים ששימשו בקביעת הסכום בר ההשבה של ההשקעה מהמועד בו הוכר לאחרונה ההפסד מירידת ערך. הערך בספרים של ההשקעה, אחרי ביטול ההפסד מירידת ערך, לא יעלה על הערך בספרים של ההשקעה שהיה נקבע לפי שיטת השווי המאזני אילולא הוכר הפסד מירידת ערך. ביטול הפסד מירידת ערך יוכר בסעיף "חלק התאגיד הבנקאי ברווחים או בהפסדים מפעולות רגילות של חברות כלולות, לאחר מיסים".

יישום לראשונה של IAS 36, ירידת ערך נכסים

הבנק יישם את התקן החל מיום 1 בינואר 2011 באופן של יישום למפרע. ליישום התקן לא היתה השפעה מהותית.

16. זכויות עובדים

בגין כל ההתחייבויות של יחסי עובד מעביד קיימות עתודות מתאימות על פי דין, הסכם, נוהג וציפיות ההנהלה. התחייבויות לפיצויי פרישה ופנסיה מכוסות בעיקרן על ידי יעודות אשר מופקדות בקופות גמל לקצבה ולפיצויים. בגין סכומי התחייבות אשר אינם מכוסים כאמור, נכללה הפרשה בדוחות הכספיים – ראה ביאור 12.

הנחיות והבהרות בנושא חיזוק הבקרה הפנימית על דיווח כספי בנושא זכויות עובדים

ביום 27 במרס 2011 פורסמו הנחיות של הפיקוח על הבנקים בנושא חיזוק הבקרה הפנימית על דיווח כספי בנושא זכויות עובדים. ההנחיות קובעות מספר הבהרות בנוגע להערכת התחייבות בגין זכויות עובדים והנחיות בנושא בקרה פנימית על תהליך הדיווח הכספי בנושא זכויות עובדים תוך דרישה לשיתוף אקטואר מוסמך, זיהוי ומימון התחייבויות בגין זכויות עובדים, קיום בקורות פנימיות לצורך הסתמכות על הערכת האקטואר ותיקופה וכן דרישות גילוי מסוימות. בפרט, לפי החוזר, תאגיד בנקאי שצופה כי ישולמו לקבוצת עובדים הטבות מעבר לתנאים החוזיים, נדרש להביא בחשבון את שיעור העובדים שצפויים לעזוב (לרבות עובדים שצפויים לפרוש במסגרת תוכניות פרישה מרצון או בעת קבלת תנאים מועדפים אחרים) ואת ההטבות שהם צפויים לקבל בעת עזיבתם. בעקבות יישום ההנחיות של הפיקוח, ההתחייבות בגין תשלום פיצויי פיטורין לקבוצת העובדים מוצגת בדוח הכספי בסכום הגבוה מבין סכום ההתחייבויות שחושב על בסיס אקטוארי, המביא בחשבון את העלות הנוספת שצפוי שתיגרם לתאגיד הבנקאי בגין מתן הטבות כאמור, לבין סכום ההתחייבויות שמחושב כמכפלת השכר החודשי של העובד במספר שנות הוותק שלו, כנדרש בגילוי דעת 20 של לשכת רואי חשבון בישראל.

הבנק החל ליישם את ההנחיות הכלולות בחוזר החל מהדוחות הכספיים לתקופות שלאחר ה- 1 באפריל 2011. השפעת יישום ההוראה על הדוחות הכספיים לשנת 2011 אינה מהותית.

17. התחייבויות תלויות

הדוחות הכספיים כוללים הפרשות נאותות בגין תביעות, בהתאם להערכת ההנהלה ובהתבסס על הערכות יועציה המשפטיים. מתכונת הגילוי הינה על פי הוראות המפקח על הבנקים, באופן שהתביעות שהוגשו כנגד הבנק מסווגות לשלוש קבוצות:

1. סיכון צפוי (Probable) – הסתברות להתממשות החשיפות לסיכון הינה מעל ל- 70%. בגין תביעה הנכללת בקבוצת סיכון זו נכללה הפרשה בדוחות הכספיים.
 2. סיכון אפשרי (Reasonably Possible) – הסתברות להתממשות החשיפות לסיכון הינה בין 20% ל- 70%. בגין תביעה הנכללת בקבוצת סיכון זו לא נכללה הפרשה בדוחות הכספיים, אלא רק ניתן גילוי.
 3. סיכון קלוש (Remote) – הסתברות להתממשות החשיפות לסיכון הינה מתחת ל- 20%. בגין תביעה הנכללת בקבוצת סיכון זו לא נכללה הפרשה בדוחות הכספיים ולא ניתן גילוי.
- תביעה שלגביה יש קביעה של המפקח על הבנקים כי הבנק נדרש להשיב כספים, מסווגת כצפויה ונערכת בגינה הפרשה בגובה הסכום שהבנק נדרש להשיב.
- במקרים נדירים הבנק קבע, שלדעת הנהלת הבנק, בהסתמך על יועציה המשפטיים, לא ניתן להעריך את סיכויי ההתממשות של החשיפה לסיכון בגין תביעה רגילה ובגין תביעה שאושרה כתביעה ייצוגית ולכן לא בוצעה הפרשה.
- בביאור 16 בדבר התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות נכלל גילוי כמותי לסך החשיפות אשר סבירות התממשותן אינה קלושה שלא בוצעה בגין הפרשה, ואשר סכום כל אחת מהן (או צירוף מספר תביעות בנושאים דומים), על פי כתב התביעה, עולה על סכום המהווה שיעור של כ- 10% מהון הבנק.
- בנוסף, בביאור כאמור נכללו פרטים בדבר התחייבויות תלויות שהסתברות התממשותן קלושה, אך התממשות ההתחייבויות האמורות או ההפסד המרבי עלולים להעמיד בספק את המשך פעולות התאגיד במתכונת הקיימת.

18. מסים על ההכנסה

הוצאת מסים על הכנסה כוללת מסים שוטפים ונדחים. מיסים שוטפים ונדחים נזקפים לדוח רווח והפסד, אלא אם המס נובע מעסקה או אירוע אשר מוכרים ישירות בהון העצמי. במקרים אלו הוצאת המיסים על הכנסה נזקפת להון העצמי. המס השוטף הינו סכום המס הצפוי להשתלם (או להתקבל) על ההכנסה החייבת במס לשנה, כשהוא מחושב לפי שיעורי המס החלים לפי החוק שנחקק או נחקק למעשה לתאריך המאזן, והכולל שינויים בחברות המס המתחייבים לשנים קודמות.

ההפרשה למסים על ההכנסה של הבנק וחברות מאוחדות שלו שהן מוסדות כספיים לצרכי מס ערך מוסף, כוללת מס רווח המוטל על ההכנסה לפי חוק מס ערך מוסף. מס ערך מוסף המוטל על השכר במוסדות כספיים נכלל בדוח רווח והפסד בסעיף "משכורות והוצאות נלוות".

הבנק מכיר במסים נדחים בהתייחס להפרשים זמניים בין הערך בספרים של נכסים והתחייבויות לצורך דיווח כספי לבין ערכם לצרכי מסים. אולם הבנק אינו מכיר במסים נדחים לגבי ההפרשים הזמניים הנובעים מהשקעה בחברות בנות ובחברות כלולות, במידה ואין זה צפוי שהם יתהפכו בעתיד הנראה לעין. המסים הנדחים נמדדים לפי שיעורי המס הצפויים לחול על ההפרשים הזמניים במועד בו ימומשו, בהתבסס על החוקים שנחקקו או שנחקקו למעשה לתאריך המאזן. הבנק מקזז נכסי והתחייבות מסים נדחים במידה וקיימת זכות חוקית הניתנת לאכיפה לקיזוז נכסי והתחייבויות מסים שוטפים, והם מיוחסים לאותה הכנסה חייבת במס הממוסה על ידי אותה רשות מס בגין אותה חברה נישומה, או בחברות שונות בקבוצה, אשר בכוונתן לסלק נכסי והתחייבות מסים שוטפים על בסיס נטו או שנכסי והתחייבויות המסים מיושבים בו זמנית.

נכס מס נדחה בגין הפסדים מועברים ובגין זכות מועברת לקיזוז מס, מוכר בספרים במקרים שמימוש המס האמור בעתיד הנראה לעין אינו מוטל בספק. נכס מס נדחה בגין הפרשים זמניים יוכר כאשר קרוב לוודאי (probable) שייוצר לגביהם חיסכון במס בעת ההיפוך. יצירה של נכסי מיסים נדחים נטו לא תעלה על המיסים השוטפים בתקופת החשבון, אלא במקרים מיוחדים, בהם מימוש המס בעתיד הנראה לעין אינו מוטל בספק.

הבנק עשוי להתחייב בתוספת מס במקרה של חלוקת דיבידנדים בגין חברות מוחזקות. תוספת מס זו לא נכללה בדוחות הכספיים, לאור מדיניות החברות המוחזקות שלא לגרום לחלוקת דיבידנד הכרוכה בתוספת מס לבנק, בעתיד הנראה לעין. במקרים בהם צפויה חברה מוחזקת לחלק דיבידנד מרווחים הכרוכים בתוספת מס לבנק, יוצר הבנק עתודה למס בגין תוספת המס שהוא עשוי להתחייב בה.

מס נדחה בגין עסקאות בינחברתיות בדוח המאוחד נרשם לפי שיעור המס החל על החברה הרוכשת.

19. רווח למניה – IAS 33

הבנק מציג נתוני רווח למניה בסיסי לגבי הון המניות הרגילות שלו. הרווח הבסיסי למניה מחושב על ידי חלוקת הרווח או ההפסד המיוחסים לבעלי המניות הרגילות של הבנק במספר הממוצע המשוקלל של המניות הרגילות שהיו במחזור במשך התקופה.

ליישום התקן אין השפעה על חישוב הרווח למניה של הבנק.

20. דוח על תזרימי המזומנים

הדוח על תזרימי המזומנים מוצג כשהוא מסווג לתזרימי מזומנים מפעילות שוטפת, מפעילות בנכסים, ומפעילות בהתחייבויות ובהון. תזרימי המזומנים מפעילות בנכסים ובהתחייבויות ובהון מוצגים נטו, למעט תנועה בניירות ערך להשקעה ובנכסים לא כספיים. סעיף המזומנים ושווה המזומנים כולל מזומנים, פיקדונות בבנקים, תעודות פיקדון סחירות ופיקדונות בבנקים מרכזיים לתקופה מקורית של עד שלושה חודשים.

21. דיווח על מגזרי פעילות

מגזר פעילות הוא מרכיב בתאגיד בנקאי אשר עוסק בפעילויות שמהן הוא עשוי להפיק הכנסות ולשאת בהוצאות, תוצאות פעולותיו נבחנות באופן סדיר על ידי ההנהלה והדירקטוריון לצורך קבלת החלטות בנוגע להקצאת משאבים והערכת ביצועיו וכן קיים לגביו מידע פיננסי נפרד.

המתכונת לדיווח על מגזרי הפעילות של הבנק נקבעה בהוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים. למידע נוסף ראה באור 27 (ב).

חלוקת המגזרים בבנק מבוססת על אפיון של מגזרי לקוחות. מגזרים אלו כוללים גם מוצרים בנקאיים. תוצאות מגזר המוצר שלא ניתן לשיוך למגזרי הלקוחות הרלוונטיים נכלל ב"סכומים שלא הוקצו והתאמות".

22. עסקאות עם בעלי שליטה

א. נטילת התחייבות שיפוי או ויתור – סכום ההתחייבות, השיפוי או הויתור נזקף לקרן הון.

ב. הלואה וכתב התחייבות נדחה.

מתן הלואה או הנפקת כתב התחייבות נדחה, שנעשו בין הבנק לבין בעל השליטה, לתקופה מוגדרת ושלא בתנאי שוק מוצגים בדוחות הכספיים לפי הערך הנוכחי של החוזים הצפויים במחושב לפי שיעור הריבית האפקטיבית ביום קבלת ההלואה או הנפקת כתב התחייבות הנדחה, אם במועד ההתקשרות היווה ההפרש בין הערך הנוכחי של החוזים הצפויים לבין הסכום הנקוב בכתב ההתחייבות הנדחה חמישה אחוזים או יותר. ההפרש בין סכום ההלואה או הסכום הנקוב בכתב ההתחייבות הנדחה לבין הערך הנוכחי של החוזים הצפויים, המחושב לפי שיעור הריבית האפקטיבי האמור, נזקף לקרן הון.

מתן הלואה או הנפקת כתב התחייבות נדחה, שנעשו בין הבנק לבין בעל השליטה, שלא נקבע להם מועד פירעון ובמועד ההתקשרות היווה ההפרש בין הערך הנוכחי של החוזים הצפויים לבין הסכום הנקוב בכתב ההתחייבות הנדחה חמישה אחוזים או יותר, מוצגים בדוחות הכספיים כהלואה או ככתב התחייבות נדחה לתקופה של שנה המתחדשים מדי שנה. ההפרש בין סכום ההלואה או הסכום הנקוב בכתב ההתחייבות הנדחה לבין הערך הנוכחי של החוזים הצפויים, המחושב לפי שיעור הריבית האפקטיבי האמור, נזקף לקרן הון. כאשר אין בכוונת נותן ההלואה או מנפיק כתב ההתחייבות הנדחה לדרוש את פירעונם וכן אין בכוונת הלווה לפרוע את ההלואה או כתב ההתחייבות הנדחה בפירעון מוקדם, בכל תקופת דיווח, זוקף הבנק לקרן הון את ההפרש שבין הוצאות המימון על ההלואה או כתב ההתחייבות הנדחה, המחושבות לפי שיעור עליית המדד התיאום בתקופת הדיווח, לבין הוצאות אלה כשהן מחושבות לפי שיעור הריבית על פי תנאי ההלואה או כתב ההתחייבות הנדחה.

ג. העברת נכס

ההפרשים בין התמורה שנתקבלה ממכירת נכסים לבעל השליטה לבין ערכם הפנקסי של הנכסים בספרי הבנק, נזקפים לקרן הון של הבנק. נכסים שנרכשו מבעל השליטה נרשמים בדוחות הכספיים לפי ערכם הפנקסי בספרי בעל השליטה במועד העברתם לבנק, וההפרש לעומת הסכום ששולם עבורם בניכוי המס המתייחס, נזקף להון.

23. הצגת התחייבות הבנק למסלקת מעו"ף

בשל התחייבות הבנק למסלקת מעו"ף באשר לקרן הסיכונים הכללית ועסקאות המעו"ף שהבנק חייב בהן עבור לקוחותיו, הופקדו בחשבונות נפרדים ניירות ערך על שם המסלקה.

במסגרת סעיף ניירות הערך במאזן, מוצגות יתרות המהוות בטוחות כנגד כל סכום שהבנק יהיה חייב למסלקת מעו"ף, כאמור. ראה באור 16 (ג), (2), (3), 16 (ד), (1) ו-16 (ו).

24. פקדונות מובנים

הבנק משווק פקדונות מובנים ללקוחותיו. פקדונות אלו כוללים אופציות משולבות על ריביות, בסיסים ומדדים שונים. האופציות המשולבות בפקדונות, נמדדו על בסיס כללי המדידה של מכשירים פיננסיים נגזרים, בשונה מהפיקדונות המוצגים על פי שווי צבירה. הפקדונות, כולל האופציות שמשולבות בהם, מוצגים בסעיף פקדונות הציבור.

ה. תקני חשבונאות חדשים והוראות הפיקוח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם**1. הוראות בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי ואימוץ כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב****בנושא מדידת הכנסות ריבית**

ב- 29 בדצמבר 2011 פורסם חוזר המפקח על הבנקים אשר נועד להתאים את הוראות הדיווח לציבור לצורך: - קביעת אופן ההצגה של דוח רווח והפסד - ההוראה מתאימה את מתכונת דוח רווח והפסד לאופן ההצגה המקובל בעולם ובארה"ב. המתכונת החדשה משנה את אופן ההצגה של מרכיבי הרווח המימוני בגוף דוח רווח והפסד ובביאורים הנלווים לו; מבטלת אבחנה בין עמלות מעסקי מימון לבין עמלות תפעוליות; משנה סיווג של הפרשי הצמדה על הקרן כחלק מ"ריבית" וכן משנה סיווג ושמות של סעיפים אחרים של דוח רווח והפסד. בנוסף, ההוראה מבטלת את סעיף "רווח מפעולות בלתי רגילות" ומאמצת את הגישה הנהוגה בארה"ב לפיה פריטים מיוחדים מוגדרים כפריטים אשר "אינם רגילים" ו"אינם שכיחים" וכן קובעת כי סיווג אירוע כלשהו כפריט מיוחד יתאפשר רק באישור מראש של הפיקוח על הבנקים. כמו כן, ההוראה קובעת שינויים למתכונת ביאורים נוספים בדוחות הכספיים.

יישום ההוראות בנוגע למתכונת דוח רווח והפסד יבוצע החל מהדוח לציבור לרבעון הראשון של שנת 2012, באופן של יישום למפרע. מיישום ההוראות לראשונה לא צפויה השפעה למעט שינוי הצגתו.

- אימוץ הכללים שנקבעו במסגרת תקני חשבונאות מקובלים בארה"ב בנושא עמלות שאינן ניתנות להחזרה ועלויות אחרות - ההוראה קובעת כללים לטיפול בעמלות מיצירת הלוואות ובעלויות ישירות ליצירת הלוואות. העמלות והעלויות הכשירות בהתאם לקריטריונים שנקבעו בהוראה לא יוכרו באופן מיידי בדוח רווח והפסד אלא יובאו בחשבון בחישוב שיעור הריבית האפקטיבית של ההלוואה. בנוסף, ההוראה משנה טיפול בעמלות ועלויות הקשורות להתחייבויות להקצאת אשראי לרבות עסקאות בכרטיסי אשראי. כמו כן, בהוראה נקבעו כללים בנוגע לטיפול בשינויים בתנאי החוב אשר לא מהווים ארגון מחדש של חוב בעייתי, טיפול בפירעונות מוקדמים של חובות וכן טיפול בעסקאות מתן אשראי אחרות כגון עסקאות סינדיקציה.

הכללים שנקבעו בהוראה מהווים שינוי משמעותי לעומת הכללים הקיימים כיום בהוראות הדיווח לציבור. ההיערכות ליישום הכללים שנקבעו בהוראה הינה מורכבת ובכוונת הפיקוח על הבנקים ללוות את תהליך ההיערכות של התאגידים הבנקאיים, במיוחד בכל הקשור לזיהוי העלויות הכשירות. בחוזר נקבע כי הכללים בנושא ייושמו מיום 1 בינואר 2013 ואילך. ההוראות בקשר לשינוי בהגדרת "ריבית" בגין חובות פגומים ייושמו לגבי חובות שסווגו כפגומים מיום 1 בינואר 2012 ואילך בלבד.

הבנק בוחן את ההשלכות הצפויות מיישום לראשונה של ההוראות.

2. בחודש יולי 2006 פרסם המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות את תקן חשבונאות מספר 29, אימוץ תקני דיווח כספי

בינלאומיים. התקן קובע כי ישויות הכפופות לחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968 ומחויבות לדווח על פי תקנותיו של חוק זה, יערכו את דוחותיהן הכספיים לפי תקני IFRS לתקופות המתחילות החל מיום 1 בינואר 2008. האמור לא חל על תאגידים בנקאיים שדוחותיהם הכספיים ערוכים בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

בחודש יוני 2009 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב בנושא דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS), אשר קובע את אופן האימוץ הצפוי של תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) על ידי תאגידים בנקאיים.

בנוסף, הובהר כי לאחר השלמת הליך התאמת ההוראות לתקנים הבינלאומיים תיוותר סמכותו של הפיקוח על הבנקים לקבוע הבהרות מחייבות לגבי אופן ישום הדרישות בתקנים הבינלאומיים, וכן לקבוע הוראות נוספות במקרים שבהם הדבר מתחייב לנוכח דרישות רשויות פיקוח במדינות מפותחות בעולם או בנושאים שלגביהם לא קיימת התייחסות בתקנים הבינלאומיים. בנוסף, הפיקוח על הבנקים ישמור על סמכותו לקבוע דרישות גילוי ודיווח.

בהתאם לחוזר, תאריך היעד לדיווח של תאגידים בנקאיים בהתאם לתקני ה-IFRS הינו:

(1) בנושאים בליבת העסק הבנקאי - החל מיום 1 בינואר 2013, כאשר בכוונת הפיקוח על הבנקים לקבל במהלך שנת 2011 החלטה סופית בנושא זה. ההחלטה הסופית תקבע בהתחשב בלוח הזמנים שיקבע בארה"ב ובהתקדמות תהליך ההתכנסות בין גופי התקינה הבינלאומית והאמריקאית. טרם נקבעה החלטה סופית בנושא.

(2) בנושאים שאינם בליבת העסק הבנקאי - ביום 1 בינואר 2011. יחד עם זאת, תקני IFRS בנושאים המפורטים להלן טרם נכנסו לתוקף והם יאומצו בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים לכשיפורסמו בנוגע לעיתוי ולאופן יישומם לראשונה:

- IAS 7, דוחות תזרים מזומנים;
- IAS 12, מסים על ההכנסה;
- IAS 19, הטבות עובד;
- IAS 23, עלויות אשראי;
- IAS 24, גילויים בהקשר לצד קשור.

ביום 30 בנובמבר 2011 הופץ חוזר בנושא אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מסוימים. במסגרת החוזר נקבע, בין היתר, כי תקני דיווח כספי בינלאומיים אלו, למעט IAS 19, הטבות עובד, ייושמו על ידי תאגידים בנקאיים החל מ-1 בינואר 2012. בעת היישום לראשונה של תקני דיווח כספי בינלאומיים אלה הבנקים נדרשים לפעול בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בתקנים, לרבות תיקון למפרע של מספרי השוואה אם הדבר נדרש.

להלן פרטים נוספים בנושא התקנים שיאומצו החל מ-1 בינואר 2012:

- IAS 12, מסים על ההכנסה

התקן קובע את הטיפול החשבונאי במיסים על ההכנסה. בהתאם לתקן, ההכרה במיסים נדחים תתבצע בהתייחס להפרשים הזמניים בין הערך בספרים של נכסים והתחייבויות לבין ערכם לצורכי מס, למעט חריגים הקיימים בתקן על פיהם לא יוכרו מיסים נדחים בגין הפרשים זמניים. המיסים הנדחים יימדדו בהתאם לשיעורי המס החזויים לחול בתקופה שבה ימומשו הפרשים הזמניים, בהתבסס על שיעורי המס וחוקי המס אשר נחקקו או אשר חקיקתם הושלמה למעשה עד לסוף תקופת המאזן. התחייבויות או נכסי מסים שוטפים בגין התקופה השוטפת ובגין תקופות קודמות יימדדו לפי הסכום שחזוי שישולם לרשויות המס/שישוב מרשויות המס, תוך שימוש בשיעורי המס ובחוקי המס אשר נחקקו או אשר חקיקתם הושלמה למעשה עד לסוף תקופת המאזן.

עוד קובע התקן כי נכסי מיסים נדחים יוכרו בספרים בגין הפסדים מועברים, זיכויי מס והפרשים זמניים הניתנים לניכוי כאשר צפוי שבעתיד תהיה הכנסה חייבת, שכנגדה ניתן יהיה לנצל אותם. בהתאם לכללים שנקבעו בתקן כפי שאומץ בהוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים, הגדרת המונח "צפוי" (probable) תהיה בעקביות ליישום של המונח "יותר סביר מאשר לא" (more likely than not) וזאת חלף תרגום המונח probable בהוראות הדיווח לציבור המיושמות כיום אשר קובעות רף זה כ"אינו מוטל בספק" (beyond any reasonable doubt).

כמו כן, במצבים שבהם מתקיימים תנאי חוסר ודאות במיסים על ההכנסה, תאגידים בנקאיים יידרשו ליישם את הכללים שנקבעו בהבהרה FIN 48, חוסר ודאות במיסים על ההכנסה, כל עוד אלה אינם סותרים את תקני הדיווח הכספי הבינלאומיים, זאת בדרך של קביעת מדיניות, נהלים ויישום דרישות תיעוד בכל הקשור לפוזיציות מס בדרגות אי וודאות שונות. מיישום התקן לראשונה לא צפויה השפעת מהותית.

- IAS 7, דוח על תזרימי מזומנים

התקן קובע כי יש לתת מידע לגבי השינויים שחלו בתקופת הדיווח במזומנים ובשווי מזומנים באמצעות דוח על תזרימי המזומנים. בהוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים נקבעו שינויים למתכונת הנוכחית של הדוח על תזרימי המזומנים, זאת במטרה להתאימה לדרישות התקן ולדרישות הדיווח שנקבעו בתקני דיווח כספי בינלאומיים מסוימים אחרים. בפרט, תזרימי המזומנים יסווגו לתזרימי מזומנים מפעילות שוטפת, פעילות השקעה ופעילות מימון. כמו כן, נקבע אילו פעילויות יחשבו כעיקריות לייצור הכנסות הבנק וכתוצאה מכך יסווגו במסגרת הפעילות השוטפת. בנוסף, נקבעו הנחיות בנוגע להצגת תזרימי מזומנים בברוטו ובנטו. ההשפעה של שינויים בשער החליפין על מזומנים ושווה מזומנים המוחזקים במטבע חוץ או העומדים לפירעון במטבע חוץ תוצג בנפרד מיתר השינוי במזומנים ושווי מזומנים. לתזרימי מזומנים מריבית ומדיבדנדים שנתקבלו או ששולמו וכן לתזרימי מזומנים הנובעים ממיסים על ההכנסה ינתן גילוי בנפרד. כמו כן, הותאם דוח התזרים לשינויים אחרים שחלו בהוראות הדיווח לציבור בהתאם לאימוץ של תקני IFRS מסוימים.

מיישום התקן לראשונה לא צפויה השפעה למעט שינוי הצגתי.

- IAS 23, עלויות אשראי

התקן קובע כי על הישות להוון עלויות אשראי אשר מתייחסות ישירות לרכישה והקמה או לייצור של נכס כשיר. נכס כשיר הוא נכס שנדרשת תקופת זמן משמעותית להכנתו לשימוש המיועד או מכירתו והוא כולל, בין היתר, נכסי רכוש קבוע, נכסי תוכנה ונכסים אחרים הדורשים פרק זמן ממושך כדי להביאם למצב אשר יוכלו לשרת בשימוש המיועד או למכירתם. עם זאת, במסגרת הוראות הפיקוח על הבנקים הובהר כי תאגיד בנקאי לא יהוון עלויות אשראי, מבלי שקבע מדיניות, נהלים ובקורות ברורים באשר לקריטריונים להכרה בנכסים כנכסים כשירים ובאשר לעלויות האשראי שהוונן. לאור זאת, לא צפויה השפעה מיישום התקן לראשונה.

- IAS 24, גילויים בהקשר של צד קשור

התקן קובע את דרישות הגילוי שעל ישות לתת על יחסיה עם צד קשור וכן על עסקאות ויתרות שטרם נפרעו עם צד קשור.

בנוסף, נדרש מתן גילוי על תגמול לאנשי מפתח ניהוליים. אנשי מפתח ניהוליים ייחשבו כאנשים שיש להם סמכות ואחריות לתכנון פעילות הישות, להכוונה ושליטה עליה במישרין או בעקיפין, לרבות דירקטור כלשהו (פעיל או לא פעיל) של ישות זו.

במסגרת האימוץ הצפוי של התקן על ידי הפיקוח על הבנקים תותאם מתכונת הגילוי הנדרש בדוחות הכספיים על מנת לענות הן על דרישות הגילוי של IAS 24 והן על הגילויים הנוספים הנדרשים מכח תקנות ניירות ערך התש"ע-2010. מיישום התקן לראשונה לא צפויה השפעה למעט שינוי הצגתי.

3. בחודש דצמבר 2006 פרסם המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות את תקן חשבונאות 23, הטיפול החשבונאי בעסקאות בין ישות לבין בעל שליטה בה. התקן מחליף את תקנות ניירות ערך (הצגת פעולות בין תאגיד לבין בעל שליטה בו בדוחות הכספיים), התשנ"ו-1996, כפי שאומצו בהוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים. התקן קובע כי נכסים והתחייבויות שלגביהם בוצעה עסקה בין הישות לבין בעל השליטה בה ימדדו במועד העסקה לפי שווי הוגן וההפרש בין השווי ההוגן לבין התמורה שנזקפה בעסקה ייזקק להון. הפרש בחובה מהווה במהותו דיבידנד ולכן מקטין את יתרת העודפים. הפרש בזכות מהווה במהותו השקעת בעלים ולכן יוצג בסעיף נפרד בהון שייקרא "קרן הון מעסקה בין ישות לבין בעל השליטה בה".

התקן דן בשלוש סוגיות הנוגעות לעסקאות בין ישות לבין בעל השליטה בה, כדלקמן:

- (1) העברת נכס לישות מבעל השליטה, או לחילופין, העברת נכס מהישות לבעל השליטה;
- (2) נטילת התחייבות של הישות כלפי צד שלישי, במלואה או בחלקה, על ידי בעל השליטה, שיפוי הישות על ידי בעל השליטה בה בגין הוצאה, וויתור בעל השליטה לישות על חוב שמגיע לו מהישות, במלואו או בחלקו; ו-
- (3) הלוואות שניתנו לבעל השליטה או הלוואות שהתקבלו מבעל השליטה. כמו כן, קובע התקן את הגילוי שיש לתת בדוחות הכספיים בנוגע לעסקאות בין הישות לבין בעל השליטה בה במהלך התקופה.

ביום 30 בנובמבר 2011 הופץ חוזר בנושא אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מסוימים. במסגרת הטיפול נקבע, בין היתר, כי החל מיום 1 בינואר 2012, לצורך טיפול חשבונאי בפעולות בין תאגיד בנקאי לבין בעל שליטה בו ובין חברה בשליטת התאגיד הבנקאי, יש ליישם את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב. במצבים בהם בכללים כאמור לא קיימת התייחסות לאופן הטיפול, ייושמו הכללים שנקבעו בתקן 23, זאת בעקביות לעקרונות אימוץ תקני הדיווח הכספי הבינלאומיים בנושאים שאינם בליבת העסק הבנקאי. לא צפויה השפעה מהותית מיישום התקן לראשונה.

4. במהלך חודש אפריל 2011 פרסם ה-FASB עדכון תקינה חשבונאית ASU 2011-03 בנושא בחינה מחדש של שליטה אפקטיבית בעסקאות רכש חוזר, אשר מהווה עדכון לכללים שנקבעו ב-FAS 166 (ASC 860). על פי העדכון, נדרש לשנות את האופן שבו מוערך קיום שליטה אפקטיבית בידי מעביר בעסקאות רכש חוזר. הערכת קיום שליטה אפקטיבית תתמקד בזכויות החוזיות ובהתחייבויות החוזיות של המעביר, ולכן לא יובא בחשבון (1) קריטריון שדורש שלמעביר תהיה יכולת לרכוש ניירות שהועברו גם במקרה כשל של הנעבר, וכן (2) הנחיות בנושא דרישת הביטחונות בקשר לקריטריון הנ"ל. קריטריונים נוספים לבחינת קיום השליטה האפקטיבית לא שונו על ידי ה-ASU. קריטריונים אלה מצביעים כי למעביר נותרת שליטה אפקטיבית על הנכסים שהועברו (ולכן העברת הנכסים תטופל כחוב מובטח) אם מתקיימים כל התנאים שלהלן:

- הנכסים שיירכשו חזרה או ייפדו זהים או זהים במהות לנכסים שהועברו;
- ההסכם הוא לרכוש אותם חזרה או לפדות אותם לפני מועד הפירעון, במחיר קבוע או במחיר הניתן לקביעה;
- וההסכם נערך בעת ובעונה אחת עם ההעברה.

העדכון יחול לגבי התקופות המתחילות לאחר 15 בדצמבר 2011 (כלומר החל מ- 1 בינואר 2012) ויישם באופן של מכאן ולהבא לגבי עסקאות חדשות ועסקאות קיימות ששונות בתחילת התקופה הרבעונית או השנתית הראשונה שלאחר מועד כניסתו לתוקף. לא יתאפשר יישום מוקדם. ליישום התקן לראשונה לא צפויה השפעה מהותית.

5.

מערכת חדשה של תקני דיווח כספי חדשים בנושא איחוד דוחות כספיים ונושאים נלווים

בחודש מאי 2011 פורסמה על ידי ה- IASB מערכת התקנים החדשה שהינה חלק מפרויקט האיחוד המשותף של ה- IASB וה- FASB, ומחליפה למעשה את התקינה הקיימת בנושא איחוד דוחות כספיים ועסקאות משותפות וכן כוללת מספר שינויים ביחס לחברות כלולות. בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים, תאגיד בנקאי יעדכן באופן שוטף את הטיפול החשבונאי בנושאים אשר אומצו בהוראות הדיווח לציבור. עדכון כאמור נדרש לפי מועד התחילה ולפי הוראות המעבר שיקבעו בתקני דיווח כספי בינלאומיים חדשים שיפורסמו בנושאים אלה ובהתאם לעקרונות האימוץ ולהבהרות של הפיקוח על הבנקים. לאור זאת, היישום של הכללים שנקבעו במערכת החדשה של התקנים בנושא איחוד דוחות כספיים ונושאים נלווים יבוצע בכפוף להנחיות שנקבעו בהוראות הדיווח לציבור, בין היתר, בנושא יישום התקן בנושאים בהם נקבעו או אומצו בהוראות הדיווח לציבור כללים ספציפיים השונים מאלה שנקבעו בתקן ו/או ההנחיות המתייחסות אליו.

א. תקן דיווח כספי בינלאומי IFRS 10, דוחות כספיים מאוחדים

התקן מחליף את הנחיות IAS 27, דוחות כספיים מאוחדים ונפרדים ואת הנחיות SIC 12, איחוד – ישויות למטרות מיוחדות לעניין איחוד דוחות כספיים, כך שהנחיות IAS 27 ימשיכו להיות תקפות רק לעניין דוחות כספיים נפרדים.

התקן מציג מודל שליטה חדש לצורך קביעה האם משקיע שולט במוחזקת ולכן עליו לאחד אותה. מודל זה נדרש להיות מיושם ביחס לכל הישויות המוחזקות, הן ישויות המצויות כיום בתחולת IAS 27 והן ישויות מוחזקות המצויות כיום בתחולת SIC 12. בהתאם למודל, משקיע שולט במוחזקת כאשר הוא חשוף או זכאי לתשואות משתנות הנובעות ממעורבותו במוחזקת, והוא בעל יכולת להשפיע על תשואות אלו באמצעות הכוח (power) שלו באותה מוחזקת.

נסיבות "דה פקטו" יובאו בחשבון לצורך הערכת שליטה, כך שהתקן כולל למעשה מודל של שליטה אפקטיבית. כלומר, אם מתקיימת שליטה אפקטיבית יידרש איחוד דוחות. בנוסף, בהערכת קיומה של שליטה, יובאו בחשבון כל זכויות הצבעה הפוטנציאליות שהן משמעותיות, גם אם אינן ניתנות למימוש באופן מיידי. בהתייחס לזכויות הצבעה פוטנציאליות, יש לבחון את המבנה שלהן, את הסיבות לקיומן וכן את התנאים של אותן זכויות. על אף האמור לעיל, יצוין כי נושא הטיפול החשבונאי בישויות בעלות זכויות משתנות מוגדר כנושא שהינו בליבת העסק בנקאי שלגביו נדרשים הבנקים ליישם את הכללים שנקבעו במסגרת FAS 167 (ASC 810-10).

התקן יישם לתקופות שנתיות המתחילות ביום 1 בינואר 2013 או לאחר מכן בדרך של יישום למפרע. יישום מוקדם אפשרי, בכפוף למתן גילוי וכן בכפוף לאימוץ מוקדם של שני התקנים הנוספים שפורסמו במקביל - IFRS 11, הסדרים משותפים ו- IFRS 12, גילויים בנושא זכויות בישויות אחרות.

לאור העובדה שבשלב זה לא נקבעו הנחיות ספציפיות של הפיקוח על הבנקים בנוגע לאופן האימוץ של המערכת החדשה של תקני דיווח כספי בינלאומיים בנושא איחוד דוחות כספיים ונושאים נלווים, בשלב זה לא ניתן להעריך את ההשפעה הצפויה מיישומם.

ב. תקן דיווח כספי בינלאומי IFRS 12, גילויים בנושא זכויות בישויות אחרות

התקן מכיל דרישות גילוי מקיפות ביחס לזכויות בחברות בנות, בהסדרים משותפים, בחברות כלולות ובישויות מובנות (structured entities).

"ישויות מובנות" הן ישויות שבנויות כך שזכויות הצבעה וזכויות דומות אינן הגורם הדומיננטי בקביעה מי שולט בהן. ההגדרה של זכויות בתקן היא רחבה וכוללת מעורבות חוזית ו/או לא חוזית שחושפת את החברה לשינויים בתשואות כתוצאה מביצועי הישות המוחזקת.

מטרת דרישות הגילוי החדשות היא לאפשר למשתמשים בדוחות הכספיים להבין את המהות והסיכונים הנובעים מהזכויות של החברה בישויות אחרות, וכן להבין את ההשפעה של אותן זכויות על המצב הכספי של החברה, תוצאות פעילותה ותזרימי המזומנים שלה. הדבר בא לידי ביטוי בדרישות גילוי נרחבות ומקיפות, בין השאר: שיקול דעת והנחות משמעותיות שבאו לידי ביטוי בקביעת מהותן של זכויות בישויות ובהסדרים, זכויות בחברות בנות, זכויות בהסדרים משותפים ובחברות כלולות וזכויות בישויות מובנות.

התקן ייושם לתקופות שנתיות המתחילות ביום 1 בינואר 2013 או לאחר מכן. יישום מוקדם אפשרי בכפוף לאימוץ מוקדם של שני התקנים הנוספים שפורסמו במקביל - IFRS 11, הסדרים משותפים ו- IFRS 10, דוחות כספיים מאוחדים. יחד עם זאת, ניתן לכלול את דרישות הגילוי הנוספות הנדרשות תחת IFRS 12 באופן מוקדם מבלי ליישם באימוץ מוקדם את התקנים הנוספים. ליישום התקן לראשונה לא צפויה השפעה למעט שינוי הצגתי.

6. עדכון תקינה חשבונאית ASU 2011-04, מדידת שווי הוגן

עדכון תקינה חשבונאית זה מעדכן את ההנחיות לגבי אופן מדידת שווי הוגן שנקבעו בתקן חשבונאות אמריקאי FAS 157 (ASU 820-10). העדכונים שנקבעו ב- ASU כוללים הבהרות של ה- FASB בנוגע לכוונותיו בנושא אופן היישום של כללי מדידת שווי הוגן ובנושא דרישות הגילוי הקיימות כיום, וכן עדכונים אשר קובעים עקרונות או דרישות ספציפיות בנושא מדידת שווי הוגן ובנושא דרישות הגילוי לגבי מדידות השווי ההוגן.

בין היתר, במסגרת העדכונים נכללו הבהרות נוספות והנחיות ספציפיות בנושא מדידת השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים אשר מנוהלים במסגרת פורטפוליו, נקבעו כללים למדידת שווי הוגן של מכשירים המסווגים על ידי הישות המדווחת בהן וכן הבהרות לגבי יישום פרמיות או ניכונות בחישוב שווי הוגן של יחידה חשבונאית של נכס או התחייבות. בנוסף, דורש התקן דרישות גילוי נוספות המפורטות להלן:

(1) לגבי מדידות שווי הוגן שסווגו בהיררכית השווי ההוגן במסגרת רמה 3 (level 3):

- תהליך הערכה שמיושם על ידי הישות המדווחת;
- ניתוח רגישות של מדידת השווי ההוגן לשינויים בנתונים לא נצפים ויחסים הדדיים בין נתונים לא נצפים אלו, אם קיימים.

(2) שימוש בנכס לא פיננסי באופן השונה מהשימוש המיטבי (highest and best use), כאשר הנכס נמדד לפי שווי הוגן במאזן או כאשר שווי הוגן נכלל במסגרת הגילויים בהתאם להנחת השימוש המיטבי.

(3) סיווג לרמות במסגרת היררכית השווי ההוגן לגבי פריטים אשר לא נמדדים לפי שווי הוגן במאזן, אך אשר נדרש גילוי לגבי שווי ההוגן.

התקן ייושם לתקופות שנתיות המתחילות ביום 1 בינואר 2012. יישום מוקדם אינו אפשרי. העדכונים שנקבעו ב- ASU ייושמו באופן פרספקטיבי.

ליישום התקן לראשונה לא צפויה השפעה למעט שינוי הצגתי.

באור 2 : מזומנים ופקדונות בבנקים

סכומים מדווחים

מאוחד		בנק	
31 בדצמבר		31 בדצמבר	
2011	2010	2011	2010
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
1,510.4	1,359.0	1,510.4	1,359.0
513.1	795.0	512.2	794.6
2,023.5	2,154.0	2,022.6	2,153.6
מזומנים ופקדונות בבנק ישראל			
פקדונות בבנקים מסחריים			
סך הכל מזומנים ופקדונות בבנקים			
מזה: מזומנים, פקדונות בבנקים ופקדונות			
בבנק ישראל לתקופה מקורית של עד 3 חודשים			
2,023.5	2,063.6	2,022.6	2,063.2

1 הוצג מחדש.

ביאור 3: ניירות ערך

סכומים מדווחים

31 בדצמבר 2011				
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות) ¹	רווח כולל אחר מצטבר הפסדים ⁷	שווי הוגן ²	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
899.5	906.1	1.8	(8.4)	899.5
47.3	47.3	0.4	(0.4)	47.3
16.9	17.5	-	(0.6)	16.9
93.3	99.4	0.4	(6.5)	93.3
3.6	3.6	-	-	3.6
1,060.6	1,073.9	2.6	(15.9)	1,060.6
32.6	32.6	-	-	32.6
1,093.2	1,106.5	⁴ 2.6	⁴ (15.9)	1,093.2

1. ניירות ערך זמינים למכירה

אגרות חוב

של ממשלת ישראל
של מוסדות פיננסיים בישראל
של מוסדות פיננסיים זרים
של אחרים בישראל
של אחרים זרים
סך הכל אגרות חוב
מניות³
סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה

הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות) ¹	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ²	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
1,184.8	1,187.5	3.5	(6.2)	1,184.8	
9.2	9.2	-	-	9.2	
79.8	78.8	1.2	(0.2)	79.8	
31.8	31.8	-	-	31.8	
32.8	39.4	-	(6.6)	32.8	
2.0	2.0	-	-	2.0	
1,340.4	1,348.7	4.7	(13.0)	1,340.4	
0.3	0.3	-	-	0.3	
1,340.7	1,349.0	⁵ 4.7	⁵ (13.0)	1,340.7	
2,433.9	2,455.5	7.3	(28.9)	2,433.9	

2. ניירות ערך למסחר

אגרות חוב

של ממשלת ישראל
של ממשלות זרות
של מוסדות פיננסיים בישראל
של מוסדות פיננסיים זרים
של אחרים בישראל
של אחרים זרים
סך הכל אגרות חוב
מניות
סך הכל ניירות ערך למסחר⁶

סך הכל ניירות ערך

31 בדצמבר 2011מיליוני ש"ח

3. להלן מידע לגבי אגרות חוב פגומות:

5.5

יתרת חוב רשומה של אגרות חוב פגומות שצוברות הכנסות ריבית

- 1 עלות מופחתת לאחר ניכוי הפרשה לירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני.
- 2 נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
- 3 כולל מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות בסך 6.2 מיליוני ש"ח.
- 4 המניות כוללות: 21.6 מיליוני ש"ח תעודות סל ו- 11.0 מיליוני ש"ח מניות.
- 4 כלולים בהון בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".
- 5 נזקפו לדוח רווח והפסד.
- 6 מזה: ניירות ערך במאזן בסך 117.9 מיליוני ש"ח בגין אגרות חוב ממשלתיות בתיק למסחר של חברות מאוחדות.
- 7 פוזיציות הפסד שטרם מומש מתמשך מעל 12 חודשים הינן בסך 5.4 מיליוני ש"ח.
- 8 בשנת 2011 נרשמה ברווח והפסד הפרשה לירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני בסך 3.0 מיליוני ש"ח - 2.5 מיליוני ש"ח בגין מניה ו- 0.5 מיליוני ש"ח בגין אגרת חוב. בחינת ירידת הערך נעשתה בהתאם למפורט בפרק מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים בדוח הדירקטוריון ובהתאם לחוזר המפקח על הבנקים מיום 1.3.09. ראה פרק הדן בירידת ערך נכסים במדיניות החשבונאית בנושאים קריטיים. בדבר ירידות ערך בגין מניות, ראה גם ביאור 20.
- 9 היקף עסקאות ההחלפה לשנת 2011 הינו כ-668.0 מיליוני ש"ח.

הערות:

1. פירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות חוב – ראה ביאור 18, פירוט תוצאות הפעילות בהשקעות במניות – ראה ביאור 20.
2. בנושא שעבודים ראה ביאור 16 התחייבויות תלויות, התקשרויות ושעבודים.

ביאור 3: ניירות ערך (המשך)

סכומים מדווחים

31 בדצמבר 2010				
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות) ¹	רווח כולל אחר מצטבר הפסדים ⁷	שווי הוגן ²	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
1,543.5	1,544.2	3.4	(4.1)	1,543.5
18.4	18.1	0.3	-	18.4
35.6	35.6	0.1	(0.1)	35.6
102.3	104.8	0.1	(2.6)	102.3
148.1	145.5	4.2	(1.6)	148.1
1,847.9	1,848.2	8.1	(8.4)	1,847.9
21.1	19.6	1.5	-	21.1
1,869.0	1,867.8	⁴ 9.6	⁴ (8.4)	1,869.0

1. ניירות ערך זמינים למכירה

אגרות חוב

של ממשלת ישראל

של ממשלות זרות

של מוסדות פיננסיים בישראל

של מוסדות פיננסיים זרים

של אחרים בישראל

סך הכל אגרות חוב

מניות³

סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה

הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות) ¹	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ²	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
686.0	685.3	2.5	(1.8)	686.0	
132.9	132.9	0.4	(0.4)	132.9	
15.1	15.1	-	-	15.1	
36.6	37.5	-	(0.9)	36.6	
10.6	10.6	-	-	10.6	
881.2	881.4	2.9	(3.1)	881.2	
0.6	0.6	-	-	0.6	
881.8	882.0	⁵ 2.9	⁵ (3.1)	881.8	
2,750.8	2,749.8	12.5	(11.5)	2,750.8	

2. ניירות ערך למסחר

אגרות חוב

של ממשלת ישראל

של מוסדות פיננסיים בישראל

של מוסדות פיננסיים זרים

של אחרים בישראל

של אחרים זרים

סך הכל אגרות חוב

מניות

סך הכל ניירות ערך למסחר⁶

סך הכל ניירות ערך

- 1 עלות מופחתת לאחר ניכוי הפרשה לירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני.
- 2 נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
- 3 כולל מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות בסך 6.0 מיליוני ש"ח.
- 4 כלולים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".
- 5 נזקפו לדוח רווח והפסד.
- 6 מזה ניירות ערך במאזן בסך 96.4 מיליוני ש"ח בגין אגרות חוב ממשלתיות בתיק למסחר של חברות מאוחדות.
- 7 פוזיציות הפסד שטרם מומש מתמשך מעל 12 חודשים הינן בסך 3.4 מיליוני ש"ח.
- 8 בשנת 2010 לא נרשמה ברווח והפסד הפרשה לירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני. בחינת ירידת הערך נעשתה בהתאם למפורט בפרק מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים בדוח הדירקטוריון ובהתאם לחוזר המפקח על הבנקים מיום 1.3.09. ראה פרק הדין בירידת ערך נכסים במדיניות החשבונאית בנושאים קריטיים.
- 9 היקף עסקאות ההחלפה לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2010 הינו כ- 732.4 מיליוני ש"ח.

הערות:

1. פירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות חוב – ראה ביאור 18, פירוט תוצאות הפעילות בהשקעות במניות – ראה ביאור 20.
2. בנושא שעבודים ראה ביאור 16 התחייבויות תלויות, התקשרויות ושעבודים.

באור 4 – אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

כללי

החל מ- 1 בינואר 2011 מיישם הבנק הוראה חדשה של הפיקוח על הבנקים בנושא מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי. בתמצית דוחות כספיים מאוחדים אלה נכלל גילוי לפי המתכונת החדשה המותאם לדרישות הדיווח בהתאם להוראה, כאמור. לאור העובדה שההוראה החדשה יושמה באופן של מכאן ולהבא, ללא הצגה מחדש של מספרי ההשוואה, לצורך השוואתיות הגילוי, יוצגו להלן נתוני התקופה הנוכחית מול יתרות מתאימות ל- 31 בדצמבר 2010 (נתוני פרפורמה), לו ההוראה הייתה מיושמת לראשונה בשנה זו.

ההשפעה מיישום לראשונה של ההוראה החדשה על הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ובגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים והתנועה ביתרת ההפרשה, בתקופה של שנה שהסתיימה ביום 31.12.2011 הינה כדלקמן:

סכומים מדווחים

הפרשה להפסדי אשראי			
סך הכל	על בסיס קבוצתי אחר*	על בסיס פרטי	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
23.5	9.9 ³	13.6 ²	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ¹ ליום 31.12.2010 (מבוקר)
			שנה שהסתיימה ביום 31.12.2010
(42.9)	(0.8)	(42.1)	מחיקות חשבונאיות נטו שהוכרו ליום 1.1.2011**
			שינויים אחרים בהפרשה להפסדי אשראי ליום 1.1.2011
34.7	6.2	28.5	(נזקפו להון)**
15.3	15.3	-	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31.12.10
			שנה שהסתיימה ביום 31.12.2011
(5.0)	-	(5.0)	הכנסות בגין הפסדי אשראי
10.3	15.3	(5.0)	הפרשה להפסדי אשראי לפני מחיקות חשבונאיות
⁴ -	⁴ -	-	מחיקות חשבונאיות
5.0	-	5.0	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
5.0	⁴ -	5.0	מחיקות חשבונאיות, נטו
15.3	15.3	-	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31.12.2011

* לרבות הפרשה על בסיס קבוצתי בגין חובות שנבדקו פרטנית ונמצא שאינם פגומים.
 ** כתוצאה מיישום לראשונה של ההוראות החדשות בנושא מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי.
 *** בהתאם להוראות החדשות בנושא מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי, החל מיום 1.1.2011 תאגידים בנקאיים אינם נדרשים לשמור הפרשה כללית, נוספת ומיוחדת לחובות מסופקים.

- 1 סכום זה הוצג לפני יום 1.1.2011 בסעיף "הפרשה לחובות מסופקים".
- 2 סכום זה הוצג לפני יום 1.1.2011 בסעיף "הפרשה ספציפית אחרת".
- 3 סכום זה הוצג לפני יום 1.1.2011 בסעיף "הפרשה נוספת".
- 4 סכום נמוך מ- 0.1 מיליוני ש"ח.

א. האשראי לציבור

סכומים מדווחים

מאוחד ובנק			מאוחד ובנק		
31 בדצמבר 2010 (נתוני פרופורמה)			31 בדצמבר 2011		
יתרת חוב	הפרשה	יתרת חוב	יתרת חוב	הפרשה	יתרת חוב
נטו	להפסדי	רשומה	נטו	להפסדי	רשומה
אשראי	אשראי		אשראי	אשראי	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
1,634.3 ⁶	(14.7) ⁶	1,649.0	1,695.6	(13.2)	1,708.8
82.5 ⁶	(0.5) ⁶	83.0	77.7	(0.4)	78.1
1,716.8	(15.2)	1,732.0	1,773.3	(13.6)	1,786.9
-	-	-	-	-	-

אשראי לציבור שנבדק על בסיס פרטני¹אשראי לציבור שנבדק על בסיס קבוצתי²

סך הכל אשראי לציבור

מזה: התחייבויות לקוחות עבור קיבולים

ב. אשראי לציבור שנבדק על בסיס פרטני

מאוחד ובנק			מאוחד ובנק		
31 בדצמבר 2010 (נתוני פרופורמה)			31 בדצמבר 2011		
יתרת חוב	הפרשה	יתרת חוב	יתרת חוב	הפרשה	יתרת חוב
נטו	להפסדי	רשומה	נטו	להפסדי	רשומה
אשראי	אשראי		אשראי	אשראי	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
20.2	-	20.2	20.1	(0.1)	20.2
-	-	-	-	-	-
0.6	- ⁵	0.6	0.2	- ⁵	0.2
1,613.5 ⁶	(14.7) ⁶	1,628.2	1,675.3	(13.1)	1,688.4
1,614.1 ⁶	(14.7) ⁶	1,628.8	1,675.5	(13.1)	1,688.6
1,634.3 ⁶	(14.7) ⁶	1,649.0	1,695.6	(13.2)	1,708.8

1. אשראי לציבור שנבדק על בסיס

פרטני כולל:

אשראי לציבור פגום³

אשראי לציבור שאינו פגום, בפיגור

של 90 ימים או יותר⁴

אשראי לציבור שאינו פגום בפיגור

של 30 ימים ועד 89 ימים⁴אשראי לציבור אחר שאינו פגום⁴סך הכל אשראי לציבור שאינו פגום⁴

סך הכל אשראי לציבור שנבדק

על בסיס פרטני

1 לרבות אשראי שנבחן על בסיס פרטני ונמצא שהוא אינו פגום. ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי זה חושבה על בסיס קבוצתי.

לפירוט נוסף לגבי אשראי שנבחן על בסיס פרטני ראה ביאור 4 ב'.

2 אשראי אחר שלא נבדק פרטנית אשר ההפרשה להפסדי אשראי בגינו חושבה על בסיס קבוצתי. ראה פירוט נוסף בביאור 4 ג'.

3 אשראי פגום אינו צובר הכנסות ריבית, למעט אשראי מסויים בארגון מחדש כמצויין בסעיף קטן 4 להלן.

4 אשראי שנבדק על בסיס פרטני ונמצא שאינו פגום. ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי זה חושבה על בסיס קבוצתי.

5 סכום נמוך מ-0.1 מיליוני ש"ח.

6 מוין מחדש.

7 לפירוט בדבר סוגי האשראי שנבדקים על בסיס פרטני וסוגי האשראי שנבדקים על בסיס קבוצתי, ראה ביאור 1 לדוחות הכספיים.

באור 4 – אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור שנבדק על בסיס פרטני (המשך)

מידע נוסף על אשראי לציבור פגום שנבדק על בסיס פרטני:

סכומים מדווחים

מאוחד ובנק		
31 בדצמבר 2011	31 בדצמבר 2010	(נתוני פרופורמה)
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
-	-	2. אשראי לציבור פגום בגינו קיימת הפרשה להפסדי אשראי על בסיס פרטני
20.2	20.2	אשראי לציבור פגום בגינו לא קיימת הפרשה להפסדי אשראי על בסיס פרטני
20.2	20.2	סך הכל אשראי לציבור פגום
20.2	20.2	3. אשראי לציבור פגום שנמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים
-	-	אשראי לציבור פגום שנמדד לפי שווי הביטחון
20.2	20.2	סך הכל אשראי לציבור פגום

לשנת 2011	
מיליוני ש"ח	
20.2	4. יתרת חוב רשומה ממוצעת של אשראי לציבור פגום בתקופת הדיווח
1.0	סך הכנסות ריבית שנרשמו בתקופת הדיווח בגין אשראי זה בפרק הזמן בו סווג כפגום*
1.0	סך הכנסות ריבית שהיו נרשמות בתקופת הדיווח אילו היה אשראי זה צובר ריבית לפי תנאיו המקוריים
1.0	*מזה: הכנסות ריבית שנרשמו לפי השיטה החשבונאית של בסיס מזומן

אין לבנק התחייבויות למתן אשראי נוסף לחייבים שלגביהם בוצע ארגון מחדש של אשראי בעייתי במסגרתו בוצעו שינויים בתנאי האשראי ליום 31.12.2011 וליום 31.12.2010.

ג. אשראי לציבור שנבדק על בסיס קבוצתי כולל:

אשראי אחר שלא נבדק פרטנית אשר ההפרשה להפסדי אשראי בגינו חושבה על בסיס קבוצתי:

מאוחד ובנק		מאוחד ובנק	
31 בדצמבר 2011	31 בדצמבר 2010	31 בדצמבר 2011	31 בדצמבר 2010
יתרת חוב רשומה	יתרת חוב רשומה	יתרת חוב רשומה	יתרת חוב רשומה
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
0.2	-	0.2	-
0.1	-	0.1	-
77.8	(0.4)	77.4	(0.5)
78.1	(0.4)	77.7	(0.5)

אשראי לציבור שאינו פגום בפיגור של 90 ימים או יותר
אשראי לציבור שאינו פגום, בפיגור של 30 ימים ועד 89 ימים
אשראי לציבור אחר שאינו פגום סך הכל

ד. הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ובגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

סכומים מדווחים

מאוחד ובנק		
הפרשה להפסדי אשראי		
על בסיס פרטני	על בסיס קבוצתי-אחר ³	סה"כ
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
-	15.3	15.3
(5.0)	-	(5.0)
(5.0)	15.3	10.3
-	¹ -	¹ -
5.0	-	5.0
5.0	¹ -	5.0
-	15.3	15.3

יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 1.1.2011 (נתוני פרופורמה)
שנת 2011
הכנסות בגין הפסדי אשראי
הפרשה להפסדי אשראי לפני מחיקות חשבונאיות
מחיקות חשבונאיות
גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
מחיקות חשבונאיות, נטו
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31.12.2011

שנת 2011

הכנסות בגין הפסדי אשראי
 הפרשה להפסדי אשראי לפני מחיקות חשבונאיות
 מחיקות חשבונאיות
 גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
 מחיקות חשבונאיות, נטו
 יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31.12.2011

ה. הרכב יתרת ההפרשה

מאוחד ובנק			מאוחד ובנק		
31 בדצמבר 2011			31 בדצמבר 2010 (נתוני פרופורמה)		
הפרשה להפסדי אשראי			הפרשה להפסדי אשראי		
על בסיס פרטני	על בסיס קבוצתי-אחר ³	סה"כ	על בסיס פרטני	על בסיס קבוצתי-אחר ³	סה"כ
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
-	13.6	13.6	- ²	15.2 ²	15.2
-	1.7	1.7	-	0.1	0.1
-	15.3	15.3	-	15.3	15.3

הרכב יתרת ההפרשה
בגין אשראי לציבור
בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
(נכלל בסעיף התחייבויות אחרות)
יתרת הפרשה להפסדי אשראי

1 סכום נמוך מ- 0.1 מיליוני ש"ח

2 מוין מחדש.

3 לרבות הפרשה על בסיס קבוצתי בגין חובות שנבדקו פרטנית ונמצא שאינם פגומים.

באור 4 – אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים

מאוחד ובנק			
תחום			
31 בדצמבר 2011			
אלפי ש"ח	מספר לווים ²	מיליוני ש"ח	סיכון אשראי ^{3,1} חוץ מאזני מיליוני ש"ח
עד 10	1,070	0.7	3.3
מ- 10 עד 20	436	1.5	5.6
מ- 20 עד 40	482	4.1	10.3
מ- 40 עד 80	802	11.6	34.4
מ- 80 עד 150	428	13.0	34.2
מ- 150 עד 300	288	20.9	41.4
מ- 300 עד 600	163	21.7	48.0
מ- 600 עד 1,200	141	44.7	79.2
מ- 1,200 עד 2,000	88	51.7	89.9
מ- 2,000 עד 4,000	132	163.5	199.0
מ- 4,000 עד 8,000	79	169.4	269.8
מ- 8,000 עד 20,000	60	334.1	432.3
מ- 20,000 עד 40,000	24	277.0	359.2
מ- 40,000 עד 200,000 ⁴	15	673.0	194.9
סך הכל	4,208	1,786.9	1,801.5

1. אשראי לציבור וסיכון אשראי חוץ מאזני לפי גודל אשראי של לווה¹:

תחום			
31 בדצמבר 2010			
אלפי ש"ח	מספר לווים ²	מיליוני ש"ח	סיכון אשראי ³ חוץ מאזני מיליוני ש"ח
עד 10	1,085	0.7	3.2
מ- 10 עד 20	458	1.9	5.6
מ- 20 עד 40	454	4.1	9.7
מ- 40 עד 80	727	11.0	31.2
מ- 80 עד 150	389	11.2	31.4
מ- 150 עד 300	249	18.6	35.7
מ- 300 עד 600	173	19.1	55.4
מ- 600 עד 1,200	140	49.0	75.7
מ- 1,200 עד 2,000	82	36.4	91.3
מ- 2,000 עד 4,000	126	165.3	178.9
מ- 4,000 עד 8,000	73	175.7	228.3
מ- 8,000 עד 20,000	57	250.3	413.0
מ- 20,000 עד 40,000	17	220.0	211.1
מ- 40,000 עד 200,000	31	622.6	1,550.4
מ- 200,000 עד 400,000 ⁴	1	175.4	41.7
סך הכל	4,062	1,761.3	2,962.6

1 האשראי וסיכון האשראי החוץ מאזני מוצגים לפני ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

2 מספר הלווים לפי סך הכל אשראי וסיכון אשראי חוץ מאזני.

3 סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלת החבות של הלווה.

4 תקרת האשראי במדרגה העליונה הינה 74.7 מיליוני ש"ח (יתרה בניכוי קיזוזים מותרים – 39.0 מיליוני ש"ח).
(31.12.10 – 217.1 מיליוני ש"ח, יתרה בניכוי קיזוזים מותרים – 69.3 מיליוני ש"ח).

באור 5 – השקעה בחברות מוחזקות

סכומים מדווחים

בנק		מאוחד	
31 בדצמבר		31 בדצמבר	
2010	2011	2010	2011
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח

א. ההרכב:

(1) חברות מאוחדות

282.5	301.4	-	-	השקעה במניות לפי שיטת השווי המאזני
4.0	4.0	-	-	השקעות בהלוואות בעלים ושטרי הון
0.2	0.2	-	-	השקעות אחרות
286.7	305.6	-	-	סך הכל השקעות

מזה:

רווחים שנצברו ממועד הרכישה
בניכוי דיבידנדים שחולקו

186.5	205.4	-	-
-------	-------	---	---

(2) חברות כלולות

-	-	(1.4)	-	השקעות במניות לפי שיטת השווי ההוגן ¹
-	-	0.1	-	השקעות בהלוואות בעלים
-	-	(1.3)	-	סך הכל השקעות

מזה:

הפסדים שנוצרו ממועד הרכישה
בתוספת דיבידנדים שחולקו

-	-	(1.4)	-
---	---	-------	---

1 עודף הפסדים על ההשקעה בחברה כלולה – מוצג בשנת 2010 בסעיף התחייבויות אחרות.

באור 5 – השקעה בחברות מוחזקות (המשך)

סכומים מדווחים

חלק בזכויות הצבעה		חלק בהון המקנה זכות לקבלת רווחים		תחום פעילות עיקרי	
2010	2011	2010	2011		
%	%	%	%		
					ב. פרטים על חברות מוחזקות שם החברה
					חברות מאוחדות
				חברת החזקות	יובנק השקעות והחזקות בע"מ ^{3,1}
100	100	100	100	ניהול קרנות נאמנות	יובנק קרנות נאמנות בע"מ
100	100	100	100	שירותי נאמנות	יובנק חברה לנאמנות בע"מ
100	100	100	100	חברה לחיתום	יובנק חיתום וייעוץ בע"מ ²
100	100	100	100	ניהול תיקי השקעות	יובנק ניהול נכסים פיננסיים בע"מ
100	100	100	100	עד 11.07 חברה מנהלת של קופ"ג	יובנק פיננסיים (2005) בע"מ
					חברות כלולות
19.6	-	19.6	-	שירותים פיננסיים	מניף – שירותים פיננסיים בע"מ ³

גרעון בהון שמיחוס		גרעון בהון שמיחוס לבעלים		סך נכסים	שיעור בעלות	
מקנות שליטה	מיליוני ש"ח	של החברה	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
						ג. להלן מידע תמציתי על המצב הכספי של חברה כלולה ⁵
-	-	-	-	-	-	31.12.11
(6.5)	(1.3)	119.9	112.1	19.6		31.12.10

- 1 כולל חלק ברווח (בהפסד) מניף שירותים פיננסיים בע"מ המוחזקת על ידי יובנק השקעות והחזקות בע"מ.
- 2 יובנק חיתום וייעוץ בע"מ (להלן: "החברה") פעלה כחתם בשוק הנפקות ניירות הערך, בעיקר כחתם משני, כאשר בחלק מההנפקות שימשה החברה כאחד ממנהלי קונסורציום החיתום. ביום 8.2.2011 החליט דירקטוריון החברה לשנות את מעמד החברה למעמד לא פעיל, לפי הוראות תקנות ניירות ערך (חיתום) תשס"ז – 2007.
- 3 ביום 1 במאי 2011 מכר הבנק את מלוא אחזקתו בחברת מניף שירותים פיננסיים בע"מ, חברה כלולה. הרווח מהמכירה הסתכם ב- 1.5 מיליוני ש"ח.

השקעה במניות לפי שווי מאזני		השקעות הוניות אחרות		תרומה לרווח הנקי מפעילות שוטפת המיוחס לבעלי מניות הבנק לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר		תרומה לרווח מפעולות בלתי רגילות לאחר מס המיוחס לבעלי מניות הבנק לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר	
2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
134.9	135.2	-	-	(1.8) ³	0.3	1.5 ³	-
19.9	19.7	-	-	0.2	0.7	-	-
129.7	111.1	-	-	18.6	18.9	-	-
4.9	4.8	1.6	1.6	0.1	(0.1)	-	-
10.8	10.5	2.6	2.6	0.3	1.0	-	-
1.2	1.2	-	-	⁴ -	⁴ -	-	-
301.4	282.5	4.2	4.2	17.4 ⁶	20.8 ⁶	1.5	-
-	(1.4)	-	0.1	(0.1)	(1.3)	-	-

שיעור בעלות		רווח נקי (הפסד) לתקופה ¹		הפסד שמיוחס לבעלים של החברה		הפסד שמיוחס לזכויות שאינן מקנות שליטה	
אחוזים		מיליוני ש"ח		מיליוני ש"ח		מיליוני ש"ח	
ד. להלן מידע תמציתי על תוצאות הפעילות של חברה כלולה ³							
עד ליום המכירה							
31.12.10	19.6	(9.1)	(1.3)	(0.1)	(0.4)		

- 4 סכום נמוך מ- 0.1 מיליוני ש"ח.
- 5 הבנק מטפל בחברה הכלולה בהתאם לשיטת השווי המאזני, על אף ששיעור החזקתו בה הינו נמוך מ- 20%, היות ומתקיימים סממנים איכותיים לקיומה של השפעה מהותית, בעקבות זכות למנות דירקטורים בשיעור של 20%.
- 6 הרווח הנקי הינו לאחר ניכוי מס בסך 9.1 מיליוני ש"ח (שנת 2010 – 10.2 מיליוני ש"ח).

באור 6 – בנינים וציוד

סכומים מדווחים

עלות נכסים			
מיליוני ש"ח	בתחילת שנת הדיווח		מיליוני ש"ח
	במשך שנת הדיווח	שנוספו	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
23.1	1.9	-	25.0
76.9	0.6	-	77.5
100.0	2.5	-	102.5
א. מאוחד			
בנינים ומקרקעין (לרבות שיפורים במושכר) ^{2,3}			
ציוד, ריהוט			
סך הכל			
21.3	1.8	-	23.1
8.3	0.2	-	8.5
29.6	2.0	-	31.6
ב. הבנק			
בנינים ומקרקעין (לרבות שיפורים במושכר) ^{2,3}			
ציוד, ריהוט			
סך הכל			

1 שיעור הפחת על בסיס ממוצע משוקלל ליום הדיווח:

מאוחד	
31 בדצמבר	
2011	2010
6.3%	6.3%
7.9%	8.3%

בנינים, מקרקעין ושיפורים במושכר
ציוד, ריהוט

שיעור הפחת הממוצע מחושב תוך שקלול כל שיעור פחת ביחס בין יתרת העלות (לפני פחת נצבר) אליה הוא מתייחס, ובין יתרת העלות (לפני פחת נצבר) של כל הנכסים ברי ההפחתה.

באור 6א – נכסים בלתי מוחשיים

סכומים מדווחים

מאוחד ובנק		עלות נכסים		פחת		יתרה להפחתה	
בתחילת שנת הדיווח	תוספות	לתאריך המאזן	בתחילת שנת הדיווח	הפחתה לשנה	לתאריך המאזן	בתחילת שנת הדיווח	לתאריך המאזן
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
13.9	0.7	14.6	3.2	2.8	6.0	10.7	8.6

תוכנה

יובנק בע"מ וחברות מאוחדות שלו

יתרה להפחתה		פחת'			
לתאריך המאזן	בתחילת שנת הדיווח	שנצבר לתאריך המאזן	שנצבר בשל נכסים שנגרעו	הפרשה לפחת בשנת הדיווח	שנצבר לתחילת שנת הדיווח
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
14.9	14.4	10.1	-	1.4	8.7
4.1	4.3	73.4	-	0.8	72.6
19.0	18.7	83.5	-	2.2	81.3
13.9	13.2	9.2	-	1.1	8.1
1.5	1.7	7.0	-	0.4	6.6
15.4	14.9	16.2	-	1.5	14.7

- 2 לרבות הוצאות שהוונו במונחי עלות בסך כל כ- 1.9 מיליוני ש"ח במאוחד ובבנק (בשנת 2010 סך של כ- 0.7 מיליוני ש"ח במאוחד ובבנק).
- 3 כולל שיפורים במושכר במונחי עלות במאוחד בסך של כ- 12.3 מיליוני ש"ח ובבנק בסך של כ- 10.4 מיליוני ש"ח (בשנת 2010 במאוחד בסך של כ- 10.4 מיליוני ש"ח ובבנק בסך של כ- 8.6 מיליוני ש"ח).

באור 7 – נכסים אחרים

סכומים מדווחים

מאוחד		בנק	
31 בדצמבר		31 בדצמבר	
2011	2010	2011	2010
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
23.9	6.0	21.2	3.8
66.3	28.7	62.0	26.9
0.9	2.6	0.9	2.6
1.8	1.6	1.8	1.6
2.3	3.6	2.0	2.4
36.3	66.1	36.3	66.1
2.5	9.3	1.6	3.2
134.0	117.9	125.8	106.6

א.

מסים נדחים לקבל, נטו (ראה באור 24 (ה))

עודף מקדמות ששולמו על עתודה שוטפת למס הכנסה

עודף יעודה לפיצויי פיטורין ופרישה מעל עתודה (ראה ביאור 12)

יתרת סליקה נטו בקשר עם פעילות בניירות ערך

הוצאות מראש¹

נכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף

חייבים אחרים ויתרות חובה

סך הכל נכסים אחרים

1 לא היו הוצאות מראש בגין חכירה תפעולית בהן הבנק הוא החוכר.

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2011	2010	2009
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
(7.3)	(5.2)	(5.9)
(0.8)	(0.5)	(0.4)
1.8	2.1	0.9

ב.

1. להלן פרטים לגבי תשלומי חכירה מינימליים והכנסות

מחכירת משנה שנזקפו לדוח רווח והפסד:

תשלומי חכירה מינימליים שהוכרו כהוצאה

דמי שכירות מותנים שהוכרו כהוצאה

הכנסה בגין חכירת משנה

2. בדבר פרטים לגבי דמי החכירה העתידיים להיות משולמים בגין חוזי החכירה שאינם ניתנים לביטול, ראה ביאור 16 – התחייבויות תלויות, התקשרויות ושעבודים.

הבנק והחברות הבנות שלו חוכרים מבנים בחכירה תפעולית, חלקם עם אופציה לחידוש החוזה בתום התקופה וכן חלקם בדמי חכירה הגדלים במטרה לשקף את העליה הצפויה בהכנסות דמי השכירות בשוק. כמו כן, תשלומי השכירות צמודים למדד המחירים לצרכן בישראל.

בחודש דצמבר 2010 חתמה חברת הבת יובנק השקעות והחזקות בע"מ על עדכון הסכם השכירות של הבנין המשמש את מטה הבנק (רטוראקטיבית מחודש נובמבר 2010). במסגרת העדכון הוארכה תקופת השכירות עד ליום 30.9.29 ועודכנו תעריפי השכירות המשולמים.

יובנק בע"מ וחברות מאוחדות שלו

באורים 8 – 10

סכומים מדווחים

מאחד		בנק	
31 בדצמבר		31 בדצמבר	
2011	2010	2011	2010
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח

באור 8: פקדונות הציבור

פקדונות לפי דרישה	4,242.5	4,538.0	4,290.5	4,613.5
פקדונות לזמן קצוב ואחרים	1,472.6	1,470.1	1,603.3	1,579.8
סך הכל פקדונות הציבור	5,715.1	6,008.1	5,893.8	6,193.3

מאחד ובנק	
31 בדצמבר	
2011	2010
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח

באור 9: פקדונות מבנקים

בנקים מסחריים:		
פקדונות לפי דרישה	25.8	43.9
פקדונות לזמן קצוב	9.1	21.7
סך הכל פקדונות מבנקים	34.9	65.6

באור 10: כתב התחייבות נדחה

ביום 28 בדצמבר 2010 הנפיק הבנק לחברה האם, הבנק הבינלאומי, כתב התחייבות נדחה שאינו ניתן להמרה במניות בסך 80 מיליוני ש"ח, הנושא ריבית בשיעור של 3.65% צמוד למדד המחירים לצרכן ועומד לפרעון בתאריך 28 בדצמבר 2021. כתב ההתחייבות הנדחה הוכר על ידי המפקח על הבנקים כחלק מההון הכשיר רובד 2 תחתון.

מאחד והבנק					
31 בדצמבר 2010			31 בדצמבר 2011		
מח"מ ¹	שת"פ ²	מיליוני ש"ח	מח"מ ¹	שת"פ ²	מיליוני ש"ח
8.2	3.8	82.1	8.8	4.0	80.0

במטבע ישראלי צמוד מדד

- 1 משך חיים ממוצע, הינו ממוצע תקופות התשלומים משוקללות בתזרים המהוון לפי שיעור התשואה הפנימי.
- 2 שיעור תשואה פנימי, הינו שיעור ריבית המנכה את זרם התשלומים הצפוי אל היתרה המאזנית הכלולה בדוח הכספי.

באור 11 – התחייבויות אחרות

מאוחד		בנק	
31 בדצמבר			
2011	2010	2011	2010
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
-	1.9	-	-
עודף עתודה שוטפת למס הכנסה על מקדמות ששולמו			
עודף עתודה לפיצויי פיטורין ופרישה מעל יעודה			
0.1	-	0.1	-
(ראה ביאור 12)			
4.7	3.8	4.5	3.6
הפרשה לחופשה (ראה באור 12 (ו))			
36.3	66.1	36.3	66.1
התחייבויות בגין פעילות בשוק המעו"ף			
29.4	26.7	29.4	26.7
זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי			
30.8	31.9	24.0	25.5
הוצאות לשלם			
1.1	1.1	0.8	0.6
הכנסות מראש			
8.0	13.8	11.6	14.5
זכאים אחרים ויתרות זכות			
-	1.3	-	-
עודף הפסדים על ההשקעה בחברה כלולה			
1,019.7	722.7	1,019.7	722.7
מכירת ניירות ערך בחסר			
1,130.1	869.3	1,126.4	859.7
סך הכל התחייבויות אחרות			

באור 12: זכויות עובדים

א. התחייבות הבנק וחברות מאוחדות לתשלום פיצויי פרישה לעובדים, לרבות פיצויי פרישה מוגדלים מכוסה בעתודות מתאימות. הסכומים המיועדים לכיסוי ההתחייבות הנ"ל, (למעט התחייבות בגין פיצויי פרישה מוגדלים והסתגלות) מופקדים בביטוחי מנהלים. בגין עובדים בגינם בוצעה הפקדה עבור חודש דצמבר 2007, מופקדים כספים גם בקופת הפיצויים שבניהול הבנק. ההתחייבות לפיצויים מחושבת על בסיס משכורת חודשית לכל שנת עבודה כמקובל.

ב. פיצויי פרישה מוגדלים:

ביום 21 ביולי 2004, ב"כ הבנק וחברות הבת וב"כ עובדי הבנק וחברות הבת הגיעו להסכמה (להלן: "ההסכמה") בעניין תנאי סיום עבודתם של עובדים, במידה ויסיימו עבודתם על רקע העברת השליטה בבנק לידי הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ (להלן: "הרכישה").

ההסכמה כוללת עקרונות לתשלום פיצויי פיטורים מוגדלים לעובדים, אשר יסיימו עבודתם בשל שינויים ארגוניים שעשויים לחול בבנק ובחברות הבת בעקבות הרכישה ו/או בשל הרעה בתנאי העסקתם, בשיעור נוסף של 50% - 100% (בהתאם לוותק של העובד), וכן תנאים נילווים אחרים.

בשנים 2004 – 2005, בוצעו הערכות על ידי ההנהלה בהתבסס על השינויים הצפויים במדיניותו העסקית של הבנק ועל תהליך ההתייעלות הצפוי ועל פיהם בוצעה הפרשה באותו מועד.

במסגרת הסכמים אישיים שיש לבנק עם חלק מהעובדים, זכאים עובדים אלו לקבל בנוסף לפיצויים הרגילים שישולמו להם, פיצויי פרישה מוגדלים. הדוחות הכספיים כוללים הפרשות נאותות בגין הסכמים אלו.

ג. ביום 13 בדצמבר 2009, הודיע מר אילן רביב ליו"ר הדירקטוריון על התפטרותו מתפקידו כמנכ"ל הבנק ומהתפקידים הנלווים. ההתפטרות נכנסה לתוקף ביום 3 במרץ 2010. עם התפטרותו שולם למר רביב מענק בהתאם לאמור בהסכם האישי בתוספת מענק נוסף שאושר על ידי דירקטוריון הבנק ביום 2 במרץ 2010.

ביום 3 בינואר 2010 אישר דירקטוריון הבנק את מינויו של מר רון בדני לתפקיד מנכ"ל הבנק, החל מיום 1 באפריל 2010 בהסכם אישי, לתקופה של שנתיים, עד ליום 1 באפריל 2012.

לקראת סיום הכהונה, בכוונת דירקטוריון הבנק לאשר כדין את הארכת כהונת המנכ"ל לתקופה בלתי מוגבלת. כל אחד מהצדדים להסכם רשאי לסיים את ההתקשרות בכל עת ומכל סיבה, תוך הודעה כתובה מוקדמת בת שישה חודשים ובהתאם לתנאים שנקבעו בהסכם העסקה. עם סיום העסקתו בבנק זכאי מר בדני לפיצויי פיטורין בהתאם לסכום שהופרש לקופת הפיצויים האישית ללא השלמת עתודות.

שמורה לבנק הזכות שלא לנצל את תקופת ההודעה המוקדמת במלואה או בחלקה ולשלם למר בדני עבור התקופה שלא נדרשה. תקופת הגבלת התחרות הינה בת שלושה חודשים ממועד הפסקת העבודה בבנק.

מר בדני זכאי למענק שנתי של משכורת חודשית בגין כל אחוז בתשואה על ההון מפעולות רגילות מעל לתשואת סף הזכאות שנקבעה על ידי הדירקטוריון לאותה שנה קלנדרית. תשלום מענק העולה על שלוש משכורות חודשיות דורש את אישורו של דירקטוריון הבנק. לצורך התחשיב ינוטרלו מהרווח השנתי רכיבים בעלי סממנים חד פעמיים.

כמו כן, זכאי מר בדני למענק הסתגלות עם הפסקת העבודה בבנק של שלוש משכורות חודשיות.

משכורתו של מר בדני צמודה לעליית מדד המחירים לצרכן. במקרה של ירידת מדד, השכר לא ישתנה עד לעליית המדד המקזזת את ירידת המדד.

ד. לחברי הנהלת הבנק (למעט מנכ"ל הבנק) הסכם אישי לתקופה בלתי קצובה. כל אחד מהצדדים רשאי לסיים את ההתקשרות בכל עת ומכל סיבה, תוך הודעה כתובה מוקדמת בת שלושה חודשים ובהתאם לתנאים שנקבעו בהסכם העסקה.

עם סיום העסקתם זכאים חברי ההנהלה לפיצויי פיטורין בגובה 100% משכרם האחרון כפול שנות הוותק. מסכומים אילו יופחתו ערך פדיון הפיצויים בקופת הגמל אליה הפריש הבנק כספים לטובתם, למעט חבר הנהלה אחד שחל לגביו סעיף 14 לחוק פיצויי הפיטורין – התשכ"ג 1963.

בנוסף, עם סיום העסקתם זכאים חברי ההנהלה למענק הסתגלות בסך של שלוש משכורות חודשיות.

משכורת חברי ההנהלה צמודה למדד המחירים לצרכן, במקרה של ירידת מדד, השכר לא משתנה עד לעליית המדד המקזזת את ירידת המדד.

באור 12: זכויות עובדים (המשך)

ה. סכומי העתודה והיעודה לפיצויי פרישה הם כדלקמן:

סכומים מדווחים

מאוחד		
31 בדצמבר		
2011	2010	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
15.4	14.1	סכום העתודה
16.2	16.7	סכום היעודה
0.8	2.6	עודף יעודה על עתודה
0.9	2.6	עודף היעודה שנכללה בנכסים אחרים
(0.1)	-	עודף העתודה שנכללה בהתחייבויות אחרות

הבנק וחברות מאוחדות שלו אינם רשאים למשוך את כספי היעודה, אלא לצורך תשלום פיצויי פיטורין בלבד.

ו. התחייבות הבנק וחברות מאוחדות לתשלום חופשה לעובדים מחושבת על בסיס שכרם האחרון של העובדים וימי החופשה שנצברו לזכותם בתוספת ההוצאות הנלוות המתחייבות. בסעיף התחייבויות אחרות קיימת הפרשה בגין ימי חופשה שטרם נוצלו בסך 4.7 מיליוני ש"ח (31 בדצמבר 2010 – 3.8 מיליוני ש"ח).

באור 13א: הון מניות

מונפק ונפרע		רשום	
31 בדצמבר		31 בדצמבר	
2010	2011	2010	2011
שקל חדש	שקל חדש	שקל חדש	שקל חדש
3,123,865	3,123,865	6,000,000	6,000,000

1. מניות רגילות "א" בנות 1 שקל חדש ע.ב.

2. כל המניות שהונפקו הינן מניות למוכז.

3. בשנת 2011 לא חולק דיבידנד.

בחודש דצמבר 2010 הוכרז וחולק דיבידנד בסך 100 מיליוני ש"ח. בחודש מרץ 2010 הוכרז וחולק דיבידנד בסך 75 מיליוני ש"ח. הדיבידנדים האמורים משקפים דיבידנד למניה בגובה של 56 ש"ח למניה. בשנת 2009 לא חולק דיבידנד.

4. מגבלות בחלוקת הדיבידנדים

בנוסף למגבלות על פי חוק החברות, חלוקת דיבידנד על ידי תאגיד בנקאי כפופה לרגולציה החלה על תאגידים בנקאיים בישראל לפיה לא יחולק דיבידנד:

(א) אם יתרת העודפים המצטברת של הבנק על פי הדוחות הכספיים האחרונים שפורסמו אינה חיובית, או במידה שחלוקה כאמור תגרום ליתרה שלילית.

(ב) כאשר אחת או יותר משלוש השנים הקלנדריות האחרונות הסתיימה בהפסד.

(ג) כאשר התוצאה המצטברת של שלושת הרבעונים המסתיימים בתום תקופת הביניים לגביה פורסם הדוח הכספי האחרון הינה שלילית.

(ד) אם החלוקה תגרום לכך, שיחס הון הבנק לנכסי סיכון ירד מתחת ליחס הנדרש לגביו.

(ה) במידה שלאחר חלוקתו, הנכסים הלא כספיים של הבנק יעלו על הונו או;

(ו) במידה שהבנק לא יעמוד בדרישות סעיף 23 א לחוק הבנקאות, אשר קובע הגבלה לגבי השיעור מההון, אשר מותר לתאגיד בנקאי להשקיע בתאגידים ריאליים.

על אף האמור לעיל, במקרים מסוימים יוכל הבנק לחלק דיבידנד, אף בהתקיים הנסיבות לעיל, במידה שקיבל מראש או בכתב את אישורי של המפקח של הבנקים לחלוקה, ועד לגובה הסכום שאושר כאמור.

כמו כן, בחוזר המפקח מחודש יוני 2010, נקבע כי לא יחלק תאגיד בנקאי דיבידנד אם אינו עומד ביחס הון ליבה של לפחות 7.5% או אם חלוקה כאמור תגרום לאי עמידה ביחס הנ"ל.

באור 13ב: הלימות הון לפי הוראות המפקח על הבנקים

הון רגולטורי והלימות הון מחושבים בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 201-211 בדבר "מדידה והלימות ההון"

31 בדצמבר	
2011	2010
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח

א. בנתוני המאוחד:

1. הון לצורך חישוב יחס הון

הון ליבה

הון רובד 1, לאחר ניכויים

הון רובד 2, לאחר ניכויים

סך הכל הון כולל

431.9	420.0
90.6	89.0
522.5	509.0

2. יתרות משוקללות של נכסי סיכון

סיכון אשראי

סיכון שוק

סיכון תפעולי

סך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון

1,896.4	1,996.0
354.0	336.3
417.8	435.5
2,668.2	2,767.8

3. יחס ההון לרכיבי סיכון

יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון

יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון

יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

16.2%	15.2%
19.6%	18.4%
9.0%	9.0%

ב. רכיבי ההון לצורך חישובי יחס ההון (בנתוני המאוחד):

1. הון רובד 1

הון

בניכוי: רווחים נטו בגין התאמות לשווי הוגן

של ניירות ערך זמינים למכירה

סך הכל הון רובד 1

431.9	421.1
-	1.1
431.9	420.0

2. הון רובד 2

הון רובד 2 עליון

הפרשה כללית לחובות מסופקים

45% מסכום רווחים נטו, לפני השפעת המס המתייחס

בגין התאמות לשווי הוגן של ניירות ערך זמינים למכירה

סך הכל הון רובד 2 עליון

8.5	8.5
-	0.5
8.5	9.0

הון רובד 2 תחתון

כתב התחייבות נדחה

82.1	80.0
------	------

סך הכל הון רובד 2

90.6	89.0
------	------

סך הכל הון כולל

522.5	509.0
-------	-------

ג. יעד הלימות ההון

לבנק מדיניות שאושרה על ידי הדירקטוריון וההנהלה, להחזיק רמת הלימות הון בהתאם ליעד ההון שהינו גבוה מהיחס המזערי הנדרש כפי שהוגדר על ידי המפקח על הבנקים. יעד ההון שנקבע על ידי הדירקטוריון וההנהלה משקף, לדעת הבנק, את רמת ההון הנאותה הנדרשת בהתחשב בפרופיל הסיכון ובתאבון הסיכון שלו. ב- 22 בדצמבר 2010, קבע דירקטוריון הבנק יעדי הון עד להשלמת תהליך ה-SREP על ידי בנק ישראל. על פי החלטה זו, יחס ההון הכולל המינימלי שנקבע יהיה בשיעור של 15% ואילו יחס ההון הראשוני המינימלי יהיה בשיעור 10%.

ד. תחולת היישום ל"מסגרת העבודה למדידה והלימות הון"

לפי סעיף 20 להוראת שעה בנושא "מסגרת עבודה למדידה והלימות הון" (באזל II) (להלן: "ההוראה"), חברה בת של תאגיד בנקאי שנכסי הסיכון שלה, בהתאם למסגרת עבודה זו, נמוכים מסף של 50 מיליוני ש"ח, פטורה מיישום ההוראה.

כמפורט בביאור 5 ב', החברות המאוחדות של הבנק הינן: יובנק השקעות והחזקות בע"מ, יובנק קרנות נאמנות בע"מ, יובנק חברה לנאמנות בע"מ, יובנק חיתום ויעוץ בע"מ, יובנק ניהול נכסים פיננסיים בע"מ ויובנק פיננסיים (2005) בע"מ.

נכסי הסיכון של כל אחת מהחברות האמורות נמוכים מסף 50 מיליוני ש"ח ולאור זאת, בהתאם לאמור לעיל, הן פטורות מיישום ההוראה.

באור 14: נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה

סכומים מדווחים

31 בדצמבר 2011						
מטבע ישראלי		מטבע חוץ ¹			סך הכל	פריטים שאינם כספיים ²
לא צמוד	צמוד מדד	דולר ארה"ב	אירו	אחר		
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
נכסים						
1,520.5	-	318.1	81.8	103.1	-	2,023.5
1,139.0	1,080.8	86.5	79.7	36.0	11.9	2,433.9
999.5	-	-	-	-	-	999.5
1,222.7	134.0	284.3	39.0	93.3	-	1,773.3
-	-	-	-	-	19.0	19.0
-	-	-	-	-	8.6	8.6
-	-	61.8	-	1.0	51.4	114.2
95.3	-	0.8	-	-	37.9	134.0
4,977.0	1,214.8	751.5	200.5	233.4	128.8	7,506.0
התחייבויות						
3,040.7	145.1	2,081.6	258.3	189.4	-	5,715.1
25.7	-	9.2	-	-	-	34.9
17.4	-	1.7	-	-	-	19.1
-	82.1	-	-	-	-	82.1
0.2	3.3	31.7	3.6	1.6	52.4	92.8
216.1	876.5	0.8	-	-	36.7	1,130.1
3,300.1	1,107.0	2,125.0	261.9	191.0	89.1	7,074.1
1,676.9	107.8	(1,373.5)	(61.4)	42.4	39.7	431.9
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:						
(1,303.0)	(91.2)	1,374.7	55.2	(35.7)	-	-
1.6	-	(1.6)	-	-	-	-
1.0	-	(1.0)	-	-	-	-
376.5	16.6	(1.4)	(6.2)	6.7	39.7	431.9
(2.3)	-	2.3	-	-	-	-
(19.1)	-	19.1	-	-	-	-

1 כולל הצמדה למטבע חוץ.

2 לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.

3 לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לחוב בהתאם למגזר ההצמדה הרלוונטי בסך 13.6 מיליוני ש"ח (בשנת 2010 - לאחר ניכוי הפרשות לחובות מסופקים בסך 23.5 מיליוני ש"ח).

4 הנתונים סווגו מחדש כדי להתאים לכתורות הסעיפים ולשיטת ההצגה בתקופה השוטפת.

31 בדצמבר 2010							
סך הכל	פריטים שאינם כספיים ²	מטבע חוץ ¹					
		אחר	יין יפני	דולר ארה"ב	אירו	צמוד מדד	מטבע ישראלי לא צמוד
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
נכסים							
2,154.0	-	99.9	10.7	35.8	568.8	-	1,438.8
2,750.8	21.7	36.3	-	90.7	263.6	459.2	1,879.3
698.7	-	-	-	-	-	-	698.7
1,751.4	-	54.3	30.7	26.0	288.9	257.9	1,093.6
18.7	18.7	-	-	-	-	-	-
⁴ 10.7	10.7	-	-	-	-	-	-
⁴ 126.8	84.0	1.6	1.3	1.7	7.2	-	31.0
⁴ 117.9	66.3	-	-	-	3.4	-	48.2
7,629.0	201.4	192.1	42.7	154.2	1,131.9	717.1	5,189.6
התחייבויות							
6,008.1	-	272.5	10.4	220.5	1,738.6	260.6	3,505.5
65.6	-	0.1	-	-	15.0	-	50.5
15.8	-	-	-	-	1.6	11.7	2.5
80.0	-	-	-	-	-	80.0	-
⁴ 169.1	84.0	1.3	1.7	3.1	20.6	7.5	50.9
⁴ 869.3	63.9	-	-	-	3.4	335.3	466.7
7,207.9	147.9	273.9	12.1	223.6	1,779.2	695.1	4,076.1
421.1	53.5	(81.8)	30.6	(69.4)	(647.3)	22.0	1,113.5
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:							
-	-	85.0	(28.9)	75.8	685.5	(59.6)	(757.8)
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	(3.5)	-	3.5
421.1	53.5	3.2	1.7	6.4	34.7	(37.6)	359.2
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-

באור 15: נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה ותקופות לפרעון

סכומים מדווחים

31 בדצמבר 2011				
תזרימי מזומנים עתידיים חוזיים צפויים				
עם דרישה עד חודש	חודש עד שלושה חודשים ²	משלושה חודשים עד שנה	משנה ועד שנתיים	משנתיים ועד שלוש שנים
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
מטבע ישראלי לא צמוד				
3,302.5	339.7	439.3	96.7	70.7
3,057.7	23.7	89.7	52.1	7.4
244.8	316.0	349.6	44.6	63.3
(1,352.0)	83.5	(38.0)	-	-
2.6	-	-	-	-
מטבע ישראלי צמוד למדד				
125.2	1.1	113.5	200.2	295.1
125.6	1.0	39.6	132.5	34.0
(0.4)	0.1	73.9	67.7	261.1
(0.2)	(0.2)	(19.8)	(19.8)	(27.0)
מטבע חוץ⁴				
692.6	189.3	64.5	39.9	30.8
2,354.3	124.2	94.1	2.2	1.7
(1,661.7)	65.1	(29.6)	37.7	29.1
1,352.2	(83.3)	57.8	19.8	27.0
(2.6)	-	-	-	-
פריטים לא כספיים				
56.2	21.8	0.5	10.8	-
56.0	21.8	0.5	10.8	-
0.2	-	-	-	-
סך הכל				
4,176.5	551.9	617.8	347.6	396.6
5,593.6	170.7	223.9	197.6	43.1
(1,417.1)	381.2	393.9	150.0	353.5

- 1 כפי שנכללה בבאור 14: "נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה" לרבות סכומים חוץ מאזניים בגין נגזרים.
- 2 נכסים מחודש ועד שלושה חודשים כוללים 213.4 מיליוני ש"ח סכומי אשראי בתנאי חח"ד.
- 3 אין נכסים ללא תקופת פרעון שזמן פרעונם עבר.
- 4 כולל הצמדה למטבע חוץ.
- 5 שיעור תשואה חוזי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים העתידיים החוזיים הצפויים המוצגים בביאור זה בגין פריט כספי, אל היתרה המאזנית שלו.

הערות:

א. בבאור זה מוצגים תזרימי המזומנים העתידיים החוזיים הצפויים בגין סעיפי הנכסים וההתחייבויות לפי בסיסי ההצמדה, בהתאם לתקופות הנותרות למועד הפרעון החוזי של כל תזרים. הנתונים מוצגים בניכוי ההשפעה של מחיקות חשבונאיות ושל הפרשות להפסדי אשראי.

יתרה מאזנית ¹								
שיעור תשואה חוזי ⁵	סך הכל	ללא תקופת פרעון ³	סך הכל תזרימי מזומנים	מעל עשרים שנים	מעשר ועד עשרים שנים	מחמש ועד עשר שנים	מארבע ועד חמש שנים	משלוש ועד ארבע שנים
באחוזים	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
4.38	4,977.0	11.3	5,260.5	-	158.8	726.3	52.6	73.9
2.58	3,300.1	-	3,339.3	-	4.5	55.4	41.2	7.6
-	1,676.9	11.3	1,921.2	-	154.3	670.9	11.4	66.3
-	(1,303.0)	-	(1,306.5)	-	-	-	-	-
-	2.6	-	2.6	-	-	-	-	-
1.84	1,214.8	-	1,337.1	-	241.5	273.2	57.0	30.3
3.53	1,107.0	-	1,216.1	53.5	17.6	404.1	15.2	393.0
-	107.8	-	121.0	(53.5)	223.9	(130.9)	41.8	(362.7)
-	(66.5)	-	(68.4)	-	-	(0.4)	(0.5)	(0.5)
5.71	1,185.4	31.9	1,215.3	2.8	0.9	95.6	74.6	24.3
0.49	2,577.9	-	2,578.8	-	-	1.4	(0.2)	1.1
-	(1,392.5)	31.9	(1,363.5)	2.8	0.9	94.2	74.8	23.2
-	1,369.5	-	1,374.9	-	-	0.4	0.5	0.5
-	(2.6)	-	(2.6)	-	-	-	-	-
-	128.8	39.5	89.3	-	-	-	-	-
-	89.1	-	89.1	-	-	-	-	-
-	39.7	39.5	0.2	-	-	-	-	-
4.20	7,506.0	82.7	7,902.2	2.8	401.2	1,095.1	184.2	128.5
2.00	7,074.1	-	7,223.3	53.5	22.1	460.9	56.2	401.7
-	431.9	82.7	678.9	(50.7)	379.1	634.2	128.0	(273.2)

באור 15: נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה ותקופות לפרעון (המשך)

סכומים מדווחים

31 בדצמבר 2010					
תזרימי מזומנים עתידיים חוזיים צפויים					
עם דרישה עד חודש	חודש עד שלושה חודשים ²	משלושה חודשים עד שנה	משנה ועד שנתיים	משנתיים ועד שלוש שנים	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
מטבע ישראלי לא צמוד					
2,696.6	304.0	1,193.7	165.7	190.6	נכסים
3,491.0	48.3	205.5	74.7	108.2	התחייבויות
(794.4)	255.7	988.2	91.0	82.4	הפרש
(284.7)	(122.7)	(419.5)	-	-	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
3.5	-	-	-	-	אופציות (במונחי נכס הבסיס)
מטבע ישראלי צמוד למדד					
253.9	11.6	50.9	48.4	125.3	נכסים
252.7	1.6	27.5	33.5	35.0	התחייבויות
1.2	10.0	23.4	14.9	90.3	הפרש
(0.2)	-	(0.7)	(18.4)	(18.5)	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
מטבע חוץ⁴					
773.6	348.0	54.0	69.5	75.1	נכסים
1,962.6	190.9	119.4	10.3	3.7	התחייבויות
(1,189.0)	157.1	(65.4)	59.2	71.4	הפרש
284.9	122.7	420.2	18.4	18.5	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
(3.5)	-	-	-	-	אופציות (במונחי נכס הבסיס)
פריטים לא כספיים					
73.2	62.2	4.8	10.1	-	נכסים
70.8	62.2	4.8	10.1	-	התחייבויות
2.4	-	-	-	-	הפרש
סך הכל					
3,797.3	725.8	1,303.4	293.7	391.0	נכסים
5,777.1	303.0	357.2	128.6	146.9	התחייבויות
(1,979.8)	422.8	946.2	165.1	244.1	הפרש

- 1 כפי שנכללה בבאור 14: "נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה" לרבות סכומים חוץ מאזניים בגין נגזרים.
- 2 נכסים מחודש ועד שלושה חודשים כוללים 399.2 מיליוני ש"ח סכומי אשראי בתנאי חח"ד.
- 3 נכסים ללא תקופת פרעון כוללים נכסים בסך 20.9 מיליוני ש"ח שזמן פרעונם עבר.
- 4 כולל הצמדה למטבע חוץ.
- 5 שיעור תשואה חוזי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים העתידיים החוזיים הצפויים המוצגים בביאור זה בגין פריט כספי, אל היתרה המאזנית שלו.
- 6 מוין מחדש.

הערות:

א. בבאור זה מוצגים תזרימי המזומנים העתידיים החוזיים הצפויים בגין סעיפי הנכסים וההתחייבויות לפי בסיסי ההצמדה, בהתאם לתקופות הנותרות למועד הפרעון החוזי של כל תזרים. הנתונים מוצגים בניכוי ההשפעה של מחיקות חשבונאיות ושל הפרשות להפסדי אשראי.

יתרה מאזנית ¹								
שיעור תשואה חוזי ⁵	סך הכל	ללא תקופת פרעון ³	סך הכל תזרימי מזומנים	מעל עשרים שנים	מעשר ועד עשרים שנים	מחמש ועד עשר שנים	מארבע ועד חמש שנים	משלוש ועד ארבע שנים
באחוזים	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
3.23	5,189.6 ⁶	1.4	5,455.0	-	56.4	673.8	52.5	121.7
1.52	4,076.1	-	4,132.8	-	2.4	171.9	6.4	24.4
-	1,113.5	1.4	1,322.2	-	54.0	501.9	46.1	97.3
-	(757.8)	-	(826.9)	-	-	-	-	-
-	3.5	-	3.5	-	-	-	-	-
1.86	717.1	-	762.3	0.9	65.8	143.0	29.8	32.7
3.49	695.1	-	746.8	-	83.0	91.9	165.2	56.4
-	22.0	-	15.5	0.9	(17.2)	51.1	(135.4)	(23.7)
-	(59.6)	-	(62.8)	-	-	-	-	(25.0)
4.09	1,520.9	19.5	1,563.0	-	1.8	194.5	23.3	23.2
0.45	2,288.8	-	2,289.5	-	-	0.1	-	2.5
-	(767.9)	19.5	(726.5)	-	1.8	194.4	23.3	20.7
-	817.4	-	889.7	-	-	-	-	25.0
-	(3.5)	-	(3.5)	-	-	-	-	-
-	201.4 ⁶	40.4	150.3	-	-	-	-	-
-	147.9	-	147.9	-	-	-	-	-
-	53.5	40.4	2.4	-	-	-	-	-
3.36	7,629.0	61.3	7,930.6	0.9	124.0	1,011.3	105.6	177.6
1.10	7,207.9	-	7,317.0	-	85.4	263.9	171.6	83.3
-	421.1	61.3	613.6	0.9	38.6	747.4	(66.0)	94.3

באור 16: התחייבויות תלויות, התקשרויות ושעבודים

סכומים מדווחים

מאוחד ובנק			
31.12.2010	31.12.2011	31.12.2010	31.12.2011
(נתוני פרופורמה)			
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי		יתרת חוזים ¹	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח

א. מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים

יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף שנה

עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי:

0.1	0.1	142.4	124.9	ערבויות להבטחת אשראי
-	0.2	123.1	95.3	ערבויות והתחייבויות אחרות ³
				מסגרות חח"ד ומסגרות אשראי אחרות
²	0.8	1,268.1	1,061.2	בחשבונות לפי דרישה שלא נוצלו
-	-	1,891.0	926.7	מסגרות לפעולות למכשירים נגזרים שלא נוצלו
-	0.4	698.4	305.7	התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שאושר ועדיין לא ניתן
²	0.2	80.0	90.1	מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו
-	-	49.5	17.3	התחייבויות להוצאת ערבויות

מאוחד ובנק	
ליום 31 בדצמבר	ליום 31 בדצמבר
2010	2011
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח

ב. התקשרות חוץ מאזנית בגין פעילות לפי מידת הגביה לסוף השנה⁴

יתרת אשראי מפקדונות לפי מידת הגביה

116.3	46.2	מטבע ישראלי לא צמוד
14.9	9.4	מטבע חוץ
131.2	55.6	סך הכל

1 יתרת החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף התקופה, לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי.

2 סכום נמוך מ- 0.1 מיליוני ש"ח.

3 כולל התחייבויות הבנק בגין חלקו בקרן סיכונים של מסלוקת המעו"ף בסך 56.8 מיליוני ש"ח (בשנת 2010 - 91.0 מיליוני ש"ח).

4 אשראים ופקדונות שהחזרתם למפקיד מותנית בגביית האשראים, עם מרווח או עם עמלת גביה.

סכומים מדווחים

מאוחד ובנק		
31 בדצמבר		
2011	2010	
עד שנה	עד שנה	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
		תזרימים בגין מרווחי ריבית בגין הפעילות במידת גביה ¹
0.1	0.2	מטבע ישראלי לא צמוד תזרימים חוזיים עתידיים
-	-	מטבע ישראלי צמוד למדד תזרימים חוזיים עתידיים
2_	2_	מטבע חוץ תזרימים חוזיים עתידיים

- 1 אשראים ופקדונות שהחזרתם למפקיד מותנית בגביית האשראים, עם מרווח או עם עמלת גביה.
2 סכום נמוך מ- 0.1 מיליוני ש"ח.

הערה כללית:

בלוח זה, הנתונים לפי תקופות מציגים את הערך הנוכחי של זרמים עתידיים כשהם מהווים לפי שיעור התשואה הפנימי של הסעיף המאזני. הזרמים העתידיים שהווננו, כאמור, כוללים ריבית שתצטבר עד למועד הפרעון, או עד למועד הריבית, המוקדם שבהם.

באור 16: התחייבויות תלויות, התקשרויות ושעבודים (המשך)

ג. התחייבויות תלויות והתקשרויות אחרות – במאוחד ובבנק

1. החברה לנאמנות של הבנק נותנת שרותי נאמנות לעסקים ולפרטיים, הכוללים בעיקר החזקה וניהול של נכסים פיננסיים. עיקר פעילותה של החברה מתמקד במתן שרותי נאמנות לבעלי יחידות השתתפות בקרנות נאמנות, נאמנות למחזיקים בסדרות אג"ח של חברות ייעודיות (SPC) וכן נאמנויות פרטיות במגוון תחומים.

2. הבנק, שהינו חבר מסלקת המעו"ף בע"מ, מתחייב לפצות הדדית, ביחד עם חברי מסלקת המעו"ף האחרים, את המסלקה אם יגרם לה נזק בקשר עם חוסר מלאי או כיסוי כספי של אחד מחברי המסלקה. חלקו של כל חבר מסלקה בקרן נגזר מהיקף פעילותו במסלקה. הערבות הדדית ליום 31 בדצמבר 2011 הינה בסך 56.8 מיליוני ש"ח (31 בדצמבר 2010 – 91.0 מיליוני ש"ח).

כמו כן, התחייב הבנק כלפי מסלקת מעו"ף לתשלום כל חיוב כספי הנובע מעסקאות עבור לקוחותיו ועבור עצמו בגין האופציות הנסחרות במסגרת המסלקה. יתרת ההתחייבות למסלקת מעו"ף המבוססת על תרחישים של הבורסה הינה בסך 72.5 מיליוני ש"ח (31 בדצמבר 2010 – 307.9 מיליוני ש"ח).

סכום ההתחייבות ליום המאזן הנובע מעסקאות עבור לקוחות ועבור עצמו בגין אופציות מעו"ף כלול במאזן במסגרת סעיף נכסים אחרים, ומייצג את השווי ההוגן של עסקאות אלו. יתרת ההתחייבות למסלקת מעו"ף המבוססת על תרחישים, מעבר לסכום הרשום במאזן, עומדת על 39.1 מיליון ש"ח (לפני ניכויים מותרים) (31 בדצמבר 2010 – 206.0 מיליון ש"ח).

3. על פי מתאר הנגזרים שהוציאה מסלקת מעו"ף בע"מ ועל פי חוקי העזר של מסלקת מעו"ף, התחייב הבנק להמציא למסלקת מעו"ף בטוחות מספיקות לסילוק התחייבויותיו על פי סעיף 2 לעיל. על פי החלטות דירקטוריון מסלקת מעו"ף תוקנו חוקי העזר והמיתאר של מסלקת מעו"ף ושונה מערך הבטוחות של מסלקת מעו"ף. כל חברי מסלקת מעו"ף, ובהם הבנק חתומים על הסכמי שעבוד להבטחת התחייבויותיהם לטובת מסלקת מעו"ף ומפקידים בטוחות נזילות בלבד (אגרות חוב של מדינת ישראל ומזומנים) בהתאם לנדרש בחוקי העזר. בהתאם להחלטות דלעיל מסלקת מעו"ף פתחה על שמה חשבון במסלקת הבורסה, עבור הבנק, ובו הפקיד הבנק בטוחות לטובת מסלקת מעו"ף. חשבון זה שועבד בשעבוד קבוע וצף לטובת מסלקת מעו"ף. כן פתח הבנק חשבון על שמו במסלקת הבורסה וגם בו הפקיד בטוחות נזילות. חשבון זה שועבד בשעבוד צף לטובת מסלקת מעו"ף. בנוסף על כך, פתחה מסלקת מעו"ף חשבון על שמה בבנק אחר, עבור הבנק, בו ניתן יהיה להפקיד מזומנים כבטוחה, ובו יופקדו מזומנים שישולמו לבנק כפירות על ניירות ערך של הבנק שהופקדו ושועבדו כאמור לעיל. חשבון זה שועבד בשעבוד קבוע וצף לטובת מסלקת מעו"ף.

כערובה לקיום כל התחייבויות הבנק כלפי מסלקת מעו"ף כאמור לעיל, ללא הגבלה בסכומן הכולל, יצר הבנק, ביום 29 במרס 2004, לטובת מסלקת מעו"ף, שעבודים קבועים וצפים, על חשבוניות מסלקת מעו"ף במסלקת הבורסה ובבנק אחר, ושעבוד צף, על חשבון על שם הבנק במסלקת הבורסה. לעניין שעבוד למסלקת מעו"ף – ראה 16 (ד) (1) להלן.

4. מסלקת הבורסה לניירות ערך בתל-אביב בע"מ (להלן: "מסלקת הבורסה") הקימה קרן סיכונים (להלן: "הקרן") שמטרתה הבטחת התחייבויות חברי המסלקה בגין פעילות כל חבר מסלקה. סכום קרן הסיכונים מתעדכן אחת לחצי שנה ב- 1 במרס וב- 1 בספטמבר של כל שנה והוא בגובה מחזור הסליקה הכללי היומי הממוצע בששת החודשים שהסתיימו בחודש דצמבר או בחודש יוני שקדמו למועד העדכון, לפי העניין ובכל מקרה לא יפחת מ- 150 מיליון ש"ח. חלקו של הבנק מסתכם ב- 31.1 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2010 – 30.5 מיליון ש"ח).
- על פי החלטת דירקטוריון הבורסה תוקנו חוקי העזר של מסלקת הבורסה והחל מיום 15 במאי 2005 שונה מערך הבטוחות של המסלקה. בעקבות זאת, נדרש הבנק להפקיד בטוחות נזילות בלבד (אגרות חוב של מדינת ישראל או מזומנים) בהתאם לנדרש בחוקי העזר וכן לחתום על הסכם שעבוד להבטחת התחייבויותיו אלו.
- בהתאם להחלטות דלעיל, מסלקת הבורסה פתחה על שמה חשבונות במסלקה עבור הבנק, ובהם הפקיד הבנק ניירות ערך כבטוחות לטובת מסלקת הבורסה.
- בנוסף על כך, פתחה מסלקת הבורסה חשבונות על שמה בבנק אחר, עבור הבנק, בו ניתן יהיה להפקיד מזומנים כבטוחה, וכן בהם תפקיד המסלקה מזומנים שישולמו לבנק כפירות על ניירות הערך שלו שהופקדו ושועבדו כאמור לעיל.
- כערוכה לקיום כל ההתחייבויות הבנק כלפי מסלקת הבורסה כאמור לעיל, ללא הגבלה בסכומן הכולל, יצר הבנק, ביום 14 באפריל 2005, לטובת מסלקת הבורסה, שעבוד קבוע ראשון בדרגה והמחאה על דרך השעבוד לטובת מסלקת הבורסה, על חשבון המסלקה במסלקה ועל חשבון המסלקה בבנק אחר. לענין שעבוד למסלקת הבורסה ראה ביאור 16 (ד) (4) להלן.
5. הבנק חתם ביום 10.2.2002 על הסכם בטוחות עם מסלקת ניירות הערך המאורגנת על ידי ("EUROCLEAR" S.A/N.VEUROCLEAR BANK) חברה זרה הרשומה בבלגיה, לפיו שעבד הבנק לטובת EUROCLEAR נכסים המופקדים על ידי הבנק ב-EUROCLEAR, ללא הגבלת הסכום, לצורך פעילות בניירות ערך באמצעות המסלקה הנ"ל וכבטוחה לקו אשראי בסך של 15 מיליון דולר שהעמיד מפעיל המסלקה לטובת הבנק. לענין שיעבוד ל-EUROCLEAR – ראה 16 (ד) (2) להלן.
6. נגד הבנק וחברות מאוחדות עומדות תביעות ודרישות שונות.
- לדעת הנהלת התאגיד הבנקאי, המסתמכת על חוות דעת משפטיות באשר לסיכויי תביעות תלויות, לרבות בקשות לאישור תביעות ייצוגיות, נכללו לפי הצורך בדוחות הכספיים אלה הפרשות נאותות לכיסוי נזקים אפשריים עקב כל התביעות התלויות כנגד הבנק, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים.
7. במסגרת תביעות המוגשות על ידי הבנק נגד חייבים ו/או ערבים, המציא בנק, במסגרת בקשות לסעדים זמניים, המוגשות על ידו, כתבי התחייבות להבטחת נזקי הנתבעים במקרה בו הבנק לא יזכה בתביעתו או שהצו הזמני יפקע מסיבה אחרת, כל זאת ללא הגבלה בסכום.

באור 16: התחייבויות תלויות, התקשרויות ושעבודים (המשך)

8. א. על פי החלטת דירקטוריון הבנק מיום 15.3.2005, אשר התקבלה בהתאם לתקנון הבנק, פטר הבנק את הדירקטורים בבנק ואת נושאי המשרה בו (כהגדרתם בחוק החברות, התשנ"ט – 1999, לרבות מבקר פנימי, חשבונאי ראשי ומזכיר החברה), מאחריות בשל הפרת חובת הזהירות כלפי הבנק החל מיום 22.12.2004 וויתר על כל תביעה של הבנק נגדם בגין האמור. פטור וויתור אלו אינם חלים על מקרים אשר לגביהם, על פי חוק החברות, הבנק אינו רשאי לפטור את נושא המשרה מאחריותו.

כמו כן, באותה ישיבת דירקטוריון, התחייב הבנק לשפות את הדירקטורים ונושאי המשרה הנ"ל בגין חבות או הוצאה שיוטלו עליהם עקב פעולות שעשו בתוקף תפקידם הנ"ל בבנק, הכל בתנאים המפורטים בהתחייבות לשיפוי נושא משרה.

סכום השיפוי הכולל שישולם על ידי הבנק (בנוסף ומעבר לסכומים שיתקבלו על פי פוליסת הביטוח, בין שישולמו לבנק ובין שישולמו לנושא המשרה) לכל נושאי המשרה בבנק ובחברות בנות, במצטבר, בהתאם לכתב ההתחייבות הנ"ל ו/או לכתבי התחייבות לשיפוי שיוצאו על פי כתב זה, בגין מסכת אירועים אחת מן האירועים המפורטים בה, לא יעלה על 25% (עשרים וחמישה אחוזים) מההון העצמי של הבנק במאוחד לפי הדוח הכספי (השנתי או הרבעוני) האחרון שיפורסם סמוך לפני התשלום בפועל בגין השיפוי.

הפטור וההתחייבות לשיפוי המפורטים לעיל אושרו באסיפה הכללית המיוחדת של בעלי המניות של הבנק מיום 18.5.2005, ככל שנדרש אישור זה.

ב. במקביל, ביום 21 בדצמבר 2004, התחייבה חברת האם של בעלת השליטה לשעבר בבנק, Investec Bank (UK) Limited, לשפות את הבנק בגין כל תשלום בו ישא כלפי הדירקטורים ונושאי משרה אחרים בבנק או עבורם בהתאם להוראות כתב הפטור והשיפוי, בגין פעולות שבוצעו עד למועד העברת השליטה בבנק לבנק הבינלאומי. התחייבות זו הוגבלה לסכום השיפוי המירבי על פי כתב הפטור והשיפוי, כמפורט בסעיף א' לעיל.

ג. בהתאם להחלטת הדירקטוריון מיום 15.3.2005, בה הוענק פטור לדירקטורים בבנק ולנושאי משרה (ראה סעיף 8 א') מאחריות בשל הפרת חובת זהירות כלפי הבנק, אישרה ועדת הביקורת של הבנק באוקטובר 2006, מתן התחייבות שיפוי לדירקטורים שמונו על ידי הבנק ביובנק פיננסיים (2005) בע"מ (להלן: "החברה"), ושאינם נושאי משרה בבנק. כתב השיפוי ניתן בנוסח ובמתכונת ההתחייבות לשיפוי לנושאי משרה בבנק, תוך התאמת נוסח כתב השיפוי למאפייני החברה.

ד. תיקון תקנון ההתאגדות ועדכון התחייבויות לשיפוי לדירקטורים ונושאי משרה אחרים בבנק: בחודש פברואר 2012 אישרה האסיפה הכללית, לאחר שהתקבלו אישורי ועדת הביקורת ודירקטוריון הבנק, את ההחלטות שלהלן:

(1) תיקון תקנון ההתאגדות של הבנק באופן המרחיב את החבויות ו/או ההוצאות אשר בגין יהיה רשאי הבנק להעניק שיפוי ו/או ביטוח לדירקטורים ונושאי משרה אחרים וזאת בהתאם לחוק ייעול האכיפה ברשות ניירות ערך (תיקוני חקיקה) וחוק החברות (תיקון מספר 16), התשע"א-2011.

- (2) מתן התחייבויות שיפוי בנוסח מתוקן, המרחיב את החבויות ו/או ההוצאות עליהן חלה התחייבות השיפוי כמפורט לעיל בקשר לתיקון התקנון (להלן: "כתב שיפוי מתוקן"), לדירקטורים, למעט דירקטורים מבעלי השליטה, המכהנים במועד אישור האסיפה ואשר יכהנו מעת לעת בבנק ובחברות בהחזקת הבנק.
- (3) יצוין כי בהתאם לאישור האמור מתקנות כל התחייבויות השיפוי שנתן הבנק גם לנושאי משרה לשעבר, בהתאם להחלטת האסיפה הכללית מיום 29 ביוני 2004.

בנוסף, ובהתאם להחלטת דירקטוריון הבנק (לאחר שהתקבל אישור ועדת הביקורת ולאור תיקון התקנון) אושר מתן כתב שיפוי מתוקן גם ליתר נושאי המשרה בבנק שאינם דירקטורים.

9. שיפוי בגין מכירת פעילות קופות הגמל:

ביום 9 בינואר 2007 התקשר הבנק בהסכם למכירת פעילות קופות הגמל שלו בדרך של העברת ניהול לחברה לניהול קופות גמל בשליטת ישיר אי.די.איי, חברה לביטוח בע"מ. בהסכם המכירה התקשרו הבנק, יובנק ניהול קופות גמל (2005) בע"מ (להלן: "החברה"), מצד אחד, וישיר אי.די.איי, חברה לביטוח בע"מ וחברה לניהול קופות גמל בשליטתה (להלן: החברות הרוכשות), מצד שני. העסקה בוצעה במקביל לעסקת מכירת קופות הגמל הנמצאות בשליטת הבנק הבינלאומי לקונה (להלן ביחד: "העסקות").

בהתאם לתנאי העסקה, הבנק והחברה התחייבו לשפות את החברות הרוכשות בגין תביעות שיוגשו נגדן בתקופה שעד תום ארבע שנים ממועד השלמת העסקה, שעילתן נולדה קודם למועד השלמת העסקה, אך לא היתה ידועה במפורש מתוך הדוחות הכספיים של הקופות, בתנאי שסכומן המצטבר של התביעות אינו עולה על סכום התמורה, ובכפוף לתנאים נוספים שנקבעו.

תקופת השיפוי הסתיימה ביום 9.1.2011.

10. התקשרויות בין הבנק לקבוצת הבנק הבינלאומי:

א. הבנק וחברות מאוחדות התקשרו בהסכמים שונים לקבלת שירותים מהבנק הבינלאומי בתחומים הבאים: שירותי תפעול לקרנות נאמנות, שירותים ללקוחות סניף חיפה שנסגר, בטחון, רכש ציוד משרדי, שירותי ביקורת פנים ובקרת אשראי, פעילות במוצרים מובנים, סחר חוץ, לוגיסטיקה, משכנתאות ועוד. ההסכמים הינם על פי התנאים המקובלים בשוק.

ב. בחודש פברואר 2005 נחתם בין יובנק קרנות נאמנות בע"מ לבין מודוס סלקטיב ניהול וייעוץ השקעות בע"מ (להלן: "מודוס"), חברה בת של הבנק הבינלאומי, הסכם לקבלת שירותי ניהול השקעות לקרנות נאמנות על פיו תרכוש יובנק קרנות נאמנות בע"מ ממודוס שירותי ניהול השקעות עבור קרנות הנאמנות המוגדרות בהסכם.

באור 16: התחייבויות תלויות, התקשרויות ושעבודים (המשך)

ביום 28 בדצמבר 2010 הודיעה החברה למודוס על התרת ההסכם ובמקביל נחתם הסכם למתן יעוץ השקעות בגין 4 קרנות. תמורת שירותי היעוץ תשלם החברה למודוס את השיעורים הנקובים בהסכם מהשווי הממוצע של נכסי הקרן ובניכוי עמלות ההפצה והכל בכפוף לתנאים שנקבעו בהסכם.

ג. בחודש מאי 2005 אושרה התקשרות עם חברת מת"ף מיחשוב ותפעול פיננסי בע"מ (להלן: "מת"ף"), חברה בת של הבנק הבינלאומי, לאיחוד תשתיות ופעילות התפעול בנושא מערכות מידע. במסגרת זו אוחדו תשתיות המחשוב של שני הבנקים, וכן אוחדו פעולות תפעול מסויימות, כגון: מסלקת הבנק ותפעול הסוויפט.

ד. כמו כן, הבנק וחברת מת"ף שיתפו פעולה בפרוייקט איחוד אפליקציות מיחשוב שהסתיים ביום 1.1.09. על פי עקרונות ההתקשרות בין הבנק ומת"ף, עד לתום שנת 2009 מת"ף נשאה בעלויות תהליך איחוד האפליקציות בין הבנקים והבנק שילם למת"ף עבור שירותי מיחשוב שוטפים ונשא בחלקו בפיתוח יישומים רגולטורים וקבוצתיים כפי שסוכם, בתוספת גידול מוסכם. החל משנת 2010, גובש מודל לקביעת התשלומים השוטפים עבור שירותי המיחשוב המתבסס על חלקו היחסי של הבנק בסך כל פעולות המחשב המבוצעות בקבוצת הבינלאומי. בנוסף, קיים הסכם רמת שירות (SLA) שנחתם בין הצדדים ביום 13.11.2007.

ה. בחודש נובמבר 2005 אישר דירקטוריון הבנק שיתוף פעולה עם הבנק הבינלאומי בנושא פעילות לקוחות יובנק בשעות הלילה באמצעות חדר העסקות של הבנק הבינלאומי.

ו. במסגרת מכירת פעילות קופות הגמל של הבנק ביום 13.11.07, נמכרו נכסי קופות הגמל, למעט נכסי יובנק כעמית מעביד ביובנק קופה מרכזית לפיצויים. הבנק העביר את כספי הצבירה הקיימים בקופה המרכזית וכן הפקדות עתידיות לפיצויים לניהולה של קידמה חברה לניהול קופות גמל בע"מ (להלן: "קידמה"). קידמה הינה חברה מנהלת של קופות גמל, המצויה בבעלותו המלאה של הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ. כספי הצבירה של יובנק מנוהלים על ידי קידמה בקופת גמל מרכזית לפיצויים נפרדת, שהוקמה במיוחד לשם כך, שבה חברים רק עובדי יובנק, תאגידי עזר של יובנק וחברות אחרות בשליטתו המלאה או הקרובה למלאה של יובנק ("הקופה החדשה"). כספי הבנק וכל אחת מהחברות הבנות של הבנק ינוהלו בחשבון נפרד בקופה חדשה.

11. התקשרויות של הבנק וחברות מאוחדות שלו:

31 בדצמבר		
2011	2010	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
0.3	0.8	התחייבות להשקעה בקרן הון סיכון
0.1	0.5	שרותי ייעוץ מקצועי
0.1	0.1	השקעה ברכוש קבוע

12. שכירות נכסים:

הבנק והחברות המוחזקות שלו שכרו מבנים ורכבים לתקופות ארוכות. דמי השכירות שישולמו בעתיד, בשל התקשרויות אלו הינם:

31 בדצמבר		
2011	**2010	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
9.3	8.3	שנה ראשונה
9.3	8.4	שנה שניה
9.4	8.4	שנה שלישית
7.9	7.3	שנה רביעית
7.7	7.1	שנה חמישית
7.4	6.9	שנה שישית
6.9	6.6	שנה שביעית
6.6	6.0	שנה שמינית
6.4	5.8	שנה תשיעית
54.4	56.0	שנה עשירית ואילך*
125.3	120.8	

תשלומי השכירות צמודים למדד המחירים לצרכן בישראל.

בחודש דצמבר 2010 חתמה חברת הבת יובנק השקעות והחזקות בע"מ על עדכון הסכם השכירות של הבנין המשמש את מטה הבנק (רטרואקטיבית מחודש נובמבר 2010). במסגרת העדכון הוארכה תקופת השכירות עד ליום 30.9.2029 ועודכנו תעריפי השכירות המשולמים.

* בשנים 2021 – 2025 סך של 6.4 מיליוני ש"ח בכל שנה. בשנים 2026 – 2028 סך של 6.0 מיליוני ש"ח בכל שנה ובשנת 2029 סך של 4.4 מיליוני ש"ח.
** הוצג מחדש.

13. פעילות הבנק כעושה שוק באגרות חוב ממשלתיות:

ביום 21.7.06 פרסם החשב הכללי הודעה על מינוי גופים מסוימים, ביניהם גם הבנק, כעושי שוק ראשיים לאג"ח ממשלתיות על פי סעיף 6 א' לחוק מילווה המדינה, התשל"ט – 1979. זאת במסגרת רפורמה שיזם משרד האוצר, בהליך הנפקת אג"ח ממשלתיות ובפעילות בשוק ההון המשני בתחום האג"ח, על מנת לעודד כניסה של גורמים נוספים לשוק ההון לשם הגדלת הנזילות והשקיפות במסחר ולשם הוזלת עלויות גיוס כספים לקופת המדינה. הבנק התחיל לפעול כעושה שוק ב- 4.9.06.

14. הסכמי Netting:

הבנק פועל למזעור סיכונים הצד הנגדי באמצעות מספר הסכמים מקובלים למזעור החשיפות מול צדדים שלישיים (הסכמי Netting).

- הסכם ISDA MASTER הוא ההסכם הבסיסי הנהוג בין בנקים ויתרונם העיקרי הוא היכולת לבצע קיזוז (Netting) של התחייבויות במקרה של פשיטת רגל של אחד הצדדים, כך שהחשיפה מצטמצמת לחשיפה נטו.
- הסכם CSA הוא הסכם ליצירת והפעלת מנגנון הדדי של העברת נכסים נזילים להבטחת חשיפות בעסקאות פתוחות בין שני בנקים, וזאת לאחר חישוב החשיפה. מנגנון זה מופעל באופן שוטף ומפחית את החשיפה לסכום הסף שנקבע בלבד.

עד היום הבנק חתם על הסכמי ISDA MASTER עם 22 בנקים, ועל הסכמי CSA עם 15 בנקים, וכבר בוצעו העברות כספים בפועל על פיהם עם כמה מהם.

באור 16: התחייבויות תלויות, התקשרויות ושעבודים (המשך)

ד. שעבודים

1. להבטחת התחייבויות הבנק כלפי מסלקת המעו"ף עבור לקוחותיו ועבור עצמו, כאמור בבאור 16 (ג) (2), שיעבד הבנק בשיעבוד צף בדרגה ראשונה כספים ו/או ניירות ערך לטובת מסלקת מעו"ף, על פי הסכם מיום 29.3.2004, כאמור בבאור 16 (ג) (3).

להלן יתרת הבטחונות שהעמיד הבנק למסלקות מעו"ף, במיליוני ש"ח:

ליום 31 בדצמבר 2011		יתרה ממוצעת לשנת 2011*		יתרה גבוהה לשנת 2011*	
בגין קרן	בגין פעולות	בגין קרן	בגין פעולות	בגין קרן	בגין פעולות
סיכונים	לקוחות ונוסטרו	סיכונים	לקוחות ונוסטרו	סיכונים	לקוחות ונוסטרו
34.5	-	34.2	-	36.9	-
22.3	58.0	42.0	223.7	57.4	302.8

פקדונות בבנקים
ניירות ערך

ליום 31 בדצמבר 2010		יתרה ממוצעת לשנת 2010*		יתרה גבוהה לשנת 2010*	
בגין קרן	בגין פעולות	בגין קרן	בגין פעולות	בגין קרן	בגין פעולות
סיכונים	לקוחות ונוסטרו	סיכונים	לקוחות ונוסטרו	סיכונים	לקוחות ונוסטרו
34.6	-	31.2	-	34.6	-
56.4	246.4	77.5	298.0	97.9	343.1

פקדונות בבנקים
ניירות ערך

* על בסיס יתרות סגירה חודשיות.

2. להבטחת EUROCLEAR בגין פעילות הבנק בניירות ערך מולו כאמור בבאור 16 (ג) (5), שיעבד הבנק נכסים המופקדים על ידי הבנק ב-EUROCLEAR.

להלן יתרת הבטחונות בגין פעילות לקוחות ונוסטרו שהעמיד הבנק ל-EUROCLEAR, במיליוני דולר:

ליום 31 בדצמבר 2011		יתרה ממוצעת לשנת 2011*		יתרה גבוהה לשנת 2011*	
15.0	15.0	15.0	15.0	15.0	15.0

ניירות ערך

ליום 31 בדצמבר 2010		יתרה ממוצעת לשנת 2010*		יתרה גבוהה לשנת 2010*	
15.0	15.0	15.0	15.0	15.0	15.0

ניירות ערך

* על בסיס יתרות סגירה חודשיות.

3. שעבוד לבנק ישראל

במסגרת תיקון להוראת נוהל בנקאי תקין מספר 336, אשר אפשר לתאגידים בנקאיים לשעבד לטובת בנק ישראל כל נכס מנכסיהם, אם השעבוד נדרש לצורך הבטחת אשראי מבנק ישראל, גיבשו התאגידים הבנקאיים ובנק ישראל נוסח מוסכם של אגרות חוב. בשנת 2007 שעבד הבנק לטובת בנק ישראל בשעבוד צף פיקדונות המופקדים בבנק ישראל ואג"ח מדינה המופקדים בחשבון בנק ישראל במסלקת הבורסה לניירות ערך בתל-אביב. כדי להרחיב את מגוון סוגי הבטחונות שתאגידים בנקאיים רשאים לשעבד לטובתו כנגד קבלת אשראי, אפשר בנק ישראל לבנקים לשעבד ניירות ערך המופקדים במסלקת Euroclear לטובת פעילות שוטפת. לשם כך, נדרשו התאגידים הבנקאיים לבטל את הסכם השעבוד הקיים ולחתום על אגרת חוב חדשה. בהתאם לכך, בוטלה אגרת החוב אשר נוצרה לטובת בנק ישראל בשנת 2007.

ביום 28.10.2010 יצר הבנק לטובת בנק ישראל שיעבוד קבוע מדרגה ראשונה והמחאה על דרך השעבוד ללא הגבלה בסכום, על כל הנכסים והזכויות בכל חשבון המתנהל במסלקת הבורסה לניירות ערך בתל-אביב בע"מ וב-Euroclear Bank (להלן: "חשבונות הבטוחות") לזכות ועל שם בנק ישראל, לרבות על כספים וניירות ערך המופקדים או הרשומים או שיופקדו או ירשמו, מפעם לפעם על פירותיהם והתמורה הכספית ממכירתם או מימושם (להלן: "הנכסים המשועבדים").

בנוסף, שועבדו בשעבוד צף בדרגה ראשונה, ללא הגבלה בסכום, הנכסים המשועבדים שבחשבון הבטחונות או בכל חשבון בטוחות אחר המתנהל במסלקת Euroclear Bank מחוץ לישראל.

בנוסף לאמור לעיל, נתן הבנק זכות קיזוז ועיכון על כל הנכסים המגיעים לו מבנק ישראל להבטחת פרעון ההתחייבויות המובטחות. במסגרת המערכת ההסכמית הנדרשת לצורך תפעול השעבוד, נכלל הסכם להסדרת הפן התפעולי הכרוך בניהול הבטוחות (ניירות הערך הזרים) ב-Euroclear Bank. ביום 28 באוקטובר 2010 נרשמה ברשם החברות אגרת החוב בנוסח המוסכם הנ"ל.

להלן נתונים לגבי אגרות החוב ששועבדו לבנק ישראל, במיליוני ש"ח:

אגרות חוב ממשלתיות ששועבדו		אגרות חוב ממשלתיות ששועבדו	
2010		2011	
29.5	30.0	יתרה ליום המאזן	
55.6	29.8	יתרה ממוצעת במהלך השנה*	
118.2	30.2	היתרה הגבוהה ביותר במהלך השנה*	

* על בסיס יתרות סגירה חודשיות.

באור 16: התחייבויות תלויות, התקשרויות ושעבודים (המשך)

4. להבטחת התחייבויות הבנק כלפי מסלקת הבורסה כאמור בבאור 16 (ג) (4), שיעבד הבנק בשיעבוד קבוע בדרגה ראשונה ניירות ערך לטובת מסלקת הבורסה.

להלן יתרת הבטחונות שהעמיד הבנק למסלקות הבורסה, במיליוני ש"ח:

ליום 31 בדצמבר 2011	יתרה ממוצעת לשנת 2011*	יתרה גבוהה לשנת 2011*
פקדונות בבנקים	18.3	18.3
ניירות ערך	12.8	12.9

ליום 31 בדצמבר 2010	יתרה ממוצעת לשנת 2010*	יתרה גבוהה לשנת 2010
פקדונות בבנקים	17.8	17.8
ניירות ערך	12.7	21.7

* על בסיס יתרות סגירה חודשיות.

ה. להלן המקורות והשימושים של ניירות ערך שהתקבלו:

מקורות של ניירות ערך שהתקבלו ואשר הבנק רשאי למכור לפני השפעת קיזוזים:

ליום 31 בדצמבר	2011	2010
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
ניירות ערך שהתקבלו בעסקות שאילת ניירות ערך כנגד מזומן	1,039.2	1769.7

השימושים בניירות ערך שהתקבלו כבטחון ובניירות ערך של הבנק, לפני השפעת קיזוזים:

ליום 31 בדצמבר	2011	2010
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
ניירות ערך שהושאלו בעסקות שאילת ניירות ערך כנגד מזומן	-	123.9

ו. ניירות ערך אשר שועבדו למלווים:

להלן פירוט ניירות ערך אשר שועבדו למלווים:

ליום 31 בדצמבר	2011	2010
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
ניירות ערך זמינים למכירה	180.4	398.2

לא היו לבנק ניירות שהועמדו כבטחון למלווים אשר אינם רשאים למכור אותם או לשעבדם.

1 הוצג מחדש.

ביאור 16א: פעילות במכשירים נגזרים – היקף, סיכוני אשראי ומועדי פרעון

סכומים מדווחים

31 בדצמבר 2011				
חוזי ריבית אחר	חוזי מטבע חוץ	חוזים בגין מניות	חוזי סחורות ואחרים	סה"כ
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
57.4	-	-	-	57.4
57.4				
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
-	54.2	-	-	54.2
-	38.5	42.9	-	81.4
-	-	74.9	-	74.9
-	3,894.0	-	7.2	3,901.2
-	-	-	-	35.8
35.8	3,986.7	117.8	7.2	4,147.5
35.8				
-	410.3	2,284.2	198.9	2,893.4
-	-	-	-	-
-	1,077.5	2,441.0	-	3,518.5
-	1,077.5	2,441.0	-	3,518.5
-	16.1	2.6	-	18.7
-	16.1	2.6	-	18.7
-	2,597.5	7,171.4	198.9	9,967.8
-	166.8	-	-	166.8
-	-	-	-	-
3.9	-	-	-	3.9
-	60.1	-	-	60.1
1.8	30.4	2.9	-	35.1
-	8.3	51.5	-	59.8
-	8.3	51.5	-	59.8

א. היקף הפעילות על בסיס מאוחד ובנק
1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים

א. נגזרים מגדרים:

Swaps

מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע

ב. נגזרים ALM: ^{1,2}

חוזי אופציה שנסחרים בבורסה

אופציות שנכתבו

אופציות שנקנו

חוזי אופציה אחרים

אופציות שנכתבו

אופציות שנקנו

חוזי Futures

חוזי Forward

Swaps

סה"כ

מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע

ג. נגזרים אחרים:

חוזי Futures

חוזי Forward

חוזי אופציה שנסחרים בבורסה

אופציות שנכתבו

אופציות שנקנו

חוזי אופציה אחרים

אופציות שנכתבו

אופציות שנקנו

סה"כ

ד. נגזרי אשראי וחוזי החלפת

מטבע חוץ ספוט:

חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט

2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים³

א. נגזרים מגדרים:

שווי הוגן ברוטו חיובי

שווי הוגן ברוטו שלילי

ב. נגזרים ALM: ²

שווי הוגן ברוטו חיובי

שווי הוגן ברוטו שלילי

ג. נגזרים אחרים:

שווי הוגן ברוטו חיובי

שווי הוגן ברוטו שלילי

1 למעט חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט.

2 נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

3 מתוך זה שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים משובצים בסך 1.7 מיליוני ש"ח ושווי הוגן ברוטו שלילי של מכשירים נגזרים משובצים בסך 2.0 מיליוני ש"ח

ביאור 16א: פעילות במכשירים נגזרים – היקף, סיכוני אשראי ומועדי פרעון (המשך)

סכומים מדווחים

31 בדצמבר 2010				
חוזי ריבית אחר	חוזי מטבע חוץ	חוזים בגין מניות	חוזי סחורות ואחרים	סה"כ
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
149.1	-	-	-	149.1
149.1				
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
-	42.4	-	-	42.4
-	47.5	-	-	47.5
-	4,976.1	-	4.3	4,980.4
319.4	-	-	-	319.4
319.4	5,066.0	-	4.3	5,389.7
-				
-	316.9	2,116.5	397.5	2,830.9
-	-	-	-	-
-	747.2	4,666.4	-	5,413.6
-	747.2	4,666.4	-	5,413.6
-	14.9	0.9	-	15.8
-	14.9	0.9	-	15.8
-	1,841.1	11,451.1	397.5	13,689.7
-	298.6	-	-	298.6
0.5	-	-	-	0.5
13.3	-	-	-	13.3
-	44.7	-	⁴ -	44.7
0.3	70.4	-	⁴ -	70.7
-	4.9	84.0	-	88.9
-	4.9	84.0	-	88.9

א. היקף הפעילות על בסיס מאוחד ובנק
1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים

א. נגזרים מגדרים:

Swaps

מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע

ב. נגזרים ALM: ^{1,2}

חוזי אופציה שנסחרים בבורסה

אופציות שנכתבו

אופציות שנקנו

חוזי אופציה אחרים

אופציות שנכתבו

אופציות שנקנו

חוזי Forward

Swaps

סה"כ

מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע

ג. נגזרים אחרים:

חוזי Futures

חוזי Forward

חוזי אופציה שנסחרים בבורסה

אופציות שנכתבו

אופציות שנקנו

חוזי אופציה אחרים

אופציות שנכתבו

אופציות שנקנו

סה"כ

ד. נגזרי אשראי וחוזי החלפת

מטבע חוץ ספוט:

חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט

2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים³

א. נגזרים מגדרים:

שווי הוגן ברוטו חיובי

שווי הוגן ברוטו שלילי

ב. נגזרים ALM: ²

שווי הוגן ברוטו חיובי

שווי הוגן ברוטו שלילי

ג. נגזרים אחרים:

שווי הוגן ברוטו חיובי

שווי הוגן ברוטו שלילי

1 למעט חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט.

2 נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

3 מתוך זה שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים משובצים בסך 3.5 מיליוני ש"ח ושווי הוגן ברוטו שלילי של מכשירים נגזרים בסך הנמוך מ- 0.1 מיליוני ש"ח.

4 סכום נמוך מ- 0.1 מיליון ש"ח.

יובנק בע"מ וחברות מאוחדות שלו

סכומים מדווחים

31 בדצמבר 2011					
בורסות	בנקים	ברוקרים	אחרים	סה"כ	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
14.9	³ 15.2	³ 18.3	71.5	119.9	ב. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה על בסיס מאוחד ובנק
-	0.4	-	3.6	4.0	
14.9	14.8	18.3	67.9	115.9	שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים בניכוי הסכמי קיזוז יתרות מאזניות של נכסים הנובעים ממכשירים נגזרים ¹
-	108.9	-	133.9	242.8	סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים ²
14.9	123.7	18.3	201.8	358.7	סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים

31 בדצמבר 2011					
עד 3 חודשים	מעל 3 חודשים	מעל שנה ועד 5 שנים	מעל 5 שנים	סה"כ	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
-	-	11.5	81.7	93.2	ג. פירוט מועדי פרעון – סכומים נקובים: יתרות לסוף השנה על בסיס מאוחד ובנק
6,307.4	290.5	153.1	-	6,751.0	
7,014.6	20.2	254.4	-	7,289.2	חוזי ריבית - אחר
25.6	175.8	4.7	-	206.1	חוזי מטבע חוץ
13,347.6	486.5	423.7	81.7	14,339.5	חוזים בגין מניות
					חוזי סחורות ואחרים
					סה"כ

- מתוך זה ליום 31.12.11 יתרה מאזנית של מכשירים נגזרים העומדים בפני עצמם בסך 114.2 מיליוני ש"ח, הכלולה בסעיף נכסים בגין מכשירים נגזרים.
- סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי) כפי שחושב לצורך מגבלות על חבות של לווה (לפני ניכויים מותרים).
- מזה: ליום 31.12.11 בנקים וברוקרים זרים בסך 25.7 מיליוני ש"ח, בעלי דירוג מינמלי של A.

ביאור 16א: פעילות במכשירים נגזרים – היקף, סיכוני אשראי ומועדי פרעון (המשך)

סכומים מדווחים

31 בדצמבר 2010					
בורסות	בנקים	ברוקרים	אחרים	סה"כ	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
37.2	35.3 ^{4,3}	8.9 ³	52.7 ⁴	134.1 ⁴	ב. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה על בסיס מאוחד ובנק שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים בניכוי הסכמי קיזוז יתרות מאזניות של נכסים הנובעים ממכשירים נגזרים ¹
-	0.4 ⁴	-	3.4 ⁴	3.8 ⁴	
37.2	34.9	8.9	49.3	130.3	
-	298.7	- ⁴	567.1 ⁴	865.8	סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים ²
37.2	333.6	8.9 ⁴	616.4 ⁴	996.1	סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים

31 בדצמבר 2010					
עד 3 חודשים	מעל 3 חודשים	מעל שנה ועד 5 שנים	מעל 5 שנים	סה"כ	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
-	319.4	10.6	138.5	468.5	ג. פירוט מועדי פרעון – סכומים נקובים: יתרות לסוף השנה על בסיס מאוחד
6,479.9	616.3	108.5	1.0	7,205.7	
11,110.0	128.8	212.3	-	11,451.1	חוזי ריבית - אחר
397.5	4.3	-	-	401.8	חוזי מטבע חוץ
17,987.4	1,068.8	331.4	139.5	19,527.1	חוזים בגין מניות
					חוזי סחורות ואחרים
					סה"כ

- מתוך זה ליום 31.12.10 יתרה מאזנית של מכשירים נגזרים העומדים בפני עצמם בסך 126.8 מיליוני ש"ח, הכלולה בסעיף נכסים בגין מכשירים נגזרים.
- סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי) כפי שחושב לצורך מגבלות על חבות של לווה (לפני ניכויים מותרים). לאור תיקון הוראת ניהול בנקאי תקין 313, מספרי ההשוואה אינם ברי השוואה.
- מזה: ליום 31.12.10 בנקים וברוקרים זרים בסך 22.3 מיליוני ש"ח, בעלי דירוג מינמלי של A.
- מוין מחדש.

ביאור 16ב: יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

סכומים מדווחים

31 בדצמבר 2011				
יתרה במאזן		שווי הוגן		
(א)	(ב)	סה"כ		
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
				א. ההרכב במאוחד
				נכסים פיננסיים
2,023.5	-	2,023.5	2,023.3	מזומנים ופקדונות בבנקים
2,427.7	6.2	2,433.9	2,433.9	ניירות ערך
999.5	-	999.5	999.5	ניירות ערך שנשאלו
534.5	1,238.8	1,773.3	1,770.5	אשראי לציבור, נטו
114.2	-	114.2	114.2	נכסים בגין מכשירים נגזרים
38.1	68.8	106.9	106.9	נכסים פיננסיים אחרים
6,137.5	1,313.8	7,451.3	7,448.3	סך הכל נכסים פיננסיים
				התחייבויות פיננסיות
2,953.3	2,761.8	5,715.1	5,715.4	פקדונות הציבור
25.8	9.1	34.9	34.9	פקדונות מבנקים
-	19.1	19.1	19.1	פקדונות הממשלה
-	82.1	82.1	81.3	כתב התחייבות נדחה
92.8	-	92.8	92.8	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
1,056.0	62.1	1,118.1	1,118.1	התחייבויות פיננסיות אחרות
4,127.9	2,934.2	7,062.1	7,061.6	סך הכל ההתחייבויות הפיננסיות
				מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים
0.3	-	0.3	0.3	עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי

הערות

- א. מכשירים פיננסיים שבהם היתרה במאזן זהה לשווי ההוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן).
 ב. מכשירים פיננסיים אחרים.

ביאור 16: יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

סכומים מדווחים

31 בדצמבר 2010				א. ההרכב במאוחד נכסים פיננסיים
שוי הוגן		יתרה במאזן		
סה"כ	(ב)	(א)		
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
2,153.3	2,154.0	483.5	1,670.5	מזומנים ופקדונות בבנקים
2,750.8	2,750.8	6.0	2,744.8	ניירות ערך
698.7	698.7	-	698.7	ניירות ערך שנשאלו
1,757.6	1,751.4	² 842.3	² 909.1	אשראי לציבור, נטו
126.8	126.8	-	126.8	נכסים בגין מכשירים נגזרים ¹
105.7	105.7	38.0	67.7	נכסים פיננסיים אחרים ¹
7,592.9	7,587.4	² 1,369.8	² 6,217.6	סך הכל נכסים פיננסיים
				התחייבויות פיננסיות
6,007.8	6,008.1	² 3,670.2	² 2,337.9	פקדונות הציבור
65.6	65.6	65.6	-	פקדונות מבנקים
15.8	15.8	4.1	11.7	פקדונות הממשלה
81.4	80.0	80.0	-	כתב התחייבות נדחה
169.1	169.1	-	169.1	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים ¹
863.1	863.1	74.3	788.8	התחייבויות פיננסיות אחרות ¹
7,202.8	7,201.7	² 3,894.2	² 3,307.5	סך הכל ההתחייבויות הפיננסיות
				מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים
0.3	0.3	-	0.3	עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי

הערות

- א. מכשירים פיננסיים שבהם היתרה במאזן זהה לשווי ההוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן).
 ב. מכשירים פיננסיים אחרים.

1. הנתונים סווגו מחדש כדי להתאים לכותרות ולשיטת ההצגה לתקופה השוטפת.
 2. מוין מחדש. סכומי השאלות כנגד מכירות בחסר של לקוחות, אשר נמדדים בשווי הוגן, מוינו מטור ב' לטור א'.

ב. שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

הביאור כולל מידע בדבר השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים.

לרוב המכשירים הפיננסיים בבנק לא ניתן לצטט "מחיר שוק", מכיוון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים. לפיכך, השווי ההוגן נאמד באמצעות מודלים מקובלים לתמחור, כגון: ערך נוכחי של תזרים מזומן עתידי המהווה בריבית נכיון בשיעור המשקף את רמת הסיכון הגלומה במכשיר הפיננסי.

אומדן של השווי ההוגן באמצעות הערכת תזרים המזומן העתידי וקביעת שיעור ריבית הנכיון הם סובייקטיביים. לכן, עבור רוב המכשירים הפיננסיים, הערכת השווי ההוגן המצורפת אינה בהכרח אינדיקציה לשווי מימוש של המכשיר הפיננסי ביום הדיווח. הערכת השווי ההוגן נערכה לפי שיעורי הריבית התקפים למועד הדיווח ואינה לוקחת בחשבון את התנודתיות של שיעורי הריבית. תחת הנחת שיעורי ריבית אחרים יתקבלו ערכי שווי הוגן שיכול שיהיו שונים באופן מהותי. בעיקר הדברים אמורים לגבי המכשירים הפיננסיים בריבית קבועה או שאינם נושאים ריבית.

בנוסף, בקביעת ערכי השווי ההוגן לא הובאו בחשבון העמלות שיתקבלו או ישולמו אגב הפעילות העסקית וכן אינם כוללים את השפעת המס. יותר מכך, הפער בין היתרה במאזן לבין יתרות השווי ההוגן יתכן ולא ימומש מכיוון שברוב המקרים הבנק עשוי להחזיק את המכשיר הפיננסי עד לפרעון. בשל כל אלו, יש להדגיש כי אין בנתונים הכלולים בביאור זה כדי להצביע על שווי הבנק כעסק חי. כמו כן, בשל הקשת הרחבה של טכניקות הערכה והאומדנים האפשריים ליישום במהלך ביצוע הערכת השווי ההוגן, יש להיזהר בעת עריכת השוואות ערכי שווי הוגן בין בנקים שונים.

ג. השיטות וההנחות העיקריות לצורך אומדן השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים

1. **פקדונות בבנקים, אגרות חוב לא סחירות ואשראי לממשלה** - שיטת היוון תזרימי מזומן עתידיים לפי שיעורי ריבית שבהם הבנק ביצע עסקאות דומות במועד הדיווח.
2. **ניירות ערך סחירים** - לפי שווי שוק בשוק העיקרי. כאשר קיימים מספר שווקים בהם נסחר המכשיר, ההערכה נעשתה לפי השוק המועיל ביותר.
3. **אשראי לציבור** - השווי ההוגן של יתרת האשראי לציבור נאמד לפי שיטת הערך הנוכחי של תזרימי מזומן עתידיים מנוכים בשיעור נכיון מתאים. יתרת האשראי פולחה לקטגוריות הומוגניות. בכל קטגוריה חושב התזרים של התקבולים העתידיים (קרן וריבית). תקבולים אלה הונו בשיעור ריבית המשקף את רמת הסיכון הגלומה באשראי באותה קטגוריה. בדרך כלל שיעור ריבית זה נקבע לפי שיעור ריבית לפיו נעשות בבנק עסקאות דומות במועד הדיווח.

ביאור 16: יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

השווי ההוגן של חובות פגומים חושב תוך שימוש בשיעורי ריבית נכיון המשקפים את סיכון האשראי הגבוה הגלום בהם. בכל מקרה, שיעורי נכיון אלה לא פחתו משיעור הריבית הגבוה ביותר המשמש את הבנק בעסקאותיו במועד הדיווח.

תזרימי המזומן העתידיים עבור חובות פגומים וחובות אחרים חושבו לאחר ניכוי השפעות של מחיקות חשבונאיות ושל הפרשות להפסדי אשראי בגין החובות.

מחיקות חשבונאיות והפרשות להפסדי אשראי יוחסו לתקופות שבהן מוין אותו חוב, מקום בו ניתן לעשות זאת (לדוגמה, כאשר חושבה הפרשה על בסיס פרטני לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים). בהעדר נתונים אלה מחיקות חשבונאיות ויתרת ההפרשות מיוחסים באופן יחסי ליתרת האשראי לפי תקופות לפרעון בסוף התקופה.

4. **פקדונות וכתבי התחייבות – השווי ההוגן נקבע בשיטת היוון תזרימי מזומן עתידיים לפי שיעור ריבית בו הבנק מגייס פקדונות דומים, או בהנפקת כתבי התחייבות דומים (אם מחיר מצוטט בשוק פעיל אינו זמין), על ידי הבנק ביום הדיווח.**

5. **מכשירים פיננסיים נגזרים – מכשירים פיננסיים נגזרים שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי שוק שנקבע בשוק העיקרי. כאשר קיימים מספר שווקים בהם נסחר המכשיר, ההערכה נעשתה לפי השוק המועיל ביותר. מכשירים פיננסיים נגזרים שאינם נסחרים בשוק פעיל הוערכו לפי מודלים המשמשים את הבנק בפעילותו השוטפת והלוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי (סיכון שוק, סיכון אשראי וכיו"ב).**

6. **מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים בהם היתרה מייצגת סיכון אשראי – השווי ההוגן הוערך בהתאם לעמלות בעסקאות דומות במועד הדיווח תוך התאמה ליתרת תקופת העסקה ולאיכות האשראי של הצד הנגדי.**

ביאור 16ג: פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה

סכומים מדווחים

31 בדצמבר 2011

מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-

מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	השפעת הסכמי קידוז	יתרה מאזנית
מיליוני ש"ח				

839.2	60.3	-	-	899.5
47.3	-	-	-	47.3
-	16.9	-	-	16.9
66.7	26.6	-	-	93.3
-	3.6	-	-	3.6
26.4	-	-	-	26.4
979.6	107.4	-	-	1,087.0

1,184.8	9.2	-	-	1,194.0
112.7	33.7	-	-	146.4
0.3	-	-	-	0.3
1,297.8	42.9	-	-	1,340.7
999.5	-	-	-	999.5

8.1	54.7	-	-	62.8
51.3	0.1	-	-	51.4
59.4	54.8	-	-	114.2

287.3	-	-	-	287.3
36.3	-	-	-	36.3
323.6	-	-	-	323.6

3,659.9	205.1	-	-	3,865.0
---------	-------	---	---	---------

-	5.6	-	-	5.6
8.1	26.6	-	-	34.7
52.4	0.1	-	-	52.5
60.5	32.3	-	-	92.8

1,019.7	-	-	-	1,019.7
287.3	-	-	-	287.3
36.3	-	-	-	36.3
1,343.3	-	-	-	1,343.3

1,403.8	32.3	-	-	1,436.1
---------	------	---	---	---------

נכסים

ניירות ערך זמינים למכירה:

אגרות חוב ומלוות ממשלתיים
של מוסדות פיננסיים בישראל
של מוסדות פיננסיים זרים
של אחרים בישראל
של אחרים זרים
מניות
סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה

ניירות ערך למסחר:

אגרות חוב ומלוות ממשלתיים
אגרות חוב של אחרים
מניות של אחרים
סך הכל ניירות ערך למסחר

ניירות ערך שנשאלו

נכסים בגין מכשירים נגזרים:

חוזי מטבע חוץ
חוזי מניות
סך הכל נכסים בגין מכשירים נגזרים

אחר:

אשראי בגין שאילת ניירות ערך של לקוחות
נכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף
סך הכל

סך הכל הנכסים

התחייבויות

התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:

חוזי ריבית
חוזי מטבע חוץ
חוזי מניות
סך הכל התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

אחר:

מכירת ניירות ערך בחסר של הנוסטרו
פקדון בגין השאלת ניירות ערך של לקוחות
התחייבויות בגין פעילות בשוק המעו"ף
סך הכל

סך הכל ההתחייבויות

במהלך השנה לא היו מעברים מרמה 2 לרמה 1.

ביאור 17: בעלי עניין וצדדים קשורים

א. יתרות במאוחד

סכומים מדווחים

31 בדצמבר 2011		31 בדצמבר 2011		31 בדצמבר 2011	
בעלי עניין ⁵		בעלי עניין ⁵		בעלי עניין ⁵	
מחזיקי מניות		מחזיקי מניות		מחזיקי מניות	
אחרים ⁷		אחרים ⁷		אחרים ⁷	
ליום 31 בדצמבר 2011	היתרה הגבוהה במהלך השנה ¹³	ליום 31 בדצמבר 2011	היתרה הגבוהה במהלך השנה ¹³	ליום 31 בדצמבר 2011	היתרה הגבוהה במהלך השנה ¹³
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
3.2	191.3	1.4	3.9	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
5.4	5.5	-	4.4	-	-
1-	0.1	1-	1-	0.2	1-
2.3	118.0	2.0	7.3	-	-
82.1	84.9	-	-	-	-
0.7	11.9	2.1	13.4	-	-
431.9	432.5	-	-	-	-
1.7	23.9	2.1	9.9	1-	1-

נכסים

מזומנים ופקדונות בבנקים
אשראי לציבור
ניירות ערך
נכסים אחרים

התחייבויות

פקדונות הציבור
פקדונות מבנקים
כתבי התחייבויות נדחים
התחייבויות אחרות
מניות (כלול בהון עצמי)¹¹
סיכון אשראי במכשירים
פיננסיים חוץ מאזניים¹²

31 בדצמבר 2010		31 בדצמבר 2010		31 בדצמבר 2010	
בעלי עניין ⁵		בעלי עניין ⁵		בעלי עניין ⁵	
מחזיקי מניות		מחזיקי מניות		מחזיקי מניות	
אחרים ⁷		אחרים ⁷		אחרים ⁷	
ליום 31 בדצמבר 2010	היתרה הגבוהה במהלך השנה ¹³	ליום 31 בדצמבר 2010	היתרה הגבוהה במהלך השנה ¹³	ליום 31 בדצמבר 2010	היתרה הגבוהה במהלך השנה ¹³
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
1.3	252.8	3.3 ¹⁴	6.3 ¹⁴	-	-
-	-	-	-	1-	-
-	-	-	-	-	-
12.2	14.7 ¹⁴	0.3	0.3	-	-
0.1	0.1	1-	1-	0.6	0.2
23.5	23.5	1.4 ¹⁴	2.4 ¹⁴	-	-
80.0	80.0	-	-	-	-
4.5	12.1 ¹⁴	-	3.0	-	-
421.1	560.5	-	-	-	-
144.7	55.6 ¹⁴	3.5 ¹⁴	12.2 ¹⁴	0.2	-

נכסים

מזומנים ופקדונות בבנקים
אשראי לציבור
ניירות ערך
נכסים אחרים

התחייבויות

פקדונות הציבור
פקדונות מבנקים
כתבי התחייבויות נדחים
התחייבויות אחרות
מניות (כלול בהון עצמי)¹¹
סיכון אשראי במכשירים
פיננסיים חוץ מאזניים¹²

הערה: הערות לטבלה ראה בעמוד 244.

1 סכום נמוך מ-0.1 מיליוני ש"ח.
2 מוין מחדש.

יובנק בע"מ וחברות מאוחדות שלו

צדדים קשורים אחרים המוחזקים על ידי הבנק				בעלי עניין ⁵	
חברות כלולות				אחרים ⁹	
אחרים ¹⁰	ליום 31 בדצמבר 2011	היתרה הגבוהה במהלך השנה ¹³	ליום 31 בדצמבר 2011	היתרה הגבוהה במהלך השנה ¹³	ליום 31 בדצמבר 2011
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
-	-	-	-	48.2	15.3
-	-	-	-	-	-
5.0	4.9	-	-	-	-
-	-	6.0	-	3.2	0.5
-	-	-	-	1.9	1.2
-	-	-	-	4.0	0.8
-	-	-	-	-	-
-	-	1.5	-	7.8	7.3
-	-	-	-	-	-
-	-	21.4	-	3.1	1.3

צדדים קשורים אחרים המוחזקים על ידי הבנק				בעלי עניין ⁶	
חברות כלולות				אחרים ⁹	
אחרים ¹⁰	ליום 31 בדצמבר 2010	היתרה הגבוהה במהלך השנה ¹³	ליום 31 בדצמבר 2010	היתרה הגבוהה במהלך השנה ¹³	ליום 31 בדצמבר 2010
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
-	-	-	-	¹⁴ 57.9	¹⁴ 34.3
-	-	1.1	-	-	-
5.2	4.6	-	-	-	-
-	-	8.1	6.1	¹⁴ 14.3	3.1
-	-	-	-	4.8	1.8
-	-	-	-	¹⁴ 2.0	¹⁴ 0.7
-	-	-	-	-	-
-	-	² 1.3	1.3	8.7	8.2
-	-	-	-	-	-
-	-	19.9	19.9	¹⁴ 60.9	¹⁴ 7.2

ביאור 17: בעלי עניין וצדדים קשורים (המשך)

ב. תמצית תוצאות עסקיות עם בעלי עניין וצדדים קשורים במאוחד

סכומים מדווחים

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2011					
צדדים קשורים המוחזקים ע"י הבנק		בעלי עניין ⁵			
אחרים ¹⁰	חברות כלולות	אחרים ⁹	דירקטורים ומנהל כללי ⁸	אחרים ⁷	מחזיקי מניות בעלי שליטה ⁶
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
-	(0.1)	0.8	-	-	2.7
-	-	-	-	-	-
-	-	0.3	-	-	1.7
-	-	(30.2)	(3.6)	-	(6.7)
-	(0.1)	(29.1)	(3.6)	-	(2.3)

תוצאות פעולות מימון

לפני הפרשה להפסדי אשראי²

הפרשה להפסדי אשראי

הכנסות תפעוליות ואחרות

הוצאות תפעוליות ואחרות³

סה"כ

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2010					
צדדים קשורים המוחזקים ע"י הבנק		בעלי עניין ⁵			
אחרים ¹⁰	חברות כלולות	אחרים ⁹	דירקטורים ומנהל כללי ⁸	אחרים ⁷	מחזיקי מניות בעלי שליטה ⁶
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
-	0.8	0.2	-	1-	0.2
-	-	-	-	-	-
-	-	0.9	-	-	2.0
-	-	(28.4)	(4.6)	-	(6.8)
-	0.8	(27.3)	(4.6)	1-	(4.6)

תוצאות פעולות מימון

לפני הפרשה להפסדי אשראי²

הפרשה להפסדי אשראי

הכנסות תפעוליות ואחרות

הוצאות תפעוליות ואחרות³

סה"כ

1 סכום נמוך מ- 0.1 מיליוני ש"ח.

2 ראה ד' להלן.

3 ראה ג' להלן.

4 לא כולל מס שכר.

ג. הטבות לבעלי עניין

סכומים מדווחים

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2011					
מחזיקי מניות - בעלי עניין ⁶			דירקטורים ומנהל כללי ⁸		
סך הטבות	מספר מקבלי הטבה	סך הטבות ⁴	מספר מקבלי הטבה	סך הטבות ⁴	מספר מקבלי הטבה
מיליוני ש"ח			מיליוני ש"ח		
-	-	1.8	1		
-	-	1.8	7		

בעלי עניין המועסקים בתאגיד או מטעמו
 דירקטורים שאינם מועסקים בתאגיד או מטעמו

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2010					
מחזיקי מניות - בעלי עניין ⁶			דירקטורים ומנהל כללי ⁸		
סך הטבות	מספר מקבלי הטבה	סך הטבות ⁴	מספר מקבלי הטבה	סך הטבות ⁴	מספר מקבלי הטבה
מיליוני ש"ח			מיליוני ש"ח		
-	-	2.7	2		
-	-	1.9	6		

בעלי עניין המועסקים בתאגיד או מטעמו
 דירקטורים שאינם מועסקים בתאגיד או מטעמו

ד. תוצאות פעולות מימון (לפני הפרשה להפסדי אשראי) בעסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2011	2010	2009	2011	2010	2009
מזה: חברות במאוחד	מזה: חברות במאוחד	מזה: חברות במאוחד	מזה: חברות במאוחד	מזה: חברות במאוחד	מזה: חברות במאוחד
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
3.9	-	0.8	-	(2.0)	-
-	-	-	-	1	-
(0.4)	-	(0.4)	-	(0.5)	-
-	-	-	-	1	-
(0.1)	(0.1)	0.8	0.8	2.2	2.2
3.4	(0.1)	1.2	0.8	(0.3)	2.2

בגין נכסים

מפקדונות בבנקים

בגין התחייבויות

על פקדונות הציבור

על פקדונות מבנקים

אחר

עמלות מעסקי מימון

הכנסות (הוצאות) מימון אחרות

סך הכל תוצאות מפעולות מימון

לפני הפרשה להפסדי אשראי

ביאור 17: בעלי עניין וצדדים קשורים (המשך)

ה. שינוי השליטה בבנק:

ביום 29 ביולי 2004 נחתם הסכם (להלן: "ההסכם"), בין אינווסטק (ישראל) ב.ו. לבין הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ (להלן: "הבנק הבינלאומי") לפיו ירכוש הבנק הבינלאומי מאינווסטק (ישראל) ב.ו. את מלוא החזקותיה במניות הבנק (להלן: "העסקה").

ביום 22 בדצמבר 2004 הושלמה העסקה והבעלות המלאה בבנק (100%) עברה לבנק הבינלאומי. במסגרת השלמת העסקה העמיד אינווסטק בנק (י.ק"י) בע"מ, בעל השליטה באינווסטק (ישראל) ב.ו., בטוחות ושיפויים לבנק בגין מספר חובות ותביעות, בסך של כ- 94.5 מיליוני ש"ח, הצמודים לתנאי החובות והתביעות. סך הבטוחות נכון ליום 31 בדצמבר 2011 הינו כ- 17.9 מיליוני ש"ח.

י. ראה פירוט בבאור 16 (ג) (10) בדבר התקשרויות בין הבנק לקבוצת הבנק הבינלאומי.

ז. הבנק וחברות מאוחדות שלו מנהלים עסקאות עם תאגידים שהם בעלי עניין.

עסקאות אלו נעשות במהלך העסקים הרגיל ובתנאים דומים לתנאי עסקאות עם גופים שאינם קשורים בבנק.

5	בעל עניין – כהגדרתו בתקנות ניירות ערך. צד קשור – כהגדרתו בגילוי דעת 29 של לשכת רואי חשבון בישראל שאינו בעל עניין.
6	מחזיק שליטה – כהגדרתו בחוק ניירות ערך.
7	מי שמחזיק ב- 5% או יותר מהון המניות המונפק של התאגיד הבנקאי או מכח ההצבעה בו, מי שרשאי למנות דירקטור אחד או יותר מהדירקטורים של התאגיד או מנהלו הכללי.
8	לרבות בני זוגם וקטיניהם.
9	תאגיד שבעל עניין מחזיק 25% או יותר מהון המניות המונפק או מכח ההצבעה בו, או רשאי למנות 25% או יותר מהדירקטורים שלו.
10	תאגיד שהתאגיד הבנקאי מחזיק בו 10% או יותר מהון המניות המונפק שלו או מכח ההצבעה בו, או רשאי למנות 10% או יותר מהדירקטורים שלו או רשאי למנות את המנהל הכללי. תאגיד אחר שצד קשור מחזיק בו 25% או יותר מהון המניות המונפק שלו או מכח ההצבעה בו או מהסמכות למנות דירקטורים.
11	אחזקות בעלי עניין וצדדים קשורים בהון התאגיד הבנקאי.
12	סיכוני אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים, כפי שחושבו לצורך מגבלות של לווה.
13	על בסיס יתרות שהיו בסוף כל חודש.
14	מזין מחדש.

ביאור 18: רווח מפעולות מימון לפני הכנסות בגין הפסדי אשראי

סכומים מדווחים

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2011	2010	2009	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
ההרכב במאוחד:			
א. בגין נכסים¹			
112.0	0.4	17.8	מאשראי לציבור
51.6	31.9	21.1	מפקדונות בבנק ישראל וממזומנים
21.1	11.3	6.2	ניירות ערך שנשאלו
5.0	(14.1)	61.1	מפקדונות בבנקים
60.6	(7.9)	50.5	מאגרות חוב ⁴
ב. בגין התחייבויות¹			
(191.8)	104.3	(19.8)	על פקדונות הציבור
-	-	-	על פקדונות מבנק ישראל וממזומנים
6.2	(3.6)	(0.4)	על פקדונות מבנקים
(5.0)	-	-	על כתבי התחייבות נדחים
(2.2)	-	-	על התחייבויות אחרות
ג. בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ופעילויות גידור			
22.2	(52.3) ⁶	(49.3) ⁶	הכנסות (הוצאות) נטו בגין מכשירים נגזרים ALM ²
3.6	3.5 ⁶	2.7 ⁶	הכנסות נטו בגין מכשירים נגזרים אחרים
(0.8)	(1.1)	0.6	חלק לא אפקטיבי ביחסי הגידור (ראה ו' להלן) ⁵
ד. אחר			
0.3	1.4	0.6	עמלות מעסקי מימון
27.6	34.2	69.3	הכנסות מימון אחרות ³
110.4	108.0	160.4	סך הכל רווח מפעולות מימון לפני הכנסות בגין הפסדי אשראי
(46.0)	44.9	54.2	מזה: הפרשי שער, נטו

1 כולל מרכיב אפקטיבי ביחסי הגידור.

2 מכשירים נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

3 כולל ריבית מחובות מסופקים וחובות שאינם נושאים הכנסה לשנת 2010 ולשנת 2009 בסך 0.8 מיליוני ש"ח ובסך 4.1 מיליוני ש"ח, בהתאמה.

4 בשנת 2011 אין לבנק השקעה באג"ח מגובה נכסים ובשנים 2010 ו-2009 כולל ריבית והפרשי שער מאג"ח מגובה נכסים – בסך 1.0 מיליוני ש"ח ובסך (0.1) מיליוני ש"ח, בהתאמה.

5 למעט מרכיב אפקטיבי ביחסי הגידור.

6 מוין מחדש.

ביאור 18: רווח מפעולות מימון לפני הכנסות בגין הפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2011	2010	2009
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח

ה. פירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות חוב

הכנסות מימון על בסיס צבירה מאגרות חוב:

זמינות למכירה

למסחר

סך הכל כלול ברווח מפעילות מימון בגין נכסים

64.0	(12.8)	53.3
(3.4)	4.9	(2.8)
60.6	(7.9)	50.5
15.0	13.9	47.3
² (2.5)	(0.2)	² (16.5)
12.7	18.1	31.5
25.2	31.8	62.3
85.8	23.9	112.8

רווחים ממכירת אג"ח זמין למכירה

הפסדים ממכירת אג"ח זמין למכירה

רווחים שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות

לשווי הוגן של אג"ח למסחר, נטו³

סך הכל כלול בהכנסות מימון אחרות

סך הכל מהשקעות באגרות חוב

ו. חלק לא אפקטיבי ביחסי הגידור

גידור שווי הוגן

חוסר האפקטיביות של הגידורים

(0.8)	(1.1)	0.6
-------	-------	-----

ז. פירוט ההשפעה נטו של מכשירים נגזרים

מגדרים על הרווח מפעולות מימון

הוצאות מימון בגין נכסים (סעיף א)¹

(1.4)	(1.9)	(7.8)
-------	-------	-------

1 פרוט של השפעת מכשירים נגזרים מגדרים על סעיף משנה א' לעיל.

2 לרבות הפרשות לירידות ערך.

3 מזה חלק הרווחים וההפסדים הקשורים לאגרות חוב למסחר שעדיין מוחזקות ליום המאזן בסך (8.3) מיליוני ש"ח (2010 – (0.2) מיליוני ש"ח, 2009 – 6.9 מיליוני ש"ח).

באורים 19 - 20

סכומים מדווחים

בנק			מאוחד		
לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2009	2010	2011	2009	2010	2011
מיליוני ש"ח מיליוני ש"ח מיליוני ש"ח מיליוני ש"ח מיליוני ש"ח מיליוני ש"ח					

באור 19: עמלות תפעוליות

5.8	² 7.2	6.8	5.8	² 7.2	6.8	ניהול חשבון
1.0	1.5	1.3	1.0	1.5	1.3	כרטיסי אשראי
53.5	52.5	50.9	53.5	52.7	51.1	פעילות בניירות ערך
0.4	0.7	1.0	0.4	0.7	1.0	עמלות הפצת מוצרים פיננסיים
-	-	-	37.5	48.6	47.0	ניהול, תפעול ונאמנות לגופים מוסדיים ¹
20.1	18.2	20.4	20.1	18.2	20.4	הפרשי המרה
0.4	0.7	0.3	0.4	0.7	0.3	פעילות סחר חוץ
0.5	² 0.6	0.6	0.5	² 0.6	0.6	הכנסות נטו משירות תיקי אשראי
0.6	² 0.9	0.3	0.6	² 0.9	0.3	טיפול באשראי
-	-	-	1.0	1.2	1.3	אחר
82.3	82.3	81.6	120.8	132.3	130.1	סך הכל עמלות תפעוליות

בנק			מאוחד		
לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2009	2010	2011	2009	2010	2011
מיליוני ש"ח מיליוני ש"ח מיליוני ש"ח מיליוני ש"ח מיליוני ש"ח מיליוני ש"ח					

באור 20: רווחים (הפסדים) מהשקעות במניות, נטו

-	0.9	1.1	-	0.9	1.1	רווחים ממכירת מניות זמינות למכירה
(1.2)	-	(2.7)	(3.8)	(0.8)	(2.7)	ירידות ערך בגין מניות זמינות למכירה
0.9	0.3	0.3	1.0	0.3	0.6	רווחים שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של מניות למסחר, נטו
0.1	0.1	0.8	0.1	0.4	1.1	דיבידנד ממניות זמינות למכירה
(0.2)	1.3	(0.5)	(2.7)	0.8	0.1	סך הכל רווחים (הפסדים) מהשקעות במניות, נטו

1 קרנות נאמנות ומנהלי חסכון לטווח ארוך.
2 מוין מחדש.

באורים 21 - 22

סכומים מדווחים

מאוחד			בנק		
לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2011	2010	2009	2011	2010	2009
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח

באור 21: הכנסות אחרות

דמי ניהול מחברות קשורות	-	-	-	2.9	3.0	2.8
דמי שכירות	1.8	2.1	0.9	0.4	0.4	0.3
רווחי קופת פיצויים	-	0.9	4.9	-	0.9	4.7
אחרות	-	0.1	0.1	-	¹ -	0.2
סך הכל הכנסות אחרות	1.8	3.1	5.9	3.3	4.3	8.0

מאוחד			בנק		
לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2011	2010	2009	2011	2010	2009
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח

באור 22: משכורות והוצאות נלוות

משכורות	48.3	44.7	45.0	43.2	40.1	41.1
בונוס	4.1	6.0	10.2	3.8	5.5	9.4
פיצויים, תגמולים, חופשה וקרן השתלמות	10.4	8.0	9.5	9.4	6.9	8.0
השלמת עתודות בגין הוצאות נלוות	1.1	0.8	0.3	1.0	0.8	0.3
עקב שינויים בשכר בשנת החשבון	11.8	11.0	10.8	10.5	9.8	9.7
ביטוח לאומי, מס שכר וניכויים	75.7	70.5	75.8	67.9	63.1	68.5
סך הכל משכורות והוצאות נלוות	75.7	70.5	75.8	67.9	63.1	68.5

1 סכום נמוך מ- 0.1 מיליון ש"ח.

יובנק בע"מ וחברות מאוחדות שלו

באור 23: הוצאות אחרות

סכומים מדווחים

מאוחד			בנק		
לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2011	2010	2009	2011	2010	2009
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
8.1	6.7	6.3	6.6	5.6	5.8
10.4	¹ 10.5	¹ 11.2	10.2	¹ 10.3	¹ 10.9
26.7	25.2	22.9	26.7	25.4	22.9
1.3	1.8	2.2	1.3	1.7	2.2
0.5	0.7	0.7	0.4	0.5	0.6
11.4	12.0	13.0	5.7	6.9	7.6
1.1	1.1	0.9	0.6	0.7	0.6
0.8	0.7	0.6	0.7	0.6	0.6
13.7	12.2	17.0	11.7	10.4	16.0
0.7	0.6	0.7	0.7	0.6	0.7
1.1	1.4	1.1	0.3	0.4	0.9
2.8	2.7	-	2.8	2.7	-
4.0	¹ 3.5	¹ 4.2	3.6	¹ 3.2	¹ 3.1
82.6	79.1	80.8	71.3	69.0	71.9

שיווק ופרסום

תקשורת

מחשב

משרדיות

ביטוח

שרותים מקצועיים

שכר חברי דירקטוריון

השתלמויות והדרכה

עמלות

נסיעות

אגרות ודמי חבר

שרותי תפעול קרנות

שונות

סך הכל הוצאות אחרות

1 מוין מחדש.

באור 24: הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות

סכומים מדווחים

מאוחד			בנק		
לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2011	2010	2009	2011	2010	2009
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
25.8	29.5	45.1	16.1	17.4	36.4
(1.2)	0.4	1.0	(1.2)	0.4	1.0
24.6	29.9	46.1	14.9	17.8	37.4
(2.5)	(0.2)	(1.5)	(1.9)	1.0	(1.3)
1.2	(0.4)	(1.2)	1.2	(0.4)	(1.2)
(1.3)	(0.6)	(2.7)	(0.7)	0.6	(2.5)
23.3	29.3	43.4	14.2	18.4	34.9

א.	
מיסים שוטפים בגין שנת החשבון	
מיסים שוטפים בגין שנים קודמות	
סך הכל מיסים שוטפים	
בתוספת (בניכוי):	
מיסים נדחים בגין שנת החשבון	
מיסים נדחים בגין שנים קודמות	
סך הכל מיסים נדחים	
הפרשה למיסים על ההכנסה	

א. התאמה בין סכום המס התיאורטי, המחושב על הרווח מפעולות רגילות לפי שיעור המס הסטטוטורי החל על בנק בישראל, לבין ההפרשה המותאמת למיסים על הרווח מפעולות רגילות כפי שנזקפה בדוח רווח והפסד – במאוחד:

מאוחד			בנק		
2011	2010	2009	2011	2010	2009
34.48%	35.34%	36.21%	34.48%	35.34%	36.21%
מיליוני ש"ח			מיליוני ש"ח		
21.7	28.1	39.8	12.5	16.5	31.4
סכום המס על בסיס שיעור המס הסטטוטורי			מס (חסכון במס) בגין:		
0.3	0.5	0.4	0.5	0.5	0.3
הוצאות לא מוכרות			הפרשה להפסדי אשראי		
-	(0.2)	0.1	-	(0.2)	0.1
(0.1)	(0.1)	0.3	(0.1)	(0.1)	0.2
הכנסות פטורות או חייבות בשיעור מס מופחת			מיסים בגין שנים קודמות		
1-	-	(0.2)	-	-	(0.2)
(0.1)	(0.2)	0.4	1-	(0.1)	0.4
הפרשי עיתוי שלא נזקפו בגינם מיסים נדחים			שינוי יתרת מיסים נדחים (עתודה למס)		
(1.1)	0.2	0.4	(1.1)	0.2	0.1
עקב שינוי בשיעור המס			סכומים נוספים לשלם על חובות בעייתיים		
0.5	² 0.7	² 1.0	0.5	0.7	1.0
1.9	² 0.6	² 1.6	1.8	0.8	1.5
אחרות			הפרשה למיסים על ההכנסה		
23.3	29.3	43.4	14.2	18.4	34.9

1 סכום נמוך מ- (0.1) מיליון ש"ח.
2 מוין מחדש.

יובנק בע"מ וחברות מאוחדות שלו

- ג. 1. לבנק הוצאו שומות מס סופיות עד וכולל שנת המס 2006, לחברות מאוחדות שומות מס סופיות עד וכולל שנת המס 2007.
2. הוצאו לבנק צווים בגין שומות ניכויים לשנים 2004 - 2006, בגין הוגשו ערעורים לבית המשפט. להערכת הבנק, קיימות בדוחות הכספיים הפרשות מתאימות בגין הצווים הנ"ל.
- ד. יתרת ההפסדים הנצברים לצורך מס שלא נרשמו בגינם מיסים נדחים לקבל במאוחד הינה 0.7 מיליוני ש"ח (שנת 2010 - 0.4 מיליוני ש"ח).
- ה. מיסים נדחים לקבל ועתודה למיסים נדחים במאוחד, נרשמו בגין:

סכומים מדווחים

שיעורי מס ממוצע		מיסים נדחים לקבל		
31 בדצמבר		31 בדצמבר		
2010	2011	2010	2011	
%	%	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
29.00	35.06	(0.6)	(0.3)	התחייבות בשל סיום יחסי עובד – מעביד
34.48	35.34	1.3	1.7	הפרשה לחופשה
34.48	35.06	0.1	15.5	הפרשה להפסדי אשראי
32.00	32.31	2.9	6.1	התאמת ניירות ערך
34.48	35.34	2.3	1.2	הפרשות שטרם שולמו
29.00	35.06	(1.0)	(1.2)	נכסים לא כספיים בני פחת
18.00	25.00	0.9	0.8	אחרים מפריטים לא כספיים
24.00	25.00	0.1	0.1	הפסדים מועברים
		6.0	23.9	

31 בדצמבר		
2010	2011	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
6.0	23.9	מיסים נדחים אלו נכללו במאזן המאוחד:
-	-	בסעיף "נכסים אחרים"
6.0	23.9	בסעיף "התחייבויות אחרות"
		מיסים נדחים, נטו

באור 24: הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות (המשך)

1. מימוש המיסים הנדחים מבוסס על תחזית של קיום הכנסות המתחייבות במס בעתיד והם מחושבים לפי שיעור מס של 35.34% - 25% (בשנת 2010 – 34.48% - 18%).
2. שינוי בסך (2.4) מיליון ש"ח בשנת 2011 (בסך 1.6 מיליוני ש"ח בשנת 2010) ביתרת המיסים הנדחים לקבל בגין ההתאמה מהצגת ניירות ערך זמינים למכירה לא סחירים לפי שווי הוגן, כלול בדוח על השינויים בהון.
3. שינוי בסך 14.2 מיליון ש"ח בשנת 2011 ביתרת המיסים הנדחים לקבל בגין יישום לראשונה של הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי, כלול בדוח על השינויים בהון.

2. מיסים על הכנסה

ביום 25 ביולי 2005, עבר בכנסת חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מספר 147), התשס"ה-2005, אשר קבע, בין היתר, הפחתה הדרגתית של שיעור מס החברות עד ל- 25% בשנת המס 2010 ואילך.

ביום 14 ביולי 2009, עבר בכנסת חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום התוכנית הכלכלית לשנים 2009 ו- 2010), התשס"ט-2009, אשר קבע, בין היתר, הפחתה הדרגתית נוספת של שיעור מס החברות עד ל- 18% בשנת המס 2016 ואילך. בהתאם לתיקונים האמורים, שיעורי מס החברות החלים בשנת המס 2009 ואילך הינם כדלקמן: בשנת המס 2009 - 26%, בשנת המס 2010 - 25%, בשנת המס 2011 - 24%, בשנת המס 2012 - 23%, בשנת המס 2013 - 22%, בשנת המס 2014 - 21%, בשנת המס 2015 - 20% ובשנת המס 2016 ואילך יחול שיעור מס חברות של 18%.

ביום 5 בדצמבר 2011 אישרה הכנסת את החוק לתיקון נטל המס (תיקוני חקיקה), התשע"ב-2011. בהתאם לחוק תבוטל הפחתת המס, אשר נקבעה בחוק ההתייעלות הכלכלית, כאמור לעיל, ושיעור מס חברות החל משנת 2012 ואילך יעמוד על 25%.

בעקבות התיקון האמור, שיעור המס הסטטוטורי החל על הבנק עומד על 34.48% בשנת 2011. שיעורי המס הסטטוטורי אשר יחולו על הבנק בשנת המס 2012 - 35.34% ובשנת המס 2013 ואילך - 35.06%.

המיסים השוטפים לתקופות המדווחות בדוחות כספיים אלו מחושבים בהתאם לשיעורי המס כפי שנקבעו בחוק ההתייעלות הכלכלית.

יתרות המיסים הנדחים ליום 31.12.2011 חושבו בהתאם לשיעור המס החדש, כפי שנקבע בחוק לתיקון נטל המס, בהתאם לשיעור המס הצפוי במועד ההיפוך. השפעת השינוי בשיעור המס על יתרת המיסים הנדחים ליום 31 בדצמבר 2010 הינה הכנסה בסך 0.4 מיליוני ש"ח.

באור 25: רווח מפעולות בלתי רגילות לאחר מס

סכומים מדווחים

מאוחד			בנק		
לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2011	2010	2009	2011	2010	2009
מיליוני ש"ח					
1.5	-	-	-	-	-
2.3	3	-	-	-	-
1.5	3	-	-	-	-
-	-	-	1.5	3	-
1.5	3	-	1.5	3	-

מכירת מניות בחברה כלולה¹

הוצאות מס על רווח מפעולות בלתי רגילות

רווח מפעולות בלתי רגילות לאחר מיסים

חלק הבנק ברווח מפעולות בלתי רגילות

של חברות מוחזקות לאחר מיסים

רווח מפעולות בלתי רגילות לאחר מיסים

- ביום 1 במאי 2011 מכר הבנק את מלוא החזקתו בחברת מניף שירותים פיננסיים בע"מ, חברה כלולה. הרווח מהמכירה הסתכם ב- 1.5 מיליוני ש"ח.
- השלמת הפרשות מס בגין מכירת פעילות קופות הגמל בנובמבר 2007.
- סכום נמוך מ- 0.1 מיליוני ש"ח.

באור 26: רווח למניה

2011	2010	2009
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
להלן סכומי הרווח ומספר המניות, ששימשו לצורך חישוב הרווח הבסיסי למניה:		
40,900	49,000	65,600
סכום הרווח הנקי לצורך חישוב רווח למניה		
3,123.9	3,123.9	3,123.9
ממוצע משוקלל של מספר המניות הרגילות ששימשו בשיקולול הרווח הבסיסי (באלפים)		

באור 27: מגזרי פעילות

סכומים מדווחים

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2011		
מיליוני ש"ח	בנקאות פרטית	
		א. במאוחד:
		רווח מפעולות מימון לפני הכנסות בגין הפסדי אשראי :
27.9		מחיצוניים
19.1		בינמגזרי
		הכנסות תפעוליות ואחרות:
48.0		מחיצוניים
(2.5)		בינמגזרי
92.5		סך הכנסות
(3.5)		הכנסות בגין הפסדי אשראי
		הוצאות תפעוליות ואחרות (לרבות פחת והפחתות):
73.9		לחיצוניים
21.0		בינמגזרי
1.1		רווח מפעולות רגילות לפני מיסים
0.5		הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות
0.6		רווח מפעולות רגילות לאחר מיסים
-		חלקו של התאגיד הבנקאי בהפסדים של חברות כלולות
0.6		רווח נקי מפעולות רגילות
-		רווח מפעולות בלתי רגילות לאחר מס
0.6		רווח נקי
0.6		תשואה נטו להון (באחוזים)
969.1		יתרה ממוצעת של נכסים
-		מזה: השקעה בחברות כלולות
2,728.1		יתרה ממוצעת של התחייבויות
894.4		יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
713.0		יתרה ממוצעת של נכסי קרנות נאמנות
558.0		יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול
20.8		מרווח מפעילות מתן אשראי
21.6		מרווח מפעילות קבלת פקדונות
4.6		אחר
47.0		סך הכל רווח מפעולות מימון לפני הכנסות בגין הפסדי אשראי

בנקאות עסקית מיליוני ש"ח	המגזר הפיננסי מיליוני ש"ח	סכומים שלא הוקצו והתאמות מיליוני ש"ח	סה"כ מאוחד מיליוני ש"ח
(17.6)	108.1	(8.0)	110.4
45.1	(77.3)	13.1	-
74.3	6.9	2.8	132.0
(0.3)	2.8	-	-
101.5	40.5	7.9	242.4
-	-	(1.5)	(5.0)
45.4	19.1	46.2	184.6
12.3	8.6	(41.9)	-
43.8	12.8	5.1	62.8
15.1	4.4	3.3	23.3
28.7	8.4	1.8	39.5
-	(0.1)	-	(0.1)
28.7	8.3	1.8	39.4
-	1.5	-	1.5
28.7	9.8	1.8	40.9
29.0	3.8	-	-
771.4	4,846.4	152.4	6,739.3
-	5.7	-	5.7
3,072.7	341.1	157.3	6,299.2
749.3	948.0	124.0	2,715.7
-	-	-	713.0
-	-	-	558.0
2.3	-	3.5	26.6
19.9	-	0.9	42.4
5.3	30.8	0.7	41.4
27.5	30.8	5.1	110.4

באור 27: מגזרי פעילות (המשך)

סכומים מדווחים

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2010'		
מיליוני ש"ח	בנקאות פרטית	
		א. במאוחד:
		רווח מפעולות מימון לפני הכנסות בגין הפסדי אשראי :
19.0		מחיצוניים
20.5		בינמגזרי
		הכנסות תפעוליות ואחרות:
47.4		מחיצוניים
(2.1)		בינמגזרי
84.8		סך הכנסות
(1.2)		הכנסות בגין הפסדי אשראי
		הוצאות תפעוליות ואחרות (לרבות פחת והפחתות):
68.6		לחיצוניים
17.2		בינמגזרי
0.2		רווח מפעולות רגילות לפני מיסים
0.1		הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות
0.1		רווח מפעולות רגילות לאחר מיסים
-		חלקו של התאגיד הבנקאי בהפסדים של חברות כלולות
0.1		רווח נקי מפעולות רגילות
-		רווח מפעולות בלתי רגילות לאחר מס
0.1		רווח נקי
0.1		תשואה נטו להון (באחוזים)
855.4		יתרה ממוצעת של נכסים
-		מזה: השקעה בחברות כלולות
2,839.3		יתרה ממוצעת של התחייבויות
762.0		יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
782.3		יתרה ממוצעת של נכסי קרנות נאמנות
741.9		יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול
17.7		מרווח מפעילות מתן אשראי
17.5		מרווח מפעילות קבלת פקדונות
4.3		אחר
39.5		סך הכל רווח מפעולות מימון לפני הכנסות בגין הפסדי אשראי

1 מוין מחדש.

2 סכום נמוך מ- 0.1 מיליון ש"ח.

יובנק בע"מ וחברות מאוחדות שלו

בנקאות עסקית מיליוני ש"ח	המגזר הפיננסי מיליוני ש"ח	סכומים שלא הוקצו והתאמות מיליוני ש"ח	סה"כ מאוחד מיליוני ש"ח
(7.6)	101.2	(4.6)	108.0
35.3	(63.0)	7.2	-
77.0	8.2	3.6	136.2
(0.2)	2.3	-	-
104.5	48.7	6.2	244.2
-	(2.7)	(3.3)	(7.2)
43.8	18.2	41.2	171.8
11.3	8.5	(37.0)	-
49.4	24.7	5.3	79.6
17.5	8.7	3.0	29.3
31.9	16.0	2.3	50.3
-	(1.3)	-	(1.3)
31.9	14.7	2.3	49.0
-	-	2_	2_
31.9	14.7	2.3	49.0
36.0	5.1	-	-
1,039.7	5,457.3	57.6	7,410.0
-	5.7	-	5.7
3,595.6	256.1	189.0	6,880.0
664.7	859.7	31.0	2,317.4
-	-	-	782.3
-	-	-	741.9
1.9	-	1.4	21.0
21.7	-	1.2	40.4
4.1	38.2	-	46.6
27.7	38.2	2.6	108.0

באור 27: מגזרי פעילות (המשך)

סכומים מדווחים

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2009'		
מיליוני ש"ח	בנקאות פרטית	
		א. במאוחד:
		רווח מפעולות מימון לפני הכנסות בגין הפסדי אשראי :
13.8		מחיצוניים
26.5		בינמגזרי
		הכנסות תפעוליות ואחרות:
41.5		מחיצוניים
(2.3)		בינמגזרי
79.5		סך הכנסות
(0.3)		הכנסות בגין הפסדי אשראי
		הוצאות תפעוליות ואחרות (לרבות פחת והפחתות):
67.0		לחיצוניים
16.7		בינמגזרי
(3.9)		רווח (הפסד) מפעולות רגילות לפני מיסים
(1.4)		הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות
(2.5)		רווח (הפסד) מפעולות רגילות לאחר מיסים
-		חלקו של התאגיד הבנקאי בהפסדים של חברות כלולות
(2.5)		רווח נקי (הפסד) מפעולות רגילות
-		רווח מפעולות בלתי רגילות לאחר מס
(2.5)		רווח נקי (הפסד)
(3.5)		תשואה נטו להון (באחוזים)
709.0		יתרה ממוצעת של נכסים
-		מזה: השקעה בחברות כלולות
2,704.5		יתרה ממוצעת של התחייבויות
466.0		יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
651.9		יתרה ממוצעת של נכסי קרנות נאמנות
596.8		יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול
13.0		מרווח מפעילות מתן אשראי
21.8		מרווח מפעילות קבלת פקדונות
5.5		אחר
40.3		סך הכל רווח מפעולות מימון לפני הכנסות בגין הפסדי אשראי

1 מוין מחדש.

בנקאות עסקית מיליוני ש"ח	המגזר הפיננסי מיליוני ש"ח	סכומים שלא הוקצו והתאמות מיליוני ש"ח	סה"כ מאוחד מיליוני ש"ח
7.0	143.5	(3.9)	160.4
21.2	(53.7)	6.0	-
75.8	2.8	3.9	124.0
(1.1)	3.4	-	-
102.9	96.0	6.0	284.4
(0.2)	-	(3.4)	(3.9)
46.4	21.5	43.6	178.5
13.2	9.3	(39.2)	-
43.5	65.2	5.0	109.8
15.8	23.6	5.4	43.4
27.7	41.6	(0.4)	66.4
-	(0.8)	-	(0.8)
27.7	40.8	(0.4)	65.6
-	-	-	-
27.7	40.8	(0.4)	65.6
38.4	37.7	-	-
1,080.0	5,662.2	33.0	7,484.2
-	8.8	-	8.8
3,883.6	203.0	168.6	6,959.7
341.8	902.2	25.2	1,735.2
-	-	-	651.9
-	-	-	596.8
1.8	-	0.9	15.7
23.4	-	1.2	46.4
3.0	89.8	-	98.3
28.2	89.8	2.1	160.4

באור 27: מגזרי פעילות (המשך)

ב. מידע נוסף

1. הבנק מיישם את מודל ה- EVA (Economic Value Added), אשר הינו מודל מקובל בעולם המשמש לצרכי מדידת תרומתה של כל יחידה לרווחיות הכוללת של הבנק.

ההכנסות וההוצאות מוקצות לכל מגזר פעילות תוך יישום המודל, כדלקמן:

הכנסות המגזרים מחיצוניים:

- הכנסות מגזר הבנקאות הפרטית נובעות מרווח מימוני והכנסות תפעוליות הנובעים מהלקוחות הפרטיים אשר שוייכו למגזר זה. כמו כן, כוללות הכנסות המגזר את ההכנסות מניהול תיקי השקעות וייעוץ להשקעות, ההכנסות מניהול קרנות הנאמנות של הבנק וההכנסות מנאמנויות ציבוריות ופרטיות.
- הכנסות מגזר הבנקאות העסקית נובעות מרווח מימוני והכנסות תפעוליות הנובעים מלקוחות אשר עיקר פעילותם הינו בתחום שוק ההון. כמו כן, כוללות הכנסות החטיבה את ההכנסות מתפעול ומנאמנות לקרנות נאמנות.
- הכנסות המגזר הפיננסי נובעות בעיקר מרווח מימוני הנובע מניהול המקורות והשימושים של הבנק במגזרי ההצמדה השונים, ומפעילות בניירות ערך של הבנק עבור עצמו. כמו כן, כוללות הכנסות החטיבה הכנסות מפעילות בחדר העסקות בגין ניהול חשיפת הבסיס והריבית של הבנק והרווחים (הפסדים) מהשקעה בחברות כלולות.

הכנסות בינמגזריות:

- רווח בינמגזרי מפעולות מימון לפני הכנסות מהפסדי אשראי: הכנסות/הוצאות המימון משוייכות התחילה למגזר אליו משוייך הלקוח. אחר כך המגזר הפיננסי, האחראי על ניהול המקורות והשימושים בבנק, מחייב/מזכה את יתר המגזרים בעלות גיוס המקורות, אשר מחושב בהתאם למגזרי ההצמדה והמח"מ הרלוונטיים.
- הכנסות תפעוליות ואחרות בינמגזריות: הכנסות תפעוליות ואחרות משוייכות תחילה למגזר אליו משוייך הלקוח. אחר כך מועבר חלק יחסי מאותן הכנסות (כפי שנקבע לכל סוג הכנסה בנפרד) למגזרי הפעילות האחרים הנותנים שרותים לפעילות אותו לקוח.

הוצאות המגזרים:

הוצאות שכר ונלוות הוקצו בין המגזרים בהתאם להוצאה בפועל. הוצאות אחרות עיקריות הוקצו בהתאם למספר העובדים או לשקלול של מספר עובדים והון או לשטח המבנה שבשימוש המגזר, לפי העניין, הוצאות פחת מוקצות ספציפית למגזרים בהתאם לנכסים שבשימושם. ההפרשה להפסדי אשראי פוצלה ספציפית לפי הלקוחות של כל מגזר.

עלות השרותים המרכזיים וההנהלה מועמסת על מגזרי הפעילות המדווחים, כחלק מיישום המודל. (השירותים המרכזיים כוללים את כל המחלקות בחטיבת המטה ובחטיבת החשבונאי הראשי, מזכירות הבנק, וכן את הביקורת הפנימית ומערכות המידע).

התשואה נטו להון מחושבת על הון ממוצע שהוקצה למגזרים המדווחים בהתאם לשיעור של 12% מנכסי הסיכון של כל מגזר. כאשר למגזר המדווח אין נכסי סיכון המוקצים לו לצורך פעילותו, מחושב ההון המוקצה למגזר על פי מכפיל הוצאות המגזר.

נכסי סיכון בשנים 2011 ו- 2010 מוצגים בהתאם להוראת באזל II והם אינם ברי השוואה לנכסי סיכון בשנת 2009 המוצגים לפי באזל I.

2. יתרה ממוצעת של נכסים בטור "סכומים שלא הוקצו והתאמות" כוללת יתרה ממוצעת של בניינים וציוד ונכסים אחרים. יתרה ממוצעת של התחייבויות בטור "סכומים שלא הוקצו והתאמות" כוללת יתרה ממוצעת של התחייבויות אחרות.

3. הרווח (הפסד) בטור "סכומים שלא הוקצו והתאמות" כולל את יתרת הוצאות המס, לאחר שלמגזרים המדווחים יוחסו הוצאות מס לפי אחוז מס תיאורטי של 34.48% (בשנת 2010 – 35.34%). תוצאות פעילות מגזר שאינו בר דיווח בסך 3.4 מיליוני ש"ח בשנת 2011, בסך 3.4 מיליוני ש"ח לשנת 2010 ובסך 3.2 מיליוני ש"ח בשנת 2009.

4. החלוקה למגזרי פעילות מבוססת על סוגי לקוחות או תחומי פעילות מוגדרים. היא נגזרת מהאסטרטגיה של פעילות ממוקדת לקוח, שעל פיה פועל הבנק. מאחר ואין קריטריונים אחידים במערכת הבנקאית לשיוך הלקוחות למגזרי הפעילות דלעיל, כל בנק משייך את ציבור הלקוחות שלו למגזרי פעילות התואמים את התפיסה הניהולית והאסטרטגיה העסקית שלו.

נתוני תוצאות המגזרים נערכו בהתאם להוראות מפקח על הבנקים בדבר "מגזרי פעילות עיקריים". במסגרת עריכת הבאור מבוצעת, בין היתר, התאמה בין הדיווחים הניהוליים המתייחסים למגזרי הפעילות הנ"ל והמבוססים בחלקם על בחינת ההנהלה את מגזרי הפעילות, לדיווח התואם את הוראת הפיקוח על הבנקים.

באור 28: תמצית נתונים כספיים של הבנק בערכים היסטוריים

סכומים מדווחים

31 בדצמבר		
2011	2010	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
7,693.4	7,800.1	סך כל הנכסים
7,265.5	7,383.5	סך כל ההתחייבויות
427.9	416.6	הון
41.3	49.4	רווח נקי

באור 29: עדכוני חקיקה

חוק השקעות משותפות בנאמנות (תיקון מספר 14), התש"ע-2010

תיקון זה נכנס לתוקף עם כניסתם לתוקף של כללים לעניין עריכת המכרז הנדרש אשר פורסמו ביום 28.6.11 ונכנסו לתוקף ביום 28.12.11, אשר הינו מועד הכניסה האפקטיבי לתוקף של תיקון זה.

ביום 16.2.2010 פורסם ברשומות התיקון לחוק שעיקריו, שינוי סעיף 69 לחוק השקעות משותפות בנאמנות. להלן עיקריו: הוטלה חובה על מנהל הקרן לערוך מכרז לעמלות ברוקראז' עם "חברה סוחרת" (חבר בורסה); על דירקטוריון מנהל קרן לקבוע נוהל לעריכת מכרז אשר יאושר על ידי הנאמן; התקשרות עם חבר בורסה בחו"ל יכולה להיעשות ללא מכרז (בתנאי החוק); התקשרות מנהל קרן בהסכם ברוקראז' עם חבר בורסה השולט במנהל הקרן או בנאמן לקרן יכולה להיעשות ללא מכרז בכפוף לתנאים הבאים:

1. עמידת חבר הבורסה בתנאי הסף שנקבעו במכרז.
 2. העמלה בגין כל סוג עסקה לא תעלה על העמלה שתשולם לזוכה במכרז עבור ביצוע עסקה דומה.
 3. ההתקשרות אושרה על ידי ועדת ביקורת ודירקטוריון מנהל הקרן.
- מנהל קרן לא ישלם מנכסי הקרן לחברי הבורסה הקשורים למנהל הקרן או לנאמן במהלך תקופה של 12 חודשים המתחילים במועד שקבע מנהל הקרן בתשקיף, תשלומים עבור ביצוע עסקאות בנכסי הקרן בסכום העולה על 20% מסך העמלות (מכל סוג) ששולמו מנכסי הקרן באותה שנת כספים.
- הבנק ויובנק חברה לנאמנות בע"מ (חברה בת) השלימו את ההיערכות ליישום הוראות החקיקה כאמור לעיל. כתוצאה מיישום ההוראה צופה הבנק ירידה בהכנסותיו שלא תשפיע באופן מהותי על פעילותו השוטפת של הבנק.